PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA NEDELJA, 18. OKTOBRA 1964 • LETO V[illegible] CENA [illegible]

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

SLAVI[illegible] ODG[illegible]NI UK[illegible] DUŠAN

Prva izdaja

Čestitke Brežnjevu in Kosiginu

Čestitki predsednika Tita in Petra Stambolića

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug) — Generalni sekretar zveze komunistov Jugoslavije Josip Broz Tito je poslal prvemu sekretarju CK KP SZ Leonidu Iljiču Brežnjevu naslednji telegram:

»V imenu centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije in v svojem imenu vam čestitam ob izvolitvi za prvega sekretarja centralnega komiteja komunistične partije Sovjetske zveze v prepričanju, da se bodo prijateljski in tovariški odnosi in sodelovanje med našima partijama in deželama še nadalje razvijali v obojestranskem interesu, v korist nadaljnji krepitvi socializma, tvornemu sodelovanju med narodi in ohranitvi miru v svetu.«

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug) - Predsednik zveznega izvršnega sveta P. Stambolić je poslal predsedniku ministrskega sveta ZSSR Alekseju Nikolajeviču Kosiginu tole brzojavko:

»Ob vašem imenovanju za predsednika ministrskega sveta Zveze sovjetskih socialističnih republik sprejmite čestitke in najboljše želje za napredek vaše dežele in za vašo osebno srečo.

Uporabljam to priložnost in izražam, da se bodo pri-

● Nadaljevanje na zadnji strani

Zahvali Titu

BEOGRAD, 17. okt. — (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel brzojavko predsednika LR Kitajske Liu Šao Čija, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob kitajskem narodnem prazniku.

Grški kralj Kostantin II. je poslal predsedniku Josipu Brozu Titu brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za dobre želje in pozdrave, izražene ob preletu čez Grčijo.

V Atenah zadovoljni z obiskom Tita na Cipru

ATENE, 17. okt. (Tanjug) — Grški politični krogi in atenski tisk pozitivno ocenjujejo obisk predsednika Tita na Cipru in njegove razgovore s ciprskim predsednikom Makariosom. Političnim krogom in listom se zdi pomembno mnenje, ki sta ga poudarila oba predsednika, da je namreč najbolje, da se ciprska kriza uredi v okviru OZN. Več atenskih listov objavlja v poročilih iz Nikozije odlomke iz Titovega govora in opozarja na to, da je Tito podprl neodvisnost Cipra.

P. H. Spaak včeraj v Skopju

Prihodnji teden spet razgovori s Popovićem

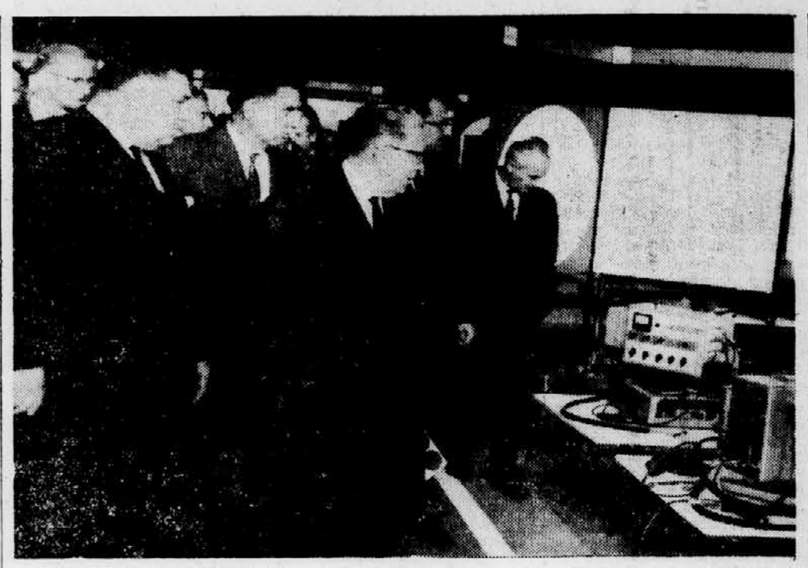
BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug) — Podpredsednik belgijske vlade in zunanji minister Paul Henri Spaak je davi prispel z letalom iz Beograda v Skopje. Z njim je tudi pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Dušan Kveder. V Skopju se je Spaak sestal z voditelji SR Makedonije.

Dopoldne si je belgijski gost ogledal mesto in novo montažno naselje Vlae ter videl, kako obnavljajo Skopje po katastrofalnem potresu. Ogledal si je tudi razstavo velike urbanistične študije Skopja ter cerkev »Sv. Spasa«. Na čast Paulu Henriju Spaaku je predsednik izvršnega sveta Makedonije Aleksandar Grličov potem priredil kosilo.

Iz Skopja je minister Spaak potoval naprej v Dubrovnik, kjer bo prebil nedeljo na oddihu, potem pa se bo spet vrnil v Beograd na razgovore z državnim sekretarjem za zunanje zadeve Koča Popovićem.

Kozmonavti jutri v Moskvi

MOSKVA, 17. okt. (Tanjug, TASS.) Sovjetski kozmonavti Komarov, Feoktistov in Jegorov, ki so z vesoljsko ladjo »Voshod« leteli okoli Zemlje, bodo prispeli v Moskvo v ponedeljek, 19. oktobra. V sovjetski prestolnici jim pripravljajo veličasten sprejem.

S SLOVESNE OTVORITVE — Miha Marinko in Jakov Blaževič si ogledujeta eksponate na sejmu elektronike. Foto: Busić

Elektronika v sodobni tehniki

Otvoritve 11. mednarodnega sejma »Sodobna elektronika« sta se med gosti udeležila tudi Miha Marinko in Jakov Blaževič

LJUBLJANA, 17. okt. — Na Gospodarskem razstavišču so dopoldne odprli XI. mednarodni sejem »Sodobna elektronika«, na katerem razstavlja 78 proizvajalcev iz 14 držav. Med razstavljalci, ki so na to mednarodno sejemsko prireditev pripeljali na stotine najsodobnejših elektronskih naprav in elementov, je zastopana pravzaprav vsa domača elektronska industrija, v vrstah inozemskih podjetij pa lahko tudi letos zasledimo mnoge proizvajalce svetovnega slovesa.

Zbrane goste je v hali B pozdravil predsednik občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad Jože Pogačnik, med njimi zlasti toplo sekretarja CK ZKS Miha Marinka, predsednika Zvezne gospodarske zbornice Jakova Blaževića, podpredsednika IS SRS Janka Smoleta, predsednika odbora za splošna gospodarska vprašanja IS SRS Rudija Čačinoviča, predsednika republiške gospodarske zbornice Rika Jermana, več članov izvršnega sveta, predstavnike družbenih, političnih in gospodarskih organizacij, diplomatskega zbora in razstavljalce. Zatem je na kratko orisal pomen elektronske industrije za naše gospodarstvo in zaželel razstavljalcem na sejmu obilo uspeha.

Nato je spregovoril podpredsednik Zvezne gospodarske zbornice Dušan Bogdanov in poudaril, da je naša elektronska industrija že dosegla lepe uspehe. Kljub temu pa je v našem gospodarstvu nasploh, zlasti v industriji, še razmeroma slabo zastopana sodobna elektronika, ki je tudi neločljivo povezana z avtomatizacijo. Sodijo, da odpade od skupne vrednosti opreme v industriji komaj 3% na opremo za elektroniko in avtomatiko. Za nadaljnji razvoj elektronske industrije je nujno, da vnesemo v gospodarski sistem še več ekonomskih elementov, ki bi brez administrativnih posegov vplivali na rentabilnejše in ekonomičnejše poslovanje, s tem pa tudi na pospešeno delitev dela in specializacijo. Nujno pa je gospodarski sistem tudi izpopolnjevati tako, da se bo krepila materialna osnova delovnih organizacij. To je namreč pogoj, da bodo podjetja lahko hitreje uvajala sodobno tehniko in tehnologijo, ki je tesno povezana z elektroniko.

Potem ko je Dušan Bogdanov v imenu Zvezne gospodarske zbornice odprl sejem, so si vsi gostje z vidnim zanimanjem ogledali razstavljene eksponate.

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Odmev eksplozije

Kitajsko sporočilo ob poskusu

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug-AP-AFP). Kitajska vlada je ob prvi jedrski eksploziji objavila sporočilo, v katerem razglaša, da je to »velika zmaga kitajskega ljudstva v krepitvi njegove obrambne moči, ki bo pripomogla k ohranitvi miru na vsem svetu«. Sporočilo pravi, da se Kitajska »dosledno zavzema za vsestransko prepoved in popolno uničenje atomskega orožja« in da — če bi to uresničili — ne bi čutila potrebe po »izpopolnjevanju svojega atomskega orožja«.

V svojem sporočilu ponavlja kitajska vlada stališče glede moskovskega sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov, ki ga imenuje »pesek v oči vsem narodom sveta«.

Na koncu sporočila pa »z vso resnostjo predlaga vladam držav sveta, naj bi sklicali konferenco šefov vseh držav in razpravljali o vsestranski prepovedi in popolnem uničenju jedrskega orožja«. Prvi korak v tej smeri naj bi bil sporazum, da države, ki že imajo atomsko orožje, in države, ki ga utegnejo kmalu imeti, prevzamejo obveznost, da tega orožja ne bodo uporabile.

Na prvi atomski poskus v Kitajski so v Indiji reagirali z odporom in ogorčenjem, vendar jih kitajski eksperi-

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Zasedanje odloženo

V OZN o najnovejših dogodkih

NEW YORK, 17. okt. (Tanjug.) - Zaradi novih elementov v mednarodnem položaju bodo odložili devetnajsto zasedanje Generalne skupščine OZN, ki bi se moralo začeti 10. novembra. Spremembe v Sovjetski zvezi, eksplozija kitajske atomske bombe in prihod laburistov na oblast v Veliki Britaniji — vse to je vplivalo, da je v OZN močno prevladalo mnenje, naj bi zasedanje odložili za nekaj tednov.

Sodijo, da bi bilo to zaželeno in koristno, saj bi odložitev omogočila podrobneje doumeti in bolj vsestransko proučiti dogodke, ki so se odigrali v zadnjih nekaj dneh. Odložitev zasedanja se zdi toliko bolj zaželena, ker ni videti nobenih možnosti, da bi storili kakršen koli uspešnejši korak, ki bi

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

NOVI REKTOR UNIVERZE SLOVESNO PREVZEL DOLŽNOST — Včeraj dopoldne je v zborničnі dvorani ljubljanske univerze dosedanji rektor prof. dr. Makso Šnuderl po večletnem zahtevnem in uspešnem opravljanju rektorskih dolžnosti predal rektorsko čast in dolžnost novemu rektorju prof. ing. Albertu Struni. Prof. Maksu Šnuderlu so se zahvalili za požrtvovalno delo novi rektor, za tem predsednik univerzitetnega sveta Jože Pernuš, v imenu dekanov vseh fakultet dekan fakultete za naravoslovje in tehnologijo prof. ing. Vinko Kuliš in v imenu študentov predsednik univerzitetnega odbora Tone Zimšek. Slovesnosti so se udeležili ugledni predstavniki republiških forumov. Po slovesnosti na univerzi je sprejel dosedanjega in novega rektorja predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj. Na sliki: prof. ing. Albert Struna in prof. dr. Makso Šnuderl na slovesnosti na univerzi. Foto: Edi Šelhaus

„Nezlomljiva generalna linija"

Uvodnik »Pravde« o glavnih stališčih in načelih politike KP SZ

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 17. okt. — (Po telefonu). »Pravda« je danes objavila uvodnik pod naslovom »Nezlomljiva leninistična generalna linija KP SZ«, ki ga je do neke meje mogoče smatrati kot programsko deklaracijo nove vlade. Vsebuje glavna stališča in načela, na katerih sloni politika KP SZ. Uvodoma poudarja, da je bila generalna linija partije izdelana na XX., XXI. in XXII. kongresu. Uvodnik ne našteva stališč po vrstnem redu področij, vendar je za boljši pregled bolje urediti jih po posameznih področjih. Glavne misli so tele:

Notranja politika in gospodarstvo:

1. nadaljevati z ukrepi za okrepitev obrambne sposobnosti;

2. povečanje vloge partijskega vodstva na vseh področjih gospodarstva in kulture;

3. leninistična partija je sovražnik subjektivizma in stihijstva pri gradnji komunizma. Tuji so ji pojavi skrbništva, preuranjeni zaključki, preuranjeni in od realnosti odtrgani sklepi in dejanja, hvalisanje in frazerstvo, zgubljanje v administriranju ter pomanjkanje želje upoštevati to, kar so potrdile znanost in praktične izkušnje;

4. kolektivno vodstvo je eno najvažnejših načel;

5. partija dosledno in nepomirljivo nastopa proti teoriji in praksi kulta osebnosti.

Pozornost zbuja naštevanje v tretji in peti točki, čemu partija nasprotuje.

V prvi in drugi točki daje več kot tisto, kar je izrečeno, misliti tisto, kar ni izrečeno. Predvsem manjkajo kakršnekoli konkretne izjave o gospodarski problematiki. Uvod dokumenta našteva le velike uspehe, ki so bili doseženi na vseh področjih, ne omenja pa smernic za nadaljnji gospodarski razvoj, ki jih je nedavno sprejel Vrhovni sovjet in ki kot glavne naloge naštevajo standard, lahko industrijo in kmetijstvo. Sploh je kmetijstvo trenutno močno odsotno, spričo česar nekateri opazovalci sklepajo, da bodo prav na tem področju sledili nadaljnji očitki Hruščovu. Poudarjanje kolektivnega vodstva ustreza sedanjemu položaju, zanimivi pa so poudarki na krepitev obrambne sposobnosti.

Glede mednarodnih odnosov vsebuje dokument naslednje glavne misli: 1. generalna linija partije v zunanji politiki je boj za mir, mednarodno varnost in uresničitev Leninovega načela miroljubne koeksistence med državami z različnimi družbenimi sistemi, boj za preprečevanje svetovne jedrske vojne in usmeritev k reševanju spornih mednarodnih vprašanj z razgovori; 2. izboljševati in razvijati odnose z vsemi državami v interesu miru, razvijati mednarodno sodelovanje na področju gospodarstva, znanosti in tehnike; 3. Sovjetska zveza bo še nadalje krepila prijateljstvo in sodelovanje z mladimi suverenimi državami Azije, Afrike in Latinske Amerike.

V teh načelih ni nič bistveno novega, razen morda, da je ton v primerjavi s prejšnjimi nastopi nekoliko bolj zadržan. Opazovalci opozarjajo, da dokument med področji mednarodnega sodelovanja našteva le gospodarstvo, znanost in tehniko, vendar je opaziti željo, da bi preprečevalo mnenje, da se bo v zunanji politiki nadaljevala dosedanja usmeritev. To potrjuje tudi dejstvo, da so nekateri današnji listi objavili reakcije svetovne javnosti na spremembe v vodstvu vlade in partije. Pri tem objavljajo predvsem izvlečke iz tistih zahodnih komentarjev, ki izražajo prepričanje, da bo zunanjepolitična usmeritev ostala nespremenjena.

Glede odnosov z drugimi socialističnimi državami in položaja v mednarodem delavskem gibanju so glavne misli tele:

1. KP SZ smatra za svoj dolg razvijati bratske odnose s socialističnimi državami in široko sodelovanje na vseh področjih. 2. KP SZ se vztrajno bori za krepitev enotnosti komunističnih vrst na načelih proletarskega internacionalizma ter deklaracije iz leta 1957 in izjave iz leta 1960. 3. KP SZ bo nadaljevala prizadevanja za sklicanje mednarodnega posvetovanja vseh komunističnih partij.

Na tem področju je najbolj opazno, da niti enkrat ni

⊙ Nadaljevanje na zadnji strani

„Visoka politika"

‚Times' o spremembah v Moskvi

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 17. okt. (Po telefonu) — Medtem ko sovjetski veleposlaniki hiteli zagotavljati zunanjim ministrstvom raznih dežel, da se z odhodom Hruščova s položaja premiera ZSSR in prvega sekretarja partije zunanja politika Sovjetske zveze ni v ničemer spremenila in da je novo sovjetsko vodstvo slej ko prej določeno izvajati politiko miroljubne koeksistence, se je zanimanje britanske javnosti — kakor tudi svetovne — za spremembo v Moskvi še povečalo.

Glede stališča sovjetske vlade je isto poudaril sovjetski veleposlanik v Londonu Saldatov, ki se je pravkar vrnil z zasedanja CK v Moskvi. Tudi vzhodnoevropski diplomatski krogi v Londonu so mnenja, da odstop Hruščova ne bo vplival na odnose med vzhodnoevropskimi državami in Sovjetsko zvezo.

»V večini dežel na svetu« — piše današnji »Times« — »se je prva vljudna skepsa

✲ Nadaljevanje na zadnji strani

Zamenjava na Downing Streetu

Wilson pravi, da bo program izvajal odločno

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 17. okt. (Po telefonu). Včeraj popoldne, ko je po dolgi negotovosti postalo očitno, da so laburisti zmagali, četudi z neznatno absolutno večino štirih sedežev v parlamentu in ko je poraženi konservativni premier Home sporočil kraljici v Buckinghamski palači odstop svoje vlade, je na sedežu laburistične stranke v Transport Housu naposled zabrnel telefon. Voditelj laburistov Harold Wilson je nestrpno čakal na to zvonjenje in se je že nekaj minut prej preoblekel: namesto pomečkane »predvolilne« obleke si je nadel frak in progaste hlače in si zataknil rdečo vrtnico v gumbnico.

Med vzklikanjem svojih pristašev je zapustil Transport House in se odpeljal v Buckinghamsko palačo, da bi »poljubil roko« kraljici, kakor Angleži imenujejo slavnost ob uradnem prevzemu oblasti. Poleg Wilsona je zdaj v avtomobilu prvič sedel mož v temnomodrem dežnem plašču, njegova telesna straža, znamenje njegove avtoritete. Trinajstletne vladavine konservativcev v Britaniji je bilo s tem konec. Končala se je tiho in brez hrupa: premier Home se je odpravil h kraljici skozi glavni vhod svoje uradne rezidence na številki 10 v Downing Streetu, zapustil pa jo je skozi stranski vhod, medtem ko je Wilson že vstopil skozi glavni vhod po obisku pri kraljici. Home, njegova soproga in šofer, ki je odnesel iz rezidence nekaj kovčkov skozi stranska vrata — in zamenjava je bila končana.

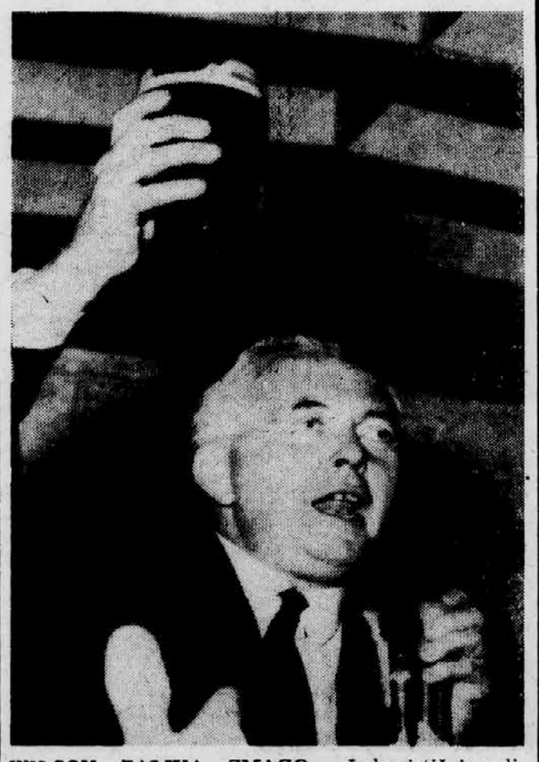
Množica pred Buckinghamsko palačo je pozdravila Homa, ko se je peljal skozi glavni vhod na prostrano dvorišče. Potem je nanj pozabila. Vsa pozornost je veljala zmagovalcu, ki se je pripeljal kmalu nato. Kraljičina garda v visokih medvedjih kučmah je še naprej ravnodušno stražila pred palačo, golobje so se še naprej spreletavali okrog ogromnega spomenika kraljici Viktoriji. Nekdo iz množice s transistorskim sprejemnikom je povedal, da je Kitajska preizkusila prvo atomsko bombo. Sicer ni bilo nobenega razburjenja, vse se je odvijalo po protokolu in po posvečeni britanski tradiciji.

In vendar je zamenjava straže na številki 10 v Downing Streetu prišla v izredno negotovem mednarodnem in težavnem notranjem položaju. Wilson je prišel na oblast en dan po novici o odstavitvi Hruščova in moralnem škandalu v Washingtonu, ki bo gotovo vplival na Johnsonovo predvolilno kampanjo. Prišel je na oblast istega dne, ko je eksplodirala prva kitajska atomska bomba. Na videz te okoliščine niso povezane, toda vse skupaj so vendarle izraz negotovega položaja v treh največjih deželah sveta.

Na notranjem planu se bo moral Wilson nemudoma lotiti saniranja gospodarskega položaja. Najnovejši podatki o izvozu in uvozu za mesec september so porazni in deficit v zunanje trgovinski bilanci v prvih 9 mesecih leta se je povzpel na 833 milijonov funtov, medtem ko je lani za celo leto znašal 585 milijonov funtov.

Wilson je v svojem kratkem nastopnem govoru včeraj razpršil vse dvome o tem, kako misli »vladati«, dvome, ki so nastali zaradi pičle laburistične večine v parlamentu. «Rad bi predvsem jasno povedal« — je dejal Wilson

✲✲ Nadaljevanje na zadnji strani

WILSON »ZALIVA« ZMAGO — Laburistični voditelj Harold Wilson, zdaj novi britanski premier — najmlajši izmed britanskih premierov v tem stoletju — je slišal za volilne rezultate, za svojo zmago in za zmago svoje stranke v nekem laburističnem klubu v Huytonu. Na sliki: Wilson dviga vrček piva na zmago. Foto: AP

Izredno zasedanje OAD?

WASHINGTON, 17. oktobra. (AFP) Brazilska in urugvajska vlada sta zahtevali, da skličejo izredno zasedanje OAD (Organizacije ameriških držav), da bi podrobno proučili sistem sodelovanja med ameriškimi državami.

Dorticos odpotoval iz Moskve

MOSKVA, 17. okt. — (TASS) — Predsednik kubanske republike Osvaldo Dorticos je danes po tridnevnem obisku v Sovjetski zvezi odpotoval iz Moskve v Havano. Ob odhodu so ga pozdravili predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Anastas Mikojan, premier Kosigin in drugi sovjetski voditelji. Po Mikojanovih besedah pomeni Dorticosov obisk korak naprej v sovjetsko-kubanskem prijateljstvu.

Iz dolga v dolg

Medsebojno zadolževanje je v vsakem blagovnem gospodarstvu povsem normalen pojav v menjavi blaga. Če je njegov obseg usklađen s potrebami trga in možnostmi proizvodnje, potem ne povzroča nobenih posebnih težav v gospodarskih gibanjih. Seveda pa se pojavijo problemi, brž ko se zadolževanje poveča.

Letošnji obseg zadolževanja v slovenskem gospodarstvu kaže, da so velika neskladja v gospodarskih gibanjih vplivala tudi na ta ekonomski pojav. Že polletna bilanca gospodarskih organizacij je pokazala, da so se močno povečale njihove medsebojne zadolžitve: ob koncu junija so imele gospodarske organizacije dolžnikov za 260 milijard in 329 milijonov dinarjev, same pa so dolgovale dobaviteljem nekaj nad 172 milijard din. V primerjavi z junijem 1963 so se torej povečale vsote dolžnikov v tem času za 36,5 %, vsote upnikov pa za 48,4 %.

Nedvomno gre del povečanja teh zadolžitev na račun povečanega obsega proizvodnje, kar je tudi povsem razumljivo. Večji del dolgov pa očitno odkriva že znano prakso dolgoročnejšega zadolževanja, ki smo ga še pred nekaj leti z vso ihto preganjali. Najmočnejša postavka je bila seveda zadolžitev vseh tistih, ki sodijo v gradbeništvo: tem gospodarskim organizacijam so dolgovali kupci 23 in pol milijarde din ali za 48,5 % več kot lani v istem času, same pa so dolgovale dobaviteljem 11 milijard dinarjev ali za 73,6 % več kot lani junija. Sorazmerno močno je bilo zadolževanje tudi v obrti, saj so imele gospodarske organizacije s tega področja dolžnikov za 52,2 odstotka več in upnikov za 50,2 % več kot v lanskem juniju. Podobno močno so se zadolžili tudi v trgovini in v celotni industriji.

Čeprav še niso izdelane tričetrtletne bilančne analize gospodarskih organizacij, lahko sklepamo iz posameznih primerov, da se medsebojno zadolževanje v gospodarstvu ni zmanjšalo in da še celo narašča. To pomeni, da se lahko prav skozi to »špranjo« nadaljujejo določene gospodarske anomalije, zaradi katerih nas bo znabiti bolela glava že v začetku prihodnjega leta, ko bo treba plačevati račune.

Zato se zdi, da bi bilo koristno naše dolgove navzdol in navzgor temeljito proučiti in iz tega potegniti čimprej tudi ustrezne zaključke.

RUDI VOGRIČ

Obiščite na sejmu ELEKTRONIKE v Ljubljani razstavni prostor poslovnega sodelovanja

riz ISKRA

XVIII. olimpijske igre

Dve zlata vredni točki

Naša vaterpolska reprezentanca premagala SZ 2:0

TOKIO, 17. oktobra — Dogodek dneva za Jugoslovane je bila na osmi dan olimpijskega turnirja gladko dobljena vaterpolska tekma s Sovjetsko zvezo (2:0). S tem podvigom se našim vaterpolistom že obetajoče prikazuje najdražja kolajna s turnirja. Na košarkarskem bojišču je »padla« Južna Koreja, ki so jo Jugoslovani kot četrto odpravili brez težav (99:66), vendar se s tem uspehom niso bistveno približali zaželeni končni odločitvi. Na atletskih stezah je Stamejčičeva končala vseh pet disciplin iz peteroboja in se tudi po njih obdržala na častnem petem mestu. Z enakim plasmajem se je v teku na 1500 m postavil tudi Važič, tako da se je kvalificiral za polfinale, Lešek pa je v enakem metežu zasedel 13. mesto (4,70 m) v skoku ob palici.

Podrobnosti berite v »Olimpijskem Delu«

ZVEZNA SKUPŠČINA

Dopolnilni predlogi

Seja odbora gospodarskega zbora za tekoča gospodarska vprašanja

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug.) — Tehnični napredek v gospodarstvu naj v prihodnje bolj temelji na rezultatih znanstveno - raziskovalnega dela, manj pa na tujih licencah. Ta sklep z današnje seje odbora gospodarskega zbora za tekoča gospodarska vprašanja je hkrati eden izmed njegovih najpomembnejših predlogov za dopolnitev osnutka resolucije o smernicah za sestavljanje sedemletnega plana.

V osnutku resolucije je rečeno, naj gospodarstvo učinkoviteje podpre znanstveno-raziskovalno delo. Bodočnosti te dejavnosti ni mogoče prepustiti »samo dobri volji« podjetij, zato naj bi podjetja obvezno izločala vsaj minimalni del dohodka za financiranje znanstveno-raziskovalnega dela.

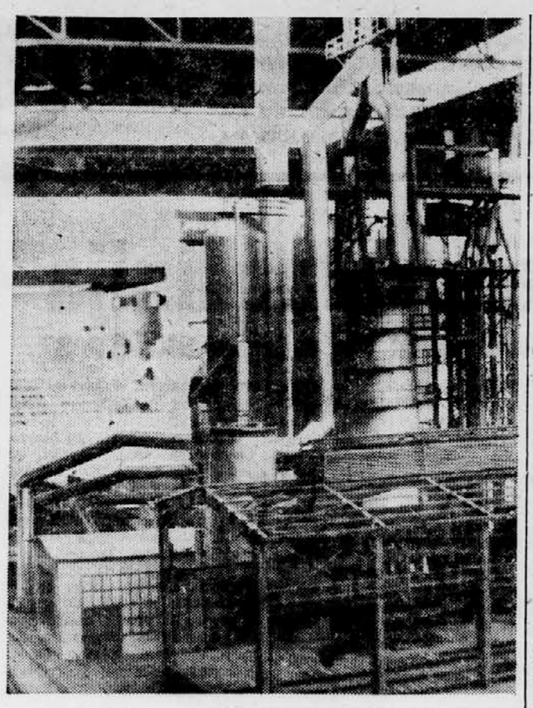
Odbor je sprejel tudi predlog za spremembe v zakonu o gospodarsko-planskih ukrepih v letu 1964, toda z nekaterimi dopolnitvami. Ko je namreč odbor obravnaval seznam objektov, za katere ni predvidena blokada sredstev, je predlagal razširitev seznama tudi na mlekarne, klavnice, objekte za proizvodnjo slada in tista skladišča za umetna gnojila, ki jih grade tovarne v potrošniških krajih. Na drugi strani se je odbor izrekel proti temu, da bi izvzeli iz blokade tista sredstva, iz katerih se financira graditev sodnih poslopij.

Stotisoči avtomobilski motor

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). V beograjski tovarni motorjev »21. maj« so danes proslavili proizvodnjo stotisočega avtomobilskega motorja. Ta tovarna izdeluje motorje za avtomobile »Zastava«, večinoma za »Zastavo 750«. Sklicali so slovesno sejo delavskega sveta, na kateri je tehnični direktor Milorad Mandić med drugim rekel, da se tovarna pripravlja na letno proizvodnjo 150.000 avtomobilskih motorjev v letu 1970. Že prihodnje leto bo izdelala 50.000 motorjev. Važno je tudi, da je kolektiv v celoti osvojil proizvodnjo motorjev po 750 kubikov, približno za 45 % pa je tudi že kos proizvodnji motorjev po 1300 kubikov. Na seji delavskega sveta so sklenili dati lastniku avtomobila, ki bo vanj vdelan stotisoči motor, garancijo za 100.000 km.

Občuten padec cen koruze

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). Na podlagi najnovejših vesti pričakujejo v zveznem sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo, da bo jesenska setev pšenice uspešno opravljena na predvidenih 2,000.000 ha. Razlog za to je žavahnejše sklepanje pogodb za pridelovanje pšenice zlasti v zadnjih dneh, ko so visoke cene koruze padle na normalno raven približno 52 din za kilogram, tako da cena pšenice znova presega ceno koruze in je s tem postala za pridelovalce bolj spodbudna. Strokovnjaki računajo, da bo znašal celotni letošnji pridelek koruze 6.8 milijona ton.

NOVI PLAVŽ V VAREŠU. Poslovno združenje Smelt se med drugim ukvarja s projektiranjem, dobavo in montažo kompletnih metalurških naprav. Slika prikazuje veliko maketo novega plavža v Varešu, ki ga je projektirala članica združenja »Metalna« v Mariboru in zanj izdelala pretežni del opreme.

Foto: S

Razvoj združenja Smelt

Združenje razvija delegatsko mrežo v tujini

LJUBLJANA, 17. okt. — V poslovno združenje SMELT, kot poslovno skupnost metalurške, kemijske in elektriške tehnologije v Ljubljani, sta bila te dni sprejeta še dva nova člana: podjetje »Djuro Djaković« iz Slavonskega Broda in Kemooprema iz Trebnjega. Obe podjetji sta se vključili v združenje s specializiranim programom na liniji specializacije, ki je značilna za poslovanje združenja.

V Smeltu je zdaj štirinajst članov iz več republik (Litostroj, Metalna, STT, Železarna Store, Slovenija projekt, Elektroprojekt, Elektroindustrija in splošna montaža Maribor, Industrijsko montažno podjetje »Sava« Kranj, Kemooprema, Rade Končar, Energoinvest Sarajevo, Vatrostalna Zenica in Djuro Djaković). Že dosedanja poslovna povezava med temi podjetji v okviru združenja je pokazala, kako koristna je zanje specializacija proizvodnje obeh glavnih področij metalurške in procesne industrije, ki ju zajema poslovni program Smelta, da včlanjena podjetja lahko nudijo investitorjem ne le posamezne dele opreme, temveč tudi kompletne objekte po načelih sodobnega inženiringa.

Združenje, ki je letos prvič nastopilo tudi na jesenskem zagrebškem velesejmu, ima seveda tudi obsežen izvozni program, ki naj v okviru gornje specializacije vključuje našo strojno in elektroindustrijo v mednarodno delitev dela. Zato se je že od vsega začetka lotilo organizacije svoje delegatske mreže v tujini. Razen že obstoječih predstavništev v Londonu in New Delhiju so bili te dni določeni trije novi delegati, ki bodo zastopali Smelt v Pragi, na Poljskem in v Južni Ameriki, vtem ko so v teku priprave za zasedbo še nekaterih drugih pomembnih delegatskih mest (n. pr. v Moskvi, v Afriki in drugod). Na svoji zadnji seji v sredo je upravni odbor združenja ugotovil zadovoljiv razvoj poslov doma in v tujini. B. V.

Sprejemi in obiski

BEOGRAD — Podpredsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović je sprejel predsednika parlamenta in vršilca dolžnosti predsednika republike Španije v izgnanstvu Luisa Jimeneza Asua, ki je pri nas kot gost predsednika Zveze združenj pravnikov Jugoslavije Vladimira Simida.

Člani študijske delegacije afriške nacionalne unije Kenije (KANU) so obiskali zvezni odbor SZDLJ, kjer so se razgovarjali z Milentijem Popovićem, Dobrivojem Vidićem in drugimi.

ZAGREB — Delegacija zveze borcev za svobodo in demokracijo Poljske je na enodnevnem obisku v Zagrebu. Obiskala je tudi rojstni kraj predsednika Tita Kumrovec.

BEOGRAD — Guverner Narodne banke Jugoslavije Nikola Miljanić se je vrnil iz Romunije, kjer je bil nekaj dni gost predsednika romunske državne banke.

MEXICO — Zunanji minister Mehike José Gorostaza je priredil banket na čast veleposlanika SFRJ Gustava Vlahova, ki bo v kratkem odpotoval iz Mehike. Po poslovitvi s šefom države Lopezom Mateosom pa je priredila soproga mehiškega predsednika Eva Samano sprejem v čast veleposlanika Vlahova in njegove soproge.

Občani naj sami določajo in kandidirajo svoje predstavnike

Teze Socialistične zveze: k čim bolj neposrednemu sodelovanju občanov v kandidiranju odbornikov in poslancev

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). Na pomlad bodo polovico mest v odborniških in poslanskih klopeh zasedli ljudje, ki na zadnjih volitvah v glavnem niso bili izvoljeni v predstavniška telesa. Takrat bo pravzaprav prvič uporabljeno načelo rotacije, razglašeno v novi ustavi.

Od črk zakona resda ne bo odklona, niti če bodo izvoljeni isti ljudje, ker nova ustava izjemoma dopušča izvolitev v dveh zaporednih mandatnih rokih. Najbolj verjetno pa je, da bodo na kandidatnih listah v veliki večini nova imena. V tezah o kadrovski politiki in pripravah na skupščinske volitve, ki jih je nedavno objavil zvezni odbor Socialistične zveze, je rečeno, da je treba možnost ponovne izvolitve uporabiti samo izjemoma. V posameznih primerih se bo torej to lahko zgodilo, potrebno pa je v skladu z našo demokratično prakso javno obrazložiti potrebo, ki to zahteva.

Kandidiranje je najpomembnejši del našega volilnega procesa. Že ob lanskih skupščinskih volitvah so občani sprejeli demokratični postopek in izbiranje kandidatov za predstavniška telesa. Predloge političnih aktivov so obravnavali na širokih javnih zborih. Delovni ljudje so mnoge listke dopolnjevali z novimi imeni. Njihovi predlogi so bili navadno prav tako dobri, dostikrat pa še boljši od prvotnih.

Teze Socialistične zveze vztrajajo na tem, da storimo na bližnjih volitvah korak naprej, k čimbolj neposrednemu sodelovanju občanov v kandidiranju odbornikov in poslancev. Poseben pomen prisojajo predhodnemu postavljanju možnih kandidatov v širokih razpravah in v dogovorih občanov v družbenih organizacijah in raznih oblikah neposredne demokracije. Glavni cilj je, da občani sami določijo in kandidirajo svoje predstavnike, ne pa da je to prvenstvena stvar aktivov v občinah in krajevnih skupnostih.

Tudi politični forumi lahko v predhodnih razpravah povedo svoje mnenje o potrebi po kandidiranju posameznikov. To pa mora biti seveda javno obrazloženo.

Vse to mora biti opravljeno pred dokončnim kandidiranjem. O vseh izraženih mnenjih in pobudah se morajo izreči občani na zborih volivcev in delovnih ljudi.

Prizadevanje gre za tem, da postane kandidiranje res stvar samih občanov. Socialistična zveza je s poudarjanjem potrebe po takšnem demokratičnem, postopku pri izbiranju ljudi za predstavniška telesa uveljavila kriterije, po katerih bi bilo treba izbirati kandidate. Gre za kriterije, ki so v naši družbi že splošno sprejeti. Po teh kriterijih je treba odbornike in poslance izbirati iz vrst družbeno in politično aktivnih ljudi, po njihovem prispevku k razvoju socialističnih procesov v družbi, delovnih in moralnih kvalitetah ter družbenem ugledu.

Uveljavljanje ustavnih načel o kadrovski politiki zahteva nekatere spremembe v volilnem zakonu. Treba je predvsem poenostaviti postopek za kandidiranje več posameznikov za en mandat. V skupščinskih krogih je že slišati mnenje, da bi bilo treba te spremembe pravočasno sprejeti v zakon. Na včerajšnji seji predsedstva zvezne skupščine so o tem posebej govorili.

Podjetje Marles prejelo odlikovanje

MARIBOR, 17. okt. — Predsednik občinske skupščine Maribor Tabor Tone Dobrajc je danes izročil kolektivu mariborskega lesnega kombinata Marles Red dela s srebrnim vencem. To odlikovanje je podelil kolektivu Marlesa predsednik republike Josip Broz—Tito v znamenje priznanja za požrtvovalno in prizadevno delo pri izgradnji Skopja.

-ž

Nagrade Beograda

Žirija sporočila imena organizacij in posameznikov

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). Žirija za podelitev »Nagrade Beograda za pomembne stvaritve v gospodarstvu« je danes sporočila imena delovnih organizacij in posameznikov, ki so dobili to nagrado za leto 1964. Zlate plakete mesta Beograda so dobile delovne organizacije industrija kmetijskih strojev »Zmaj«, beograjska konfekcija »Beko«, kmetijski kombinat »Beograd«, zunanjetrgovinsko podjetje »Centrotekstil«, podjetje za promet industrijsko-tehničnega blaga na debelo in na drobno »Vračar«, gradbeno podjetje »Komgrap« in hotelsko-gostinsko podjetje »Metropol«.

V obrazložitvi sklepa žirije je rečeno, da so ti delovni kolektivi v minulem poslovnem letu dosegli lepe uspehe na torišču uvajanja sodobnih tehnoloških procesov proizvodnje, integracije, specializacije ter racionalnega in ekonomičnega poslovanja.

Nagrade v znesku po 500.000 din za pomembne stvaritve na področju gospodarstva v letu 1964 so dobili generalni direktor farmacevtskokemijske industrije »Galenika« Petar Arambašić, tehnični direktor industrije barv in lakov »Guga« ing. Žarko Bjelić, generalni direktor beograjske konfekcije »Beko« Petar Bjelić, šef projektivno-konstrukcijskega biroja podjetja »Zmaj« ing. Dragoslav Živković, direktor trgovinskega podjetja »Vračar« Milorad Jovanović, vodja modelarske službe podjetja »Franjo Kluz« Petar Krnetić, direktor komunalne banke Beograda Ljubiša Lukić, generalni direktor »Beograjskega sejma« Jaša Rajter in direktor zunanjetrgovinskega sektorja podjetja za vodna pota »Ivan Milutinović« ing. Dušan Tasić.

Kolektivno nagrado v znesku 1,000.000 din je žirija podelila skupini strokovnjakov podjetja »Ivo Lola Ribar« ing. Mileti Benedičiću, ing. Radivoju Sekuliću, ing. Radivoju Purtiću in ing. Žarku Vukoju.

Kolektivno nagrado v znesku 750.000 din je dobila tudi skupina strokovnjakov podjetja »21. maj«: ing. Jegel Helmut, ing. Života Gelevski in ing. Dragomir Milojević.

V obrazložitvi sklepa žirije o podelitvi nagrad posameznikom je med drugim rečeno, da so se dobitniki te nagrade v minulem poslovnem letu odlikovali s svojim delom za zboljšanje metod dela in poslovanja ter za uveljavljanje novih proizvodnih procesov in proizvodov v svojih delovnih kolektivih.

Nagrada mesta Beograda za pomembne stvaritve v gospodarstvu je bila ustanovljena letos in to so njeni prvi dobitniki.

Obsodbe gradbenih podjetij

Za tri podjetja 28 milijonov dinarjev kazni

SLOVENJ GRADEC, 17. okt. — Okrožno gospodarsko sodišče v Mariboru je začelo prvo v Sloveniji obravnavati prestopke v izvajanju investicij. Kljub vsem priporočilom in natančnim določilom o gradnji investicijskih objektov, so marsikje gradili investicijske objekte, čeprav niso imeli zagotovljenih sredstev in popolne dokumentacije.

Mariborsko gospodarsko sodišče je zaradi takih prestopkov obsodilo tri gradbena podjetja na Koroškem. Gradbeno podjetje »Dravograd« so obsodili na denarno kazen 16,7 milijona din (odgovornega direktorja na denarno kazen 40.000 din), gradbeno podjetje »Stavbenik« v Prevaljah na denarno kazen 5.9 milijona din (odgovornega direktorja na 25.000 din), gradbeno podjetje »Slovenj Gradec« pa na 5,3 milijona din (odgovornega direktorja na 25.000 din).

Vsa tri našteta podjetja so začela graditi investicijske objekte in izvajati gradbena dela še preden jim je investitor zagotovil finančna sredstva v višini pogodbene vrednosti gradbenih del. Investitor pa bi jim lahko zagotovil finančna sredstva bodisi tako, da bi odprl v banki akreditiv ali pa dal garancijo banke. Višina izrečenih denarnih kazni je 10% vrednosti doslej opravljenih gradbenih del, ki niso pokrita s finančnimi sredstvi.

Za konec še to: gradbena podjetja so pravzaprav zadnji preventivni činitelji, ki lahko preprečijo takšne gospodarske prestopke. Samo držati se morajo uredbe o zavarovanju pogodbenih obveznosti med uporabniki družbenega premoženja. Nič hudega ni, če tudi sklenejo ustrezno pogodbo, samo graditi ne bi smela, dokler ni denarja. Marsikje so krivi tudi upravni organi. Izdajali so gradbena dovoljenja za graditev investicijskih objektov, čeprav finančna sredstva niso bila zagotovljena.

P. Ž.

Pomoč izvedencev OZN za turizem

ZAGREB, 17. okt. (Tanjug). Skupina izvedencev OZN za vprašanja turizma pod vodstvom direktorja avstrijske turistične centrale Paula Bernekenja je nadaljevala danes v Zagrebu razgovore s predstavniki jugoslovanskih turističnih organizacij o nekaterih ključnih vprašanjih razvoja turizma pri nas.

Z jugoslovanske strani so sodelovali v razgovorih predsednica zveznega komiteja za turizem Milka Kufrin, direktor zveznega zavoda za tehnično sodelovanje inž. Josip Zmajić, predsednik odbora za blagovni promet in turizem zveznega zbora zvezne skupščine Ivica Gretić ter predstavniki vseh naših turističnih organizacij. Sestanka se je udeležil tudi predstavnik OZN v Jugoslaviji Sudhir Sen.

To je prvi primer, da je OZN poslala v kako deželo skupino izvedencev z raznih področij, da bi vsestransko proučili možnosti in problematiko turizma. Po razgovorih v Zagrebu bo skupina izvedencev OZN obiskala še druge naše republike.

Boni za nakup bencina v tujini

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug) - Jugoslovanski državljani, lastniki motornih vozil, bodo lahko v tujini kupovali bencin za bone, ki jih bodo kupovali v naši deželi za dinarje. V zveznem odboru Avtomoto zveze Jugoslavije so danes sporočili, da je sklep o tem sprejel zvezni sekretariat za finance. Po tem sklepu bo imel naš državljan, ki potuje z avtomobilom v bližnje dežele, pravico kupiti bone, s katerimi bo lahko kupil 100 litrov bencina, državljani, potujoči v bolj oddaljene dežele, pa bodo lahko dobili bone za nakup 200 litrov bencina. Te količine se zmanjšajo na 50%, če potuje naš državljan z motociklom, na 25% pa za potovanje z mopedom. Boni veljajo po prehodu čez mejo.

Bone bodo prodajali vsi republiški in pokrajinski odbori Avtomoto zveze in njihove organizacije v večjih mestih, kjer so dani za to pogoji. Boni bodo v prodaji čez mesec dni. V zvezi s tem ukrepom navajajo, da je v prvih 6 mesecih letošnjega leta šlo čez mejo kakih 6000 naših avtomobilov.

Seminar gozdarskih strokovnjakov

LOKVE, 17. oktobra. V izvedbi Soškega gozdnega gospodarstva Tolmin se je tu začel petdnevni seminar, ki ga je organiziral Jugoslovanski kmetijsko gozdarski center iz Beograda. Udeležujejo se ga strokovnjaki iz vse države, ki se ukvarjajo s sečnjo, spravilom in prevozom lesa v gorskih predelih. Udeleženci seminarja si bodo praktično ogledali mehanizirano delo v najrazličnejših pogojih in fazah dela, se seznanili z normativi učinka in sodobno kalkulacijo stroškov dela. Ob zaključku seminarja bodo predvajali strokovne filme in diapozitive o uporabi mehanizacije v gozdarstvu pri nas in v svetu, razpravljali pa bodo tudi o mehanizaciji, o organizaciji dela posameznih vrst mehanizacije in ekonomičnosti teh del.

— ijp

Pisma bralcev

Ob dveh ponoči nas je zbudil klic

Tovariš urednik,

živimo ob vodi, ki ima precej hudourniških lastnosti; večkrat prestopi bregove, včasih tudi zelo iznenada. To je Reka.

Dne 9. oktobra nas je v zelo slabem vremenu ob 2. ponoči zbudil klic, naj se pripravimo na veliko povodenj; na območju Ilirske Bistrice je bilo hudo neurje in močno je deževalo. Svarili so nas člani LM iz Divače, ki je oddaljena 12 km.

Na svarilo smo takoj odšli reševat premičnine v ogroženih poslopjih. Do 6. je voda narasla za 4 metre nad normalo; voda se je torej dvignila več kot meter na uro. Če bi nas muhasta reka zalotila nepripravljene, kar bi se gotovo zgodilo, če ne bi bili o nevarnosti pravočasno obveščeni, bi utrpeli veliko gmotno škodo. Zelo pa bi bili prizadeti tudi kmetje okoliških vasi, ki so imeli v minu moko in žito. Škoda je tako veliko manjša, saj smo imeli 2 uri časa za reševanje inventarja in žita.

Da je škoda manjša, gre vsekakor zasluga tovarišem s postaje LM v Divači; za opozorilo smo jim prebivalci Ilirske Bistrice in okolice zelo hvaležni.

JANKO DUJC,
Zavrhek 1,
p. Vremski Britof

Rad bi obrazložitev 2. odstavka 41. člena Ustave SFRJ

Tovariš urednik,

drugi odstavek tega člena se glasi: Občan se ni dolžan izjavljati, kateri narodnosti pripada, in se tudi ne opredeljevati za neko narodnost.

Osnutek ustave ni vseboval te določbe, v ustavo je prišla šele po javni razpravi o osnutku. V ekspozeju jo je kot nekaj posebnega omenil Edvard Kardelj, ni pa navedel nikakršne utemeljitve; tudi sicer je nisem nikjer bral ali slišal.

Razmišljeval sem o pomenu in namenu te ustavne določbe in mislil, da rešuje iz zadrege tiste naše občane, ki ne vedo natančno, katere narodnosti so, ali pa se z navedbo narodnosti ne bi želeli izpostavljati kaki zameri. Sem bi štel občane Bosne in Hercegovine, muslimane, ki niso ne Srbi ne Hrvati, medtem pa tudi ne moremo govoriti o muslimanski narodnosti. Nemogoče pa se mi zdi, da bi določba veljala za Slovence, saj je slovenska narodnost jasno določena tudi s posebnim jezikom. Nepravilno pojmovanje določbe bi lahko zavedlo n. pr. zagrebškega Slovenca, da se ne prizna za Slovenca, čeprav je to njegova moralna dolžnost, ne samo ustavna pravica.

Tovariš urednik, zanimala bi me obrazložitev tega odstavka ustavne določbe.

Dr. FRANCE RAPOTEC,
Zagreb, Vinkovićeva 32

Naša ustavna ureditev iz leta 1946 je izhajala od države, zato je tudi samo s tega klasičnega izhodišča urejala vprašanje temeljnih pravic človeka kot državljana, ki jih država z ustavo kot takšno priznava in varuje. Med temi pravicami sta tudi enakost vseh državljanov pred zakonom in, v pogojih naše večnacionalne države, tudi njihova enakopravnost ne glede na narodnost (21. čl.). Nova ustava izhaja od svobodnega človeka, ki je na temelju družbene lastnine in združenega svobodnega dela nosilec in čimbolj neposredni izvrševalec družbenega samoupravljanja kot političnega sistema, znotraj katerega se izvršujejo tudi funkcije oblasti. *Skupni interesi delovnih ljudi na temelju socialističnih družbenih odnosov* postajajo vse bolj osnovni element, ki prek mehanizma družbenega samoupravljanja povezuje delovne ljudi Jugoslavije ne glede na njihovo nacionalno pripadnost ter omogoča nadaljnji proces integracije naše družbe kot socialistične družbe. S teh novih gledišč je morala tudi sama ustava urejati vprašanje temeljnih pravic človeka, med njimi tudi pravico izražanja nacionalne pripadnosti, ki jih zagotavlja in varuje kot ustavne pravice.

Zato se nova ustava ni omejila na konstatacijo o enakosti občanov v pravicah in dolžnostih ne glede na razlike v narodnosti ter o njihovi enakosti pred zakonom (33. čl.), ampak je šla dalje. Občanu je kot ustavno pravico zajamčila *pravico svobodnega izražanja narodnosti* in kulture ter svobodne rabe njegovega jezika (41. čl.). Dosledno temu načelu je morala: 1) zajamčiti občanu tudi pravico, da se ni dolžan izjavljati, kateri narodnosti pripada, in hkrati pravico, da se ne opredeli za neko narodnost, 2) zagotoviti enakopravnost jezikov narodov Jugoslavije in njihove pisave (z omejitvijo, da se le v JLA uporablja pri poveljevanju, vojaškem pouku in v administraciji srbskohrvatski jezik) ter pravico pripadnikov narodov Jugoslavije, da imajo v skladu z republiškim zakonom v drugi republiki pravico do pouka v svojem jeziku, in 3) zagotoviti tudi vsaki narodnosti — nacionalni manjšini pravico, da rabi svoj jezik, razvija svojo kulturo ter v ta namen ustanavlja organizacije in uživa druge z ustavo in zakonom določene pravice (41. do 43. čl.). Kot za druge z ustavo zajamčene svoboščine in pravice človeka velja tudi glede navedenih ustavnih pravic načelo, da jih ni mogoče vzeti in ne omejiti ter da je zagotovljeno njihovo sodno varstvo (70. čl.). Protiustavno in kaznivo je vsako propagiranje ali izvajanje nacionalnega sovraštva in nestrpnosti (41. čl.).

Takšna, na nov način in na širši osnovi podana ustavna rešitev navedenega vprašanja v ničemer ne tangira demokratične nacionalne zavesti, v celoti respektira načelo suverenosti in enakopravnosti jugoslovanskih narodov ter ne nasprotuje nadaljnji krepitvi njihove enotnosti na temelju njihovega samostojnega razvoja oziroma razvoja njihove kulture in jezika. Hkrati pa ne ovira zgoraj omenjenega procesa neposredne integracije socialistične skupnosti delovnih ljudi Jugoslavije (ne glede na njihovo nacionalno pripadnost), ki izhaja iz njihovih skupnih interesov na temelju socialističnih družbenih odnosov in socialistične jugoslovanske zavesti.

Uradna obrazložitev ustavne določbe 41. člena, ki jo želi pisec pisma, je obsežena v dopolnitvi pismene obrazložitve predloga ustave, ki jo je podala komisija za ustavna vprašanja zvezni skupščini. V tem dokumentu, datiranem marca 1963, je na str. 18. povedano: »Utvrdjeno je pravo građana, da se nacionalno uopšte ne opredeljuju, t. j. da nisu dužni da se izjašnjavaju za jednu narodnost ili da se uopšte u pogledu narodnosti opredeljuju. Ova prava stvaraju mogućnost da se pojedinac izjašnjava kao Jugosloven u smislu pripadnosti jugoslovenskoj socijalističkoj i državnoj zajednici a brez posebnog opredeljivanja svoje nacionalne pripadnosti. U članu 42. izvršena je dopuna time što je, pored slobode upotrebe jezika, zajamčena i sloboda i ravnopravnost upotrebe pisma (latinica i ćirilica). — Utvrđujući jednako pravo svakog da izražava svoju narodnost Predlog je bio u stanju da — dosledan ovoj punoj političko-pravnoj jednakosti građana bez obzira kojoj narodnosti (narodu i drugoj narodnosti) pripadaju — izrazi na nov i jasan način i posebna kulturna i druga prava i onim narodnostima koje se smatraju kao nacionalne manjine.«

Določbe II. odstavka 41. člena nove ustave torej ni mogoče gledati izolirano, ampak le v sklopu vsega obravnavanega problema in v luči našega splošnega družbenega razvoja. Zato bi tudi bilo nepravilno, če bi jo tolmačili samo z vidika klasičnega načina urejanja vprašanj o enakopravnosti državljanov ne glede na njihovo narodnost. Z novimi ustavnimi rešitvami je bilo treba tudi na tem področju omogočiti neoviran nadaljnji razvoj in povezovanje skupnosti naših narodov, narodnosti in delovnih ljudi Jugoslavije v vse bolj homogeno družbo na socialističnih osnovah. (Glej o tem podrobneje: E. Kardelj, »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, izdaja DZS 1957, predgovor ob drugi izdaji, VII. poglavje; Veljko Vlahović, »Položaj in vloga občanov« v brošuri »O ustavnem sistemu SFRJ«, izdaja Komunista, aprila 1963, str. 101—106).

Dr. JOŽE GLOBEVNIK

Zračne puške ogrožajo tudi varnost ljudi

Tovariš urednik,

s svojim pismom bi rad opozoril na škodo, ki jo delajo nekateri otroci in mladoletniki (zapisal sem »nekateri«, verjetno bi bilo bolje: številni) z zračnimi puškami, in na posledice, ki lahko nastanejo. Zračno puško je namreč mogoče kupiti za majhen denar v skoraj sleherni trgovini Železnine. Starši jih kupujejo svojim otrokom, ker so npr. napravili razred z odličnim uspehom, za rojstni dan, za novoletno darilo, za dedka Mraza itd. — in otroci ter mlajši mladoletniki streljajo z njimi vsepovsod, in to brez nadzorstva. Streljajo ptice pevke, golobe, kokoši, mačke, skratka vse, kar jim pride pred oči. Seveda ti »črni« strelci niso člani strelske organizacije. Nihče jim ni povedal, da tega in tega ne smejo delati in da je zračna puška narejena zato, da služi strelskemu športu. Dogajajo pa se tudi hujše stvari.

Zaradi neprevidnosti mladih »strelcev« je bilo v zadnjem času več telesnih poškodb v Idriji, Grgarju in Mirnu. Zelo hudo pa je to, kar se je zgodilo v Ajdovščini. Tu sta se namreč dva mladoletnika 3. 10. 1964 v večernih urah z zračno puško skrila pri vhodu v podjetje »Lipa« in od tam streljala na delavke, ki so odhajale domov. A to jima še ni bilo dovolj, čeravno sta slišala vzklike žensk, ki so bile zadete. Odšla sta na bližnji travnik in iz bližine streljala na mimoidoče potnike. Ker je bilo to ponoči, ju ni nihče spoznal. Ob 22.30 je prišla mimo 17-letna N. F. iz Ajdovščine; nanjo je streljal I. L. in jo zadel v levo oko. N. F. je zaslišala rahel pok in takoj začutila hudo bolečino v očesu. V ambulanti je zdravnik ugotovil hude poškodbe; odpeljali so jo v ljubljansko bolnišnico, kjer se še sedaj zdravi. Organi Ljudske milice so imeli precej dela, da so mladoletnika izsledili; prijavili so ju javnemu tožilstvu.

Zračna puška A—590 »Crvena zastava« je last neke strelske družine iz Ajdovščine; za to dejanje upravičeno dolžimo tudi odgovorne strelske funkcionarje, ki so dopustili, da je puška prišla mladoletnikoma v roke.

Naj opozorim, da bodo smeli po novem zakonu o nabavljanju, posesti in nošenju orožja, ki bo stopil v veljavo 1. januarja 1965, mladoletniki nositi zračne puške le tedaj, če jim bo dala strelska organizacija za to ustrezno potrdilo. Za kršitve tega predpisa je predvidena visoka denarna kazen. Tako upamo, da bo konec tako imenovanih »črnih strelcev«; evidenca zračnih pušk bo popolnejša, škoda manjša, varnost ljudi pa večja.

LEOPOLD KOTAR,
Sempeter pri Gorici 66/a

Čutim globoko hvaležnost

Tovariš urednik,

rad bi se javno zahvalil vsem, ki so mi pomagali vrniti se v življenje, ponovno samostojno zaživeti. Veliko mesecev je bilo potrebnih, da sem kljub hudi nesreči in še večji invalidnosti postal zopet človek, enak človeku; vlak mi je namreč ob rezal obe nogi nad kolenom.

Veliko mesecev je stalo ob meni mnogo dobrih ljudi; razumeli so me in mi pomagali tako pri zdravljenju kot premagovanju psihično-fizičnih kriz, in tudi pri reševanju stanovanjskega problema. Za vse te ljudi, pri čemer mislim predvsem delovni kolektiv grosističnega podjetja Mercator v Ljubljani, posebno pa njegovega direktorja, medicinsko osebje Ortopedske klinike in Zavoda za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, je beseda hvala vse premalo. Globoko sem jim hvaležen za vse, kar so zame storili.

JOŽE TOMŠIČ,
Ljubljana, Cojzova 1

PODJETJE

„OBRTNIK"

LJUBLJANA, MASARYKOVA cesta 34

s proizvodnjo težke in lahke konfekcije, vseh vrst uniform, perila in čepic ter s svojimi poslovalnicami v: Ljubljani, Kranju, Celju, Mariboru, Novem mestu, Brežicah, Postojni in Ajdovščini

razpisuje

NATEČAJ

za spremembo naziva podjetja in poziva k sodelovanju

Za najboljši predlog je predvidena nagrada v znesku 100.000 din.

Predloge predložite osebno ali pošljite po pošti natečajni komisiji pri upravi podjetja, in sicer najkasneje do 31. oktobra 1964.

Eventualne informacije dobite v splošnem sektorju podjetja. 1000

„PRIMORJE EXPORT"

s svojimi obrati NOVA GORICA

razpisuje
naslednje štipendije:

2 ŠTIPENDIJI NA STROJNI FAKULTETI
3 ŠTIPENDIJE NA EKONOMSKI FAKULTETI
2 ŠTIPENDIJI NA SREDNJI ŠOLI STROJNE STROKE

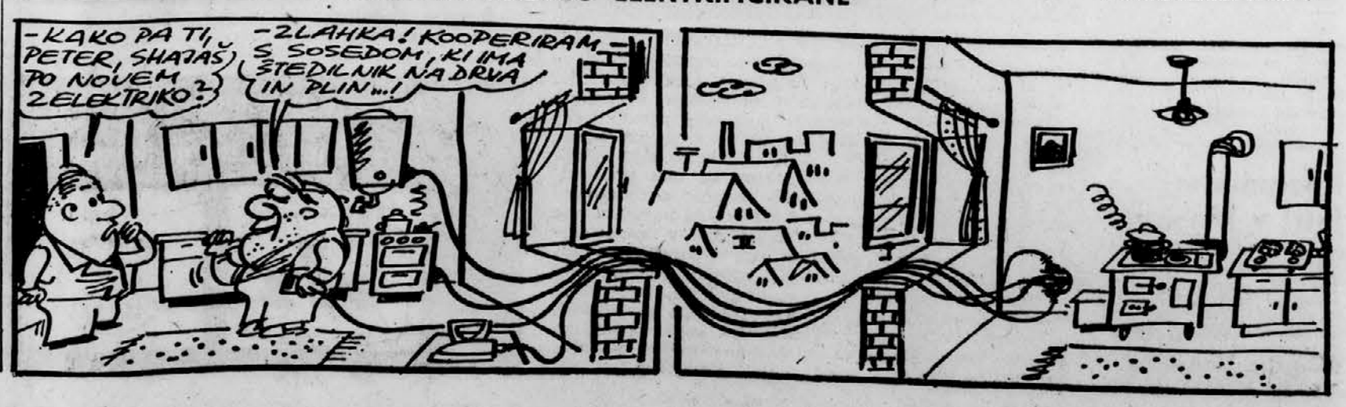
Prosilci za štipendije morajo poleg lastnoročno napisane prošnje predložiti še življenjepis, potrdilo o premoženjskem stanju, zadnje šolsko spričevalo ali frekventacijsko potrdilo ter izjavo, da ne prejema drugje štipendije.

Prošnje sprejema UO podjetja do 15. novembra 1964.

9918

PETER MOZOLEC IDEJA ZA PREVEČ ELEKTRIFICIRANE

Ilustriral MARJAN BREGAR

Samostojnost komune v proračunski politiki

Predlog republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov predvideva popolno oprostitev prispevka od kmetijstva za višinska zemljišča

Republiški izvršni svet je nedavno sprejel in skupščini predložil dva pomembna predloga: zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti SR Slovenije in zakon o prispevkih in davkih občanov. Republiški sekretar za finance Miran Cvenk nam je v zvezi z omenjenima zakonskima predlogoma odgovoril na naslednja vprašanja:

Delo: Kateri momenti so narekovali sestavo republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov? Katere so bistvene značilnosti predloga zakona v primerjavi z dosedanjimi predpisi na tem področju?

Odgovor: Sprejemanja novih predpisov o prispevkih in davkih ne moremo utemeljiti le s kratko navedbo, da je to prilagajanje ustavi, ker bi izzvenelo to tako, kakor da gre le za neke formalne popravke. Dejansko pomenijo ti novi predpisi, kakor tudi sama ustava, prilagoditev nujnosti, ki je nastala z razvojem in ki terja, da se uredi obdavčenje v korist večje proizvodnje, večje storilnosti, urejevanja standarda, krepitve komunskega sistema, in vrsto drugih elementov.

Kakor je s temeljnim zakonom omogočila zvezna skupščina, da se prilagaja davčni sistem prilikam po republikah po vseh elementih, ki sem jih navedel, upošteva tudi republiški zakon razmere, kakršne vladajo v raznih predelih naše republike oziroma v raznih komunah. To se izvede v republiškem zakonu o prispevkih in davkih s prenosom na občine vseh onih odločitev, ki terjajo posebno obravnavo na občinskih območjih. Sodim, da je to ena glavnih značilnosti novega zakona.

Prenos omenjenih odločitev na občine pa ne pomeni le korist za posameznega občana ali za posamezna območja, temveč je v političnem smislu približevanje občanu, ki bo na te odločitve pri občini preko zborov volivcev in drugih organov lahko neposrednejše dokazoval svoje razmere in s tem laže uveljavljal svojo voljo. V tem smislu je to decentralizacija, izrazita krepitev komunalnega sistema.

Seveda pa obravnavani zakon kot osnova terja še vrsto predpisov, ki naj bi jih povečini izdale občinske skupščine. Le tako bo prišel do polne veljave kot ekonomsko politični instrument. Te povečane pravice in dolžnosti nalagajo občinam povečano odgovornost za izvajanje davčnih načel zakonitosti in davčne pravičnosti.

Iz vsega tega vidimo, da je bistvena značilnost novega zakona nasproti dosedanjemu v tem, da bo v glavnem občina sama odločala o vrsti elementov, ki so bili doslej urejevani strogo in faksativno, enako za vsa območja države. To je večina oprostitev, odpisovanj, nadalje lestvice za določene dohodke in stopnje. Druga značilna razlika med tem zakonom v primerjavi z dosedanjimi predpisi je v tem, da je z njim zajeta v enem predpisu materija, ki jo je doslej obdelovala vrsta predpisov, in slednjič, da se pri nekaterih dejavnostih razne oblike davkov združijo v eno, kar pomeni ne le pregledno obdavčenje, temveč tudi olajšavo za davčnega zavezanca. Tesno je s celotnim sistemom povezan tudi zakon o financiranju družbeno političnih skupnosti. Vloga tega zakona je zagotoviti vsem občinam izvajanje njihovih družbenih služb in pravic občanov, ki so jim z ustavo in zakonom zagotovljene. S tem zakonom naj se uvede ureditev, ki ne bo več pehala občine v fiskalne prijeme pri obdavčevanju.

Delo: Kakšne naj bi bile pristojnosti republike in občin po novi ureditvi?

Odgovor: Za večino prispevkov in davkov so, kot že omenjeno, v zveznem zakonu postavljena le temeljna načela, s čimer je republiki in občinam omogočeno, da vodijo svojim ekonomskim in drugim pogojem ustrezno politiko. Zlasti velja to za prispevek od kmetijstva, od obrtne dejavnosti, za davek od stavb, davek od proizvajalnih priprav v kmetijstvu. V nasprotju z dosedanjim sistemom, ko je bilo predpisovanje družbenih obveznosti skoraj v celoti urejeno z zveznimi predpisi, je v novih okoliščinah omogočeno prenašati te pristojnosti na občine. V predlaganem republiškem zakonu je ta tendenca še prav posebno poudarjena, ker si republika pridržuje le načelno usmeritev predpisovanja prispevkov in davkov, in sicer le toliko, kolikor naj bi bili ti odnosi na območju republike enotno urejeni, vse ostalo urejanje pa prepušča občinam, kot na primer: določanje proizvodnih okoliševz za odmero prispevka od kmetijstva, določanje pogojev in trajanja oprostitev prispevka od kmetijstva za nekatera zemljišča, določanje kriterijev za priznavanje olajšav ob elementarnih nezgodah, določanje proizvodnih obrtnih dejavnosti, katerim se odmerja prispevek od pavšalnih osnov, določanje pavšalnih prispevkov za posamezne obrtne dejavnosti, odločanje o tem, ali se stavbe na podeželju obdavčujejo, predpisovanje davka na proizvajalna orodja v kmetijstvu itd.

Občinam podeljene pristojnosti s področja prispevkov in davkov bodo prišle do izraza zlasti še ob dejstvu, da tako zveza kot republika za večino prispevkov in davkov ne bosta predpisali svojih stopenj, tako da bodo tudi višino obveznosti določale edino le občine, kar bo omogočalo v še večji meri usmerjati razvoj posameznih dejavnosti na njihovem področju. To bo hkrati omogočilo, da bo večina občin v naši republiki svojo proračunsko potrošnjo lahko krila z lastnimi dohodki.

Delo: Posebej nas zanima vloga prispevka od kmetijstva po novem zakonskem predlogu. Ali so določila o tem prispevku spodbudna za povečanje kmetijske proizvodnje?

Odgovor: Predmet obdavčenja za prispevek od kmetijstva, enako kot doslej dohodnina in občinska doklada od kmetijstva, bo tudi v bodoče povprečni dohodek zemljišč, to je ugotovljeni katastrski dohodek. Prepričani smo, da bo na podlagi izpopolnjenega sistema prispevka od kmetijstva — v tem pogledu vsebuje zakon nekatere nove določbe — funkcija prispevka kot enega od instrumentov za spodbudo k povečanju kmetijske proizvodnje izrazito okrepljena. V ta namen so bili še pred izdelavo tega zakona sprejeti nekateri ukrepi. Tako naj omenim izpopolnjeni sistem občinskih doklad z uvedbo močne diferenciacije po proizvodnih okoliših sprememb na področju predpisovanja taks na kmetijske proizvajalne pripreve in podobno. Cilj vseh teh ukrepov je bil in je povečanje kmetijske proizvodnje ne le pri tistih kmečkih proizvajalcih, ki jih lahko smatramo za blagovne proizvajalce, temveč tudi pri ostalih. Istemu namenu bodo služile tudi različne oprostitve in olajšave, ki jih omogoča novi zakon o prispevkih in davkih občanov, kot so na primer popolna oprostitev prispevka od zemljišč, danih v zakup delovnim organizacijam za najmanj 4 leta, začasne oprostitve za nove nasade vinogradov, sadovnjakov, za novo pogozdena zemljišča, začasna oprostitev prispevka od zemljišč, ki so bila neuporabna za kmetijstvo, pa so s posebnimi investicijami postala uporabna, oprostitev prispevka zavezancev z do 50.000 dinarji katastrskega dohodka in druge.

Posebej moram naglasiti, da so težki proizvodni pogoji v višinskih predelih naše republike s časom privedli tudi do težjih življenjskih pogojev kmetov v teh predelih. Zato predvideva predlog novega zakona popolno oprostitev prispevkov za višinska zemljišča. Sodim, da bodo kmetom v višinskih predelih s tem znatno zboljšani življenjski pogoji in da bo njihovo delo bolje nagrajeno.

Delo: Ali so med olajšavami za plačevanje prispevka od kmetijstva tudi take, ki izhajajo iz socialnih in drugih podobnih pobud?

Odgovor: Že doslej je uredba o dohodnini omogočala pod določenimi pogoji priznavanje olajšav zavezancem z delanezmožnimi družinskimi člani, zavezancem z malimi otroki, z bolnimi družinskimi člani in podobno. Predlog novega zakona gre v tem pogledu še naprej in skuša odpraviti nekatere pomanjkljivosti, ki se pojavljajo izrazito. Tako je občinam, ki najbolje poznajo razmere, prepuščeno, da same določijo olajšave zaradi preživljanja številne družine in delanezmožnih oseb, zaradi pomanjkanja delazmožnih oseb v družini in zaradi izrednih izdatkov, ki jih je povzročila bolezen ali druge nesreče v družini. Predlog zakona tudi določa, da se prispevek in davek lahko odpišeta, če bi se spravilo z izterjavo v nevarnost nujno preživljanje zavezanca in njegovih družinskih članov. Pa tudi druge oblike še obstajajo, s katerimi se lahko zavezancem v opravičenih pogojih olajša plačilo obveznosti, kot na primer začasen odlog plačila, obročno odplačevanje in podobno. Med glavne olajšave spada vsekakor že prej opisana oprostitev plačevanja prispevkov v odročnih višinskih in skratka proizvodno težkih predelih, ki sem jih omenil že pri prejšnjem odgovoru.

Delo: V drugem odgovoru je bilo omenjeno financiranje družbeno političnih skupnosti. Kako se bodo spričo opisanega davčnega sistema lahko objektivno oblikovali proračuni naših občin?

Odgovor: Občine bodo morale ob sestavljanju svojih proračunov zadovoljiti pravice, ki so državljanom priznane z ustavo in zakoni. One občine, ki teh nalog ne bodo mogle kriti iz lastnih dohodkov, bodo imele pravico zahtevati od republike dopolnilna sredstva. Občina bo upravičena do dopolnilnih sredstev, kadar bodo prispevki njenih občanov za občinski proračun primerni njihovi zmogljivosti. S tem hočem povedati, da mora prispevati vsak občan v republiki po svoji zmogljivosti, da pa ima hkrati pravico do osnovnih zagotovil, ki mu jih, kot rečeno, priznavajo zakoni.

Ob samostojnem določanju stopenj in drugih pristojnosti, ki jih daje nov sistem družbeno političnim skupnostim, so vsem občinam zagotovljeni lastni dohodki na osnovi gospodarskih naporov občanov. Nobena širša družbeno politična skupnost ne bo več imela pravice posegati po teh lastnih dohodkih ali jih kakorkoli usmerjati. Kot posledica tega se ne pojavlja le večja samostojnost komune pri izvajanju politike, temveč se odpira več možnosti za samostojno kritje lastnih izdatkov komun. Občinski proračun bo tako postal izraz politike komune, izražene v njenih proizvodnih uspehih. Razvitost občin v naši republiki je ob postavljenih načelih taka, da bo pretežna večina občin lahko zadovoljila svoje proračunske naloge sama.

Bohinj stopa v zimski turizem

Zdaj imajo osnovne pogoje, da izkoristijo mraz in sneg

»Zdaj, ko imamo žičnico na Vogel, lahko govorimo tudi o zimskem turizmu,« pravijo Bohinjci. »Doslej pa nismo imeli tako rekoč nič.«

Bohinjska dolina sama po sebi sicer res ne nudi posebnih pogojev za zimski turizem. Te pogoje je treba bodisi ustvariti, bodisi poiskati v bližnji okolici. Zato so Bohinjci že pred leti dali pobudo za gradnjo žičnice na Vogel, kamor nasuje vsaka zima debelo plast snega, ki prekrije vse skale in nizko grmičje in napravi iz valovitih pobočij čudovite smuške terene.

Po večletnih težavah in neštetih ovirah je žičnica navsezadnje stekla in prinesla s tem nove pogoje in nove naloge v bohinjski kot. Predvsem gre zdaj za vprašanje, kako pridobiti čimveč gostov. S poletno sezono v Bohinju tudi doslej niso imeli posebnih težav. Številni domači in tuji gostje so kaj radi prihajali v ta čudoviti predel naše ožje domovine. Letos so na primer zabeležili v Bohinju do konca avgusta za dobro tretjino več turističnih nočnin kot prejšnja leta. Domačih gostov je bilo nad 8.000 (lani 5628), tujih pa 9.389 (lani 8.086). Bohinj razpolaga danes s 700 posteljami v zasebnih sobah, od tega je 300 postelj v kurjenih prostorih. Če k temu prištejemo še vse bohinjske hotele, potem vidimo, da v tem pogledu ne bo posebne težave za nastanitev gostov.

Za letošnjo zimsko sezono predvidevajo, da bodo lahko uredili še smučarske vlečnice pri hotelu Jezero in pri Mladinskem domu, razen tega pa še na samem Voglu. S temi napravami in z razmeroma zadovoljivim številom prenočninskih kapacitet se uvršča Bohinj v zimsko športna središča Slovenije.

Nedvomno bodo te možnosti postavile pred bohinjske turistične delavce nove naloge, ki pa jih bodo zaradi dolgoletne turistične tradicije najbrž uspešno rešili. Naprave za zimski šport in s tem tudi za zimski turizem bodo raztegnile sezono na vse leto. In še več. Vogel je s svojo debelo snežno odejo najbolj privlačen takrat, ko drugje sneg že po malem kopni, to je od februarja naprej. Smučišča na tem terenu so uporabna vse do maja in včasih celo do junija. Ni treba posebej poudarjati, kakšne perspektive se v tem pogledu odpirajo bohinjskemu turizmu.

Rahel dvom bi lahko padel le na osnovno zamisel žičnice na Vogel. Gre namreč za to, da se bo moral smučar, ki bo hotel priti do ugodnega terena, peljati ne samo navzgor, ampak prav tako tudi navzdol samo z žičnico. Zelo malo je možnosti, da bi speljali turistično smučarsko progo z vrha Vogla do spodnje postaje žičnice. Bohinjci sicer zatrjujejo, da jim bo to uspelo, vendar je vprašanje, če bo res kdaj v tem predelu lahko nastal takšen sistem žičnic, kakršnega imamo na Pohorju, kjer so vse postaje vseh žičnic povezane med seboj s smučarskimi programi. Takšen sistem bo mogoče lahko kdaj nastal samo na vrhu samega Vogla.

Težava je med drugim tudi v tem, da je bohinjski kot vendarle precej oddaljen od večjih mest, ki so vedno najboljši bazeni za zasedbo turističnih rekreacijskih središč. V tem primeru se nikakor ne more primerjati s Pohorjem, ki ima zaradi neposredne bližine Maribora in tudi avstrijske meje idealne, takorekoč neizčrpne možnosti za polno zasedbo. Če k temu prištejemo še negotovo stanje ceste v zimskem času, potem je dvom upravičen. Pristojni organi sicer zatrjujejo, da bodo ceste na Gorenjskem letos dobro pluženе, vendar nam izkušnje preteklih let ne dovoljujejo, da bi se stoodstotno zanesli na takšna zagotovila. Nemoten razvoj zimskega turizma pa tenja brezhibno vzdrževanje in pluženje cest v zimskem času.

S tem seveda nikakor nočemo trditi, da bi bile pridobitve v bohinjskem kotu brez pomena za naš turistični razvoj. Storiti pa bomo morali še precej, če bomo hoteli te pridobitve aktivirati v polnem obsegu. V žičnico smo vložili velika sredstva in nič manjša sredstva ne bo »požrla« tudi ureditev samega Vogla in smučarskih terenov v dolini. Zato pa bo treba napraviti vse, kar je v naši moči, da bomo z ustrezno propagando in ugodnimi prometnimi zvezami premagali odmaknjenost bohinjskega kota, ki bo po vsej verjetnosti lahko postal že v bližnji prihodnosti eno najprivlačnejših zimskih središč v Sloveniji, tako za domačega kot za inozemskega turista.

NIKO ISAJEVIČ

Dovolj sadja in zelenjave za ozimnico

»Povrtnina« bo dobro preskrbela Mariborčane za zimski čas

V mariborskem trgovskem podjetju »POVRTNINA« zagotavljajo, da bo letos dovolj sadja in zelenjave za ozimnico. Računajo, da bodo od kmetijskih kombinatov in zadrug odkupili 400 do 500 vagonov raznega sadja ter precejšnje količine krompirja in zelenjave. Doslej so že odkupili 150 vagonov jabolk in 120 vagonov krompirja.

Največ sadja dobivajo od Agrokombinata Maribor, s katerim so letos sklenili komercialno pogodbo. Agrokombinat je letos nabavil tudi novi sortirni stroj — kalibrator, ki dela v skladišču trgovskega podjetja Povrtnina na Teznem. Sortiranje sadja s kalibratorjem je kakovostno, pa tudi prihranek na delovni sili je precejšen. Letos prevzemajo sadje tudi od kmetijskega kombinata Ptuj ter od kmetijskih zadrug Slovenska Bistrica, Korena in Zg. Ščavnica ter od posestva Pohorski dvor.

Da bi lahko v kar največji meri krili potrebe mariborskega trga z zelenjavo, pridelujejo vrtnine v lastni vrtnariji v Zrkovcih. Letos so pridelali med drugim 80 vagonov glavnatega zelja in 40 vagonov jedilnega krompirja. Precej pa so pridelali tudi solate, paprike, paradižnika, česna, čebule, korenja in drugih vrtnin. Da pa bi v prihodnjih letih pridelali še več vrtnin, nameravajo vrtnarijo v Zrkovcih povečati in v ta namen dokupiti zemljo.

Povrtnine pa pridelujejo po pogodbi tudi pri kmetijskem kombinatu Ptuj (obrat Starše) in pri kmetijski zadrugi »KOMBINAT JERUZALEM« v Ormožu.

Pri trgovskem podjetju »POVRTNINA« Maribor zagotavljajo, da bo letos tudi dovolj južnega sadja, tako da bo oskrba še boljša kot lani.

L. Z.

NA VINOGRADNIŠKEM POSESTVU KAPELA so trte letos mnogo bolj obložene kot lani. Foto: J. Petek

Bogato obloženi vinogradi in skrbi vinogradnikov

V Gornji Radgoni bo trajala trgatev še tri tedne

V kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni so do sredine oktobra obrali le eno četrtino vinogradov in iztisnili 27 vagonov mošta. Ob lepem vremenu bo trgatev trajala še tri tedne, čeprav si pomaga tudi z nekaj sezonci iz Medjimurja. Okrog 15 vagonov mošta bodo morali uskladiščiti v tujih kleteh, ker so lastne stare kleti dovolj prostorne le za povprečni pridelek.

Lanski pridelek je kombinat prodal, le s ceno niso zadovoljni, ker je v primerjavi s stroški vsako leto nižja.

Pri pospešeni obnovi vinogradov bo vinogradniško posestvo Kapela pridelalo letos toliko mošta kot prejšnja leta. Najrodnejši vinogradi so sicer mnogo bolj obloženi z grozdjem kot navadno — razen na Kapelskem vrhu, kjer se še poznajo posledice lanske toče — precej pa je mladih vinogradov, ki še ne rodijo. Na Kapelsko-Radenskem vrhu letos spet obnavljajo 20 ha in so staro trto že izkrčili. Letošnja trgatev se je zaradi deževja že zavlekla, znižala pa se je tudi sladkorna stopnja. Pred deževjem namreč skoraj ni bilo sorte, ki ne bi dosegla vsaj 20% sladkorja. V nekaj sončnih dneh, ki jih vinogradniki še pričakujejo, pa se bo sladkorna stopnja znova povečala.

J. PETEK

Praznik sobeške občine

MURSKA SOBOTA, 17. okt. — Prebivalci soboške občine danes slovesno praznujejo svoj občinski praznik, ki je tesno povezan z zgodovinskimi obletnicami Prekmurja v boju za svobodo. Na skupni seji obeh zborov občinske skupščine in družbeno političnih organizacij soboške občine je predsednica občinskega odbora SZDL Sida Podleskova več kot 1000 udeležencem podrobno prikazala razvoj osvobodilnega gibanja v Prekmurju.

Po komemorativni svečanosti ob spomeniku žrtvam na soboškem pokopališču, ki ga je napolnila množica domačinov in okoličanov, so v soboški občini počastili svoj praznik tudi z otvoritvijo gospodarskih in drugih objektov, med katerimi velja na prvem mestu omeniti lepo poslopje nove soboške osemletke.

B. B.

SPET NOVI TELEVIZORJI. Elektronska industrija iz Niša razstavlja na sejmu »Sodobna elektronika« štiri tipe novih televizorjev, ki bodo nedvomno hitro našli dovolj kupcev na domačem in tudi inozemskih tržiščih. Foto: M. Svabić

„Paša“ za laika in strokovnjaka

Vrsta zanimivosti na sejmu »Sodobna elektronika« - Razstavljavci iz trinajstih držav

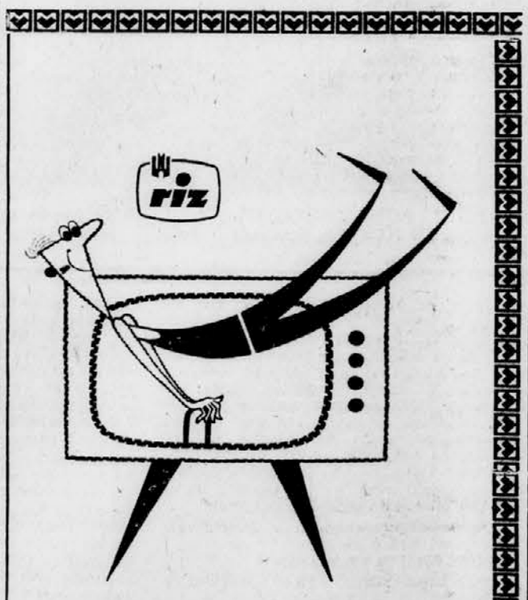
Včeraj so se odprla vrata Gospodarskega razstavišča, kjer se je začel 11. mednarodni sejem »Sodobna elektronika«. Razen vse jugoslovanske elektronske industrije razstavljajo na letošnjem sejmu še podjetja iz 13 držav. V vseh objektih Gospodarskega razstavišča so domači in inozemski proizvajalci razstavili na tisoče proizvodov, med njimi tudi vrsto popolnoma novih izdelkov.

V veliki kupolni dvorani je zavzela med številnimi inozemskimi razstavljalci dobršen del prostora zlasti Elektronska industrija iz Niša, eden izmed naših industrijskih »gigantov«, ki zaposluje preko 16.000 delavcev. Povprečnega potrošnika bodo tu prav gotovo pritegnili novi televizijski sprejemniki, ki so novi ne samo po obliki, marveč tudi po konstrukciji. To so televizijski sprejemniki z vdelano avtomatiko, ki imajo manj elementov, kar pomeni, da ima tak televizor tudi manjše možnosti za okvare. Naj mimogrede omenimo, da ta velikanska tovarna, ki bo letos proizvedla preko 200.000 televizorjev, izvaža svoje proizvode celo v Anglijo, Kanado, ZDA, Južno Ameriko, Zahodno Nemčijo in na druga zahtevna tržišča. Med novimi izdelki EI-Niš velja omeniti še radijske sprejemnike s stereofonsko reprodukcijo zvoka in dva nova tranzistorja z UKV valovi (tipa »Dubrovnik« in »Opatija«).

Prvi je prenosni, drugi pa namizni in ga lahko uporabljamo z baterijami ali pa priključimo na normalno električno omrežje. Novost je tudi popolnoma transistoriziran radiogramofon »Ohrid«. Seveda EI-Niš ne razstavlja samo številnih izdelkov za široko potrošnjo, marveč tudi najrazličnejše elektronske naprave in elemente za industrijo, promet in druge panoge. Ena izmed novosti, ki bo nedvomno hitro našla dovolj odjemalcev, je UKV radio-telefon, ki ima z vmesno relejno postajo ekcijski radij do 150 kilometrov. V kupolni hali razstavljajo od domačih podjetij še gornjeradgonski »Elrad«, znani proizvajalec radijskih in televizijskih anten, TIO iz Lesc, Industrijsko-montažno podjetje iz Ljubljane, IPR-Zagreb in »Nikola Tesla«, Tovarna »Nikola Tesla«, ki je omogočila direktno avtomatsko zvezo med Beogradom, Zagrebom, Splitom in Reko, se pripravlja, da doseže takšno povezavo tudi z Ljubljano, Novim Sadom in Nišem.

V hali B so zbrani domači »trije veliki« — RIZ-Zagreb, Iskra in Rudi Čajevec iz Banjaluke. Tudi tu, tako kot v kupolni hali, je dovolj »paše« za laika — »navadnega« potrošnika in za strokovnjaka. Tu lahko vidimo domači elektronski mikroskop, pripravljen za serijsko proizvodnjo, ki lahko poveča predmete do 60.000 krat, tu je prvi domači telefon s tipkami, ki omogoča znatno hitrejšo manipulacijo na telefonskem aparatu, tu je še vrsta novosti s področja telefonije, varilne tehnike in raznih panog elektronike. Velika zagrebška tovarna RIZ, ki izvaža svoje izdelke v 16 držav, se je tudi tokrat orientirala v znatni meri na izdelke za široko potrošnjo — na gramofone, radijske sprejemnike, televizorje, transistorje, magnetofone in podobne izdelke. Novost je avtomatiziran televizor RIZ, s čiskanim vezjem, prvi te vrste pri nas. Posebna zanimivost v obširnem proizvodnem programu tovarne RIZ pa sta dva programatorja — »Diskone« in »Ignone«. Prvi programotor stoji ob stružnici, drugi pa ob varilnem aparatu. Vsa »skrivnost« obeh programatorjev je v tem, da si naprava »zapomni« določene operacije, ki jih mora najprej delavec opraviti za izdelavo tega ali onega proizvoda. »Spomin« pa je magnetizirana plošča, kjer ostanejo »zabeležene« potrebne operacije in jih nato programator sam, brez delavca, posreduje stroju — stružnici, vrtalnemu ali rezkalnemu stroju ali pa varilnemu aparatu. Prednost zastavljenega programatorja, za katerega se že zanimajo tudi v tujini, je zlasti v tem, da je prikladen ne samo za velike, marveč tudi za majhne serije. Predvsem pa ta naprava omogoča boljšo in enakomernejšo kvaliteto izdelkov, zmanjšuje izmeček, porabo električne energije in seveda tudi potrebo po kadrih. Računajo, da se s takimi napravami do desetkratno povečuje produktivnost dela.

IGOR PRESERN

Osvojitev olimpijskih medalj na športnih terenih v Tokiu spremljajte v vašem stanovanju na ekranih kakovostnih televizijskih sprejemnikov z lepo sliko, ki jih izdeluje:

riz ZAGREB

Osnovna šola Prule

sprejme takoj

2 SNAŽILKI

Osebni dohodki po dogovoru. 8988

Dva kvalificirana ŽELEZO-STRUGARJA

sprejme

v stalno zaposlitev

Obrtno komunalno podjetje v Črnomlju.

Samsko stanovanje zagotovljeno. 9991

PTUJ

Ustanovili bodo sklad za varstvo otrok

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so morali v ptujski občini na osemnajstih šolah ukiniti topel obrok. To je zlasti prizadelo otroke iz bolj oddaljenih krajev v Halozah in v Slovenskih goricah.

Da bi se stanje šolskih kuhinj lahko takoj popravilo, je dala občinska skupščina 10 milijonov dinarjev, kar pa še daleč ne bo dovolj. Zato je nujno, da pri tem pomagajo vse gospodarske organizacije. To pomoč še tembolj potrebujejo, ker bodo občine odslej morale same skrbeti za šolske kuhinje, ko ne bo več mednarodne pomoči.

Zato nameravajo v Ptuju ustanoviti poseben družbeni sklad za varstvo otrok, v katerega naj bi vse gospodarske organizacije vplačevale določen odstotek svojih sredstev. Ta sredstva bi potem uporabljali za otroško varstvo.

F. H.

V nekaj vrstah

UČITELJIŠČNIKI IZ POMURJA V LJUBLJANI — M. SOBOTA — Dijaki 4. letnika učiteljišča v Murski Soboti bodo obiskali Zavod za slepe in Zavod za gluhonemo mladino v Ljubljani. Tu se bodo bodoči učiteljiščniki seznanili z delom defektologov, z njihovimi metodami in učnovzgojnimi ukrepi.

R. T.

KUPILI BODO 203 HA ZEMLJE — VUZENICA — KZ namerava povečati lastna zemljišča s tem, da bi odkupila v naslednjih letih 203 ha obdelovalne zemlje. Tedaj bo praktično vsa zemlja v ravninskem področju v upravljanju KZ Vuzenica. V zadnjih letih je zadruga precej povečala pridelovanje hmelja, ki v tem predelu dobro obrodi. Prihodnje leto bodo imeli pod hmeljem že 40 ha površin, v nekaj letih pa bodo pridelali že okoli 80 tisoč kilogramov kakovostnega hmelja letno.

Z. L.

Cene mesnih izdelkov v mariborskih mesnicah

Artikel		Cena: Tovarna mesnih izdelkov Košaki	Cena: Pomurka M. Sobota
Šunkarica	cena proizvajalca	920	920
	cena na drobno	1050	1050
Mortadela	cena proizvajalca	860	860
	cena na drobno	980	960
Tirolska	cena proizvajalca	830	830
	cena na drobno	950	960
Slaninska	cena proizvajalca	650	630
	cena na drobno	740	740
Lovska	cena proizvajalca	600	650
	cena na drobno	690	740
Salama turist, sveža	cena proizvajalca	830	810
	cena na drobno	950	940
Letna salama, sveža	cena proizvajalca	720	720
	cena na drobno	830	830
Posebna	cena proizvajalca	750	750
	cena na drobno	850	850
Pariška	cena proizvajalca	750	750
	cena na drobno	850	850
Tlačenka	cena proizvajalca	440	440
	cena na drobno	500	500
Hrenovke	cena proizvajalca	870	870
	cena na drobno	990	970
Kranjske klobase	cena proizvajalca	1050	1050
	cena na drobno	1200	1160
Carsko meso	cena proizvajalca	750	730
	cena na drobno	860	810
Prekajena vratovina s kostjo	cena proizvajalca	920	920
	cena na drobno	1050	1030
Prekajena rebra	cena proizvajalca	750	750
	cena na drobno	850	870
Prekajeni kare	cena proizvajalca	860	860
	cena na drobno	980	950
Hamburška slanina	cena proizvajalca	700	700
	cena na drobno	800	780

TITO V NIKOZIJI — Jugoslovanski predsednik odzdravlja vzradoščeni množici v ciprskem glavnem mestu. Poleg njega predsednik Makarios in tovarišica Jovanka Broz. Foto: Tanjug

Nikozija je prisrčno sprejela Tita

Govora predsednikov Tita in Makariosa v glavnem mestu ciprske republike

Na povratku iz Kaira je predsednik republike Josip Broz-Tito obiskal Ciprsko republiko. Glavno mesto republike Nikozija je priredilo predsedniku Titu v petek dopoldne slovesen in nepozaben sprejem, ki je s svojo prisrčnostjo in vedrino presegel vsa pričakovanja. Nikozija je po svojih ulicah in trgih razprostrla pred Titom in Makariosom preprogo oljčnih vejic ter tako simbolizirala vdanost miru najvišjih predstavnikov Jugoslavije in Cipra.

Ljudje so pozdravljali oba predsednika, razvrščeni ob cesti, ki pelje z letališča do Nikozije. V rokah so nosili portrete Tita in Makariosa. Kolona avtomobilov se je le počasi pomikala naprej in pogostokrat si je zelo težko utrla pot skozi gosto množico navdušenih Ciprčanov. Tito in Makarios sta doživela triumfalen sprejem. Domačini so povedali, da je takšno slavje Nikozija priredila doslej samo enkrat — takrat, ko je Makarios prispel na otok iz izgnanstva.

Ciprski radio je oddajal jugoslovanske partizanske in narodne pesmi. Vlada je dan sprejema razglasila za praznik.

Po vsem mestu so pritrkavali zvonovi, na ulicah, balkonih in strehah so ljudje navdušeno mahali in klicali v pozdrav.

Tako sta predsednika prispela do poslopja mestne občine. Trg Metaksas, na katerem je bilo zborovanje, je nudil nepozabno podobo. Ljudje so preplavili trotoarje, ulice, trg, terase in se zbrali na oknih ter balkonih. Ko je stopil na govorniški oder predsednik Tito, ovacij kar ni hotelo biti konec. Najprej je spregovoril predsednik Makarios. Najprisrčneje je pozdravil predsednika Tita in jugoslovanske goste v imenu ciprskega ljudstva, vlade in v svojem osebnem imenu in jim izrazil naomejeno radost. Dejal je, da je Ciper zelo počaščen spričo tega obiska. Dejstvo, da se je toliko ljudi zbralo, da bi videlo in pozdravilo velikega voditelja Socialistične federativne republike Jugoslavije, priča o tem, kako ciprsko ljudstvo ceni in ljubi predsednika Tita in kako globoko občuduje herojskega borca za svobodo, borca proti kolonializmu in protagonista neangažiranosti.

Makarios je dejal, da je bila beograjska konferenca neangažiranih leta 1961 prvi velik korak v tej smeri in smerokaz v mednarodnem razvoju. Od tega časa je politika neangažiranosti močno napredovala. Druga konferenca neangažiranih nedavno v Kairu je bila zgodovinski dogodek in pomemben faktor za izboljšanje mednarodnega položaja in miru na svetu. Ciprski predsednik je povedal, da je Ciprska republika od razglasitve svoje neodvisnosti vztrajno zastopala politiko neangažiranja. Čeprav so izvajali pritisk nanjo, da bi opustila to politiko in postala vdana političnim ali vojaškim zvezam, pa se je ciprsko ljudstvo odločno uprlo in se bo še upiralo takšnim pritisom, ker se noče ukloniti in opustiti politiko neangažiranja.

Ne bomo privolili v rešitve, je poudaril Makarios, ki služijo interesom, tujim ciprskemu ljudstvu, oziroma ki nasprotujejo njegovim željam in težnjam. Rešitev ciprskega problema mora temeljiti na načelu samoodločbe, na demokratsko izraženi volji ciprskega ljudstva, osvobojenega tuje intervencije.

Kairska konferenca neangažiranih je definirala in sprejela v svoji deklaraciji pravilne premise in kriterije za takšno rešitev. Predsednik Makarios je izrazil hvaležnost predsedniku Titu in voditeljem drugih držav udeleženk, da so na podlagi politike neangažiranja zastopali pravilno politiko za rešitev ciprskega problema.

V teh kritičnih trenutkih za našo državo, je dejal predsednik Makarios, krepi vaša navzočnost, maršal Tito, med nami odločno voljo ciprskega ljudstva, da nadaljuje to pot brez oklevanja in stranpoti. Vaš obisk našemu otoku je znak vaše moralne podpore našemu boju, da se Ciper otrese vsiljenih okovov in tuje intervencije. Sprejemamo vas z ljubeznijo in občudovanjem in vas pozdravljamo kot velikega voditelje velikega in prijateljskega naroda. Z dobrodošlico, zaželeno predsedniku Titu, je Makarios končal svoj govor.

Prebivalcem Nikozije in ciprskemu ljudstvu je nato spregovoril predsednik Tito. Njegov govor so ljudje pogostokrat prekinjali z navdušenim dobravanjem. Čutim veliko zadovoljstvo, je dejal predsednik Tito, da prisostvujem temu zborovanju in da imam priložnost neposredno govoriti ciprskim državljanom. Predsednik Tito se je najprej v imenu svoje soproge, sodelavcev in v svojem imenu zahvalil za prisrčen sprejem in tople besede, še zlasti pa za ljubeznivo povabilo predsednika ciprske republike Makariosa. Poudaril je, da so se prijateljske vezi in medsebojne simpatije naših narodov utrdile zlasti med herojskim bojem ciprskega ljudstva za svobodo. Dejal je, da sta Socialistična federativna republika Jugoslavija in republika Ciper članici velike družine neangažiranih držav in da je bil Ciper aktivni udeleženec že na prvi konferenci šefov držav in vlad neangažiranih dežel v Beogradu leta 1961. Predsednik Tito je pristavil, da je že od nekdaj želel obiskati to lepo deželo in se neposredno seznaniti s ciprskim ljudstvom.

V nadaljevanju svojega govora je predsednik Tito povedal, da je kairska konferenca šefov držav in vlad neangažiranih dežel, na kateri je bil zastopan tudi Ciper, te dni uspešno končala svoje delo in da je po splošnem prepričanju udeležencev ter po oceni vseh ljudi, ki jim je do izboljšanja mednarodnih odnosov in utrditve miru, delo konference zelo pomembno za nadaljnji razvoj na svetu. V svojem pomembnem sklepnem dokumentu je podala ne le načela, ki naj bi prevladovala v mednarodnih odnosih, temveč je zavzela tudi konkretna pozitivna in konstruktivna stališča do vseh najpoglavitnejših mednarodnih vprašanj. Predsednik Tito je pristavil, da skoraj ni bilo govornika na kairskem zborovanju, ki ne bi omenil ciprskega problema, ki ne bi izrazil podpore svojega ljudstva in države pravici ciprskega ljudstva do samoodločbe in neodvisnosti in ki ne bi obsodil vmešavanje od zunaj.

»Kakor v vseh drugih primerih, ki, žal, še zmeraj so na svetu,« je dejal predsednik Tito, »je konferenca odločno obsodila grožnje, uporabo sile in slehernо vmešavanje od zunaj. Potrdila je neodtujljivo pravico ciprskega ljudstva, da svobodno odloča o prihodnosti svoje države. Rad bi poudaril, da je takšno stališče kairske konference eden njenih pozitivnih rezultatov in da predstavlja konkretno uveljavitev načel, podanih tako z beograjsko kot tudi s sedanjo kairsko deklaracijo. Prepričan sem, da bo deklaracija kairske konference opogumila ciprsko ljudstvo, da bo vztrajalo na svoji poti svobode in pri pravici, da odloča o svoji usodi. Ciprsko ljudstvo lahko v tem pogledu računa s široko in solidarno podporo neangažiranih in drugih miroljubnih držav na svetu.

Po mojem globokem prepričanju je bistveno pomembno preprečiti slehernо tuje vmešavanje in spletke in omogočiti ciprskemu ljudstvu, da svobodno odloča o svoji usodi in razvoju. V mislih imam izkušnje in nauk iz nedavne preteklosti svoje države, ko so od zunaj pogostokrat izkoristili razne nacionalne in druge razlike za ustvarjanje umetnih pregrad in za razbijanje enotnosti ljudstva. Na podlagi te izkušnje menimo, da obstoj raznih etničnih skupnosti ni nujno vir sporov, temveč da lahko koristi razvijanju in gojitvi vsega, kar zbližuje narode. Seveda je to mogoče doseči z medsebojnim upoštevanjem in toleranco. Zgodovina kaže, bi dejal, tudi v primeru vaše države, da so bile etnične verske razlike ovira za mirno življenje in sodelovanje samo takrat, kadar je bilo treba, zlasti od zunaj, najti povod in umetno izzvati spopade. Po našem globokem prepričanju je danes mogoče ustvarjati, negovati in razvijati dobre odnose med raznimi etničnimi skupnostmi, če se le-te med seboj upoštevajo in spoštujejo. Naravno je pričakovati, da se odnosi med narodi in etničnimi skupnostmi rešujejo tako v našem času, ko dozorevajo integracijski procesi po vsem svetu, ki postaja čedalje bolj medsebojno odvisen. Vaše ljudstvo je pokazalo veliko poguma in odločnosti v boju za svojo svobodo. Prepričan sem, da boste — če se odpravi vmešavanje od zunaj, ki je po mojem mnenju poglavitni vir sedanjih težav, in če se nudi ustrezno podporo in razumevanje — znali rešiti tudi vaše probleme v skladu z interesi obeh etničnih skupin, ki živita na vašem lepem otoku.«

V nadaljevanju svojega govora je predsednik Tito dejal, da je Jugoslavija kot država, ki pripada Sredozemju, tudi neposredno zavzeta za to, da na tem področju ne bi nastajala žarišča spopadov, ki ogrožajo mir na svetu.

»Ob tej priložnosti bi rad prav tako dal priznanje državniški modrosti in prizadevanjem predsednika vaše republike, njegovemu zavzemanju za trajno rešitev problema, zlasti v Združenih narodih. To je tudi po našem mnenju najrealnejša pot za reševanje nastalih težav in zato podpiramo ta način skupaj z mnogimi drugimi državami, ki jim je do miroljubnih odnosov in do ohranitve miru v tem delu sveta.«

Predsednik Tito je govoril nato o delu in velikem pomenu kairske konference. Dejal je, da se kairska deklaracija, ki bo predložena tudi Združenim narodom, z vso pravico imenuje »program za mir in mednarodno sodelovanje« in da imajo v njenih stališčih, ki so izraz enotnih pogledov večine članic Združenih narodov, pomembno podporo in oporo zlasti majhne države in narodi. Izrazil je prepričanje, da bo močno vplivala na nadaljnji razvoj mednarodnega položaja, še zlasti na nadaljnje popuščanje napetosti in utrditve miru na svetu.

»V nasprotju s tem glasom razuma s kairskega zborovanja pa se v raznih delih sveta še zmeraj pojavljajo špekulacije ali dezinformacije v zvezi s kairsko konferenco. Njihov namen je zmanjšati pomen sprejetih sklepov. Očitno gre za to, da rezultati kairske konference ne ustrezajo protagonistom hladne vojne, skrajnje reakcionarnim krogom na svetu in tudi ne nekaterim psevdorevolucionarnim elementom, ki si zato zmišljujejo razne reči, da bi zmanjšali pomen tega velikega dogodka.«

Ob koncu svojega govora se je predsednik Tito še enkrat zahvalil za ljubeznivo gostoljubnost, prisrčen sprejem in za tople besede. Še enkrat je toplo pozdravil ciprsko ljudstvo in mu zaželel vse najboljše.

Skupno sporočilo

Med obiskom predsednika SFRJ Josipa Broza-Tita na Cipru sta imela predsednika Tito in Makarios politične razgovore, ki so trajali poldrugo uro. Po razgovorih so objavili skupno sporočilo, iz katerega povzemamo naslednje:

V duhu odkritosti, prisrčnosti in iskrenega razumevanja, ki so značilni za odnose med obema prijateljskima državama, je bila opravljena izmenjava mnenj o aktualnih vprašanjih mednarodnega položaja in o nadaljnjem razvoju sodelovanja med Jugoslavijo in Ciprom. Predsednik Makarios je seznanil predsednika Tita s sedanjim stanjem ciprskega problema in z razvojem boja ciprskega ljudstva za neodvisnost, suverenost in popolno afirmacijo njegovih pravic do samoodločbe kot tudi za izključitev slehernega vmešavanja in intervencije od zunaj. Predsednik Tito je z razumevanjem in z iskrenimi simpatijami sprejel podajanje predsednika Makariosa in vnovič izrazil podporo upravičenim težnjam ciprskega ljudstva po neomejeni neodvisnosti in samoodločbi, v skladu s sklepi kairske konference neangažiranih držav. Obe strani sta izrazili prepričanje, da je Organizacija Združenih narodov najprimernejša za reševanje tega problema, in obsodili sta vse oblike vmešavanja in intervencije od zunaj, ki ovirajo normalizacijo razmer, ki ustrezajo resničnim in dolgoročnim interesom ciprskega ljudstva v celoti.

Predsednika sta posvetila popolno pozornost oceni rezultatov kairske konference šefov držav in vlad neangažiranih dežel. Strinjala sta se, da je konferenca velik dogodek v mednarodnem življenju in da so njeni sklepi, formulirani v programu za mir in mednarodno sodelovanje, jasen smerokaz v izgradnji novih in pravičnejših mednarodnih odnosov, na podlagi načela miroljubne in aktivne koeksistence.

Ko sta preučila aktualna vprašanja mednarodnega položaja, sta predsednika Tito in Makarios izrazila pripravljenost svojih držav, da storita odločne akcije, kar zadeva izvajanje sklepov kairske konference.

Šefa držav sta opozorila na potrebo po nujnem prenehanju vseh oblik kolonialnih odnosov in poskusov neokolonialistične dominacije ter poudarila pomen pospešenega gospodarskega in družbenega razvoja držav v razvoju. Prepričana sta, da bodo v bodočih dogajanjih po svetu in aktivnostih, zlasti v okviru Združenih narodov, neangažirane države imele še pomembnejšo vlogo in da bodo še bolj solidarno nastopale v obrambi suverenih pravic narodov in za zagotovitev mirnega razvoja na svetu.

Šefa držav sta preučila bilateralne odnose in ugotovila, da se uspešno razvijajo v duhu iskrenega prijateljstva in medsebojnega razumevanja. Izrazila sta prepričanje, da bodo obisk predsednika SFRJ Josipa Broza-Tita na Cipru in razgovori, ki so bili ob tej priložnosti, ugodno vplivali na nadaljnjo razširitev sodelovanja na vseh področjih.

Med obiskom sta bili obojestransko obnovljeni povabili za uradna obiska predsednika Makariosa v Jugoslaviji in predsednika Tita na Cipru.

Biro za stanovanjsko, poslovno in komunalno graditev v občini LJUBLJANA - ŠISKA
Celovška 87

Razpisujemo prosto delovno mesto

strojepiske

z večletno prakso.

Prednost imajo interesentke, ki so že delale v projektivnem biroju ali podobni organizaciji. Zaželeno je znanje vodenja delovodnika. 9989

Politična cesta na Himalaji

Znamenja zbližanja med Pakistanom in Kitajsko

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

KARAČI, oktobra. Tukajšnji minister za javna dela je sporočil, da se bosta Pakistan in LR Kitajska kmalu povezala s cesto preko neobljudenih prepadnih strmin največjih gora sveta.

Gre pravzaprav za stoletja opuščeno staro karavansko pot, ki je nekdaj povezovala kitajsko pokrajino Sinkjang z Gilgitom s te strani Himalaje. S severa so Kitajci že zgradili novo cesto do svoje zadnje mejne postaje, medtem ko bo na tej strani treba 100 milj dolgo, pozabljeno in samo v lepih dneh prehodno stezo od stare karavle Batit do meje preurediti v kolikor toliko uporabno cesto.

»Ceste ne bo mogoče zgraditi naglo,« je dejal pakistanski minister in pristavil, da bodo spomladi začeli graditi cesto od nove prestolnice Ravalpindija do Gilgita, od tam pa proti Batitu. Zdaj vozijo tod le redki džipi, majhno letalo pakistanske družbe pa se v vratolomnem slalomu prebija iz Kakle v Gilgit, med večno belimi himalajskimi vrhovi.

Odkar je določena kitajsko-pakistanska meja na tem območju brez cest, se severni sosed vidno prizadeva izboljšati in utrditi svoje odnose s Pakistanom. Cesta čez Himalajo, kakor trdijo tukajšnji poslovni krogi, gospodarsko nima velikega pomena, v gradbenem smislu pa je podvig vreden faraonov.

Za Kitajce, kot kaže, tudi ni velikega gospodarskega pomena posojilo 60 milijonov dolarjev, ki so ga nedavno ponudili Pakistanu, in sicer dolgoročno ter brez obresti. To je samo potrdilo dobrih političnih odnosov med obema državama.

O razlogih za zbližanje med Pakistanom in Kitajsko je bilo veliko ugibanj, še zlasti, ker državi ne ločuje samo himalajski masiv, temveč prav tako občutna razlika med njunima družbenima sistemoma. »Ali razpravljate o zunanji politiki?« je opomnil parlamentarni speaker poslanca, ki je od vlade zahteval, naj bi se v politiki razvoja zgledovala pri nekaterih kitajskih metodah.

Tukaj pa pravijo, da je zbliževanje Pakistana in Kitajske izraz bolj neodvisne politike, ki jo zadnja leta zastopa ta država. »Ali so ti kosi papirja toliko vredni, da se Pakistan ne bo udeležil konference neangažiranih,« se je vprašal posebni poročevalec vladi naklonjenega časopisa »Pakistan Times«, ko je imel v mislih pogodbe o članstvu te države v zahodnih vojaških zvezah za Srednji vzhod in jugovzhodno Azijo.

Pakistanci trdijo Zahodu, da je njihovo prijateljstvo s Kitajsko normalna zadeva in da bi utegnili biti celo v prihodnje posredniki v neogibnem dialogu med ZDA in Kitajsko. Zahod je, kot trdi finančni minister, ki se je ravnokar vrnil iz Washingtona, privolil v to. Minister je namreč povedal, da so v ameriški prestolnici podprli slehernо zahtevo po posojilih in pomoči.

Od treh velikih sosedov, pravijo tukaj, moramo vsaj z dvema biti prijatelji, če že nismo s tretjim. Tretji je seveda Indija. Nekateri menijo, da je bila zahodna vojaška pomoč v tej državi v njenem spopadu z LR Kitajsko razlog, da si je Pakistan poiskal prijatelje tudi drugod.

»To orožje bi utegnilo biti uporabljeno tudi proti nam,« je nedavno izjavil Ajub v Lahoru, »kajti Indija meni, da vojna s Pakistanom ni mogoča, temveč gotova.«

Ostre besede v tem vročem podnebju pa ne pomenijo, da je izboljšanje odnosov na podkontinentu brezupno. Pakistanski predstavnik v Kalkuti je te dni sporočil, da bo brez odlašanja dal vizume vsem indijskim državljanom, ki bi radi med žetvenimi slovesnostmi obiskali vzhodni Pakistan. Napovedani so sestanki med zunanjima ministroma obeh držav, Ajub in Štiri pa sta kosila skupaj v Karačiju, ko se je indijski premier na povratku iz Kaira ustavil tukaj.

Sporazum je seveda še daleč, vendar je gotovo, da napetost v odnosih med obema popušča, tako da je zdaj razgovor mogoč. Od kosila v Karačiju je nemara tudi nekoliko odvisno, kako hitro bodo s te strani gradili cesto po neprehodnem himalajskem pogorju.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

NANGA PARBAT GILGIT — Tretji vrh na svetu, pod katerim naj bi se Pakistan in LR Kitajska povezali s cesto. Foto: Arhiv Dela

Sedem dni

Spremembe v Moskvi

Teden, ki se zaključuje, je bil po dogodkih izredno razgiban in bogat. Sovjetska kozmonavtska trojka je vzbudila občudovanje sveta, zbranega na tokijski olimpiadi, senca vesoljske ladje je legla na zadnjo rundo ameriškega predvolilnega boja in kitajski atomisti, ki so si dajali opravka okrog zadnjih priprav v zvezi s kitajsko atomsko bombo, so se lahko zamislili ob primerjavi med krogi, ki jih je risala sovjetska trojica v vesolju, in med eksplozijo, ki naj bi svetu naznanila, da tudi Kitajska stopa v atomski vek . . .

Svetovna javnost si še ni zadovoljivo razložila, zakaj so trije vesoljski potniki tako nepričakovano prekinili svoj triumfalni polet, ki bi bil moral po vseh napovedih trajati dlje, nemara ves teden, ko je nova vest vzburkala njen interes in fantazijo ter zasenčila dovčerajšnje vesoljske junake. Agencija TASS je v četrtek ponoči sporočila, da je »zaradi starosti in slabega zdravja odstopil prvi sekretar KP Sovjetske zveze in predsednik ministrskega sveta Nikita Sergejevič Hruščov«. Na položaju prvega sekretarja ga je zamenjal Leonid Brežnjev, na položaju predsednika ministrskega sveta pa Aleksej Kosigin.

Kako so se razvijali dogodki v sovjetski prestolnici, lahko razberemo samo iz dokaj lakoničnih uradnih poročil; vse drugo sodi v domala neizčrpen vir ugibanj in bolj ali manj spekulativnih komentarjev, ki so jih spremembe v Moskvi izzvale. Sodbo o tem, kako daljnosežen vpliv bodo spremembe v sovjetskem vodstvu imele na dogajanje v mednarodnem prostoru, si bomo lahko ustvarili šele potem, ko bodo novi voditelji Sovjetske zveze kaj določnejšega povedali o svojih pogledih in načrtih v zvezi s številnimi mednarodnimi problemi, ki sestavljajo koordinatni sistem sodobnega dogajanja v svetu. Že zdaj pa lahko opozorimo na isto rdečo nit, ki povezuje dogodke v Sovjetski zvezi in večino komentarjev v svetu. Novi sovjetski voditelji so poudarili, da se sovjetska politika miroljubne koeksistence z državami z različnim družbenim sistemom ne bo spremenila, vsi pomembnejši komentatorji v Združenih državah, Britaniji, Franciji in drugod pa izražajo mnenje, da nedavne spremembe v sovjetskem vodstvu ne bodo vplivale na odnose med Moskvo in zahodnimi prestolnicami. Z zadovoljstvom torej lahko ugotovimo, da sta tako Sovjetska zveza kot Zahod v prvem trenutku, kljub nepričakovanosti sprememb v Moskvi, s konstruktivno zadržanostjo izpričala načelno željo, da se sedanji kurz miroljubne koeksistence in mednarodnega sodelovanja nadaljuje brez spektakularnih pretresov. Kljub temu pa ne moremo brez določene tesnobe mimo neizbežne ugotovitve, da sta

v kratkem obdobju enajstih mesecev z mednarodne politične pozornice odšli dve politični osebnosti — Kennedy in Hruščov — katerih imeni sta tesno in določilno povezani s procesom popuščanja mednarodne napetosti in prvimi začetki uspešnega mednarodnega zbliževanja.

Ne da bi se spuščali v ugibanje o »globljih vzrokih«, ki so privedli do sprememb v najvišjem vodstvu ZSSR, pa se nujno zastavlja vprašanje, kakšno bo stališče novega sovjetskega vodstva do konkretnih mednarodnih problemov, ki so bili na delovnem programu prejšnjega vodstva:

Za 15. december je bila sklicana pripravljalna konferenca 25 partij, ki bi morale pripraviti za prihodnje leto posvetovanje, na katerem bi 90 komunističnih partij razpravljalo o tako imenovanem »kitajskem vprašanju«;

obisk sovjetskega premiera v Bonnu prihodnjo pomlad je bil tako rekoč že gotova stvar.

predviden, čeravno še ne uradno potrjen, je bil sestanek med predsednikom Johnsonom (če bi bil ponovno izvoljen v Belo hišo) in sovjetskim premierom.

Od tega, kaj bi dali ti sestanki, bi bil seveda odvisen razvoj dogodkov na »vzporednih« šahovnicah: Berlin, pa jugovzhodna Azija in morda nov korak k prepovedi vseh atomskih poskusov.

Kitajska atomska eksplozija

Novi sovjetski voditelji bodo nedvomno že v kratkem povedali ali nakazali kaj mislijo o vseh teh in še mnogih drugih problemih. V tej zvezi pa vsekakor ne gre prezreti sočasnosti, ki je preveč vpadljiva, da bi lahko smatrali, da je zgolj naključna, čeravno morda dejansko je: slabih 24 ur potem, ko so iz Moskve prispele prve, še nepotrjene vesti zahodnih agencij o spremembah v Kremlju, je iz Pekinga udarila novica, da je v Sinkiangu eksplodirala prva kitajska atomska bomba . . .! Atomski klub treh članov, ki priznavajo klubska pravila, določena z moskovskimi sporazumi o delni prepovedi atomskih poskusov, je dobil mimo Francije še enega člana, ki se klubskih pravil igre vsaj zaenkrat nima namena držati. Eksplozija v Sinkiangu Kitajske sicer ni uvrstila med »atomsko operativno sposobne države« — za to bodo Kitajci po mnenju strokovnjakov potrebovali najmanj še nekaj let — povsem resno pa je odprla za vse človeštvo življenjsko važno vprašanje, namreč, ali je oziroma ali bo uradno priznani atomski trikotnik — ZSSR, ZDA in Britanija — sposoben zajeziti atomomanijo, za katero je prav eksplozija v Sinkiangu ustvarila kar se da ugodno vzdušje. Kitajci so s svojo eksplozijo pokazali popoln prezir do vseh priporočil in zahtev, ki so jih predstavniki 47 držav v imenu milijarde zemeljskih prebivalcev naslovili iz Kaira na vse države sveta, naj se načelno odrečejo atomskemu orožju, na tiste pa, ki ga že imajo, naj store vse, da se čimprej sporazumejo za prepoved vseh atomskih poskusov, kar naj bi bil le prvi korak k postopni atomski razorožitvi. Še več. Eksplozija v Sinkiangu je onkraj Himalaje vzbudila upravičeno zaskrbljenost za nacionalno varnost in v tej zvezi okrepila občutek določenih krogov, da je mogoče nacionalno varnost v takih razmerah graditi predvsem na lastnih ustreznih sredstvih.

Indijski premier Šastri je v Kairu poudaril, da bodo vsi znanstveni dosežki indijskih atomistov, ki da so daleč pred kitajskimi kolegi, uporabljeni izključno v miroljubne namene, toda argumenti, s katerimi predsednik de Gaulle utemeljuje francosko posest atomske bombe, nahajajo v določenem delu indijske javnosti na vse večje razumevanje in indijski »Statesman« je v zvezi z nacionalno varnostjo že napisal, »da se Indija ne more zanašati na ameriško ali sovjetsko pomoč, če bi se primerilo, da bi nekega dne Kitajska proti njej uporabila atomsko orožje«, in da »je zanesljivo samo tisto povračilno sredstvo, ki ga imaš sam . . .«

Daleč od tega . . da bi hoteli s tem insinuirati, da bi utegnil indijski odpor proti atomskemu orožju oslabiti. Toda ti, sicer zelo niansirani premiki v indijskem javnem mnenju odkrivajo, kako škodljivo, objektivno pa popolnoma razumljivo psihološko reakcijo je vzbudila kitajska eksplozija v svetu, hkrati pa opozarjajo, da je treba glede moskovskih sporazumov o delni prepovedi jedrskih poskusov storiti korak naprej in prepovedati brez izjeme vse poskuse.

Atomski problem torej postaja vsak dan kompleksnejši in se ne omejuje več samo na dobro voljo atomske trojice, da se odpove nadaljnjim nuklearnim poskusom, razen pod zemljo. Atomske epidemije ne bo mogoče zajeziti, če se v svetu ne odpre perspektiv za enakopravnost in varnost vseh držav, ki morejo uspešno dozoreti le v procesu atomskega razoroževanja. Ne bo odveč, če ob tem ponovno opozorimo na deklaracijo iz Kaira, v kateri je 47 držav, polnopravnih udeleženk kairske konference s svojimi podpisi opozorilo na neizbežno nujnost, da se prizadevanja vseh miroljubnih sil usmerijo k temu cilju.

MIRAN SUSTAR

Raymond Cartier: PET ODLOČILNIH DNI (30. IV. 1945) 11

Padec Berlina

Hitler skoči pokonci. Ukaže, naj odidejo vsi, razen Keitla, Jodla, Bormanna, Burgdorfa in generala Krebsa, ki je nasledil Guderiana na položaju načelnika vrhovnega štaba Wehrmacht. V sosednji sobi prisluškujejo adjutanti in tajniki njegovemu hlipajočemu glasu. Kot Göbbels tudi Hitler pove, da je vse izgubljeno. Toda tega ne pove kot njegov propagandni minister z glasom vzvišenega cinizma in besne ogorčenosti. Hitler vrže zadnje rokavice usodi in narodu, ki ni vreden njegove veličine. Sesede se na stol, po licu mu tečejo solze, roke prekriža v naročju: vsi so ga izdali, vsi so ga zapustili . . . Steiner je zanj zadnji udarec. Preostane mu samo še smrt. Rad bi umrl kot borec na barikadah, toda sramotni atentat mu je odvzel fizične moči . . . Razen tega pa kot firer ne sme tvegati, da bi prišel ranjen v sovražnikove roke. Torej si bo vzel življenje . . .

Prisotni najprej brez besed poslušajo, potem pristopijo k svojemu šefu in mu zagotavljajo lojalnost. Hitler vstane, stopi za trenutek iz sobe, se spet vrne in ukaže, naj pride šef tiskovnega urada. Vedeti hoče, če so tiskali njegov proglas, če so ga nalepili po ulicah, če ga je oddajala radijska postaja. Mož iz tiskovnega urada, ki so ga uvedli v sobo, pritrdi.

»Kakšen proglas?« vpraša Keitel.

Hitler prekriža roke: »Führer je v Berlinu! Führer bo ostal v Berlinu . . . Führer bo branil Berlin do zadnjega . . .!«

Sledi vzklik začudenja. Komaj pred štirimi dnevi je Hitler podpisal ukaz o razdelitvi obrambnega sistema na dve področji: obrambi severnega področja ali cone »A« bo poveljeval admiral Dönitz, nad južnim področjem ali cono »B« pa bo prevzel poveljstvo sam Hitler. Trenutek, ko se bodo ameriške in sovjetske armade združile in presekale Nemčijo na dvoje, namreč ni bil več daleč. V južno področje so spadale še nedotaknjena Bavarska, del Avstrije in vsa Češka; Berchtesgaden naj bi postal nova prestolnica. Večina ministrstev se je že preselila tja, prav tako državni maršal Herman Göring. Hitler bi se preselil toliko laže, ker so njegovo prisotnost v Berlinu od januarja naprej skrivali v najstrožji tajnosti. S tem, da je odkril svojo prisotnost v Berlinu in da je osebno prevzel vodstvo obrambe v mestu, je Hitler podrl vse dotedanje vojaške načrte, kolikor je v takem položaju sploh še možno karkoli imenovati načrt. Po teh načrtih naj bi prestolnico prepustili usodi. Če pa ostane Hitler v Berlinu, bo to bojišče postalo glavno, mesto samo pa tabernakelj, ki ga je treba braniti do zadnje kaplje krvi.

»Jutri boste odpotovali v Berchtesgaden,« pravi Hitler Keitlu.

»Prav. Kdaj pa pridete vi?«

»Mar niste slišali: jaz ostanem v Berlinu.«

»Torej tudi jaz ne pojdem v Berchtesgaden.«

»Pokorili se boste mojemu ukazu, vi Jodl, pa boste spremljali feldmaršala.«

»Toda — ugovarja Jodl — saj iz Berlina ne boste mogli voditi obrambe . . . Brez vrhovnega štaba . . .«

»Namesto mene bo operacije vodil državni maršal.«

»Niti en vojak se ne bo boril za državnega maršala,« je pripomnil Keitel.

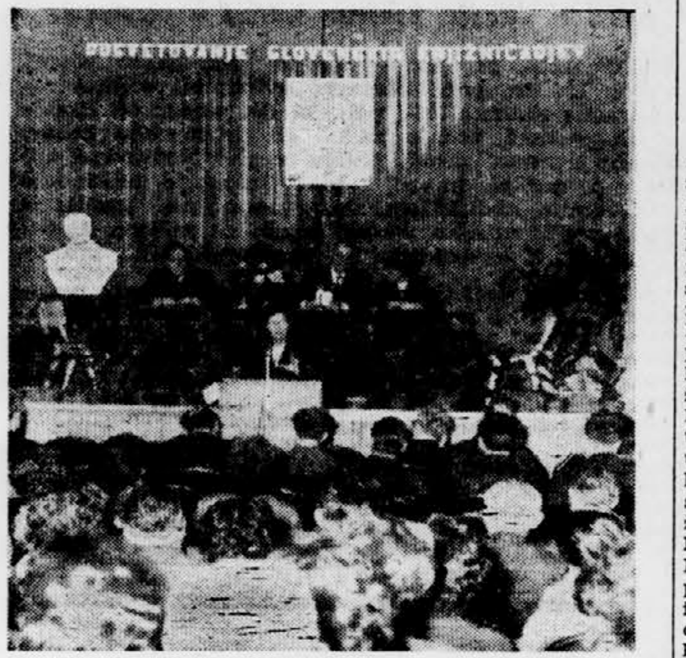
»Saj se ne bomo več dolgo borili . . .« je skoraj vzdihnil Hitler.

»Pozabljate na skupino Schörner in na XII. armadno skupino,« je hrabril Jodl.

XII. armadna skupina je Wenckova armada, zadnja Hitlerjeva strateška utvara. Sam je izbiral enote zanjo. Dal ji je najboljše, kar je še ostalo od Wehrmachta. Postavil jo je kot puščico na lok, ki ga opisuje Elba med Dessauom in Magdeburgom. Namerava jo pognati v bok ameriškim kolonam, ki razredčene zaradi hitrega prodiranja hitijo iz Harza proti severu. Potem ko bo Wenck zaustavil ameriške armade, se bo bliskovito obrnil, se pognal na Saksonsko in se od tam skupaj s VII. armadno skupino zagnal proti Konjevu ter pognal Ruse nazaj na Poljsko . . . Tako kot Napoleon leta 1814 oziroma kot Friderik II med svojim nesmrtnim pohodom leta 1757, kajti navsezadnje je bil Napoleon le človeček, ki je bil na koncu premagan . . . Adolf Hitler hoče manevrirati med sovražnimi armadami, in ker so le-te številčno močnejše, jih bo porazil posamič, najprej eno, potem drugo. Toda en sam pogled na karto zadošča, da je tak načrt v popolnem nasprotju z odločitvijo, da se Berlin brani do konca!

Jodl mu to odkrito pove. Nastavi mu past in opiše načrt za bleščeče bitke, kakršne so Hitlerja vedno privlačevale. Toda tokrat je Hitler strt, ne pritegnejo ga več lepe besede in še lepši načrti. »Napravite, kakor veste in znate,« utrujeno in brez volje zamahne z roko.

Novice

ZBOROVANJE KNJIŽNIČARJEV — Kot smo že poročali, je potekalo včeraj in predvčerajšnjim v Murski Soboti posvetovanje slovenskih knjižničarjev, ki sta ga organizirala Društvo bibliotekarjev Slovenije in Študijska knjižnica v Murski Soboti. Uvodni referat je imela prvi dan upravnica murskosoboške Študijske knjižnice Nika Brumen, ki je posredovala pregled knjižničarstva v Pomurju. V razpravi, ki je sledila, sta sodelovala tudi Radko Polič, predstavnik republiškega sekretariata za kulturo, in republiški poslanec prosvetno kulturnega zbora Avgust Vižintin.

KRANJ: **o pevskem zboru »Stane Žagar«** — **Pred** kratkim so se v kranjski glasbeni šoli sešli člani pevskega zbora prosvetnih delavcev občin Kranj, Škofja Loka in Tržič na svoj redni letni občni zbor. Na razpravi je bilo sklenjeno, naj postane učiteljski pevski zbor »Stane Žagar« redna šola zborovodij, dodatna dejavnost pa naj bi bili koncertni nastopi v sestavu komornega zbora.

BEOGRAD: **sestanek evropskih književnikov** — 16. oktobra zvečer se je v Beogradu začel sestanek evropskih književnikov. Na njem so sodelovali pisci iz 9 evropskih držav in Jugoslavije. Na tem snidenju so se pogovarjali o raznih aspektih povojne književnosti, posebno o njeni humanistični vlogi. Sestanek je organiziralo društvo književnikov Srbije. Odprl ga je predsednik tega društva Dragan Jeremić. Prvi dan so na temo »Človek poje po vojni« govorili Oskar Davičo, Dušan Matić, Predrag Palavestra, Vojislav Čolanović, Mladen Oljača ter grški književnik Leon Kukulas.

BEOGRAD: **mesec knjige** — V Srbiji in na Hrvaškem se je začela tradicionalna akcija »Mesec knjige«. Kot doslej, se bo akcija zaključila z mednarodnim sejmom knjige, ki bo v prostorih beograjskega sejma v prvi polovici novembra. Med to akcijo bo vrsta priložnostnih prireditev.

BEOGRAD: **zaključen simpozij o Branislavu Nušiću** — Pred dvema dnevoma se je v Beogradu zaključil simpozij o Branislavu Nušiću. Vsi referati o tem komediografu bodo objavljeni v posebnem zborniku. Zadnji dan sta mimo jugoslovanskih predavateljev govorila o Nušiću Bojan Ničev iz Sofije in Larisa Solnceva iz Moskve, sodelavka moskovskega instituta za zgodovino umetnosti.

BEOGRAD: **dvajset let beograjske skulpture** — V počastitev 20-letnice osvoboditve Beograda so odprli v galeriji kulturnega centra razstavo »20 let beograjske skulpture«. Na razstavi bodo prikazana dela beograjskih kiparjev, nastala v zadnjih dvajsetih letih. Razstavljalo bo 33 kiparjev, ki živo in delajo v Beogradu.

BEOGRAD: **literarni večer** — V počastitev 20. obletnice osvoboditve Beograda je bil prirejen v dvorani Kolarčeve univerze literarni večer »Beograd v poeziji in prozi«. Poslušali so ga dijaki beograjskih srednjih šol, študentje ter kulturni in javni delavci glavnega mesta.

BEOGRAD: **študentski center** — V Beogradu so odprli novi študentski center. Ta ustanova je pomembna ne le za univerzo, temveč tudi za populariziranje in razvijanje vrste kulturnih dejavnosti. V okviru centra bo študentsko gledališče, baletni ansambel, likovna sekcija in podobno. Center bo imel tudi svojo tiskarno in bo nasploh sodeloval s podobnimi ustanovami v tujini. Na odru novega gledališča bodo nastopali študentje akademije za gledališko umetnost.

ZAGREB: **mednarodni seminar o izobraževanju** — od 2. do 7. novembra bo v Zagrebu mednarodni seminar o izobraževanju odraslih. Ob pomoči UNESCO bodo seminar organizirali Centralni svet zveze sindikatov Jugoslavije, kulturnoprosvetni zbor, konferenca delavskih in ljudskih univerz Jugoslavije in nacionalna komisija UNESCO. Sekretar Centralnega sveta ZSJ Stjepan Tonković bo imel referat o graditvi sistema izobraževanja odraslih pod pogoji družbenega in tehničnega razvoja. Referatu bodo sledili 4 koreferati. Na seminar so bili povabljeni zainteresirani iz 35 držav.

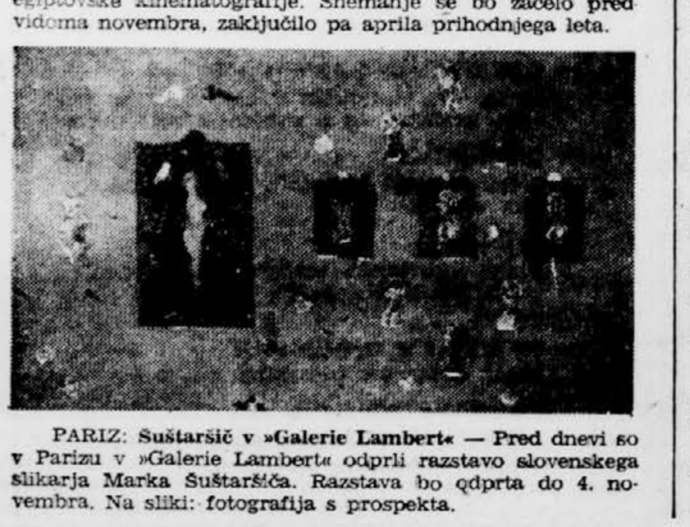
NOVI SAD: **angažma Olivere Marković** — Gledališka in filmska igralka Olivera Marković je podpisala pogodbo o umetniškem sodelovanju z narodnim gledališčem v Novem Sadu. V naslednjem letu bo nastopila tu v dveh dramskih vlogah. Igralka bo obdržala status svobodnega umetnika.

BUKAREŠTA: **stoletnica univerze** — V romunskem glavnem mestu so začeli praznovati stoletnico univerze. Praznovanje bo trajalo do 19. t. m. Sedaj študira v Bukarešti skupno 55.000 študentov, v drugih 14 fakultetnih centrih po Romuniji pa naslednjih 70.000 študentov. Med njimi je tudi okrog 1000 študentov iz raznih tujih držav.

STOCKHOLM: **Nobelova nagrada za medicino** — Letošnjo Nobelovo nagrado za medicino so podelili enemu ameriškemu in enemu zahodnonemškemu znanstveniku, Konradu Blocku in Fedoru Lynenu. Nagrajena sta bila za rezultate, dosežene pri proučevanju funkcij holesterola in maščobnih kislin v človeškem organizmu.

PARIZ: **mednarodni fotografski natečaj** — Ob 20-letnici ustanovitve ZN, ki bo prihodnje leto, prireja svetovna federacija nekdanjih borcev s sedežem v Parizu mednarodni fotografski natečaj na temo »Tudi mir si je treba priboriti«. Natečaj bo trajal do 28. februarja prihodnjega leta in bo uglašen na 5 tematskih kategorij: obramba človeških pravic, razorožitev, gospodarski razvoj, mednarodno sodelovanje in rehabilitacija invalidov. Najboljše fotografije na te teme bodo nagrajene s po 100 in 500 dolarji.

KAIRO: **Bulajić podpisal pogodbo** — Jugoslovanski filmski režiser Veljko Bulajić je v Kairu podpisal pogodbo za snemanje umetniškega filma o jemenski revoluciji. Režiser je že odpotoval v Jemen. To bo doslej največji podvig egiptovske kinematografije. Snemanje se bo začelo pred vidoma novembra, zaključilo pa aprila prihodnjega leta.

PARIZ: **Suštaršič v »Galerie Lambert«** — **Pred** dnevi so v Parizu v »Galerie Lambert« odprli razstavo slovenskega slikarja Marka Suštaršiča. Razstava bo odprta do 4. novembra. Na sliki: fotografija s prospekta.

Novi organizacijski principi

Razširjena seja odbora zveze književnikov Jugoslavije

Za minuli četrtek je sklical novi generalni sekretar zveze književnikov Jugoslavije sejo odbora, ki so v njem predsednik, podpredsednik in sekretar. Slavko Mihalič, generalni sekretar, je povabil na sejo vse predsednike in tajnike republiških društev književnikov ter še po enega člana uprave zveze iz vsake republike. Tako je bila sestava udeležencev seje pravzaprav že zelo v skladu s tistim, za čimer teži slovenski predlog glede upravljanja zveze književnikov. Kot zastopnika slovenskega društva sta se udeležila seje predsednica Mira Mihelič in tajnik Jože Šmit. Na seji so obravnavali sklepe titograjskega kongresa in izvolili komisije. Sklenili so, da bo izredni kongres zveze književnikov Jugoslavije — na njem bodo sprejeli spremembe v statutu — novembra prihodnje leto v Beogradu. Dotlej bodo lahko v vseh društvih pretresli vse štiri predloge za spremembo statuta oziroma za novo organizacijo zveze. Kongres pa ne bo samo sprejemal spremenjenega in dopolnjenega statuta, temveč bo to tudi diskusijski kongres. Na seji so sprejeli predlog podpredsednika zveze Antonija Isakovića, da bi kongres obravnaval temo »Nacionalne kulture in jugoslovanska integracija«. Republiška društva morajo temo še odobriti. Izhodiščni ali glavni referat bodo pripravili vnaprej, ga razmnožili in poslali vsem društvom, tako da se bodo lahko delegati temeljito pripravili na diskusijo.

Korak k decentralizaciji zveze književnikov pomeni tudi to, da bo plačalo stroške za izredni kongres vsako republiško društvo zase. V komisijah, ki so jih izvolili na seji — komisija za zveze s tujino, za medrepubliško sodelovanje, za spremembe in dopolnitve statuta, za založniško dejavnost in književno publicistiko in za stanovske zadeve, torej v petih komisijah — je iz vsakega republiškega društva enako število članov, se pravi, da je v vsaki izmed njih enako število predstavnikov ne glede na to, koliko članov šteje republiško društvo.

Seje se nista udeležila predsednik srbskega društva književnikov Dragutin Jeremić in sekretar Mladen Oljača, ker sta bila zadržana s književniki iz več tujih držav, ki so se sešli na srečanju ob obletnici osvoboditve Beograda.

Š. K.

Glasbeni dogodki

Nastop mlade generacije

Koncert orkestra Slovenske filharmonije

(Spored: Stibilj, Impresije; Gershwin, Koncert za klavir in orkester; Hydn, Koncert za trobento in orkester v Es-duru; Stravinski, Petruška. Solista Aci Bertoncelj in Tone Grčar, dirigent Darijan Božič)

Kljub precej popularnemu sporedu dvorana SF tudi tokrat ni bila zelo zasedena. Verjetno torej koncerti v belem abonmaju — ciklu večerov z domačimi solisti — letos ne bodo dosegli velikega odmeva. Sicer ostane še vedno možnost, da bo odziv sčasoma le večji, vendar pa se vseeno postavlja vprašanje, ali je tak ciklus posrečena stvaritev. Kljub vsej podpori, ki jo moramo dati SF in KDS pri njunem delu za uveljavljanje domačih umetnikov, je le treba ugotoviti, da je nekoliko dvomljiva rešitev, s katero vse domače umetnike uvrstimo v en abonma. Možno je, da jim s tem že v naprej odvzamemo upanje na ugoden odziv poslušalcev.

Na petkovem, drugem koncertu v ciklu, so se predstavili štirje glasbeniki iz mlade, a vendar že znane generacije. V to število prištevam namreč tudi Milana Stibilja, čigar Impresije so bile v petek na sporedu. Delo smo že slišali, vendar pa sodi med tiste skladbe, ki imajo možnost utreti si pot v standardni repertoar in zato je prav, da smo ga slišali ponovno. V Impresijah je Stibilj razvil svoj, deloma vezan, deloma svoboden način oblikovanja z dvanajstimi toni kromatične lestvice. Čeprav vključuje skladatelj v zvočnost tudi šume, pa v celoti ne gradi z radikalnimi sredstvi. Tako delo ni suha konstrukcija, temveč vsebuje tudi dosti fantazije in vse tri skladbice resnično učinkujejo kot kratki, inventivni in domiselni vtisi.

Po svojem stilu nam je Gershwinova glasba še vedno težka za izvajanje. Pianist Aci Bertoncelj pa je nasprotno poustvarjal Gershwinov klavirski koncert zelo zvesto avtorjevemu stilu, s pravim in polnokrvnim vživetjem v glasbo. Kljub vskoku je igral spominsko zanesljivo, ritmično točno in je znal prepričljivo povezati elemente klasične glasbe in jazza. Pač pa je bila orkestrska slika bleda, predvsem vsa drobna in vendar zelo pomembna kontrapunktika. — O trobentistu Tonetu Grčarju tudi tokrat ne moremo soditi drugače kot spomladi, ko je igral isto delo. Občudovati je treba njegovo virtuozno obvladovanje instrumenta, plemenit in svetal ton, občuteno fraziranje, kvalitete, ki ga označujejo za odličnega mojstra na njegovem instrumentu.

Od dirigenta, ki ima le redko priložnost stati za dirigentskim pultom, ne moremo zahtevati, da bi obvladoval orkester docela suvereno. Pač pa o Darijanu Božiču lahko ugotovimo, da ima zelo jasno predstavo o zgradbi del, ima sposobnost vodenja, točnosti nakazovanja, ritmično zanesljivost itd. S Petruško si je res izbral izredno trd oreh, posebno ker tudi orkester tega dela ne obvlada dobro. Vendar je Božiču tudi v tej zahtevni skladbi uspelo izdelati karakter njenih posameznih delov, ustvaril je izrazne kontraste vse od groteskne igre lajne do pretresljive Petruškine smrti.

KRISTIJAN UKMAR

Po sklepu
UO KZ CERKNO
razpisujemo
JAVNO LICITACIJO
za prodajo
POLTOVORNEGA AVTOMOBILA
znamke
OPEL — BLITZ
Avtomobil ni vozen.
Licitacija bo 24. 10. 1964 ob 9. uri pri mehanični delavnici v CERKNEM.
Prednost do nakupa ima družbeni sektor. 9994

DVA POHIŠTVENA MIZARJA
sprejme:
Mizarstvo - Moste
Ljubljana, Vide Pregarčeve 8-a
Samsko stanovanje je priskrbljeno. 9971

DESET ŽEBLJIC

Nedeljski pomenki s sodobniki — Morebitni ugovori zaželeni v istem okviru — Sprašuje DELO, danes odgovarja:

FRANCE ŠTIGLIC

VPRAŠANJE: Če je že film umetnost, zakaj se tako neradi ravnajo po tem geslu?

ODGOVOR: Ali mislite s tem geslom Leninove besede, da nam je od vseh umetnosti najbolj potreben film? Res, zakaj se tako neradi ravnamo po njih — vsi in v vsem, tudi v odnosu do filma! Kajti s filmsko umetnostjo ni prav nič drugače kot z drugimi umetnostmi: tudi literatura, glasba ali slikarstvo na primer, lahko so — lahko pa tudi niso.

VPRAŠANJE: Filmu iščemo najrazličnejše atribute, medtem ko je preprosto neprecenljiva njegova dokumentarna vrednost. Ali je naš čas prerazsežen, da bi ga lahko kamera zajela v svoj zorni kot?

ODGOVOR: Ne vem, kdo in zakaj kar naprej išče filmu najrazličnejše atribute, saj je pravda zanje že zdavnaj dobljena. Tistim pa, ki jih skromno skrbi samo preprosta, neprecenljiva dokumentarna vrednost filma, svetujem, da bolj kot na prerazsežen čas, mislijo na nerazsežni slovenski filmski arhiv, ki ga ni in nam zato te neprecenljive dokumentarne vrednosti propadajo.

VPRAŠANJE: Če je slovenski film nepogrešljivi del nacionalne kulture, zakaj se vrti v začaranem krogu? Ali morda lahko to pojasnite s kakšno analogijo?

ODGOVOR: Zakaj vrti ringa-raja v začaranem krogu vsa slovenska kultura?

VPRAŠANJE: Na kaj ste mislili, ko ste prihajali iz partizanov?

ODGOVOR: Ker v svobodo nisem prijahal na belem konju, marveč so me iz partizanov kot tifusarja pripeljali na volovski vpregi, moram priznati, da sem takrat najbrž mislil predvsem na zdravje.

VPRAŠANJE: Ali bi se zapisali med kozmonavte?

ODGOVOR: Ker pri nas vztrajno že nekaj let treniramo samo kroženje in vrtenje okoli problemov, smo Slovenci vsekakor potencialni kozmonavtski narod. Ne vem sicer, ali bomo prišli na luno — za luno pa prav gotovo. Kar se pa mene tiče, me je strah že letala in bi raje počakal, da bo na luno peljal vlak.

VPRAŠANJE: Kaj vas najbolj privlači v skupščinskih debatah in kaj najmanj?

ODGOVOR: Najbolj me privlači misel, da so te debate lahko zelo koristne, najmanj pa dejstvo, da so največkrat brez pravega rezultata. V kulturno-prosvetnem zboru namreč pridno izdelujemo »Priporočila«, po katerih pa se nihče ne ravna.

VPRAŠANJE: Če kakšna stvar po uveljavljeni praksi ni dosegljiva in če zanjo tudi ni denarja, kaj potem? Ali poznate kakšen poučen primer?

ODGOVOR: Potem ni nič. Vsaj zame ne, ki v tem ugodnem dinamičnem razvoju zaostajam, saj se očitno glede tega ne znajdem. Ker pa traja moja mandatna doba štiri leta, upam, da se bom v tem času še kaj razvil. Tako ne vem nobenega poučnega primera, poznam pa mnoge nepoučne primere, kako je po uveljavljeni praksi in z denarjem mogoče n i č ne narediti. To pa pri nas nasploh že kar dobro obvladamo.

VPRAŠANJE: Kaj mislite o odnosu med filmom in televizijo?

ODGOVOR: Ker je film moškega, televizija pa ženskega spola, bi kakšen odnos med njima ne bil nenaraven. Le kaj, ko se televizija tako boji za svoje devištvo in bo, če bo poskusna doba le predolga, ostala zarjavela devica. Nerodno bo, če bosta ostala film in televizija še naprej samo vsak s samim seboj.

VPRAŠANJE: Katero izvirno temo bi radi videli oblikovano kot scenarij in kdo naj bi ga napisal?

ODGOVOR: Mislim, da je kljub naši izvirni poti le malo izvirnih tem. Zato jih ni treba pretirano iskati, marveč je treba snemati tudi kaj običajnega. Na primer to, kako smo mirne vesti odrinili starejšo generacijo in jo s pokojninami napravili za živega pokojnika. Film bi bil morda zanimiv tudi za nas same čez nekaj let, saj si naši otroci v razvijanju ekonomskih odnosov lahko izmislijo kaj podobnega ali pa celo kaj bolj učinkovitega. Film bi bil seveda optimističen, scenarij zanj pa bi najbolje napisal glavni junak sam — upokojenec.

VPRAŠANJE: Koga priporočate za naslednjo žrtev našega intervjuja in zakaj?

ODGOVOR: Bojim se, da je naša koža že tako debela, da so žebljice samo še prijetno ščegetanje. Zato poiščite koga, ki bo, razen zabijanja žebljic, znal metati tudi ošpičene preklje, ali kar je še bolje, sukati gorjačo.

Prihodnjič odgovarja:

ALBERT STRUNA

KULTURNI KOLEDAR

Gledališče

DRAMA

Nedelja, 18. oktobra, ob 15. uri:: Adamov: POMLAD 71. **Abonma Nedeljski popoldanski in izven.** (Vstopnice so tudi v prodaji).
Ob 19.30: Wesker: KORENINE. **Abonma PP in izven.** (Vstopnice so tudi v prodaji).

Ponedeljek, 19. oktobra, ob 19.30: Wesker: KORENINE. **Abonma H in izven.** (Vstopnice so tudi v prodaji).

Torek, 20. oktobra, ob 19.30: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). **Abonma Dijaški 11 večerni.**

Sreda, 21. oktobra, ob 15. uri: Adamov: POMLAD 71. **Abonma NM — 1 popoldanski.**
Ob 20. uri: Adamov: POMLAD 71. **Abonma TSE 3.**

Četrtek, 22. oktobra, ob 19.30: Wesker: KORENINE. **Abonma U in izven.** (Vstopnice so tudi v prodaji).

Petek, 23. oktobra, ob 15.30: Adamov: POMLAD 71. **Abonma Popoldanski in izven.** (Vstopnice so tudi v prodaji).
Ob 19.30: Adamov: POMLAD 71. Abonma G in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji).

Sobota, 24. oktobra, ob 19.30: Kesselring: ARZENIK IN STARE ČIPKE (komedija). **Izven abonmaja — zadnjikrat.** Vstopnice bodo v prodaji od srede 21. oktobra dalje.

V napovedanem sporedu opozarjamo, da je pri vseh rednih abonmajih za ostale interesente na voljo še večje število vstopnic, posebej pa vabimo prijatelje vedrega smeha, da si v soboto, 24. oktobra ogledajo zadnjo izvenabonmajsko ponovitev komedije »Arzenik in stare čipke« (tel. rezervacije na št. 21-402).

Od srede, 21. oktobra dalje bodo v prodaji tudi vstopnice za gostovanje enega najboljših poljskih gledaliških ansamblov — varšavski »Teatr Wspólczesny« (Sodobno gledališče) bo uprizorilo v ponedeljek, 26. oktobra Goethejevo »Ifigenijo na Tavridi«, v torek 27. oktobra pa satiri »Čarobna noč« in »Zabava« mojstra poljske satire Slawomira Mrožka.

MESTNO GLEDALIŠČE
Gledališka pasaža

Nedelja, 18. okt., ob 15. uri: B. Kreft: KREATURE (komedija). Abonma Kolektivi N. (Vstopnice tudi v prodaji).
Ob 19.30: B. Kreft: **KREATURE** (Komedija). **Izven.**

Ponedeljek, 19. okt., ob 19.30: Garrick-Smole: VARH in Medved: RENDEZ - VOUS. Uprizoritev slušateljev Akademije za gledališče, film, radio in televizijo pod vodstvom redne profesorice Vide Juvanove. Izven.

Torek, 20. okt., ob 19.30: B. Nušič: POKOJNIK (komedija). Abonma Mladinski II. (Vstopnice tudi v prodaji).

Sreda, 21. okt., ob 19.30: B. Kreft: KREATURE (komedija). Abonma Sreda. (Vstopnice tudi v prodaji).

Četrtek, 22. okt., ob 19.30: B. Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEC MATTI. Abonma Četrtek. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Ob 20. uri: B. Kreft: KREATURE (komedija). Gostovanje v Medvodah.

Petek, 23. okt., ob 19.30: B. Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEC MATTI. Abonma Petek. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Ob 20. uri: B. Kreft: KREATURE (komedija). Gostovanje v Kamniku.

Sobota, 24. okt., ob 19.30: B. Nušić: DVA LOPOVA, OBLAST. Uprizoritev slušateljev Akademije za gledališče, film, radio in televizijo. Izven.
Ob 19.30: Literarno satirični kabaret MALA ŽEHTA. Gostovanje v Črnomlju.

Nedelja, 25. okt., ob 9.30: Literarno satirični kabaret MALA ŽEHTA. Gostovanje v Semiču.
Ob 15. uri: Garrick-Smole VARH in Medved: RENDEZ - VOUS. Uprizoritev slušateljev Akademije za gledališče, film, radio in televizijo. Izven.
Ob 19.30: B. Nušić: DVA LOPOVA in OBLAST. Uprizoritev slušateljev Akademije za gledališče, film, radio in televizijo. Izven.

GORIŠKO GLEDALIŠČE
Nova Gorica

Nedelja, 18. okt., ob 20. uri: L. Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, komedija v dveh dejanjih. Gostovanje v Bukovici.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja, 18. okt., ob 10. uri: **URA** PRAVLJIC, prva uprizoritev v sezoni 64/65.
Ob 17. uri: Anny Tichy: KAKOR V RAJU, gostovanje v Preddvoru.

Nedelja, 25. okt., ob 10. uri: **URA** PRAVLJIC, II. uprizoritev.
Ob 16. uri: Anny Tichy: KAKOR V RAJU. Izven.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Ponedeljek, 19. okt., ob 16. uri: Jevgenij Švarc: GOLI KRALJ. Za osnovne šole.
Torek, 20. okt., ob 16. uri: Jevgeniz Švarc: GOLI KRALJ. Za Gradbeni šolski center in osnovne šole.

LUTKOVNI ODRI
MARIONETE, Levstikov trg 2

Sreda, 21. okt., ob 20. uri: M. Maeterlinck: SINJA PTICA. Zaključena predstava za pedagoge vzgojnovarstvenih ustanov iz Danske.

Četrtek, 22. okt., ob 17. uri: Cinybulk-Dežman: IGRAČKE NA CESTAH. Izven.

Sobota, 24. okt., ob 17. uri: M. Maeterlinck: SINJA PTICA. Izven.

Nedelja, 25. okt., ob 11. uri: J. Malik: ČAROBNA VREČKA. Izven.
Ob 15. uri: Cinybulk-Dežman: IGRAČKE NA CESTAH. Izven.

ROČNE LUTKE
Resljeva 36

Nedelja, 25. okt., ob 17. uri: A. Marodič: KRIKEC IN PIKEC. Izven. Predprodaja vstopnic in rezervacije za obe lutkovni gledališči vsak dan (razen nedelje) od 10. do 12. ure v upravi, Resljeva 36, tel. 32-020, ter pol ure pred pričetkom predstave pri gledaliških blagajnah.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Nedelja, 18. oktobra, ob 10. uri: Jerome Kilty: DRAGI LAŽNIVEC. III. nedeljski dopoldanski abonma. Vstopnic je še dovolj na razpolago.

Torek, 20. oktobra, ob 19.30: Velimir Lukić: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. Torkov abonma in izven. Vstopnice so še na razpolago.

Sreda, 21. oktobra, ob 15.30: Nakamura Sinkiči: POJOČA SKRINJICA. Andersen: CESARJEVA NOVA OBLAČILA. Premiera. Delno zaključena za II. osnovno šolo Celje. Vstopnice so še na razpolago.

Četrtek, 22. oktobra, ob 16. uri: Nakamura Sinkiči: POJOČA SKRINJICA. Andersen: CESARJEVA NOVA OBLAČILA. Delno zaključena predstava za III. osnovno šolo Celje.

Sobota, 24. oktobra, ob 19. uri: Velimir Lukić: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. Abonma za delovne organizacije in izven.

Nedelja, 25. oktobra, ob 10. uri: Nakamura Sinkiči: POJOČA SKRINJICA. Andersen: CESARJEVA NOVA OBLAČILA. II. nedeljski dopoldanski abonma. Stojišča so še na razpolago.

Nedelja, 25. oktobra, ob 19.30: Velimir Lukić: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. Nedeljski večerni abonma.

SLG Celje je razpisalo nov izredni nedeljski večerni abonma z velikim popustom: za sedem predstav — 700 dinarjev. Vsak abonent si bo lahko izbral sedež v katerikoli vrsti. Predstave bodo od meseca oktobra do meseca maja ob nedeljah ob 19.30. Abonente za nedeljski večerni abonma bo sprejemala gledališka blagajna od 20. do 25. oktobra dnevno od 17.30 do 19.30. Prva predstava za ta abonma bo 25. oktobra.

OPERA

Sobota, 24. oktobra, ob 19.30: **Abonma Premierski sezone 1963/64** in izven: Richard Strauss: »SALOMA«. (Vstopnice v prodaji od srede, 21. oktobra od 18. ure dalje.)

V soboto, 24. oktobra, odpre Opera sezono s premiero opere Richarda Straussa »SALOMA«, glasbene drame po istoimenski drami Oscarja Wilda. Premiero, ki bo za operni premierski abonma prejšnje sezone, so pripravili: dirigent Bogo Leskovic, režiser Hinko Leskovšek, scenograf akad. slikar Maks Kavčič, kostumograf Inge Kostinčer-Bregovac, koreograf dr. Henrik Neubauer in korepetitorji: Dana Hubadova, Zdenka Lukčeva, Milena Trostova. Naslovno vlogo Salome bo pela Vilma Bukovčeva, vlogo Herodesa - Slavko Štrupelj, Herodiase — Manja Mlejnikova, Jochanaana — Samo Smerkolj, Narrabotha — Miro Brajnik, Paža — Božena Glavakova, pet židov — Janez Lipušček, Ljubo Kobal, Gašper Dermota, Drago Čuden, Zdravko Kovač, dva Nazarenca — Marcel Ostaševski, Jože Stabej, dva vojaka — Fruderik Lupša, Danilo Merlak, Kapadočan — Ivo Anžlovar, Sužnja — Vanda Ziherlova.

Koncerti

KONCERTNA DIREKCIJA SLOVENIJE, LJUBLJANA

V ponedeljek, 19. oktobra bo v Filharmoniji koncertirala vodilna avstrijska violinistka ELLA KASTELIZ iz Gradca. Umetnico bo spremljal MARIJAN LIPOVŠEK. Spored koncerta, ki je v okviru kulturnih stikov med Gradcem in Ljubljano, obsega sonate Händla, Pfitznerja in Straussa. Abonenti vseh abonmajev lahko dobe vstopnice po enotni ceni 100 dinarjev.

SLOVENSKA FILHARMONIJA bo v petek koncertirala za ZELENI ABONMA. Tokrat bo imela v gosteh slovitega mladega ameriškega pianista MICHELA BLOCKA. Pod vodstvom dirigenta BOGA LESKOVICA bosta izvajala Brahmsov 2. klavirski koncert. Poleg tega bo na sporedu v počastitev skladateljeve 100. letnice rojstva Richarda Straussa simfonična pesnitev Don Quihote, ki jo je avtor podnaslovil: fantastične variacije na viteško temo. Kot solista bosta v tej skladbi nastopila violončelist CIRIL ŠKRJANEC in violist SREČKO ZALOKAR. Za uvod bo dirigent Leskovic predstavil svoje delo: Etudo za veliki orkester. Koncert v petek ob 20.15. Vstopnice pri blagajni SF. Rezervacije na tel. 20-178.

DRUŠTVO glasbenih umetnikov Slovenije **bo priredilo v sredo,** 21. oktobra ob 20.15 v Viteški dvorani Križank II. KONCERT SOLISTIČNIH VOKALNIH DEL SODOBNIH SLOVENSKIH SKLADATELJEV Karla Pahorja, Jakoba Ježa, Vilka Ukmarja, Pavla Merkūja in Alojza Srebotnjaka. Tri dela bodo izvajana prvič. Izvajalci: Božena Glavak, Olga Jež, Zlata Ognjanović, Marcel Ostaševski, Samo Smerkolj, Hilda Horak, Martjan Lipovšek, Ciril Cvetko ter Mali godalni orkester in Komorni ansambel Slovenske filharmonije. Vstopnice bodo v prodaji pol ure pred začetkom koncerta.

Kinoteka

Ponedeljek, 19. oktobra: SIROTA IZ LOWOODA (JANE EYRE), ZDA, 1944. Scenarij: A. Hoxley, R. Stevenson. Režija: Robert Stevenson. Glav. vl.: Orson Welles, Joan Fontaine, Margaret O' Brien, Peggy Ann Garner.

Torek, 20. oktobra: SIROTA IZ LOWOODA.

Sreda, 21. oktobra: MACBETH, ZDA, 1948. Scenarij in režija: Orson Welles. Glav. vl.: Orson Welles, Jeanette Nolan, Dan O' Herlihy, Roddy McDowall.
Ob 20. uri: TAKŠNO JE ŽIVLJENJE (TAKOVY JE ZIVOT), ČSSR, 1929 (nemi). Scenarij in režija: Karl Junghans. Glav. vl.: Vera Baranovskaja, Theodor Pištek, Mana Zeničkova.

Četrtek, 22. oktobra: TRENTOV ZADNJI PRIMER (TRENT'S LAST CASE), Anglija, 1952. Scenarij: Pamelo Bower. Režija: Herbert Wilcox. Glav. vl.: Margaret Lockwood, Orson Welles, Michael Redgrave.

Petek, 23. oktobra: TRENTOV ZADNJI PRIMER.

Sobota, 24. oktobra: SENCE PRETEKLOSTI (TOMOROV IS FOREVER), ZDA, 1945. Scenarij: Lenore Coffee. Režija: Irving Pichel. Glav. vl.: Claudette Colbert, Orson Welles, George Brent, Natalie Wood, Lucille Watson.

MARIBORSKA KULTURNA REVIJA
MARIBOR

Ponedeljek, 19. okt. ob 20. uri: V Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru literarni vevečer književnikov iz Bosne in Hercegovine. V klubu prosvetnih delavcev razgovor s podpredsednikom izvršnega sveta in književnikom Benom Zupančičem o aktualnih kulturnih vprašanjih.

Četrtek, 22. okt. ob 20.15: V unionski dvorani mladi mariborski umetniki na koncertnem odru ob spremljavi orkestra mariborske filharmonije.

Sobota, 24. okt. ob 19.30: V Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru Marin Držić, Dundo Maroje.

RAVNE

Sreda, 21. okt., ob 16. uri: V likovnem salonu pri študijski knjižnici otvoritev razstave del mariborskih likovnih umetnikov.

Sobota, 24. okt., ob 18. uri: V študijski knjižnici literarni nastop mladih koroških književnikov z Celovca.

Razstave

ODDELEK ZA LIKOVNO VZGOJO
RAZSTAVA otroških risb, slik in grafik »STARA LJUBLJANA« — vsak dan razen nedelje v atriju magistrata.

ROGER VAILLAND

325.000 frankov

22. nadaljevanje

In tudi sam ne verjame kaj takega. Samo postavlja se.«

Midva s Kordelijo sva se nekaj časa prerekala o najinih stališčih, Busard pa naju je gledal in ni rekel ne bele ne črne.

»Kmalu bo čas, da se vrnem v tovarno,« je rekel. »Če ima sploh še kaj smisla, da prislužim 325.000 frankov.«

»Veš, kaj bi rad od naju?« je rekla Kordelija. »Da bi posredovala med njim in Ivano Marijo.«

Vprašala ga je, kaj je pravžaprav pripovedoval Chatelardu, da je dekleta spravilo v tako jezo.

Opisal nama je svoj pogovor s sindikalnim zastopnikom.

»Otročarije!« je rekla Kordelija.

Mene je zjezilo, da je potegnil starega delavca, čigar bistri razum in odločno poštenje sem imel že večkrat priložnost občudovati.

»Kakšen mošak pa si! Zakaj se daš tej smrklji vleči za nos?«

Kordelija je kar poskočila. Potem smo začeli spet premlevati vse od začetka.

»Obljubil sem Bresancu, da ga bom opolnoči zamenjal,« je dejal Busard.

»Ubogaj me,« je rekla Kordelija. »Vrni se v tovarno, kot da se ni zgodilo nič ...«

»Saj to sem mu tudi jaz svetoval ...«

»... ker si se zvezal s prijateljem, ki te čaka. Zdaj, ko si se spustil v to zadevo, se je ne moreš odreči zavoljo neumnega pisma, ki je bilo napisano v jezi.«

»... in jutri bom šel obiskat Ivano Marijo, pa tudi s Chatelardom bom govoril. Vse bomo uredili. Kar mirno kri ...«

»Kaj mislite, da me res ne ljubi?« je vprašal Busard.

»Mislim, da je užaljena.«

»A to je res, to je prebito res, da mi ni nikdar rekla, da me ljubi.«

»Ivana Marija je sramežljivo dekle,« je menila Kordelija.

»Da, to je res,« je rekel Busard.

Ko je odšel, sem dejal Kordeliji:

»Ti govoriš danes tako, jutri pa drugače. Ni še dolgo tega, kar si mi sama razlagala, da Ivana Marija ni ‚udarjena' na ljubezen.«

»Nikoli nisem rekla kaj takega. Sicer pa gre tu za nekaj čisto drugega ...«

»Vsa ta zadeva je nesmiselna. Ivana Marija je od sile pusta ženska; kako se sploh moreš zaljubiti v dekle, ki stiska ustnice tako kot ona? Busard pa je prava neroda. Osemnajst mesecev se je smukal okoli nje, pa ni ničesar dosegel. Dokler je mislil še na to, da bi zmagal v Tour de France, mi je bil fant všeč, zdaj pa mi gre na jetra, ker se zavoljo tiste svoje štacune tako ponižuje.«

»Te stvari moraš gledati z njunimi očmi.«

»Če bi bil jaz Busard, bi imel stokrat rajši kroglo Julijo kot pa tole buržujsko Ivano Marijo.«

»To že tako in tako vem.«

— — —

Kordelija je naslednje jutro res šla k prijateljici, kot je bila obljubila Busardu. Ker je imela polno glavo tega, kar ji je hotela povedati, je vstopila, ne da bi prej potrkala.

Marija je stala v kotu sobe za svojim delovnim stolom, z rokami pa se je bila opirala na visoko naslonjalo. V lice je bila čisto rdeča.

Za mizo je sedel moški. Ker je kazal vratom hrbet, je Kordelija spočetka videla samo njegovo plešasto glavo, obrobljeno s kratkimi plavimi kodrci, in široki zamaščeni tilnik nad suknjičem iz tweeda. Moški je bliskovito zaprl beležnico, ki je ležala pred njim, ter jo vtaknil v zunanji žep svojega suknjiča. Ker ni šlo zlepa, jo je potisnil vanj s silo. Beležnica je bila debela in v njej je bilo polno listin, ki so se na robovih že cefrale. Vezana je bila v svetlorjavo, nagrbančeno usnje, ki je sem pa tja že pokalo in se na robovih vihalo. Moški je vstal. Oblečen je bil v pumparice, obut pa v težke lovske čevlje. Najbrž kakšen stavbenik, je pomislila Kordelija.

Stopil je mimo nje in je ni pozdravil; glavo je vlekel med ramena, oči pa je upiral v tla. Po tilniku, obleki in čevljih sodeč je Kordelija pričakovala, da ima možakar več samozavesti. Ljudje zidarske stroke običajno niso tako plahi. Zamomljal je nekaj skozi zobe, česar seveda ni razumela, in odšel.

Ko je stopal zunaj mimo okna, je čudno zamahnil z roko.

»Saj se bova kmalu spet videla,« je zavpil. Ivana Marija je planila k oknu in ga zaprla. Moški je odšel s težkimi koraki. Čim dalje je bil, tem bolj odločno je stopal.

»Kaj pa to pomeni?« je vprašala Kordelija. »Kdo je to?«

»Zoprn dedec,« je rekla Ivana Marija.

Oči so se ji svetile.

»Povedala sem mu, kar mu gre. A kaj, ko se bo vrnil.

Govorila je razvneto in še dostavila

»Saj pride vsak nazaj.«

Ni bilo prvič, da je pripovedovala Kordeliji o moških posebne vrste, ki so hodili za njo. Nekoč ji je rekla:

»Poročeni moški, stari dedci ...«

Imenovala pa ni nikoli nobenega. Največkrat je govorila kar na splošno. Rekla je »oni«, »njih« ... in o sebi sami v zvezi z »njimi« je govorila v drugi osebi, kot da ni Ivana Marija, temveč ženska na splošno.

»Rečeš jim: »Gnusite se mi,« pa se niti ne razjeze, pač pa potegnejo iz žepa listnico ter vprašajo: »Koliko?« Spodiš jih, oni pa se vržejo nate in te s kocinami svojega umazanega rilca opraskajo po nosu. Če jih hočeš spraviti skozi vrata, jih spraviš samo z brco.«

S Kordelijo sva se spraševala, če Ivana Marija morebiti ne govori o izmišljenih nevarnostih. Jaz sem ženi celo svetoval:

»Pusti to! Celo delavkam se primeri, da so duševno neuravnovešene. Čisto srce, ki misliš, da si ga odkrila v Ivani Mariji, bo postalo resnica šele leta 2050. Sicer pa samotno delo na domu za ženske ni zdravo. Če bi Ivana Marija hodila delat v tovarno kakor druga bionnaška dekleta, bi se prividi oboževalcev zaradi norčevanja njenih tovarišic že zdavnaj razblinili v nič. Postala bi Busardova ljubica in to bi ji pognalo kri po žilah in prepodilo vse njene muhe ...«

Hudi nesreči mopedistov in motorista

Na nepreglednem odseku ceste prehiteval avtomobil

NOVO MESTO, 17. okt. — Jože Progar se je včeraj ob 14.10 na Cesti herojev v Novem mestu zaletel v osebni avtomobil kranjske registracije, s katerim se je peljal Branko Kerin. Avtomobilist je vozil po Cesti herojev iz Novega mesta in je na preglednem odseku ceste prehiteval drug avtomobil.

V tem trenutku je nasproti pripeljal mopedist in se zaletel v avto. Pri padcu si je Progar zlomil levo roko in nogo, njegov sopotnik Vid Teropšič pa se je hudo ranil po glavi. Ponesrečenca so odpeljali v novomeško bolnišnico. Voznik osebnega avtomobila se je pri trčenju le opraskal po rokah. Škodo na mopedu in avtomobilu so ocenili na približno 380 tisoč dinarjev.

Na cesti II. reda Celje—Laško se je včeraj ob 17.15 na Polulah pri gostilni »Panter« ponesrečil mopedist Drolc iz Laškega št. 174. S svojo ženo se je peljal iz Celja proti Laškemu. Pred njim je vozil tovorni avtomobil, ki ga je upravljal Martin Korun. Ko je Korun zagledal, da na cesti leži moški, je zavrl avto in ustavil. Za njim vozeči mopedist pa se je zaletel v tovornjak. Drolc in njegova žena sta padla po tleh in se huje ranila ter so ju odpeljali v celjsko bolnišnico.

V naselju Muta pri Slovenjgradcu se je sinoči ob 18.50 Franc Gaberšek ponesrečil z motornim kolesom. Peljal se je iz Mute proti Radljam. Vozil je po skrajnem desnem robu ceste in ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo čez rob, tako da je padel. Obležal je nezavesten in so ga hudo ranjenega odpeljali v slovenjegraško bolnišnico. Vzeli so mu tudi kri za preiskavo.

Sopotnik se je huje ranil

ŠKOFJA LOKA, 17. okt. — Z motornim kolesom kranjske registracije se je včeraj zvečer Marjan Benedičič v Gorenji vasi zaletel v vprego, ki jo je vodil Jože Babnik. Ta je vozil iz Škofje Loke proti Gorenji vasi. Za njim je pripeljal motorist in se zaradi neprevidnosti zaletel v voz. Pri trčenju si je sopotnik Janez Vodnik zlomil desno nogo v stegnu in kolku ter so ga odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja v Ljubljano. Škode na motornem kolesu pa je za 100.000 dinarjev.

Otroka ubil električni tok

MARIBOR, 17. okt. — Včeraj se je v Fali smrtno ponesrečil devetletni Branko Fijavž iz Fale št. 11. Na travniku, čez katerega so napeljali daljnovod visoke napetosti, je skupaj s tovarišem pasel krave. Fijavž je znenada zlezel na vrh daljnovodnega droga med žice. Približal se je žici, po kateri teče električni tok z napetostjo 35.000 voltov. Bil je pri priči mrtev.

Ob tej nesreči tale pripomba: starši bi morali otroke opozarjati na nevarnost električnega toka. Enako bi morali storiti tudi v šolah.

S traktorjem v drog cestne svetilke

DOMŽALE, 17. okt. — Na Ljubljanski cesti v Domžalah se je sinoči ob 21. uri traktor znamke »Ferguson«, ki ga je upravljal Hasan Hodžić, zaletel v drog za cestno svetilko. Traktorist ni obvladal vozila in se je med vožnjo od Vira proti Domžalam zaletel. Hodžiću so vzeli vozniško dovoljenje in ga odpeljali na krvno preiskavo, potem pa so ga pridržali do iztreznitve. Škodo na traktorju cenijo na 130.000 din.

Zaprta cesta

ZAGREB, 17. okt. (Tanjug) — Skupnost za ceste Hrvatske je danes sporočila, da je zaradi poškodbe mostu čez reko Mirno začasno ustavljen promet na cesti Pulj—Trst od Baderne do Buj. Promet na tej cesti se razvija prek Baderne, Poreča, Novigrada in Buj.

Vsega niso priznali

KRANJ, 17. okt. — Obravnava pred okrožnim sodiščem v Kranju proti dr. Viktorju Kristanu, Olgi Sedej in Viktorju Polanšku iz zobne ambulante v Železnikih še ni končana. Od srede do danes so zasliševali obtožence in priče ter dokazovali krivdo. Sodba bo bržkone izrečena v torek.

Obtoženci, ki so prišli pred sodišče zaradi grabeža in prekupčevanja z zlatom, Sedejeva pa še zaradi ponarejanja in uničevanja uradnih listin, so svojo krivdo priznali, vendar ne vsega, kar je v obtožnici. Pri tem so se tudi izgovarjali na tedanje razmere v Železnikih. Po njihovem mnenju je bilo preveč dela, da bi ga lahko opravili v svojem delovnem času, pa so zato začeli popravljati zobe tudi »privatno«.

L. St.

Nesreča na lovu

MARIBOR, 17. okt. — Na lovišču lovske družine Sladki vrh je včeraj lovila skupina italijanskih lovcev. Eden izmed njih je med lovom po nesreči obstrelil Milančana Antonia Gattija. Laže ranjenega so odpeljali v mariborsko bolnišnico. -Ž

Včeraj v koprski luki

V luki so naslednje ladje: domača ladja »Niš« končuje z razkladanjem železa, »Rog« razklada umetno gnojilo, »Platak« naklada les, panamska ladja »Thoula« naklada sladkor v tranzitu, liberijska ladja »Doctor G. Lemons« razklada hlodovino v tranzitu. Na sidru je domača ladja »Tamnava«, ki je pripeljala železo.

Tragičen dogodek v Gomili

Dve obsodbi mariborskega okrožnega sodišča

MARIBOR, 17. okt. — Okrožno tožilstvo v Mariboru je vložilo obtožnico zoper 43-letnega Nika Čornjaka, kmeta iz Gomile. Obtožnica ga dolži uboja. Dne 23. avgusta letos okrog 23. ure je začel tako pretepati svojo ženo Stanislavo, da je le-ta naslednjega dne okoli četrte ure zjutraj zaradi hudih poškodb umrla.

Zakonca Čornjak se nista razumela. Žena je od 1957. leta močno pila. Zaradi pijače ni več tako skrbela za dom. Moža je to jezilo. V prepiru je ženo večkrat pretepel. Pro konců so bili pretepi že zelo pogosti. Tudi mož je začel piti. Zvečer usodnega dne je prišel Niko Čornjak domov rahlo vinjen. Razkačilo ga je, ker žene ni takoj našel. Potem jo je odkril v spalnici. V sobo se je splazil skozi okno. Ženo je začel silovito pretepati. To je počenjal kake pol ure.

Ženi se je posrečilo uiti na prosto. Mož je šel ležat. Čez kaki dve uri jo je šel iskat. Zagledal jo je v svinjaku. Ležala je na tleh. Prijel jo je za noge in jo vlekel po 5 m dolgem hodniku z velikimi razpokami in ostrimi robovi. Žena se ni ganila. Naložil jo je na rame in jo odnesel v posteljo. Sam se je tudi ulegel. Proti jutru je žena komaj dihala. Skušal ji je pomagati z umetnim dihanjem. Ni pomagalo, žena je umrla.

V preiskavi se je obtoženec zagovarjal, da je dejanje storil v hudi razburjenosti in razdraženosti. Ženo je namreč spet našel vinjeno. Zatrjeval je, da takrat, ko jo je tepel, ni pomislil, da bi jo lahko do smrti poškodoval.

MARIBOR, 17. okt. — Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo 42-letnega Janeza Vrabla, doma iz Zabovec pri Ptuju, na enotno kazen 1 leta in 6 mesecev strogega zapora. Obtoženec je zagrešil od januarja do marca letos več tavin. Dvakrat je v Ptuju ukradel perilo, ki se je sušilo na vrvi. Dvakrat pa je vlomil v dve baraki, v katerih je bilo shranjeno orodje in gradbeni material. Odnesel je različno orodje in še nekaj drugih drobnarij. Vse reči, ki jih je ukradel Vrabl, so sicer vredne komaj kakih 40.000 din, vendar pa mu je sodni senat izrekel takšno kazen, ker so ga že šestič kaznovali, in sicer vedno zaradi tatvin.

MARIBOR, 17. okt. — Tričlanski sodni senat okrožnega sodišča v Mariboru je kaznoval tudi 47-letnega Filipa Horvata, poslovodjo v gostilni »Pri pošti« v Miklavžu pri Ormožu. Odmeril mu je sedem mesecev zapora, ker je poneverjal. Od februarja do junija lani si je od izkupičkov za prodano vino prilastil kakih 150.000 din.

—ž

Zmečkalo mu je prste

LJUBLJANA, 17. okt. — Včeraj ob 15.15 se je v podjetju »Avtomontaža« v Ljubljani ponesrečil 28-letni ključavničar Matija Štravs iz Ljubljane. Delal je na 63-tonski stiskalnici. Zaradi neprevidnosti pri delu mu je stroj odtrgal prst na desni roki, dva prsta na desni in tri na levi roki pa mu je zmečkalo. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja v Šiško.

vprežni voz zapri cesto

LJUBLJANA, 17. okt. — V vasi Spodnje Brezovo se je sinoči ob 18.45 osebni avto znamke DKW, ki ga je upravljal Ignac Vojč, zaletel v vprežni voz Jožeta Zavodnika. Ta je pustil voz pod kozolcem, ne da bi ga zavrl. Voz je zato zdrsnil na avto cesto in zaprl pot avtomobilu, ki je pripeljal iz Zagreba proti Ljubljani. Voznik se ni ranil, škode na avtomobilu pa je za 300 tisoč dinarjev.

Eno leto za tatvini in telesni poškodbi

MARIBOR, 17. okt. — Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo 32-letnega Antona Krajnca iz Partinj pri Jurovskem dolu, po poklicu avtomehanika, na eno leto zapora zaradi dveh tatvin in dveh kaznivih dejanj lahkih telesnih poškodb.

Lanskega marca je obtoženec prodal Vladislavu Hagerju iz Partinj dinamo motorček, čez čas pa se je vtihotapil v Hagerjevo stanovanje in mu izmaknil prodani motorček, vrh tega pa iz nočne omarice še 7000 din in zlato okrasno iglo.

Lani aprila se je Krajncu posrečilo priti tudi v zaprto stanovanjsko hišo Genovefe Kraner iz Partinj. Ukradel ji je svinjsko meso in mast.

Krajnc se ni razumel s svojim očimom Simonom Gosakom, ki je stanoval pri njem. Lanskega maja sta se z očimom sprla. Krajnc ga je pretepel in mu povzročil več ran. Pičel mesec pozneje sta se spet sprla. Krajnc je očima spet pretepel. Prizadel mu je dve rani.

Obtoženega Antona Krajnca so že večkrat kaznovali zaradi premoženjskih deliktov in zaradi pobegov čez državno mejo.

—ž

Avto se vžgal med vožnjo

Požar v garažah podjetja Termid v Domžalah

HRASTNIK, 17. okt. — Ko je Ivan Kolar včeraj okrog 15. ure vozil dostavni avtomobil celjske registracije znamke IMV po cesti III. reda proti Hrastniku, je med vožnjo nastal na avtomobilu požar. Ogenj je nastal zaradi okvare na električni napeljavi in se je razširil po vsej kabini. Uničen je tudi motor in kretalni mehanizem. Požar so pogasili gasilci iz Dola pri Hrastniku. Škodo cenijo na milijon in pol dinarjev. Z avtomobila so sneli evidenčne tablice.

V garažah podjetja »Termid« v Domžalah je sinoči ob 18.35 izbruhnil požar. Vnele so se gume za tovornjake. Domnevajo, da je prišlo do samovžiga krp, prepojenih z oljem, na katerih so bile naložene gume. Ogenj je poškodoval dva avtobusa in tovorni avtomobil. Škodo so ocenili na približno dva milijona dinarjev. Požar so gasili poklicni gasilci iz Ljubljane.

V četrtek popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje Rudolfa Goloba v Gorenji vasi št. 13 pri Mirni. Ogenj ja zanetil sedem let star otrok, ki je izpod svinjskega kotla vzel žerjavico in jo nesel na slamo v skedenj. Zgorelo je 7 ton sena in slame, 450 kilogramov koruze ter nekaj lesa. Pogorelo je tudi vse poslopje. Škode je za 850 tisoč dinarjev. Požar so pogasili gasilci iz Sevnice in domačini.

IZID nagradnega natečaja za

IZBIRO NOVEGA IMENA

Trg. podjetja na debelo in drobno

»ŽELEZNINA« — Novo mesto

Partizanska cesta 2

objavljenega v »Delu« dne 5. aprila 1964

PO DOKONČNEM PREGLEDU POSLANIH PREDLOGOV JE OCENJEVALNA KOMISIJA OSVOJILA PREDLOG

„NOVOTEHNA"

ZA NOVO IME PODJETJA.

Prosimo predlagatelje novega imena, da čimprej sporoče svoje natančne naslove upravi podjetja Novo mesto, dne 16. oktobra 1964.

10006

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1. ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463. ZA ZUNANJE NAROČNIKE 21-832. POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Gledališče

DRAMA

Nedelja, 18. oktobra, ob 15 uri: Adamov: POMLAD 71. Abonma Nedeljski popoldanski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji). Ob 19.30: Wesker: KORENINE. Abonma PP in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji).

Ponedeljek, 19. oktobra, ob 19.30 — Wesker: KORENINE. Abonma H in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji).

Vstopnice za današnji predstavi so v prodaji od 10.30 do 12. ure. od 14.30 do 15. ure in od 18. ure do začetka večerne predstave — na voljo je obakrat večje število vstopnic (tel. 21-402).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO, Gledališka pasaža

Nedelja, 18. okt., ob 15. uri: B. Kreft: KREATURE (komedija). Abonma Kolektivi N. (Vstopnice tudi v prodaji). Ob 19.30: B. Kreft: KREATURE (komedija). Izven.

Ponedeljek, 19. okt., ob 19.30: Garrick-Smole: VARH in Medved: RENDEZ-VOUS. Uprizoritev slušateljev Akademije za gledališče, film, radio in televizijo pod vodstvom redne profesorice Vide Juvanove. Izven. Drevi ob 19.30 bo uprizorjena Kreftova komedija »Kreature«. Posebej opozarjamo, da je predstava IZVEN ABONMAJA.

Jutri zvečer bo Akademija za gledališče, film, radio in televizijo kot javno predstavo uprizorila dve komediji: Garrick-Smole »Varh« in Medved: »Rendez-vous«. Vstopnice so v prodaji. Rezervacije na 21-660.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana, Mestni dom

Nedelja, 18. okt., ob 19. uri: Jurčič-Marinc: JURIJ KOZJAK — SLOVENSKI JANIČAR, ljudska igra. Gostovanje v Dolskem.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE CELJE

Nedelja, 18. okt., ob 10. uri: Jerome Kilty: DRAGI LAŽNIVEC. III. nedeljski dopoldanski abonma.

GORIŠKO GLEDALIŠČE Nova Gorica

Nedelja, 18. okt., ob 20. uri: L. Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, komedija v dveh dejanjih. Gostovanje v Bukovici.

Pionirski dom

Trg VII. kongresa ZKJ 1

KINO PIONIR:
amer. barv. film ZAKON PRERIJE, ob 10, 15, 17 in 19.30.

MLADINSKI KINO:
ital. barvni film ZVEZDE PONOČI, ob 10, 15, 17 in 19.30 (zadnjikrat).

KINO CICIBAN
Trg VII. kongresa ZKJ 1
amer. barvna risanka PETER PAN, ob 10 in 15. uri.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete, Levstikov trg 2
Cinybulk-Dežman: IGRAČKE NA CESTAH. Prvič v tej sezoni. Izven. Predstavi ob 11. in 15. uri.

Ročne lutke, Resljeva 36
A. Marodić: KRIKEC IN PIKEC, ob 17. uri. Izven. Vstopnice za vse predstave so še v prodaji.

RTV Ljubljana

SPORED ZA NEDELJO

6.00—8.00 Dobro jutro!; vmes ob 6.30—6.35 Napotki za turiste; 7.40 do 7.45 Pogovor s poslušalci; 8.00 Mladinska radijska igra; 8.45 Iz mladinske glasbe; 9.00 Poročila; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I; 10.00 Še pomnite, tovariši . . . Ob dvajsetletnici osvoboditve Beograda; 10.30 Pesmi borbe in dela; 10.40 Dopoldanski koncert lahke glasbe; 11.40 Nedeljska reportaža; 12.00 Poročila; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II; 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.50 Pred domačo hišo — nastopajo »Štirje kovači« in »Trio Slak«; 14.00 Nedeljski operni koncert; 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.05 Danes popoldne — šport in glasba; 17.00 Poročila; 17.30 Humoreska tega tedna; 18.30 Spored komorne glasbe; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 »V nedeljo zvečer« pester glasbeni spored za ljubitelje zabavne glasbe; 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe; 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan; 22.10 Plesna glasba; 23.00 Poročila; 23.05 Nočni komorni koncert jugoslovanske glasbe; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki

9.30 ZAČARANI KROG — francoski film za otroke (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
14.00 FILM O PROSLAVI NOGOMETNEGA KLUBA VOJVODINA (Beograd)
14.30 SPORTNO POPOLDNE (Beograd)
16.15 MAGNETOSKOPSKI POSNETEK OLIMPIADE (Ljubljana)
19.00 MLADINSKI TV KLUB — Gostje oddaje bodo tokrat: ansambel orglic »Pet kot eden« iz Novega Sada, mladi iz tovarne Rudi Čajavec iz Banjaluke se bodo srečali s tovariši iz Iskre, dva mlada pesnika bosta nastopila s svojimi pesmimi, pianist Aci Bertoncelj, peli bosta Barbara Jarc in Mojca Hren ter novi mladi pevec Srečko Mihelčič iz Ljubljane. Seveda bodo v klubu tudi še vsi že znani sodelavci. Urednik in režiser oddaje je Marjan Stare. (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 DANES NAM JE DVAJSET LET — prenos koncerta ob dvajsetletnici osvoboditve Beograda (Beograd)
22.30 SATELITSKI PRENOS OLIMPIADE — Evrovizija (Ljubljana)

Na kanalu 9 — Sljeme

9.30 DEČEK IZ CIRKUSA (Zagreb)
23.30 VČERAJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)

Kino

SPORED ZA NEDELJO

KINO UNION: amer. barv. film V VRTINCU Predstavi ob 15 in 19. uri. Cena vstopnic dvojna. Ob 10. uri matineja amer. barv. CS filma ANASTASIA. Igra Ingrid Bergman.

KINO KOMUNA: francoski film ŽIVETI SVOJE ŽIVLJENJE. Režija Jean Luc Godard. V gl. vl. Anna Karina. Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri.

KINO SLOGA: domači omnibus film VRTINEC. Igrajo Lojze Potokar, Branko Pleša in Janez Vrhovec. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO VIČ: ameriški barvni cinemasc. film LEV. Režija Jack Cardiff. Igrajo William Holden, Capucine in Trevor Howard. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: francoski kriminalni film IGRA RESNICE. Režija Robert Hossein. Igrajo Robert Hossein, Nadia Gray in Dahlia Lavi. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic v kinu Union od 13. ure dalje, v ostalih kinematografih pa od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: ameriški film APARTMA (brez tednika), ob 16, 18 in 20.15. Prodaja vstopnic od 10. do 11. in od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: amer. barv. VV film TARZANOVA NAJVEČJA PUSTOLOVŠČINA in tednik, ob 17 in 19. uri. Prodaja vstopnic od 16. ure dalje.

KINO ZALOG: japonski barvni film ŠAMPION IN PLESALKA in tednik, ob 18. uri. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

KINO »SVOBODA«, DOL. MOST: nemški barvni film POSLEDNJI AKORDI, ob 18 in 20. uri.

KINO »SVOBODA«, ČRNUČE: ital. barv. film UKRADENE SABINKE, ob 17 in 19. uri.

KINO »SVOBODA«, ŠENTVID: sovj. barvni CS film ILJA MUROMEC, ob 15, 17 in 19. uri.

KINO SAVLJE: francoski barvni CS film NESREČNIKI (II. del), ob 17 in 19. uri.

POTUJOČI KINO KOČEVJE: italijanski film PRECEP, gostovanje v Banja loki ob 16. uri in ob 19. uri v Kužlju. Sovjetski barvni film POTOVANJE V VESOLJE, gostovanje v Vimolju ob 13.30, v Lazah ob 16. uri in ob 19. uri v Mozlju.

KINO HRUŠICA: italijanski barvni CS film TEROR BARBAROV, ob 19. uri.

KINO GUNCLJE: ital. glasbena komedija POJTE Z NAMI, ob 15, 17 in 19. uri.

KINO DRAVLJE: mehiški barvni film SEM PUSTOLOVEC, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO LITIJA: amer. barvni CS film POT V SREDINO ZEMLJE, ob 10, 17.30 in 20. uri.

KINO ŠMARTNO PRI LITIJI: ameriški barvni film ŽIVIM ZA TEBE, ob 17.30 in 20. uri.

KINO »CANKARJEV DOM«, VRHNIKA: ameriški barvni CS film BAGDADSKI LOPOVI, ob 10 in 17. uri. Angleški VV film OPERACIJA AMSTERDAM, ob 15. uri. Italijanski VV film SALVATORE GIULIANO, ob 20. uri.

KINO BEVKE: amer. barv. CS film BAGDADSKI LOPOV, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: amer. film FRA DIAVOLO, ob 9, 15, 17 in 19. uri.

KINO RADOMLJE: amer. barvni CS film PREPOVEDANE STRASTI, ob 15, 17 in 19. uri.

POTUJOČI KINO, DOMŽALE: franc. film RESNICA, gostovanje v LUKOVICI, ob 16. uri — v PREVOJAH ob 18.30.

KINO MENGEŠ: nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA (I. del), ob 16 in 19. uri.

KINO DUPLICA, KAMNIK: bolgarski film V NOČI 13, ob 10. uri. Španski CS film KRVAVI KAPETAN, ob 15, 17 in 19. uri.

KINO »DOM«, KAMNIK: angl. film TUDI TO JE LJUBEZEN, ob 17 in 20. uri. Matineja ob 10. uri amer. barv. filma DVA JEZDECA.

KINO RADOVLJICA: ital. zgodovinski barvni CS spektakl TROJANSKA VOJNA, ob 16 in 20. uri. Češki film (satira) TARZANOVA SMRT, ob 18. uri. Angleški pustolovski barvni CS film ZALIV TIHOTAPCEV, ob 10. uri za matinejo.

KINO CENTER, KRANJ: franc. barv. CS film TRIJE MUŠKETIRJI (II. del), ob 10, 17 in 21. uri. Franc. barv. CS film TRIJE MUŠKETIRJI (I. del), ob 15 in 19. uri.

KINO STORŽIČ, KRANJ: franc. barv. CS film TRIJE MUŠKETIRJI (I. del), ob 14 in 18. uri. Franc. barvni CS film TRIJE MUSKETIRJI (II. del), ob 16 in 20. uri. Mladinska matineja: ob 10. uri Sovj. barv. risanke V NEKEM KRALJESTVU.

KINO SVOBODA, KRANJ: amer. barv. CS film VOHUN NA POVELJE, ob 15 in 19.30. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane. Nem. film IN TO SE IMENUJE ŽIVLJENJE, ob 17.30.

KINO »SORA«, ŠKOFJA LOKA: ameriški VV film MOŽ, KI JE UBIL LIBERTYJA VALANCEA, ob 16. uri.

KINO BLED: francoski film »CARTOUCHE«, ob 18. in 20. uri.

KINO KROPA: amer. barv. CS film ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI, ob 16 in 19.30. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane.

KINO KRVAVEC: amer. barv. CS film RAZKOSJE V TRAVI, ob 16 in 19. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene vstopnic povišane.

KINO NAKLO: amer. barv. CS film VRNITEV V MESTECE PEYTON, ob 16 in 19. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane.

KINO RADIO, JESENICE: amer. barv. CS film VELIČASTNIH SEDEM, ob 17 in 19.30. Matineja ob 10. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: mehiški barvni film NEVIHTA NAD MEHIKO, ob 18 in 20. uri. Matineja ob 11. uri.

KINO ŽIROVNICA: franc.-ital. barv. CS film CARTOUCHE.

KINO DOVJE — MOJSTRANA: španjsko-argentinski film ČRNA KRONIKA.

KINO KOROŠKA BELA: jugosl.-nemški barv. CS film WINNETOU.

KINO KRANJSKA GORA: angleški film NEPOZABNA NOČ (Titanic).

KINO »PARTIZAN«, RIBNICA NA DOLENJSKEM: italijanski vojni film VOJNA SE NADALJUJE, ob 15 in 20. uri.

KINO »KRKA«, NOVO MESTO: angleški barvni CS western film BANDA HELLIONI, ob 10, 16, 18 in 20. uri.

POTUJOČI KINO, NOVO MESTO: nemški glasbeni film JAZZ, LJUBEZEN IN PESEM, gostovanje v MIRNI, ob 16 in 19. uri.

KINO SVOBODA, VIDEM-KRŠKO: španski barv. CS film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM, ob 17.30 in 19.30.

KINO METROPOL, CELJE: francoski CS film PARISKI MISTERIJ, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO UNION, CELJE: ameriški VV film PSIHO, ob 16, 18 in 20. uri. Matineja: jugosl. film VOJNA, ob 10. uri.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: francoski CS film SEDEM SMRTNIH GREHOV, ob 17 in 19.30.

KINO DEL. DOM, TRBOVLJE: ameriški barvni CS film PLAZA ŽELJA, ob 15.30, 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA — ZASAVJE, TRBOVLJE: angleški CS film BILO JIH JE SEDEM, ob 15, 17 in 19.15.

KINO SVOBODA II, HRASTNIK: amer. CS film ZLATO V SEDMEM OTOKU, ob 17 in 19. uri.

KINO »DEL. DOM«, ZAGORJE: zahodnonemški film DRAGA, OSTANI Z MENOJ, ob 15, 17 in 19. uri.

KINO »PARK«, MUR. SOBOTA: amer. barv. VV film PONOČNA CIPKA, ob 10, 15, 17.30 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: nemški barvni film MAZURKA LJUBEZNI, ob 16 in 19.30.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: francoski barvni CS film KAPETAN FRACASSE, ob 15 in 19.30.

KINO ŽALEC: mehiški barvni film V SLUŽBI PANCHA VILLE, ob 15.30, 17.30 in 19.30.

KINO PREBOLD: ameriški barvni CS film DOM NA GRIČU, ob 17 in 19.30.

KINO POLZELA: nemški film ZADNJA PRIČA, ob 17 in 19.30.

KINO »SVOBODA«, SEŽANA: franc. CS film UZDA OKROG VRATU, ob 15, 17 in 20. uri.

KINO GARIBALDI, PIRAN: franc film ZAFRKAVANJE, ob 16, 18 in 20.15.

KINO PORTOROŽ: kinoteka TRIJE IZ TEKSASA, ob 17.30 in 19.30.

KINO SEČOVLJE: amer. film DNEVNIK ANE FRANK, ob 17 in 19. uri.

Čestitke

Dipl. ing. **IKU BONAČU** za diplomo na gradbeni fakulteti iskreno čestita — Ada. Č

DIPL. INŽ. GRADB. IKOTU — Ludviku Bonaču za odlično opravljeno diplomo prisrčno čestitajo — Marjan, mami in oči.

Za diplomo na gradbeni fakulteti čestitajo **LUDVIKU BONAČU** — Mija, Bogdan, Lavra in Stane.

TURISTIČNO TRANSPORTNI BIRO JŽ, LJUBLJANA, TITOVA št. 32, TEL. 31-851

vas vabi za praznik republike na
— petdnevno potovanje z vlakom v Rim
— tridnevni avtobusni izlet v severno Italijo (Belopeška jezera, jezero Misurina, Cortina d'Ampezzo, Benetke, Trst)

Zadnji rok prijav je: 20. oktober 1964.

Zahtevajte programe izletov v TT biroju!

Predavanja

JUGOSLOVANSKI KOMITE ZA VAKUUMSKO tehniko vabi na predavanja, ki bodo v okviru »Sejma elektronike« v ponedeljek, dne 19. X. 1964 na GR v spodnji predavalnici hale A, in sicer:
ob 10. uri dr. Junge: »Tehnika ultravakuuma, proizvajanje in merjenje« — z diskusijo;
ob 11.30 dr. Moll: »Metalurške vakuumske naprave za elektronsko industrijo«;
Fluggen: »Industrijske vakuumske naprave v kemijski, farmacevtski in prehrambni industriji« — z diskusijo;
Vsem interesentom za vakuumsko tehniko s tem nudimo možnost kontaktiranja z domačimi in vabljenimi vakuumskimi strokovnjaki. P

Obvestila

KLUB MLADIH PRI OK ZMS LJUBLJANA obvešča vse tiste, ki bi radi sodelovali pri izvedbi programa kluba, da pridejo na avdicijo v torek, sredo ali četrtek 20., 21., 22. X. 1964 v Komenskega 7-4 od 19. do 21. ure. Vabimo pevce, instrumentaliste, igralce, filmske igralce, režiserje, konferansjeje, humoriste, pesnike in druge. 9905

Zobna klinika — Ljubljana, Zaloška c. 2 obvešča, da sprejema nove paciente — odrasle in otroke, vsak delavnik. Otroški oddelek sprejema šoloobvezne otroke vsak dan, razen četrtka, od 8. do 10. ure. Ob četrtkih pa sprejemajo le predšolske otroke od 10 do 12. ure. O

Namesto venca na grob pokojnega Janka Ranca poklanja za slepo mladino 5000 din Osnovna šola »Zvonka Runka«. — Zveza slepih Slovenije se v imenu slepe mladine za dar iskreno zahvaljuje. O

GRAĐEVINSKI PREGLED

GRADBENIKI! Dotiskana je prva številka vašega lista »Gradjevinski pregled«, ki prinaša informacije z vseh področij gradbeništva. List bo izhajal vsakih 15 dni, pošiljali pa ga bomo samo predplačnikom. Letno predplačilo 1000 dinarjev pošljite na naslov: »Privredni pregled« — Beograd, Kosmajska 3, tekoči račun štev.: 101-11-1-287, z oznako »Gradjevinski pregled«.

POLIKLINIKA v Ljubljani, Njegoševa 4 sporoča, da zaradi čiščenja prostorov rentgenski oddelek ne bo posloval 19. oktobra 1964. O

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT za promet sporoča, da je cesta Kranjska gora—Vršič med Mihovim domom in Kočo na gozdu zaradi zemeljskega plazu v km 6,5 zaprta za ves tovorni in avtobusni promet. Promet z osebnimi vozili je še mogoč. O

Podpisani obveščam vse, ki bi sklepali z Radom Jakličem, Vrhovci, in Ivano Goršič, Kozarje, kakršno koli kupčijo z mojim in mojega brata Jožeta imetjem, da zadeva proti Goršičem in Jakliču še ni končana in bo o zadevi raziskalo še najvišje predstavništvo v Ljubljani in pa v Beogradu, dokler ne bodo razkrinkani tisti, ki si protizakonito lastijo mojo hišo in bratovo zemljišče. **Alojz Skubic, Ljubljana, Dobrovška 26.**

PROSIM POSTENEGA NAJDITELJA, da mi proti nagradi vrne zlato zapestnico, izgubljeno dne 15. X. 1964 na poti od samopostrežne restavracije Ljudske milice do Vrhovčeve ulice. Jereb, Vrhovčeva 15.

KDOR JE NAŠEL tri ključe na verižici, naj jih odda proti nagradi pri vratarju Kartonažne tovarne. O

IZGUBLJENO rjavo ptičarko išče lastnik: Žabkar, Herbersteinova 31, Bežigrad. O

ZAKAJ OBUPUJETE pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča in ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »DONAT« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava. V Ljubljani ga dobite pri »Prehrani« in »Mercatorju«.

FESTIVALNA DVORANA

NEDELJSKI PLES od 19. ure dalje. Igra jazz-ansambel »ALBATROS«.

Stenodaktilografko

sprejmemo v službo.

Ponudbe pošljite na naslov:

»Slovenija projekt« — Ljubljana, Cankarjeva 1-V

10012

Maribor

DEŽURNA LEKARNA:

Nedelja, 18. okt.: lekarna »Studenci«, Gorkega 18.

KINO:

UNION: ital. barv. CS film: TARUS — SIN ATILE.

Ob 22. uri italijansko-franc. CS film: RADOSTI SOBOTNE NOČI.

PARTIZAN: angl. film: ZA IGRO STA POTREBNA DVA. Amer. film: JULIJ CEZAR.

UDARNIK: slov. film: NE JOČI, PETER! Ob 22. uri ameriški barvni CS film: POLNOČNA ČIPKA.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
Nedelja, 18. okt.: zaprto.

Razpisna komisija pri podjetju

„STEKLARSTVO" KRANJ

razpisuje mesto

direktorja

z naslednjimi pogoji:

srednja šolska izobrazba s primernimi delovnimi in organizacijskimi izkušnjami ali visoko kvalificiran delavec steklarske stroke z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati naj vložijo ponudbe do 2. XI. 1964. pri razpisni komisiji podjetja. 9979

Komisija za sprejem in odpoved delovnega razmerja

Livarne Galjevica »LIGA«

Ljubljana, Galjevica 266

razpisuje prosta delovna mesta za:

- **kvalificirane livarje**
- **kvalificiranega strugarja**
- **topilca za barvaste kovine**
- **jedrarko, priučeno izdelave jeder**

Interesenti naj se zglasijo pismeno ali osebno v upravi podjetja. 10004

Obrtno podjetje

„KAMNOSEŠTVO"

CEMENTNI IZDELKI IN PEČARSTVO — KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

Pogoji:
1. gradbeni inženir kamnoseško-cementarske stroke z najmanj 5-letno prakso;
2. gradbeni tehnik s primernimi delovnimi izkušnjami;
3. mojster kamnoseško-cementarske stroke z najmanj 10-letno prakso.

Prijave sprejema tajništvo podjetja do 25. 10. 1694.

Osebni dohodki po pravilniku OD. Vsi interesenti morajo imeti primerne izkušnje v navedeni stroki. 9935

Razpisna komisija pri

Založniškem zavodu

„ŽIVLJENJE IN TEHNIKA"

LJUBLJANA, LEPI POT 6

razpisuje po 3. odstavku 112. člena temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah delovno mesto

glavnega urednika — direktorja

Pogoje za imenovanje direktorja imajo kandidati z visoko ali višjo šolsko izobrazbo in najmanj 5 leti uredniškega dela ali najmanj 10 leti novinarskega staža.

Kandidati morajo v ponudbi opisati zahtevane pogoje in poslati ponudbe razpisni komisiji pri Založniškem zavodu »ŽIVLJENJE IN TEHNIKA« — Ljubljana, Lepi pot 6.

Razpis velja 15 dni od dneva objave. 9959

„ŽIČNICA"

Ljubljana, Tržaška 49

sprejme

- **več KV in PK ključavničarjev za pločevinarska dela**
- **več rezkalcev KV za »Bohrwerk«**

Pošljite pismene ponudbe ali se zglasite osebno »ŽIČNICA« — Ljubljana.

Nastop službe mogoč takoj. 10013

UPRAVA ŠPORTNIH OBJEKTOV — JESENICE

sprejme v delovno razmerje:

1. **natakarico** s samostojnim vodenjem obrata
2. **gospodinjsko pomočnico** za gostinski obrat
3. **strojnega ključavničarja**
4. **dva nekvalificirana delavca**

Samsko stanovanje pod štev. 2., 3. in 4. je zagotovljeno.

Ponudbe pošljite Upravi športnih objektov Jesenice ali pa se zglasite osebno. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 10005

ISKRA KRANJ — IŠČEMO NOVE SODELAVCE

ISKRA KRANJ — Tovarna električnih merilnih instrumentov Otoče

IŠČE SODELAVCE ZA REDNA DELOVNA RAZMERJA

- **obratnega električarja, visoko kvalificiran ali kvalificiran** s 5-letno prakso
  pogoj: obvladati mora šibkotočne in visoko točne naprave
- **dva samostojna skladiščnika**
  pogoj: večletna praksa samostojnega dela v skladišču
- **več finomehanikov oziroma elektromehanikov**
  pogoj: dokončana poklicna šola iz tovrstne stroke

NASTOP SLUŽBE JE MOGOČ TAKOJ.

Ponudbe pošljite na naslov:

ISKRA KRANJ — Tovarna električnih merilnih instrumentov Otoče.

ISKRA KRANJ
Prodajno-servisna organizacija — Ljubljana

- **poslovodjo prodajalne**
  pogoj: VK poslovodja elektrostroke ali tehniška srednja šola z najmanj 5-letno prakso
- **prodajalca**
  pogoj: trgovski pomočnik elektrostroke, urejena vojaščina
- **tajnico**
  pogoj: ekonomska srednja šola z znanjem strojepisja in stenografije ter najmanj 5-letno prakso
- **vajenca v prodajalni**
  pogoj: dokončana osemletka.

Ponudbe pošljite na naslov:

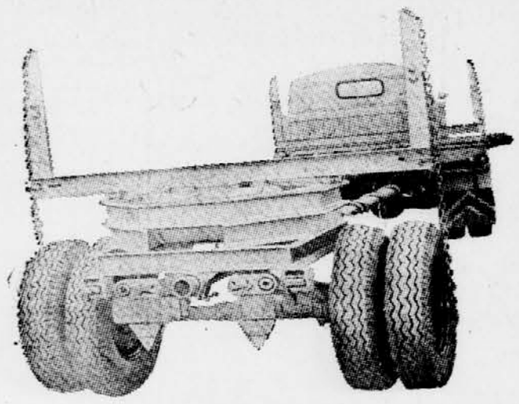
ISKRA KRANJ — Prodajno-servisna organizacija — Ljubljana, Kotnikova 6.

10020

DESET LET USPEŠNEGA RAZVOJA PODJETJA

TEHNOSTROJ
LJUTOMER - SLOVENIJA

Razvojno pot ljutomerskega Tehnostroja, industrije prikolic in širokega zastopstva metalnih izdelkov, upravičeno uvrščamo med najbolj smele podvige naših delovnih kolektivov, ki so tako rekoč iz nič položili temelje za nadaljnjo krepitev našega gospodarstva. Bolj kot katero koli podjetje

KAMIONSKA ENOOSNA PRIKOLICA TIPA APL-3 JE PREDHODNIK PRIKOLICE APL-7 (4,5 IN 7 TON) IN JE UNIVERZALNA ZA PREVOZ LESA.

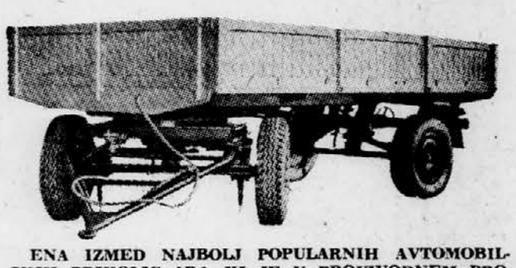
v Pomurju karakterizira razvoj Tehnostroja trditev, da sta prizadevnost in enotnost kolektiva bili odločilna činitelja v strmem vzponu gospodarske rasti, ki dokazuje v vseh fazah razvoja podjetja nezlomljivo voljo ljudi, da bi tudi ta košček naše domovine iztrgali zaostalosti in zagotovili sebi in prihodnjim rodovom lepše življenje.

Drugače si ni moč razlagati uspehov ljutomerskih samorastnikov, ki so iz neznatne remontne delavnice za popravilo kmetijskih strojev s približno 9 milijoni dinarjev letne realizacije pred desetimi leti ustvarili močno industrijo kmetijskih in avtomobilskih prikolic, tolikanj iskanih izdelkov v našem gospodastvu. No, kolektiv Tehnostroja se ni izneveril tudi svoji prvotni mehanični dejavnosti, ki ima po zaslugi sodobne opreme in strokovnjakov na obsežnem seznamu storitev najbolj zahtevne remonte za vse vrste kmetijskih strojev in avtomobilov ter servisna zastopstva znanih proizvajalcev, kot so TAM, Zetor (ČSSR), Steyer, Tomos, tovarna težkih kmetijskih strojev »14. oktober« v Kruševcu itd. S priključitvijo podjetja »Žica« leta 1962 je kolektiv Tehnostroja iztrgal slabemu gospodarjenju tudi to gospodarsko organizacijo, ki slovi kot obrat Tehnostroja že danes po svojih metalnih izdelkih ter sodeluje nadvse uspešno s proizvajalci hladilnikov, med katerimi sta EM iz Maribora in »Soko« v Mostaru na vrhu seznama kooperantov.

SMELA ODLOČITEV V LETU 1957

Kolektiv Tehnostroja je, sledeč potrebam domačega tržišča, sklenil prevzeti pobudo za proizvodnjo kmetijskih prikolic leta 1957, kamor segajo tudi prvi poskusi uvajanja serijske proizvodnje teh iskanih vozil. Za 53-članski kolektiv je pomenila ta odločitev nadvse zahtevno nalogo, vendar je njegovo prizadevanje ob pomoči tovarne TAM bilo kronano z uspehom, saj sega v ta čas prvo obdobje serijske proizvodnje kmetijskih prikolic. V letni realizaciji 88 milijonov dinarjev je imela sicer še levji delež remontna delavnica, vendar so si v domačem podjetju skonstruirane prikolice kmalu pridobile ugled in odjemalce, kar je bilo kolektivu vodilo pri nadaljnjem programiranju proizvodnje.

Potlej je peljala pot razvoja strmo navzgor, saj so že naslednje leto podvojili realizacijo ob minimalnem številu novih moči. V ospredje postavljena skrb za strokovni kader se je leta 1958 kolektivu že bogato obrestovala s proizvodnjo izpopolnjenih in takrat že daleč naokrog znanih

ENA IZMED NAJBOLJ POPULARNIH AVTOMOBILSKIH PRIKOLIC AP-1, KI JE V PROIZVODNEM PROGRAMU PODJETJA TEHNOSTROJ SE VEDNO NA VRHU SEZNAMA PROIZVODNJE.

kmetijskih prikolic »Gruda« in »Univerzal«. Slednje vozilo z nosilnostjo 5 ton in trojno funkcijo je združevalo vse lastnosti zares univerzalne kmetijske prikolice, zato je razumljivo, da je že leta 1958 v skupnem dohodku zastopana proizvodnja prikolic z levjim deležem.

V to razdobje sega tudi priključitev podjetja »Žica«, ki se je, vključeno v proizvodni program svojega matičnega podjetja, že prvo leto uspešno uveljavilo z veliko izbiro raznih žičnih izdelkov za široko potrošnjo in si s kakovostno proizvodnjo raznih delov za hladilnike utrlo pot v široko zastavljeno kooperacijo s tovarnami hladilnikov in mariborsko Elektrokovino.

Tudi kasneje je ostal Tehnostroj zvest dinamiki proizvodnje in nadaljnjim prizadevanjem za specializacijo. Leta 1963, ko se je število zaposlenih povečalo na blizu 300 oseb, vrednost bruto proizvoda pa je dosegla že 816 milijonov dinarjev, so izdelali 411 prikolic — pretežno traktorskih —, in so naročniki te izdelke dobesedno razgrabili. Tudi naročila iz tujine — iz Egipta, Sirije in Kambodže — kamor so poslali prve prikolice že leta 1960 in 1961, so presegla proizvodne zmogljivosti podjetja.

Z nadaljnjim izpopolnjevanjem kadrovskih vrzeli in s poglabljanjem samouprave proizvajalcev sta dobila poudarek zlasti ekonomičnost in izpopolnjevanje proizvodnega procesa, kar je prispevalo k temu, da so se proizvodni stroški znižali v razdobju enega leta za blizu 9 odstotkov. To je omogočilo kolektivu Tehnostroja kljub izredni konjunkturi formiranje konkurenčnih cen, ki so še danes v veljavi.

LETOS 620 PRIKOLIC ZA TRŽIŠČE

Z neznatno večjim številom zaposlenih bodo letos v Tehnostroju po zaslugi izpopolnjevanja proizvodnega procesa in dosedanjih bogatih izkušenj izdelali že 620 različnih prikolic, med katerimi prvič prevladujejo avtomobilske, kar prav tako zgovorno dokazuje uspehe kolektiva pri uvajanju tehnično bolj zahtevnih proizvodov v proizvodni program. V letošnji realizaciji 1,1 milijarde dinarjev je že daleč prevladalo zastopstvo prikolic, z lepim deležem pa se bo uveljavil tudi obrat za proizvodnjo raznih metalnih izdelkov, pretežno delov za hladilnike, raznih potrošniških predmetov in žične opreme za trgovine. Teh izdelkov bodo poslali na tržišče več kot 285 ton. Z razširitvijo in izpopolnjevanjem remontne delavnice se veča tudi obseg avtomehaničnih storitev, ki bodo zastopane letos že z 52.000 efektivnimi urami.

Tako obsežno zastavljeno delo je narekovalo podjetju še tesnejšo povezavo s tovarno TAM in Elektrokovino, sicer pa povezuje Tehnostroj s prvim partnerjem tudi že skupni proizvodni program za določene dele tovornih avtomobilov.

Kljub največjim prizadevanjem in naporom kolektiv Tehnostroja le težko zmaguje številna naročila za svoje prikolice, ki so postale doma in v tujini pojem kakovosti. Tipe avtomobilskih prikolic AP-1, AP-2, AP-3, AP-4 K (kiperji), nadalje specialne prikolice za prevoz lesa APL-3 in APL-7 (slednje raztegljive do 9 metrov) razgrabijo kupci še »toplee«, kot vedo povedati v Tehnostroju.

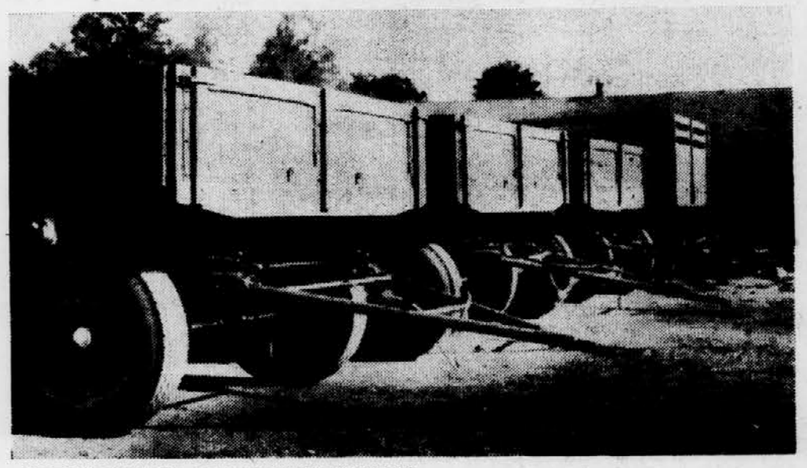
Nič manjše ni povpraševanje po kmetijskih prikolicah, ki jih izdelujejo v različnih izvedbah in nosilnostih ter funkcionalnih lastnostih. Prikolica KP-4 (3-tonska, enoosna z dvojnimi kolesi) je najbolj iskan in tudi v proizvodnji najbolj zastopan izdelek, saj se je izkazala kot priključek k traktorjem domače proizvodnje za nenadomestljivo vozilo. Razen navedenih prikolic so odlično prestale preizkušnjo na različnih terenih tudi ostale prikolice tipov KP-2, KP-2K, KP-3 in KP-3 K.

TEHNOSTROJ JUTRI

Osnovno smer razvoja, ki je vodilo kolektivu tudi v prihodnje, v Tehnostroju že izpopolnjujejo, saj se je to podjetje že sedaj uspešno vključilo v mariborski industrijski bazen, kar dokazuje tudi čedalje tesnejše sodelovanje z mariborskimi partnerji, predvsem z mariborsko industrijo avtomobilov.

Z dograditvijo novega tovarniškega objekta, ki bo povečal proizvodno površino Tehnostroja za blizu 2000 kvadratnih metrov, bodo že prihodnje leto ustvarjeni pogoji za prehod na redno in dognano industrijsko proizvodnjo na tekočem traku. Prav utesnjeni prostori in minimalne kapacitete za tak obseg proizvodnje so bile doslej osnovna ovira za razširitev proizvodnje in njeno modernizacijo.

Le v takšnih pogojih bo kolektiv Tehnostroja lahko izpolnil naloge sedemletnega plana, ki predvideva ob ureditvi navedene tovarniške dvorane in nove opreme leta 1970 dve milijardi dinarjev bruto produkta. Tega leta bo izdelal. Tehnostroj za domače tržišče in tuja tržišča 1100 avtomobilskih in kmetijskih prikolic, za tržišče in svoje kooperante 395 ton naprav za hladilnike in druge potrošniške artikle, v modernoziranih remontnih delavnicah pa bodo dosegli že 90 tisoč efektivnih delovnih ur.

GOTOVI IZDELKI ČAKAJO NA ODJEMALCE

NOTRANJOST NOVE TOVARNIŠKE DVORANE, KI JO BODO PREDALI NAMENU ZA DAN REPUBLIKE.

Kadrovska komisija

SGP „ZASAVJE“
TRBOVLJE

razpisuje za potrebe podjetja:

2 prosti mesti za priučevanje
KV ŽERJAVOVODJA
(vrtljivo stolpno dvigalo)

2 prosti mesti za priučevanje
KV STROJNIKA
TEŽKE MEHANIZACIJE
(buldožer, bager, viličar)

Za priučitev KV žerjavovodja, strojnika težke mehanizacije se lahko prijavijo kandidati, ki so dokončali 8 razredov osnovne šole in so odslužili vojaški rok ter niso starejši od 30 let. Po možnosti praksa PK delavca v strojni, ključavničarski, avtomehanični ali električni stroki. Kandidati za priučitev morajo predložiti naslednje listine:
— vlogo za sprejem v priučevanje
— spričevalo o šolanju in potrdila o raznih tečajih
— lastnoročno napisan življenjepis
— prepis iz delovne knjižice o dosedanjem delu in zaposlitvi.

Izbiro kandidatov bo opravila kadrovska komisija po predloženih dokumentih.

POLEG NAVEDENEGA SPREJMEMO TUDI
10 TESARSKIH VAJENCEV

Pogoj za sprejem je končana osemletka in da kandidat ni starejši od 18 let.

Vloge sprejema tajništvo podjetja, ki daje tudi podrobnejša pojasnila. 10010

VEČJA GOSPODARSKA ORGANIZACIJA V LJUBLJANI

sprejme:

- **kvalificirane strugarje**
- **kvalificirane rezkalce**
- **kvalificirane ključavničarje**
- **kvalificirane graverje**
- **kvalificirane mizarje**
- **kvalificirane obratne električarje**
- **kvalificirane ali polkvalificirane galvanizerje**
- **več mlajših delavk za delo v montaži**

Osebni dohodek po dogovoru.

Ponudbe z življenjepisom pošljite v oglasni oddelek »Dela« pod oznako »Šiška«. 10007

Komisija za razpis prostih delovnih mest

razpisuje mesto

UPRAVNIKA
DELAVSKE UNIVERZE TREBNJE

Prijavijo se lahko kandidati s srednjo, višjo ali visoko strokovno izobrazbo. Zaželena je večletna praksa na enakih ali podobnih delovnih mestih. Osebni dohodek in stanovanje po dogovoru.

Kandidati naj svoje pravilno kolkovane ponudbe z življenjepisom in podrobno obrazložitvijo dosedanjega dela ter dokazilom o strokovni izobrazbi pošljejo na naslov:

Razpisna komisija skupščine občine Trebnje

Ponudbe pošljite v 15 dneh od dneva objave razpisa. 10009

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

UO Zavoda SRS za transfuzijo krvi v Ljubljani
Slajmerjeva 6

razpisuje prosto delovno mesto

MEDICINSKEGA LABORANTA

s končano šolo za medicinske laborante in sanitarne tehnike.

Pismene ponudbe z življenjepisom in dosedanjim službovanjem predložite v upravi zavoda — Nastop službe po možnosti 1. 11. 1964. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 9974

INŠTITUT JURIJ VEGA
Ljubljana, Kotnikova 18

razpisuje naslednja delovna mesta:

MATEMATIKA ali FIZIKA
za računanje optičnih sistemov
- **STROJNEGA INŽENIRJA**
s prakso
- **RAČUNARKO**
s končano srednjo šolo
- **STRUGARJA**
z večletno prakso

Pismene ponudbe pošljite upravi inštituta 9973

PODJETJE
„OBRTNIK“
LJUBLJANA, MASARYKOVA cesta 34

sprejme takoj:

- **FINOMEHANIKA za popravila krojaških strojev**
- **KV in PK ŠIVILJE**
- **KV in PK KROJAČE**
- **SNAŽILKO**

Osebni dohodek po dogovoru. Podjetje nima zagotovljenih stanovanj, pač pa povrne del potnih stroškov.

Pismene in ustne prijave sprejema kadrovska služba podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 9995

MEDOBČINSKA ZAVAROVALNICA - NOVO MESTO

razpisuje

javno licitacijo

ZA PRODAJO KARAMBOLIRANIH VOZIL:

- **FIAT 750 — letnik 1964**
- **FIAT 600 D — letnik 1961**
- **ZASTAVA 600 D — letnik 1961**

Licitacija bo v četrtek, dne 22. oktobra, ob 9. uri na dvorišču Gasilskega doma Novo mesto.

- **ZASTAVA 600 D — letnik 1962**

Licitacija bo v petek, dne 23. oktobra, ob 9. uri v podjetju »AVTO« — KOCEVJE.

Interesenti morajo položiti pred licitacijo 10 % kavcije v gotovini. 10007

Osnovna šola SEVNICA

razpisuje prosta delovna mesta za:

- **4 snažilke**
nekvalif. delavke
- **kuharico**
kvalif. delavko
honorarno mesto
- **pomožne kuharice**
nekvalif. delavke
honorarno mesto
- **kurjača**
kvalif. delavca

Nastop službe po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe vložite v ravnateljstvu šole do vključno 26. 10. 1964. 9977

Industrijsko podjetje
„VINOCET“
LJUBLJANA, VIŠKA CESTA 60

vabi k sodelovanju za prosta delovna mesta:

TEHNIČNEGA VODJE PODJETJA
pogoj: 1. ing. kemije ali ing. agronomije
2. kemijski tehnik s prakso v živilski industriji
Stanovanje in osebni dohodki po dogovoru.

FINANČNEGA KNJIGOVODJE
pogoj: 1. ekonomska srednja šola s prakso, ali
2. nepopolna srednja šola z večletno prakso na tem delovnem mestu.

Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja. 10019

INDUSTRIJSKI KOMBINAT
„SVIT“ - Kamnik

RAZPISUJE
naslednja prosta delovna mesta:

elektroinženirja
za konstrukcijski oddelek

strojnega inženirja
za konstrukcijski oddelek

3 strojnih tehnikov
1 za pripravo dela
2 za orodjarno

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja — do 31. X. t. l. 9996

SOLSKI ODBOR
osnovne šole OSKAR KOVAČIČ
LJUBLJANA, DOLENJSKA CESTA 20

razpisuje delovno mesto

tajnika

Pogoj: srednješolska izobrazba ali administrativna šola in znanje strojepisja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Osebni prejemki po pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. 9992

UPRAVNI ODBOR PODJETJA
„INDOS“
LJUBLJANA - MOSTE

razpisuje delovno mesto

TEHNIČNEGA VODJE PODJETJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
strojni inženir z najmanj 3-letno prakso na ustreznem delovnem mestu

Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe sprejema tajništvo podjetja INDOS.

Družinsko stanovanje ni zagotovljeno. 9990

USTANOVA V LJUBLJANI

potrebuje

PRAZNO SOBO
S POSEBNIM VHODOM

za svojo uslužbenko.

Ponudbe pod »NUJNO IN UGODNO«. 9976

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ
GLAVNI ODBOR ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, MIRJE 19

razpisuje prosto delovno mesto

SAMOSTOJNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJE - KINJE

Pogoji za sprejem: srednja šolska izobrazba in ustrezna praksa.

Lastnoročno spisano ponudbo oddajte v tajništvu GO RKS. Osebni dohodki po pravilniku. Razpis velja do zasedbe. 9968

KISLO ZELJE
PO UGODNI CENI

prodaja

v Domžalah, Ljubljanska 92

KZ LUKOVICA
v likvidaciji

Telefon 72-282. 9763

INDUSTRIJA POHIŠTVA
„STOL“ - Kamnik

sprejme

KUHARICO
ZA OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

Nastop službe mogoč takoj!
ZAGOTOVLJENO JE SAMSKO STANOVANJE!
9993

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE PO DOLGI IN TEŽKI BOLEZNI PREMINIL

AVGUST KUHAR
PREŽIHOV GUSTL

NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC,
VODJA SLUŽBE HTV IN PROPAGANDE
TER GLAVNI UREDNIK „KOROŠKEGA FUŽINARJA“

K POSLEDNJEMU POČITKU V KOTLJE GA BOMO POSPREMILI
V PONEDELJEK, 19. OKTOBRA 1964 OB 15.30 URI
IZPRED NJEGOVE HIŠE NA RAVNAH NA KOROŠKEM.

S SVOJIM VESTNIM IN POŽRTVOVALNIM DELOM
SE JE POKOJNIK ZAPISAL V TRAJEN SPOMIN NAŠEMU KOLEKTIVU.

DELOVNA SKUPNOST ŽELEZARNE RAVNE
RAVNE NA KOROŠKEM

V GLOBOKI ŽALOSTI SPOROČAVA,
DA JE DOTRPELA NAJINA LJUBLJENA MAMA

STANA ŠTURM

VČERAJ, DNE 17. OKTOBRA SMO JO TIHO POKOPALI.

VIDA IN FEDJA

Tragično je preminil

Franc Koprivc

rudar

Dobrega in zvestega tovariša bomo spremili na njegovi zadnji poti danes, v nedeljo, 18. oktobra 1964, ob 14.30 izpred hiše žalosti na Senovem na pokopališče v Brestanico

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

KOLEKTIV RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA SENOVO

Kadrovska komisija
VETERINARSKEGA ZAVODA SLOVENIJE
LJUBLJANA,
Cesta v Mestni log 47
razpisuje
prosto delovno mesto

VETERINARJA za invazijske bolezni

Pogoji: doktorat znanosti in specialist za invazijske bolezni.
Razpis velja do zasedbe. 9938

Komisija za sprejem in odpust delavcev
»Gradbenega podjetja ČRNUČE« –
Črnuče 89 b
razpisuje
prosta delovna mesta, in sicer za:

1. TAJNICO podjetja
2. MEZDNO KNJIGOVODKINJO oz. KNJIGOVODJO
5. SKLADIŠČNIKA

Pogoji: pod 1. znanje strojepisja in praksa v personali; pod 2. praksa pri obračunu osebnih dohodkov; pod 3. praksa v skladiščnih poslih.
Nastop službe mogoč takoj oz. po dogovoru — Osebni dohodki po pravilniku podjetja in dogovoru. Ponudbe sprejema uprava podjetja. 9928

Zdravstveni dom IVANČNA GORICA
razpisuje prosti delovni mesti

2 ZDRAVNIKOV - ZDRAVNIC splošne prakse

Plača po pravilniku o osebnih dohodkih ZD Ivančna gorica. Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe pošljite upravi ZD Ivančna gorica. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 9964

Sporočamo žalostno vest,
da je umrl dragi stric, bratranec in svak

Avgust Kuhar

vodja HTV in urednik »Koroškega fužinarja«
v železarni Ravne

Pogreb je v ponedeljek dne 19. oktobra 1964 popoldne iz hiše žalosti na Klancu 14, Ravne na Koroškem

Zalujoči:
Ana in sorodniki

Tragično je preminil naš ljubi sin, brat in stric

Milan Mavri

mehaničar

Pogreb bo v ponedeljek, 19. t. m., ob 16. uri izpred hiše žalosti, Škofja Loka, Jegrovo predmestje 31, na pokopališče v Škofjo Loko

Zalujoči:
oče, mati, brat, sestra in ostalo sorodstvo

Škofja Loka, 17. oktobra 1964

Gostinsko podjetje
»LJUBLJANA« –
Ljubljana, Miklošičeva 28
sprejme

VEČ OBRATNIH BLAGAJNIČARK

Interesentke naj se zglasijo osebno v kadrovsko-socialni službi podjetja.
Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. 10023

ZAHVALA
Ob smrti naše nepozabne žene, mame in stare mame

Marije Delak

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so nam v dneh globoke žalosti pomagali in z nami sočustvovali.
Posebna hvala zdravnikom dr. Rasiewiczu in dr. Hermanu, osebju bolnišnice Slovenj Gradec in Novo Celje, kjer se je zdravila, sosedom Krajnčevim in Polakovim, političnim organizacijam in društvom, govornikom, godbi in pevskemu zboru in prav vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti

Žalujoči Delakovi

TRGOVSKO PODJETJE „PETROL“ LJUBLJANA
razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA restavracije v Tržiču

POGOJ: visoko kvalificiran delavec v gostinstvu.
Ponudbe pošljite na naslov:
PETROL, LJUBLJANA, VOŠNJAKOVA 2. 9972

NEPRIČAKOVANO NAS JE TRAGIČNO ZAPUSTIL

MILAN MAVRI

ČLAN DELAVSKEGA SVETA IN TOVARNIŠKEGA KOMITEJA ZMS

ZVESTEGA SODELAVCA IN DOBREGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

KOLEKTIV, DELAVSKI SVET, SINDIKALNA PODRUŽNICA IN ZMS PODJETJA LTH V ŠKOFJI LOKI.

ZAHVALA
Ob izgubi našega očeta, starega očeta, brata, strica, zeta, svaka in tasta

Alojza Prosenika

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi vsem sosedom, ki so pokojniku kakorkoli izpolnili poslednje želje in vsemu zdravniškemu osebju v zavodih, kjer je pokojnik dolgo vrsto let iskal pomoči. Posebna zahvala gre še dr. Lundrovi

Sinovi: Slavko, Jojo in Savi

Ljubljana, 16. oktobra 1964

Razpisna komisija podjetja
»SLIKOPLESK – TERMOPLAST« –
Ljubljana, Gornji trg 4
sprejme:

- **šefa materialnega knjigovodstva**
  pogoj: popolna srednja šola z najmanj 5-letno prakso na tem delovnem mestu
- **obračunskega referenta**
  za OE Slikoplesk
  pogoj: popolna srednja šola z znanjem strojepisja in s prakso na tem delovnem mestu

Plača po dogovoru oz. pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe predložite osebno razpisni komisiji podjetja »Slikoplesk - Termoplast« — Ljubljana, Gornji trg 4. Razpis velja do zasedbe del. mest. 9931

DIMNIKARSKO PODJETJE RAKEK
sprejme

kvalificiranega dimnikarja

Družinsko stanovanje zagotovljeno.
Plača po pravilniku o nagrajevanju.
Nastop službe takoj. 9917

DEČJI DOM LJUBLJANA
razpisuje mesto

STREŽNICE

Možnost stanovanja v ustanovi.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe po dogovoru. 9987

CARINARNICA na REKI

bo prodala na javni ustni licitaciji

dne 28. in 29. X. 1964. ob 8. uri v družbenem prostoru Carinarnice — Reka, Pristanište 10. rujan št. 1

MOTORNA VOZILA, PLOVNE OBJEKTE IN MATERIAL ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Javna licitacija za motorna vozila in njihove dele bo 28. X. 1964 ob 8. uri, za material za široko potrošnjo pa 29. X. 1964 prav tako ob 8. uri.

I. MOTORNA VOZILA – AVTOMOBILI

1. »Mercedes 180 D«	1959	brezhiben	začetna cena	2,270.510.—
2. »Mercedes 180 D«	1954	ni brezhiben	začetna cena	390.905.—
3. »Fiat 1300«	1962	ni brezhiben	začetna cena	683.631.—
4. »Innocenti Morris«	1963	ni brezhiben	začetna cena	488.480.—
5. »Opel Record«	1959	ni brezhiben	začetna cena	781.208.—
6. »Opel Record«	1963	ni brezhiben	začetna cena	586.065.—
7. »Opel Olympia«	1958	ni brezhiben	začetna cena	292.275.—
8. »Opel Record 1700«	1963	ni brezhiben	začetna cena	781.208.—
9. »Renault Major R-8«	1964	ni brezhiben	začetna cena	886.056.—
10. »Fiat 1100/E«	1952	ni brezhiben	začetna cena	292.275.—
11. »Fiat 500«	1962	ni brezhiben	začetna cena	326.042.—
12. »BMW Isetta«	1956	ni brezhiben	začetna cena	237.042.—
13. »Citroen«	1956	ni brezhiben	začetna cena	391.304.—
14. »Citroen«	. . .	izgorjen	začetna cena	72.700.—
15. »Volkswagen Combi«	1952	ni brezhiben	začetna cena	1,251.280.—
16. »Volkswagen 1500«	1962	ni brezhiben	začetna cena	1,952.120.—
17. »Volkswagen«	1964	ni brezhiben	začetna cena	781.200.—
18. »Volkswagen«	1952	ni brezhiben	začetna cena	390.904.—
19. »Volkswagen«	1957	ni brezhiben	začetna cena	390.965.—
20. »Volkswagen«	1960	ni brezhiben	začetna cena	390.904.—
21. »Volkswagen«	1954	ni brezhiben	začetna cena	234.782.—
22. »Volkswagen«	1960	ni brezhiben	začetna cena	390.904.—

II. MOTORJI

1. »Lambretta 150 LD«	1954	ni brezhibno	začetna cena	63.482.—
2. »NSU«	1960	ni brezhibno	začetna cena	63.482.—
3. »Zündapp«	1960	ni brezhibno	začetna cena	63.482.—
4. »BMW« s prikolico	1938	ni brezhibno	začetna cena	63.482.—
5. »Aermachi«	1960	ni brezhibno	začetna cena	99.640.—
6. Moped »Puch«	1959	ni brezhibno	začetna cena	54.713.—
7. Kolo z motorjem	1956	ni brezhibno	začetna cena	15.953.—

III. DELI IN MOTOR ZA AVTOMOBILE

1. Rabljen motor in deli za avtomobil »Simca Aronde«	začetna cena	200.000.—
2. Dve stekli za Volkswagen	začetna cena	20.000.—
3. 99 ogledal za avtomobile	začetna cena	148.500.—
4. 12 delov svetilk za avtomobile	začetna cena	3.600.—

IV. OSTALI MATERIAL – PLOVNI OBJEKTI

1. Leseni čoln — 2,80 × 1,40 × 0,50	začetna cena	35.000.—
2. Gumijasti čoln — 2 × 1 × 0,50	začetna cena	15.000.—
3. Čoln - gliser — 5,90 × 2 × 1,10 × 0,30	začetna cena	150.000.—
4. Trimotorje »Pakard« 1500 KS	začetna cena	4,500.000.—
5. Motor »Gray Marine« — 260 KS	začetna cena	500.000.—
6. Motor »Bub« — 7 KS — ni brezhiben	začetna cena	60.000.—
7. Dva motorja 150 KS — nista brezhibna	začetna cena	50.000.—
8. Ladijska radijska postaja — ni brezhibna	začetna cena	50.000.—
9. 2000 kg starega železa, razne kovine	začetna cena	80.000.—

MATERIAL ZA ŠIROKO POTROŠNJO

1. 18 transistorjev različnih znamk in velikosti	začetna cena	337.500.—
2. 1154 parov ženskih najlon nogavic	začetna cena	577.000.—

in ostali material v večjih in manjših količinah, na primer: laboratorijska centrifuga s hladilnikom, dežni plašči, moška in ženska obutev, kava, cigarete, cigaretni papir, kline za britje, fotoaparati, aparati za britje, keramične ploščice, bombažne tkanine, stekleni kozarci in steklenice, surova koža, bombaž, volna, naravni kavčuk, polietilen, ekstrakt, razna živinska hrana, pocinkane ročke za vodo, rovača, kartonski kovčki in ostalo.

Pravico do sodelovanja pri javni prodaji imajo podjetja, gospodarske organizacije in fizične osebe.

Interesenti si lahko ogledajo navedeno pri Carinarnici — Reka dne 26. in 27. oktobra 1964 od 8. do 14. ure, material pod številko IV./3—9 pa v Brodogradilištu v Malem Lošinju 26. in 27. X. 1964 od 8. do 14. ure. Pred začetkom javne licitacije, to je 26. in 27. X. 1964, morajo gospodarske in družbene organizacije ter podjetja položiti kavcijo 10 odstotkov od začetne cene in pooblastilo svojega podjetja. Kavcijo položite v bariranem čeku ali gotovini, fizične osebe pa v gotovini.

CARINARNICA REKA
številka 14895/1-64

KOLEKTIV PROFESORSKEGA ZBORA,
SINDIKALNA PODRUŽNICA IN DIJAKI

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE NEPRIČAKOVANO ODŠLA IZ NAŠIH VRST
DRAGA TOVARIŠICA

EDA SENICA

PROFESORICA

ODLIČNO VZGOJITELJICO IN NESEBIČNO KOLEGICO BOMO OHRANILI V TOPLEM SPOMINU.

UČITELJIŠČE V LJUBLJANI

ZAHVALA
Ob prerani izgubi našega ljubega

Marijana Volka

se iskreno zahvaljujemo prijateljem, ki so nam bili v pomoč in lajšali neizmerno bol, nadalje vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in cvetje in nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo govornikom za lepe poslovilne besede, pevcem in godbi. Delovni skupnosti Filmservisa in Filmski ekipi Piran, Tajništvu za notranje zadeve TNZ izpostava Kranj in Sindikalni podružnici SO Ljubljana, terenskim organizacijam ZKS, ZB, NOV, SZDL, ZROP in DPM in Krajevni skupnosti Zlato polje

Zalujoči:
žena Anica, oče Jože, brata Jože in Stane
z družinama

Kranj, 10. oktobra 1964

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in mučni bolezni za vedno zapustila v 75. letu starosti moja draga žena in teta

IVANA PRESETNIK

roj. Kušar

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 19. oktobra 1964, ob 16.45 izpred Smrketa v Stožicah, na pokopališče v Stožice. Do pogreba leži na Žalah v Jakobovi mrliški vežici.

Žalujoči mož Matija in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Mala vas, 17. oktobra 1964

ZAHVALA
V imenu vsega sorodstva našega ljubega očeta in dedka, brata in svaka ter strica

FRANJA VREČKA

komercialnega svetnika železarne Store

ki mu je bilo usojeno, da nas je kljub največji skrbi zdravnikov v Celju in Ljubljani moral tako zgodaj zapustiti, se iskreno zahvaljujeva vsem za toplo — pisano ali zgovorjeno — besedo tolažbe, za cvetje, s katerim so zagrnili njegov grob, ter vsem, ki so prišli od blizu in daleč pospremit ga na njegovi poslednji poti. Posebna zahvala velja delovni skupnosti železarne Štore za pozornost in čast, ki jo je v znak hvaležnosti in tovarištva izkazala dragemu rajnkemu kot svojemu sodelavcu še med boleznijo kakor ob pogrebu, književniku Franju Rošu, profesorju Janku Liški, inženirju Mirku Mikušu ter delovnemu tovarišu Ivanu Mavcu za poslovilne besede, tovarniški godbi in Komornemu moškemu zboru za ganljive žalostinke, ob katerih smo se za vedno poslovili od nepozabnega človeka, prijatelja in delavca. Vsi izrazi in dejanja sožalja nas obvezujejo k trajni hvaležnosti, hkrati pa podpirajo tolažbo, da spomin na pokojnika ne bo — kakor on sam — prezgodaj umrl.

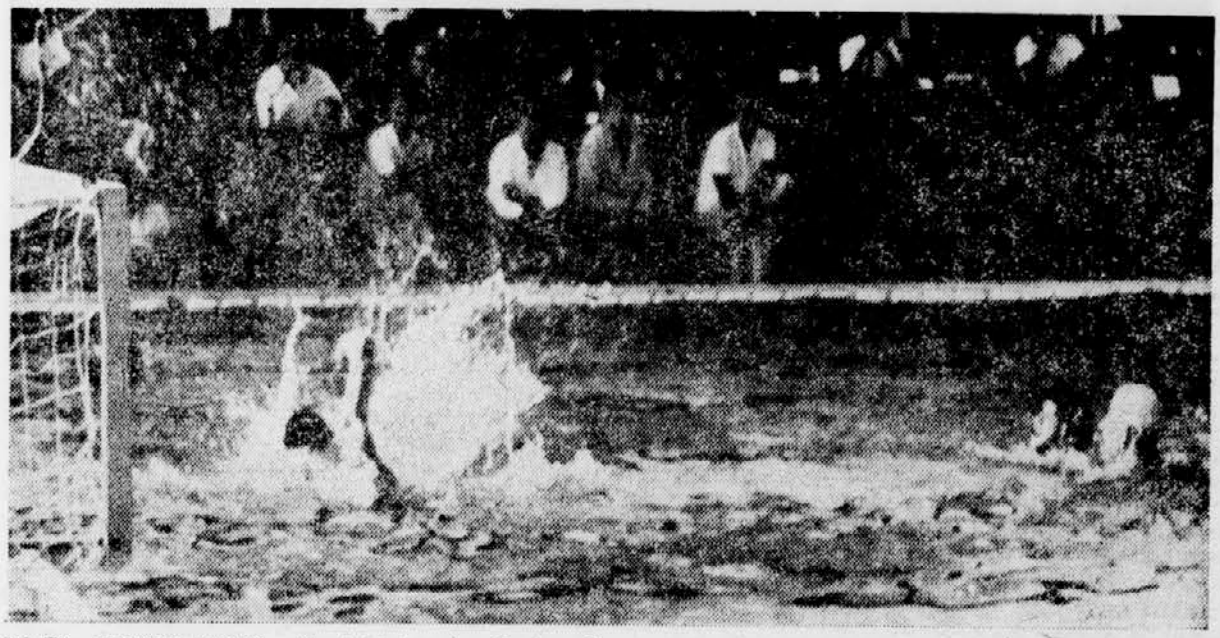
Hčerki Tatjana por. Hodžar in Bogdana por. Grobelnik

Ljubljana, Celje, dne 17. oktobra 1964.

Kolajne in točke

ZDA	23	15	15	10	6	246
SZ	11	9	13	6	10	152
Nemčija	2	9	6	4	6	78
Madžarska	4	4	3	3	2	63
Avstralija	4	2	5	3	5	54
Japonska	4	0	3	5	2	51
VB	2	7	0	4	1	47
Poljska	3	2	4	3	0	41
Italija	1	5	1	2	3	35
Nizozemska	1	2	3	4	0	30
Francija	0	4	2	1	1	25
ČSSR	2	1	2	0	3	23
Bolgarija	2	2	1	0	0	21
Turčija	1	3	1	0	0	20
Kanada	1	1	1	2	3	19
28. Jugoslavija	0	0	0	1	1	3

Številke pomenijo: zlate, srebrne in bronaste kolajne ter četrta in peta mesta. Zadnja kolona: število točk — prvo mesto 5, drugo 4, tretje 3, četrto 2, peto 1.

2:0 ZA JUGOSLAVIJO — Sovjetski vratar Grabovski ni mogel ubraniti ostrega strela Jankovića. S to zmago so si Jugoslovani že priborili srebro. Telefoto: AP

OLIMPIJSKO

DELO

XVIII. OLIMPIJSKE IGRE – OSMI DAN

TOKYO 1964

Za atlete ni zdravnika

Draga Stamejčič, ki je danes postavila dva nova državna rekorda na stezi in je zasedla peto mesto v peteroboju, mi je potožila, da je poškodovana na kolenu, vendar zdravnik zanjo sploh nima časa Dodala je še, da se oba zdravnika dr. Nešović in dr. Koturović po večini zanimata za nogometaše.

Srebro se nam že blesti

Jugoslovanski vaterpolisti premagali sovjetske z 2:0

TOKIO, 17. okt. (Po telexu) — Vaterpolisti so si danes priborili dve zlati točki z zmago nad Sovjetsko zvezo z 2:0 (0:0, 0:0, 2:0, 0:0). Sodnik Fuchs (Belgija).

JUGOSLAVIJA: Muškatirović, Trumbić, Rosić, Šimenc, Stanišić, Nardeli, Janković, Sandić, Nonković, Bonačić, Stipanić.

SOVJETSKA ZVEZA: Grabovski, Kuznecov II, Grišin, Popov, Kalasnikov, Bortkijevič, Kuznecov I, Semjonov, Agejev, Asipov, Njegorov.

Strelec Janković v tretji četrtini v 1:59 min. in 4:35.

S to zmago si je Jugoslavija že priborila srebrno kolajno. Res je, da se bomo borili že z Italijani, toda vsi nam pripisujejo v tej tekmi zmago.

Enakovredna nasprotnika

Začetek je pokazal, da sovjetska ekipa, čeprav z mladimi igralci, ne bo tako lahek nasprotnik, kakor so nekateri strokovnjaki menili pred začetkom finalnega tekmovanja. Janković je imel že v prvi četrtini dve izredni priložnosti; bil je sam pred vratarjem Grabovskim, toda oba strela sta bila tako medla, da ju je sovjetski vratar brez težav ubranil. V tem delu igre je bilo videti, da manjka Sandić, ki je spet začel igrati šele v tretjem delu.

Janković dvakrat uspešen

Sovjetski vaterpolisti so hoteli v tej tekmi na vsak način zmagati, toda Muškatirović je ujel vse žoge. Jugoslavija je prišla v vodstvo, ker je bil Janković fouliran in je sodnik Fuchs dosodil četverec v našo korist. Janković je bil zanesljiv strelec in Jugoslavija je vodila z 1:0. V tem delu sta vstopila v igro tudi Bonačić in Nonković, odšla pa sta Rosić in Stanišić. Kmalu nato je tudi sovjetski napadalec Grišin ukanil Muškatirovića, toda Fuchs tega gola ni priznal, ker je strelec že prej napravil prekršek. Tudi Stanišić je dosegel še en gol, pa ga sodnik zaradi prekrška spet ni priznal. Tik pred koncem tretjega dela je Janković iz izredno težkega položaja, obkrožen s sovjetskimi igralci dosegel še drugi gol.

Muškatirović nepremagljiv

Tudi zadnji del igre je Vuksanović dobil z dobro taktiko: zamenjal je Bonačića in Nonkovića z Nardelijem in Rosićem. Nasprotniki so še vedno upali da jim bo uspelo dati kakšen gol, vendar je bil Muškatirović nepremagljiv. Tudi potem, ko je sodnik Fuchs ostro ukrepal in zaradi manjšega prekrška izključil Jankovića, do konca igre sovjetski vaterpolisti Muškatiroviću niso prišli do živega. Ostalo je samo pri tem, da je Grišin dvakrat zadel vratnico.

Izjave

SMIRNOV: »Imate najboljšo ekipo. Po mojem bodo vaši vaterpolisti zanesljivo prvi. Naši so mladi in še nimajo dovolj izkušenj.«

VUKSANOVIĆ: »Sovjetska zveza ima danes boljše moštvo kakor prej.

Ekipa, ki igra v Tokiu, je po vrednosti boljša od prejšnjih igralcev. Najboljša sta bila Muškatirović in Janković.

MUŠKATIROVIĆ: »Tekma je bila za nas veliko težja, kakor smo pričakovali. Mladi sovjetski igralci so me presenetili in njihova prava vrednost se bo šele pokazala. Moj nasprotnik v vratih je bil izvrsten. Janković bi lahko dal še več golov.«

Poročevalec „Dela" na olimpijskih igrah HENRIK ÜBELEIS javlja po telexu iz Tokia

Samardžić ni poceni

Ta igralec je prejel v zvezi z nastopom na olimpijskih igrah popolno opremo v vrednosti 123.000 din hkrati z dnevnicami v dolarjih v vrednosti 140.000 din. Seveda spravlja vzporedno v žep tudi še dnevnice kot nogometaš nogometnega kluba Beograd. Vzlic tej odlični »preskrbi« se nedostojno obnaša proti vodstvu in tudi zelo slabo igra (berite še o tem v sestavku »Iz jugoslovanskega tabora«)

Rokoborci nadvse vztrajni

TOKIO, 17. okt. — Stevan Horvat se kljub hudi poškodbi noge še dalje bori v lahki kategoriji. Po današnji zmagi nad Mahmudom Ibrahimom iz ZAR se je v garderobi onemogel zgrudil na tla. Dr. Koturović je rekel, da je to zgleden primer borbeno-

Nadaljevanje na drugi strani

Uspešen dan za atlete

Stamejčičeva 5. v peteroboju, Važič v polfinalu

TOKIO, 17. okt. (Po telexu). Po solidnih plasmajih Červana v teku na 10.000 m in Gerejeve v skoku v višino spet uspešen dan za jugoslovansko atletiko na XVIII. olimpijskih igrah: Draga Stamejčič je v peteroboju osvojila izvrstno 5. mesto, Simo Važič, ki je bil žrtev lastnega tempa v predtekmovanju na 5.000 m, pa se je s petim najboljšim časom v kvalifikacijah uvrstil v polfinale teka na 1.500 m. Danes veliki nacionalni stadion ni bil poln kakor prejšnji dan, marveč se je zbralo v njem le kakih 50.000 gledalcev. Vreme je bilo suho in sprva hladno, pozneje pa se je temperatura od 12 stopinj dvignila na 17 stopinj Celzija

Zlata kolajna za Pressovo

V peteroboju je, kakor je bilo pričakovati, zmagala sovjetska atletinja Irina Press s 5246 točkami, kar je hkrati nov svetovni rekord. Njen dosedanji rekord je znašal 5137 točk. V današnjih zadnjih disciplinah tega tekmovanja je Pressova dosegla naslednja rezultata: v daljino — 6,24 m in na 200 m — 24,7 sek.

Srebrno kolajno si je priborila Angležinja Mary Rand s 5035 točkami, medtem ko se je morala Bistrova (SZ) zadovoljiti z bronom. Pred našo Stamejčičevo je še druga odlična angleška atletinja Mary Peters. Stamejčičeva (nov rekord v peteroboju) je tu hkrati postavila nov jugoslovanski rekord v skoku v daljino s 6,19 m, ki je za 4 cm boljši od njenega dosedanjega. Za 200 m je naša atletinja potrebovala 25,2 sek., kar je osmi čas po vrednosti.

Kaj pravi Draga sama?

Po tem lepem uspehu mi je atletinja izjavila:

»Zdaj sem že pripravljena za jutrišnjo kvalifikacijsko tekmovanje v teku na 80 m ovire. Počutim se srednje dobro in imam še zmeraj težave z levo nogo. Prav v tej disciplini 80 m ovire sem si v peteroboju na drugi zapreki poškodovala nogo in tako sem v vseh petih disciplinah tekmovala poškodovana. Toda nisem se vdala. Vztrajala sem, kolikor so mi dopuščale moči, prav ta poškodba mi je odnesla četrto mesto. Ju

Nadaljevanje na drugi strani

Igraje 99 košev z Južno Korejo

Naši zmagali z 99:66 (47:30)

TOKIO, 17. okt. (Po telexu). Za zmago Jugoslavije v srečanju z J. Korejo se sploh ni bilo treba tresti. Dvoboj se je končal z 99:66 (47:30) v našo korist. Sodila sta Czmock (Poljska) in Furukawa (Jap).

JUGOSLAVIJA: Gordić 16. Rajković 9, Kovačić 17, Djerdja 6, Ražnjatović 8, Daneu 2, Petričević 14, Eiselt 4, Cvetković 7, Djurić 4 in Nikolić 12.

Žal je nekaj narobe, kajti ta zmaga našim ne bo pomagala do vstopa v finale. Edino v primeru, če bi jutri Avstralci opravili z Brazilijo (težko, kaj?), bi lahko naši dobili prostor v finalu, seveda s pogojem, da uklonijo Fince. Brazilija je nadpovprečen favorit, precej tak kakor Jugoslavija s poslednjim tekmecem.

Naši so začeli z Nikolićem, Gordićem, Danevom, Rajkovićem in Djurićem. Nekaj minut od začetka so nam bili nasprotniki enakovredni, po 15 minutah igre smo imeli že 18 košev prednosti. V igro so vstopili tudi tisti, ki doslej skoraj niso bili na igrišču. Kljub takim menjavam so bili naši vso tekmo popolni gospodarji. Korač še ni bil med njimi, ker se ni počutil dobro. Gotovo bi bili v tej igri lahko zmagali s trostevilčnim rezultatom, kar pa se ni zgodilo, ker sta bila Rajković in Petričević v zadnjih minutah premalo natančna.

Zvezni kapetan Aleksandar Nikolić je po tekmi z J. Korejo v krajšem razgovoru povedal tole: »Igramo zastarelo košarko. Res je, da so posamezni igralci pravili, da so pretrenirani. Toda prav srečanji z ZDA in J. Korejo sta ovrgli te trditve. Po mojem

Nikolić: »Kakor sem rekel«

igralci nimajo prav nobenih želja po kakšnih večjih podvigih, kar se kaže tudi v njiho-

Nadaljevanje na drugi strani

Nagradni natečaj ODE

Prva nagrada: potovanje (po izbiri) v Alžir ali v Pariz in nazaj z letalom Adria - Aviopromet s sedemdnevnim bivanjem v izbranem kraju na stroške uredništva »Dela«

Druga nagrada: polet z letalom AA v Amsterdam in nazaj s tridnevnim bivanjem na Nizozemskem na stroške »Dela«.

Tretja nagrada: polet z letalom AA v Pariz in nazaj.

Četrta nagrada: večdnevno potovanje po Jugoslaviji v okviru Kompasovega programa potovanj.

ODE

NAGRADNI NATEČAJ

Kupon št.

Nadaljevanje s prve strani

Rokoborci

sti. »Že 15 let se ukvarjam s športno medicino in lahko rečem, da je med Jugoslovani veliko takih, ki še zaradi manjših poškodb sploh niso hoteli v boj. Današnji nasprotnik Horvata je bil eden izmed kandidatov za kolajno in je zaradi tega njegov uspeh še pomembnejši«. V tej skupini je bil že izločen Avstrijec Berger, ki ga je včeraj tudi premagal Horvat.

V peresnolahki kategoriji se že kažejo prvi favoriti; to so: Martinović, Madžar Polyak in sovjetski tekmovalec Rurua.

Cuciću gre v njegovi kategoriji nekoliko slabše, medtem ko se Simić v srednji kategoriji dobro prebija naprej.

Uspešen dan

tri me čaka II. kvalifikacijska skupina«.

Važičev odlični čas 3:43,9

Simo Važić je tekel v najmočnejši kvalifikacijski skupini teka na 1500 m, saj se je iz nje uvrstilo v polfinale kar sedem atletov. 52 tekmovalcev je startalo v petih skupinah. Pet najboljših iz vsake in še dva tekača z najboljšim časom so si pridobili pravico do vstopa v polfinale, ki bo jutri. Važič je pretekel progo v 3:43,9 in bi bil z doseženim časom zmagal v vseh ostalih skupinah, razen v drugi. V četrti, Važičevi skupini, je zmagal Anglež Simpson s časom 3:42,8.

Gizela Farkaš jutri

Gizela Farkaš bo jutri nastopila v kvalifikacijskem teku na 800 m. Jugoslovanska atletinja je v tretji skupini skupaj še s sedmimi. Favorit v njeni skupini je Angležinja Anne Smith.

Američani premočni na 200 m

Ameriški atleti spet dominirajo v sprintu. Po velikem uspehu Boba Hayesa na 100 m je danes osvojil zlato kolajno tudi Henri Carr v teku na 200 m, pa tudi srebro je odšlo v ZDA po zaslugi Paula Draytona, bron pa si je vzel Edwin Roberts s Trinidada. Carrov čas 20,3 je tudi nov olimpijski rekord. Olimpijski prvak iz Rima, Italijan Berruti je bil peti z 20,8, kar pa je tudi lep uspeh za veterana, čigar olimpijski rekord je bil 20,5.

V teku na 3000 m z zaprekami je — kako je bilo pričakovati — zmagal svetovni rekorder Belgijec Roelants s časom 8:30,8, kar je le za 1,2 sek. slabše od njegovega svetovnega rekorda. Drugi je bil Anglež Herriott, tretji pa sovjetski atlet Beljajev. Roelants je tekel taktično zelo dobro, držal se je v čelni skupini in pustil Aleksiusa (SZ) in Herriotta, da sta skrbela za tempo. V zadnjih dveh krogih pa je imel Roelants dovolj moči, da je pospešil tek in zmagal s prednostjo 12 m z novim olimpijskim rekordom.

Roelants – z zlato

Še enkrat – Cuthbert

Trikratna zlata kolajna z olimpijskih iger v Melbournu 1956 Betty Cuthbert (Avstralija) je zmagala tokrat v teku na 400 m v času novega olimpijskega rekorda 52,0. To je vsekakor izreden podvig avstralske veteranke. Tudi bron je šel v Avstralijo, in sicer po zaslugi Judith Amoore, srebro pa je pospravila Angležinja Packer.

Novi olimpijski šampion v metanju krogle je Američan Dallas Long. Z metom 20,33 m je presegel dosedanji olimpijski rekord rojaka Billa Niederja za 65 cm. Zmagovalec iz Helsinkov in Melbourna O'Brien je bil četrti z 19,20 m. Mladi Američan Macon je prejel srebro, evropski prvak Madžar Vilmos Varju pa bron z metom 19,39 m.

V finalno tekmovanje v metanju kladiva se je uvrstilo 15 atletov, ki so izpolnili kvalifikacijsko normo 63 m. Najdlje so zalučali orodje Madžar Zsivotsky — 67,99 m in svetovni rekorder Američan Connolly — 67,40, kar je bolje od dosedanjega olimpijskega rekorda Rudenkova (SZ) — 66,10 m.

Nov šampion v krogli

Lešek – trinajsti

Lešek je sicer izenačil olimpijski rekord Američana Don Bragga, toda to še ni bilo dovolj, da bi dosegel vidnejše mesto. Na tem tekmovanju je 9 atletov preskočilo znamko 4,70 m, štirje skakalci pa so ta rezultat izenačili. Američani si niso pustili vzeti prvega mesta, saj dobivajo zlato za skoke v tej disciplini že od leta 1906 dalje. Celotno tekmovanje je bilo zanimivo; po zlatem odličju so posegali razen Američana Hansena še nemški skakalci Reinhard Wolfgang, Preussger in Lennertz.

Igraje 99 košev

Košarka se spreminja in prav bi bilo, da bi tudi pri nas začeli z novim načinom dela. Seveda bi bilo najboljše, če bi za vsake olimpijske igre lahko pripravljali novo moštvo. Prav nastop v Tokiu je bil primerna priložnost za slovo starejše generacije. Vse skupaj pa bi se bilo le lahko končalo, ugodneje, saj priložnosti ni manjkalo. Na tem nič ne spreminja, da nas Američani hvalijo, kar pa po mojem delajo zategadelj, da bi še bolj obrnili pozornost nase. Mislim, da jim bodo sovjetski košarkarji zelo trd oreh«.

MARKO ROZMAN

ATLETIKA

Igre s ploho rekordov

Rekord je v Tokiu beseda, ki se piše z veliko začetnico, hkrati pa beseda, ki jo je največkrat slišati po vseh stadionih. Atleti se po končanem polovičnem sporedu že lahko pohvalijo, da so naželi tri nove svetovne rekorde ter dva izenačili, medtem ko je bera olimpijskih rekordov še precej večja. 88% izpopolnitev »norme« beležimo ob skupno 15 rekordih izmed 17 doslej končanih panog. Računamo, da pojde tudi naprej prav tako uspešno.

Jugoslovani nismo hoteli zaostajati in smo danes vpisali v listo dve novi rekordni znamki: obakrat ju je prispevala Stamejčičeva — daljina 6.15 m in peteroboj 4790 točk. Njen rekord v slednjem je 5. do 6. najboljši letošnji rezultat na svetu, v Tokiu pa je zadostoval za peto mesto, kar je uvrstitev, ki sta jo na olimpijskih igrah doslej presegla samo dva Jugoslovana v atletiki (Gubijan in Mihalić), dosegla pa še dva (Dangubić in Lorger). Izvrstno — Draga!

BORIVOJE VUKOV

ROKOBORBA

Kakor že zdavnaj zelo borbeni

Težko je spremljati potek tekmovanja v rokoborbi. Zaradi skupnih in nestrokovnih poročil je težko dajati dokončne prognoze o plasmaju naših reprezentantov. Vemo pa zanesljivo, da so po tradiciji vsi izredno borbeni, zlasti pa poškodovani Horvat. To je izredno požrtvovalen športnik, ki je bržkone edini takšen med Jugoslovani. Čeprav so si naši reprezentanti že nabrali nekaj kazenskih točk, med njimi lahko zanesljivo pričakujemo kakšno kolajno. Cucić je v I. kolu »zaslužil« dve kazenski točki proti sovjetskemu šampionu Abašidzeu, vendar je to uspeh, ker je to najboljši sovjetski tekmovalec. Nepričakovano je prišla neodločna borba Martinovića s popolnoma neznanim Nemcem Schneiderjem. Simić ima po tradiciji »bolgarski kompleks«.

MARJAN ZUZEJ

VATERPOLO

Kdo bo srečnejši

Z zanesljivo zmago nad vaterpolisti iz SZ so se naši približali zlati kolajni bolj kakor kdaj koli prej. To je bila tekma, v kateri so imeli Jugoslovani več od igre in so zasluženo zmagali.

V zadnji tekmi olimpijskega turnirja bodo naši vaterpolisti igrali z Italijo, ki nima nobenih oprijemljivih možnosti za katero od kolajn. V drugi tekmi finalne skupine so jih že premagali Madžari, tako da je ostala najvišja stopnica prihranjena Jugoslaviji ali pa Madžarski. Že po tradiciji je tako, da imamo z njo kar naprej enako število točk, več sreče pa zmeraj Madžari. Tokrat je že čas, da se enkrat sreča nasmehne tudi nam. Razlika v golih bo seveda ene osrečila, druge pa razočarala ...

DANI VRHOVSEK

PLAVANJE

Tretja zlata za Avstralijo

Današnji finale na 1500 m prosto je dokončno dokazal, da je Avstralija — ob veliki premoči ZDA — druga plavalna velesila. Svetovni rekorder: ZDA Saari je — po letošnjih podvigih in razočaranjih — doživel s sedmim mestom v specialni olimpijski disciplini grenak poraz z zanj izredno slabim časom 17:29.8. Američani po zmagah Rosea v Melbournu 1956 in Konradsa v Rimu 1960 tudi tokrat kljub odlični trojici Saari, Nelson in Farley niso prekinili serije avstralskih uspehov v tej disciplini. Prvo mesto Windla, bronasta kolajna Wooda in peto mesto Phegana so nedvomno največje presenečenje plavalnega sporeda v Tokiu!

Plavalni strokovnjaki so napovedovali trojno zmago ZDA v 400 m mešano za ženske in niso se zmotili. Donna de Varona — je dokazala nepremagljivost v najbolj naporni ženski disciplini, Finneranova in Randallova pa sta tudi zlahka opravili z najboljšimi z ostalih celin.

PLAVALNI MARATON ZA AVSTRALCE

Američan Saari šele na sedmem mestu

Tokio, 17. oktobra. — Navdušenje v taboru Avstralije po finalu na 1.500 m prosto: prvi — Windle, 3. — Wood in 5. — Phegan. Razočaranje med Američani: 2. — Nelson, 4. — Farley in 7. — Saari! Trenerji Counsilman, Dalland in Haine so napovedali popoln uspeh ZDA v plavalnem maratonu, toda Windle je po dolgem »mrtvem teku« z Nelsonom že tretji avstralski junak v olimpijskih finalih na 1.500 m prosto. V Melbournu je namreč premočno zmagal Rose, v Rimu pa Konrads.

Tokijski maraton se je končal z velikim neuspehom svetovnega rekorderja Saarija. »Primer Saari« je dokazal, da je taktika tudi v plavanju izredno pomembna in tako sta tembolj razumljiva poraza najboljšega plavalca sveta Schollandra v newyorških finalih na 100 m in 400 m, kjer je pač plaval samo za uvrstitev v reprezentanco ZDA.

Donna de Varona nima prave konkurence na 400 m mešano! Tokio je samo potrdil predvidevanja. Zanimivo je, da sta prvi dve mesti osvojili članici najmočnejšega plavalnega kluba sveta — Santa Clara SC: plavolasa Donna de Varona in Sharon Finneran. Kalifornijski plavalci in plavalke so imeli nasploh največ uspeha na olimpijskih igrah in Schollander, Roth, Stouder, Ferguson in de Varona so se vpisali v listo olimpijskih prvakov.

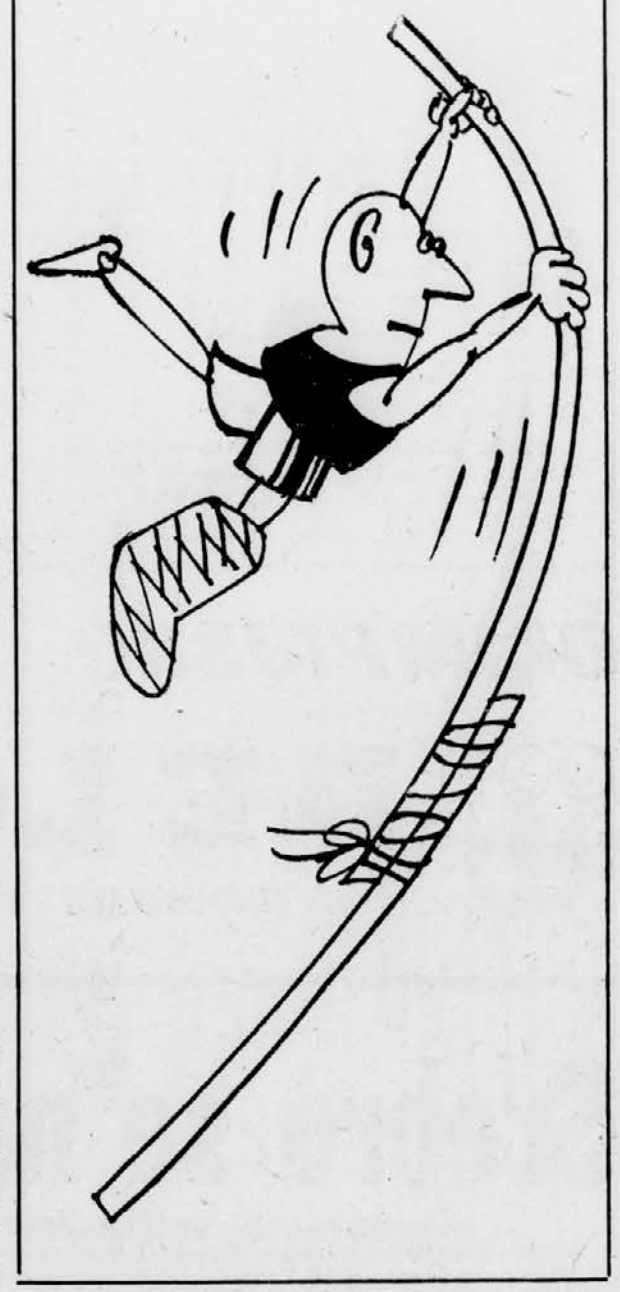
Raj za nogometne sodnike

Japonska je pravi raj za nogometne sodnike, ker ljudje tam te igre skoraj ne poznajo. Gledalci prav zato nikoli ne protestirajo proti kakšnim njihovim odločitvam. Najbolj se veselijo tega, kadar kdo žogo udarja z glavo (ali pa mu slučajno pade na glavo), češ da je to najbolj zabavno med vsako tekmo. Gole štejejo samo približno!

Najstarejši častni gost

Olimpijski prireditelji so kot častnega gosta povabili v Tokio 76-letnega ustanovitelja skandinavskega športnega časopisa »Idrottsbladet« iz Stockholma Torstena Tegnerja. Kakor pišejo, je Tegner prav verjetno edini novinar, ki je od leta 1908 naprej doživel in obdeloval vse olimpijske igre.

ALBIN ROGELJ

Kaj bo jutri?

ATLETIKA

2.00 — 200 m ženske (prva serija), daljina moški (kvalifikacije), 2.30 — 800 m ženske (prva serija), 4.30 — hoja na 50 km moški (start). 5.00 — kladivo moški (finale), 6.00 — 110 m ovire moški (polfinale), 6.25 — 200 m ženske (polfinale), 6.50 — 80 m ovire ženske (prva serija), 7.00 — daljina moški (finale), 7.20 — 400 m moški (polfinale), 7.50 — 110 m ovire moški (finale), 8.05 — 5.000 m moški (finale), 8.40 — hoja na 50 km (cilj).

PLAVANJE

2.00 — stolp moški (finale), 3.10 — 400 m prosto ženske (finale), 3.35 — 200 m metuljček moški (finale), 4.00 — 4 x 200 m prosto moški (finale).

TELOVADBA

0.30 — obvezne vaje moški (posamezniki in ekipe), 9.00 obvezne vaje moški (posamezniki in ekipe).

ROKOBORBA

3.00 in 10.00 — tretje in četrto kolo.

SABLJANJE

0.30 — meč moški (kvalifikacije).

DVIGANJE UTEŽI

2.00 in 8.00 — težka kategorija.

STRELJANJE

1.00 — pištola.

JAHANJE

1.30 — vojaško jahanje.

BOKS

6.00 in 11.00 — četrtfinale.

KOŠARKA

1.10 — Portoriko : Madžarska, 2.30 — ZDA : Južna Koreja, 4.00 — Poljska : Kanada, 5.30 — Jugoslavija : Finska, 8.00 — Japonska : Mehika, 9.30 — Brazilija : Avstralija, 11.00 — SZ : Italija, 12.30 — Urugvaj : Peru.

KOLESARSTVO

2.00 — sprint (četrtfinale), zasledovalna vožnja ekipno na 4.000 m, 6.00 — sprint (polfinale).

NOGOMET

6.00 — Nemčija : Jugoslavija, Madžarska : Romunija, ČSSR : Japonska in Gana : ZAR.

HOKEJ NA TRAVI

2.00 — VB : Kenija in Nizozemska : Malezija, 3.40 — Indija : Kanada, Španija : Hongkong in Nemčija : Belgija, 6.15 — Japonska : Rodezija, Pakistan : Nova Zelandija in VB : Kenija.

ODBOJKA

5.00 — Japonska : Poljska (ž), Nizozemska : Bolgarija (m), 9.00 — Brazilija : Madžarska (m), 11.00 — ČSSR : SZ (m).

VATERPOLO

5.00 — Jugoslavija : Italija in SZ : Madžarska.

BOKS

POLSREDNJA

Mirza (Romunija) — El Nahas (ZAR) 2:0.

POLTEŽKA

Gargiulo (Argentina) — Horvath (Madžarska) 2:0.

Pietrzykowski (Poljska) — Holmes (Jamajka) 2:0 t. k. o. v 2. rundi.

Polaček (ČSSR) — Nguia (Slonokoščena obala) 2:0 t. k. o. v 2. rundi.

RTV program

RTV SPORED

TELEVIZIJA — 16.30—19.00 ATLETIKA: 110 m zapreke, druga skupina, 200 m moški, polfinale, 400 m moški, predtekmovanje, 400 m ženske, finale, 200 m moški, finale, 200 m ženske, peteroboj, 3.000 m ovire finale, krogla moški, skok s palico.

PLAVANJE: 200 m moški metuljček polfinale, 1.500 m moški, finale, 400 m ženske, mešano.

22.30—23.30 ATLETIKA: start hoje 50 km, kladivo, finale, daljina moški, finale, 110 m, finale, 5.000 m, finale, cilj hoje 50 km.

PLAVANJE: skoki s stolpa moški, finale, 400 m prosto, ženske, 200 m metuljček moški, finale, 4 x 100 m mešano, ženske, 4 x 200 m prosto, moški.

KOLESARSTVO: hitrostna vožnja, finale.

RADIO: Najnovejše olimpijske vesti (v okviru rednih poročil) ob: 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 22.00 ter v radijskem dnevniku ob 10.00, 19.30 in 20.40 (II.).

OSREDNJA OLIMPIJSKA ODDAJA (Poročila, komentarji, zanimivosti, podrobnosti, TV spored, Jutri v »Delu«) približno ob 15.10 v okviru popoldanskega radijskega dnevnika.

Najboljši

GASTON ROELANTS (Belgija): po poklicu je policijski nameščenec znan pod vzdevkom »policijska raketa«. Rojen je 5. II. 1937, visok 168 cm, tehta pa 60 kg. Vzornik mu je bil bivši svetovni rekorder na 800 m Moens; tudi ta je bil policijski nameščenec in prav o teh dveh se širi po Belgiji tudi anketa, češ da sedaj, ko je odšel Moens in prišel Roelants tatovi spet nikakor ne morejo pobegniti policajem. Moens tudi pripisuje bodočnost Roelantsu v teku na 5 in 10 km. Je svetovni rekorder na 3000 m ovire, na olimpijskih igrah v Rimu je bil četrti, na evropskem prvenstvu v Beogradu leta 1962 pa prvi. Njegovi najboljši rezultati v letošnjem letu so tek 5000 m — 13:43,4 tek 10.000 — 28:41,8 in tek na 3000 m ovire — 8:31,2. Z zmago v Tokiu je s časom 8:30,8 postavil nov olimpijski rekord.

DALLAS LONG (ZDA): študent stomatologije, rojen 13. VI. 1940, visok 195 cm, tehta 120 kg. Je že poročen in oče enega otroka. Svetovni rekorder od leta 1959. dalje. Premagal ga je že Nieder, ki je prvi vrgel kroglo dalj kot 20 m. V letošnjem letu je večkrat izboljšal svetovni rekord. Na olimpiadi v Rimu je bil v tej disciplini tretji. Z metom krogle 20,33 je postavil danes olimpijski rekord, medtem ko mu lastnega svetovnega rekorda (20,68) ni uspelo izboljšati.

BOB WINDLE (Avstralija): najboljši v plavanju na 1500 nekdanji svetovni rekorder s časom 17:01,7. Star je 19 let. Že v predtekmovanju je izboljšal najboljšo olimpijsko znamko. Povrh tega je tudi nekdanji svetovni rekorder na 200 m in 220 y prosto. Lani je plaval 200 m prosto v času 2:00,3, 400 m — 4:20,3, 150 m pa 17:14,3.

VLADIMIR GOLOVANOV (SZ): svetovni in olimpijski rekorder v srednjeteški kategoriji. Že 18. julija 1964 je postavil nov rekord, ko je dvignil 485 kg, v Tokiu pa je izboljšal svoj lastni svetovni rekord s 487,5 kg ter tudi olimpijski rekord rojaka Vorobjeva, ki je leta 1960 v Rimu dvignil 472.5 kg.

HENRY CARR (ZDA): rojen 17. XI. 1942 v Montgomeryju. Visok je 190 cm ter tehta 85 kg. Po poklicu je študent, odlično pa igra tudi

HENRY CARR (ZDA): je tudi svetovni rekorder na 200 m in 220 y.

ameriški nogomet. Je vsestranski sprinter ter svetovni rekorder v teku na 200 m in 220 y s krivino. Z zmago na 200 m v Tokiu je s časom 20.3 dosegel nov olimpijski rekord.

FRED HANSEN (ZDA): študent stomatologije v Houstonu, rojen 23. 12. 1940. V letu 1961, ko se je začel ukvarjati s skokom ob palici, ni imel prav nobenega uspeha. Skočil je 2.44 m in nato ob koncu sezone 4,57 m, letos pa je že skočil 5,28 m in je svetovni rekorder. S skokom 5.10, ki ga je dosegel danes v Tokiu, je postal olimpijski rekorder.

Iz jugoslovanskega tabora

SAMARDŽIĆ JE (ALI NI) KRIV

Plavalca Rogošić in Dijaković opravičujeta neuspešen start

TOKIO, 17. okt. (Po telexu). V našem taboru pravzaprav že ni več vrveža kakor prve dni, ker je medtem več naših reprezentantov zapustilo olimpijsko vas. Na pot so se odpravili veslači, oba plavalca Rogošić in Dijaković ter nekaj atletov.

TRENER IN NJEGOV VAROVANEC — Trener celjskih atletov Fedor Gradišnik (na desni) je zaman zaželel vso srečo svojemu varovancu Važiču pred tekom na 5.000 m. Več »sreče« pa je imel ta borbeni atlet včeraj v teku na 1.500 m, saj se je z zelo dobrim časom plasiral v finale. Foto: H. Übeleis

Oba plavalca se sedaj — kakor pač vesta in znata — opravičujeta za neuspeh. Dijaković pravi, da se nikakor ni mogel priučiti razmeram, če bi bil prišel v Tokio nekoliko prej, in to s trenerjem, bi se bil gotovo odrezal drugače. Tudi Rogošić je mnenja, da se nikakor ni mogel privaditi podnebja na Japonskem, saj ponoči večidel sploh ni mogel spati. Bil je tudi žrtev lastnega tempa, čeprav je čas na 1500 m 18:05,5 sploh njegov najboljši čas v sladki vodi. Povrh tega je tudi močno shujšal in sploh ni hodil na zajtrk, ker je prav takrat najbolje spal.

»To so še stari računi in bom o tem govoril, ko se vrnem v Beograd. Zdaj ni priložnost za tako obravnavo, vsekakor pa bi morali tudi člani našega vodstva pogledati resnici v oči. Ko sem jim to rekel na sestanku po tekmi z Madžari, me je predsednik NZJ odstranil iz prostora. Po mojem je vsa gonja proti meni uprizorjena samo zato, da bi lahko, če nogometaši ne bodo izpolnili pričakovanj, valili krivdo pretežno name. Nihče mi nič ne verjame in tudi zdravnik je tak, čeprav sam dobro ve, da sem poškodovan.

Antolković o nemških nogometaših

Antolković vztraja pri tem, da so Nemci zelo nevaren nasprotnik, ker so izredno hitri, hkrati pa igrajo zelo preprosto. So tudi zelo disciplinirani in imajo po njegovem zelo trdno obrambo. S pametno igro jih lahko uklonimo, toda igrati bomo morali brez preigravanja in tudi vse bolj kolektivno. Danes sem govoril tudi s trenerjem Sossom, ki že nekaj let vodi dni v postelji zaradi žuljev na na veliko presenečenje dejal, da igrajo rajši z nami kakor pa z Madžari.

Tudi pomožni trener Studener meni, da se bo po vsej verjetnosti tekma končala z remijem 3:3. Napoveduje celo, da bosta moštvi igrali podaljške in da bo nato žrebanje, pri katerem pa se bodo oni plasirali dalje.

Obisk pri nogometaših

Obiskal sem tudi naše nogometaše, ki so se držali v svojih sobah. Zambata se je ukvarjal z branjem, ostali pa so po največ razpravljali še o tekmi z Madžarsko, o sojenju in pripravah za jutrišnjo tekmo. Vsi so zdravi, razen Škorića, ki je že dva dni v postelji zaradi žuljev na nogi. Ker v olimpijski vasi hrane ne prinašajo po sobah, niti ne bolnikom, je posel prevzel napadalec Zambata. Dr. Nešović pravi, da ni nič hudega in da bo kmalu bolje. Zambata je bil tudi dvakrat obsevan z radioaktivnimi žarki, ker je v zadnjem srečanju z Madžarsko dobil močnejši udarec v gleženj. Srečal sem tudi Vujovića, ki mi je povedal, da je bil že v Beogradu poškodovan, vendar je šel kljub temu na pot.

Spremembe v enajsterici

Določeno je, da bo igral proti Nemčiji namesto Samardžića Takač, namesto Vujovića pa Jeftić. Tako se po pravici sprašujemo, zakaj vendarle igra Jeftić. Pojasnila ni bilo mogoče dobiti nobenega. Prav tako je bilo sklenjeno, da bo še nadalje ostal v vodstvu Radović, ki je bil proti Madžarski prav dober.

Turnirsko vodstvo je naše obvestilo, da bo sodil tekmo z Nemčijo De Silva (Malezija).

Spet sodnik Durnweber

Mnenje vseh vaterpolistov je, da je mednarodna organizacija precej prispevala k temu, da je toliko pritožb zoper posamezne sodnike na tekmah. Strokovnjaki so mnenja, da zaradi osebnih stikov in prijateljskih odnosov sodniki poslujejo pod vtisom te organizacije in celo raznih posameznikov. Pravi preplah nas je prevzel, ko smo zvedeli, da bo tudi avstrijski »nevtralec« Dürnweber vodil tekmo z Italijo. Naše vodstvo se še ni odločilo, ali bo zaradi tega vložilo protest ali ne. Splošno mnenje je, da je mož zelo naklonjen Italijanom.

Sestanek zaradi Samardžića

Vodstvo naše reprezentance je imelo dopoldne poseben sestanek, da bi se odločili, kaj kaže storiti s Samardžićem. Med prisotnimi so bili razen članov vodstva nogometašev tudi vsi ostali člani predsedstva našega olimpijskega komiteja s predsednikom Neoričićem na čelu. Napovedali so, da bomo novinarji prejeli o Samardžićevem primeru posebno obvestilo. Nekateri, ki so blizu vodstva, pravijo, da bo moral Samardžić z letalom 20. okt. nazaj v domovino, drugi pa spet trdijo, da se to ne bo zgodilo. Mi sami se tudi sprašujemo, zakaj Samardžić — če je prvo res — ne gre zdaj domov s plavalci, atleti in veslači. Poglavitni razlogi, ki so privedli vodstvo do te odločitve, so vprav malomarna igra Samardžićeva in hkrati še nespoštovanje navodil iz vodstva. Med drugim je ta igralec med tekmo Jugoslavija : Maroko večkrat žalil predsednika NZJ. Mimo tega se je zelo nešportno vedel spričo raznih žalitev na račun soigralcev in kratko malo dejal, da z Belinom ne more igrati v moštvu, ker igra preveč ofenzivno. Proti Madžarom je stal zanalašč ob črti, ki meji na out in se ni premaknil. Ko je bil na to opozorjen, je odgovoril, da igra tako, kakor so mu naročili. Ko so se po tekmi z Madžari nogometaši sestali, je bil skrajno nesramen proti vodstvu, nakar ga je predsednik Djurdjić nagnal iz sobe.

Za „Delo" poroča ZVONE MORNAR po telexu iz Tokia

Brez naslova

Dosedanji svetovni rekorder v plavanju na 200 m prsno Američan Jastremski je verjetno med najbolj razočaranimi udeleženci olimpijskega finala v njegovi disciplini. Jastremski je bil v finalu na 200 metrov prsno tretji in je kmalu po tekmovanju izjavil, da bo pustil plavanje.

»Moja odločitev je dokončna. To je bila moja zadnja tekma. Nikar ne mislite, da zapuščam plavanje zaradi tega, ker sem osvojil samo bronasto kolajno. Razlog je v tem, da je bil na tem tekmovanju tako zlahka izboljšan moj svetovni rekord. Ne glede na mojo uvrstitev se zavedam, da nimam kaj iskati v družbi teh izvrstnih fantov. Čas je, da se vrnem k šoli in delu.« Izjavil je tudi, da je razočaran sam nad seboj, ker je pričakoval, da bo prepaval progo v času 2:26, medtem ko je njegov svetovni rekord popravil Avstralec O'Brien z 2:27.8.

»Zdi se mi,« je rekel Jastremski, ki študira medicino in se ji namerava popolnoma posvetiti, »da bi lahko dosegel nameravani čas, če bi startal samo tri dni kasneje. Ah, ta aklimatizacija.«

*

Enotna nemška ekipa na olimpijskih igrah v Tokiu se bo takoj po končanih olimpijskih igrah spet razdelila v dva dela — vzhodnega in zahodnega. Da pa bo stvar še bolj zapletena, bosta obe ekipi zapustili Tokio ločeni.

Nogometaši DR Nemčije bodo po odhodu iz Tokia odšli v Indonezijo, kjer bodo odigrali več tekem, dne 3. novembra pa bodo v Indoneziji nastopili nogometaši ZR Nemčije.

*

Tudi Poljak Josef Schmidt je ponovil svoj uspeh iz Rima. Z zmago v troskoku je včeraj dobil zlato kolajno v isti disciplini kakor v Rimu.

Hkrati je tudi popravil olimpijski rekord v tej disciplini za 4 cm, medtem ko se mu ni posrečilo popraviti svetovnega rekorda, ki ga ima sam s skokom 17.03 m.

*

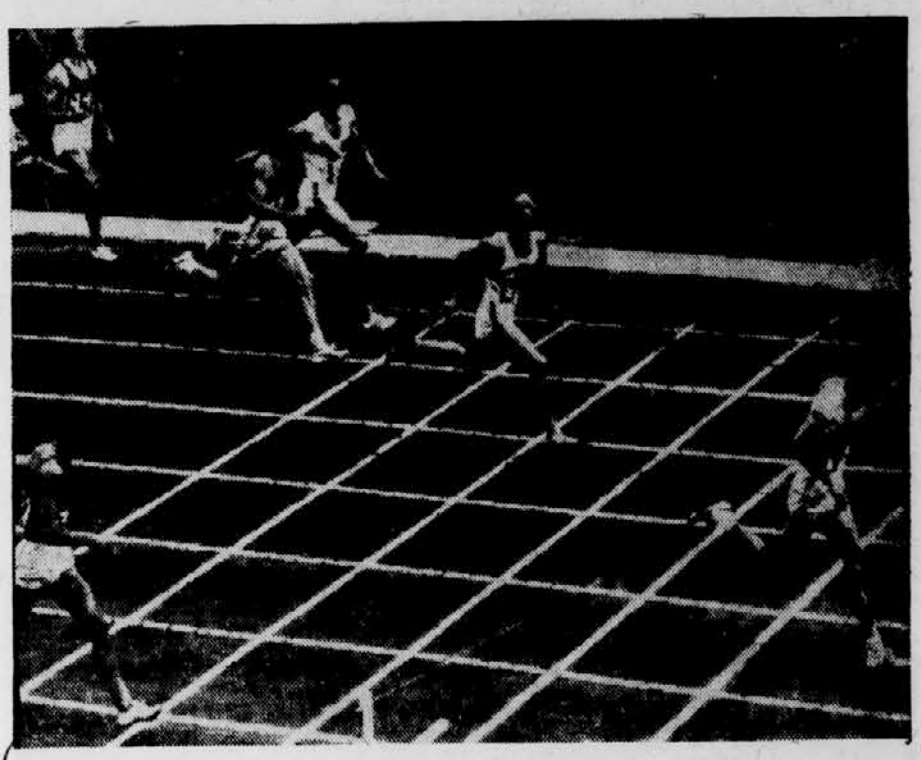
Kamorkoli stopi taj človek v japonski prestolnici za kulinarično uslugo, povsod je sprejemni »obred« enak. Najprej položijo predenj v milnem vodo namočen prt, da si z njim obriše roke in potem začne prebirati jedilnik. Pri odhodu seveda vsakomur — po mnogih poklonih — v roko, hkrati pa ga topio pozdravije s željo po svidenju in še enkrat krepko stisneje roko. Obenem prejme tudi posetnico ali škatlico vžigalic, na kateri je naslov gostišča s priporočilom, da ga je vredno obiskovati še večkrat, ker nikjer v celem Tokiu ni mogoče jesti bolje in cenejo kakor prav tam. — Prijaznost in vljudnost sta hvale vredni in visoko čislani japonski vrlini.

*

Med jadralci v Enošimi so marsikdaj in marsikje posvetujejo na račun enega tajskih princev, ki je prispel na prizorišče olimpijskih iger z dvema ženama, doma pa je pustil sami še dve zakoniti življenjski družici. Ena izmed njih je stalno okrog posadke jadrnice, ki jo bo krmaril princ, in vsi sodijo, da mu je ta brž čas tudi najbolj pri srcu. Splošno mnenje prehodnih stanovalcev v Enošimi pa se čedalje preusmerja v obsalovanje, ker se ta mož svojih žena ne more znebiti niti takrat, kadar je v čolnu. — To ni lepo in gre pravzaprav za nevljudno klevetanje, ki izvira od tod, ker ima ta mladi mož modre krvi po vseh zakonih lahko več žena.

Cerar in ostali v skupini A

Boris Gregorka je še kar zadovoljen z žrebom za tekmovanje telovadnih vrst. Naši so v I. skupini skupaj s Čehi, Italijani ter Južnimi Korejci, hkrati z njimi pa bo v konkurenci še kombinirana ekipa, ki jo sestavljajo 3 Švedi, 2 Norvežana in 1 Mongolec. Zanimivo bo tudi tekmovanje v D skupini, kjer bo med seboj Rusi, Japonci, Komuni, Bolgari in Kubanci. Japonci niti ne skrivajo, da se potegujejo za zlata odličja med ekipami ter tudi na posameznih orodjih. Sovjetski tekmovalci pa so zelo zadržani in zvečine ne dajejo nobenih izjav.

ZLATO ZA SVETOVNEGA REKORDERJA — Američan Warren Jay Cawley iz Los Angelesa prvi na cilju teka na 400 m z ovirami. Drugi je bil John Hugh Cooper (V. B.), tretji (na levi) pa bivši svetovni rekorder Salvatore Morale (It.).

Pred 52... 48... 23 leti...

SPORTNI LIST, 11. AVGUSTA 1932

V teku na 110 m lese so si prva tri mesta razdelili Amerikanci. Prvo mesto Saling, v novem olimpijskem rekordu, 14,5 sek. Njegova zmaga ni iznenadila, ker je letos že opetovano dosegel čas 14,1 sek ... Nemca Welscheru so sodniki diskvalificirali, ker je podrl 4 lese, sicer bi se s časom 14.8 lahko dobro plasiral ...

SLOVENSKI NAROD, 16. JULIJA 1924

Danes je obiskal olimpijske igre princ of Wales, ki je govoril s posameznimi tekmovalci-atleti. Druga zanimivost pa je bila, obisk garderob v slačilnicah po »temnih elementih«, ki so zbirali listnice mednarodno nepristransko. Od naših so počastili Perperja, a so se urezali, ker so dobili listnico prazno ... Trpi pa škodo na sitnostih, ker mu je z listnico izginil potni list in vse legitimacije ...

JUTRO, 20. AVGUSTA 1932

Pri teku na 3000 m z zaprekami, so bili na vsaki olimpiadi drugi zastopniki. Lankale, ki je zmagal v Amsterdamu, sploh ni bilo v Kalifornijo ... Angleži, ki so specialisti v tej disciplini, tudi letos niso mogli izvojevati zlatega kovanja, ki jim ga je pred nosom snel Finec Isohollo s časom 9:18,4. ...

SLOVENSKI NAROD, 17. AVGUSTA 1936

Glavna panoga olimpijskih iger je vedno lahka atletika. V tej panogi je vedno prvačila Amerika. ... Črno pleme sicer smatrajo Amerikanci za manjvredno, toda brez njega bi Ameriki na olimpiadi slaba predla ... Tu je omeniti zlasti čudovitega Jesseja Owensa, 22 letnega visokošolca kalifornijske univerze, ki je sam dobil 3 zlate medalje ...

ATLETIKA

110 m OVIRE (M)

Kvalifikacije

Prva skupina: Mazza (Italija) 14,2, Davenport (ZDA) 14,4, Jajuda (Japonska) 14,5.

Druga skupina: Lindgren (ZDA) 14,2, Kontarev SZ 14,2, John (Nemčija) 14,3.

Tretja skupina: Mihajlov (SZ) 14,1, Cornacchia (Italija) 14,2, 14,2, Forsander (Švedska) 14,3.

Četrta skupina: Ottoz (Italija) 14,6, Betancourt (Kuba) 14,6, Čistjakov (SZ) 14,7.

Peta skupina: Duriez (Francija) 14,2, Jones (ZDA) 14,2, Parker (ZDA) 14,2, Randahava (Indija) 14,3.

KLADIVO (M)

Kvalifikacije

Finalisti (13): Zsivotsky (Madžarska) 67,99, Connolly (ZDA) 67,40, Klim (SZ) 66,10, Smolinski (Poljska) 66,00, Nikulin (SZ) 65,64, Tur (Poljska) 65,03, Beyer (Nemčija) 65,01, Bruke (ZDA), Thun (Avstralija) 64,73, Ekschmidt (Madžarska) 64,64, Hall (ZDA) 64,31, Bakarinov (SZ) 63,86, Sugavara (Japonska) 63,84, Cieply (Poljska) 63,66, Maroušek (ČSSR) 63,53.

KROGLA (M)

Kvalifikacije

Finalisti (13): Long (ZDA) 19,51, Matson (ZDA 18,92, Lipsnis (SZ) 18,30,» Variu (Madžarska) 18,26, Nagy (Madžarska) 18,14, Tsakanikas (Grčija) 18,05, Komar (Poljska) 18,05, Mills (Nova Zelandija) 18,05, Lagner (Nemčija) 17,90, Varanauskas (SZ) 17,86, O'Brien (ZDA) 17, 84, Karasiov (SZ) 17,83, Hoffman (Nemčija) 17,82.

PALICA (M)

Finale

Z — Hansen (ZDA)	**5,10**
S — Reinhardt (Nemčija)	**5,05**
B — Lennertz (Nemčija)	**5,00**
4 — Preusseger (Nemčija)	**5,00**
5 — Bliznjecov (SZ)	**4,95**
6 — Tomašek (ČSSR)	**4,90**
7 — Nikula (Finska)	**4,90**
8 — Pemelton (ZDA)	**4,80**
9 — Feld (SZ)	**4,80**
10 — Moro (Kanada)	**4,70**
11 — Pennel (ZDA)	**4,70**
12 — Ankio (Finska)	**4,70**
13 — Lešek (Jugoslavija)	**4,70**

PETEROBOJ

Finale

Z — Irina Press (SZ) 5.246 točk (80 m ovire — 10,7, krogla — 17,16, višina — 1,61, daljina — 6,24, 200 m — 24,7).
S — Rand (VB) 5.035 (10,9, 11,05, 1,72, 6,55, 24,2).
B — Bistrova (SZ) 4.956 (10,7, 13,47, 1,60, 6,11, 25,5).
4 — Peters (VB) 4.797 (11,0, 13,48, 1,60, 5,60, 25,4).
5 — Stamejčič (Jugoslavija) 4.790 (10,9, 12,73, 1,54, 6,19, 25,2).
6 — Hoffmann (Nemčija) 4.737

200 m (M)

Polfinale

Prva skupina: Drayton (ZDA) 20,5, Otolina (Italija) 20,7, Stebbins (ZDA) 20,8, Foik (Poljska) 20,9, Genevay (Francija) 20,9 Herrera (Venezuela) 21,0, Lintjes (Nizozemska) 21,1, El Maachi Bouhaib (Maroko) 21,6.

Druga skupina: Carr (ZDA) 20,6, Berruti (Italija) 20,7, Roberts (Trinidad) 20,8, Jerome (Kanada) 21,0, Bambuck (Francija) 21,0, Schumann (Nemčija) 21,1, Delecour (Francija) 21,2, Jegathesen (Malezija) 21,6.

400 m (M)

Kvalifikacije

Prva skupina: Mottley (Trinidad) 49,9, Brightwell (VB) 46,1, Boccardo (Francija) 46,6, Eddy (Avstralija) 46,8.

Druga skupina: Bernard (Trinidad) 46,8, Bello (Italija) 47,5, Arhipčuk (SZ) 47, 8, Grahman (VB) 48,4.

Tretja skupina: Badenski (Poljska) 46,4, Metcalfe (VB) 46,7, Juttner (Nemčija 47,0, Hollette (Jamaica) 47,5.

Četrta skupina: Williams (ZDA) 46,2, Skinner (Trinidad) 46,5, Bezabin (Etiopija) 46,7, Vassella (Avstralija) 46,9, Schmitt (Nemčija) 46,9, Sadiq (Pakistan) 47,3.

Peta skupina: Cassell (ZDA) 46,3, Crothers (Kanada) 46,3, Addi (Gana) 47,2, Grajels (Kolumbija) 47,2, Biškov (SZ) 47,3.

Šesta skupina: Larrabee (ZDA) 46,8, Quart (Gana) 47,1, Leang (Švica), Sverbetov (SZ) 47,3, Roche (Avstralija) 47,4.

Sedma skupina: Trousil (ČSSR) 47,0, Kiprugut (Kenija) 47,1, Kahn (Jamaica) 47,2, Kluczek (Poljska) 47,3.

četrtfinale

Prva skupina: Mottley (Trinidad) 45,8, Cassell (ZDA) 46,2, Boccardo (Francija) 46,3, Vassella (Avstralija) 46,5.

Druga skupina: Badenski (Poljska) 46,5, Crothers (Kanada) 46,7, Graham (VB) 46,8, Kahn (Jamaica) 46,9.

Tretja skupina: Larrabee (ZDA) 46,5, Bernard (Trinidad) 46,7, Brightwell (VB) 47,1, Juttner (Nemčija) 47,2.

Četrta skupina: Skinner (Trinidad) 46,9, Williams (ZDA) 46,9, Bazabih (Etiopija) 47,2, Addi (Gana) 47,3.

KROGLA (M)

Finale

Z — Long (ZDA)	**20,33**
S — Matson (ZDA)	**20,20**
B — Variu (Madžarska)	**19,39**
4 — O'Brien (ZDA)	**19,20**
5 — Nagy — (Madžarska)	**18,88**
6 — Karosov (SZ)	**18,86**

400 m (Ž)

Finale

Z — Cuthbert (Avstralija)	**52,9**
S — Packer (VB)	**52,2**
B — Amoore (Avstralija)	**53,4**
4 — Munkacsi (Madžarska)	**54,4**
5 — Itkina (SZ)	**54,6**
6 — Van der Zwaar (Nizozemska)	**55,2**
7 — Schmidt (Nemčija)	**55,4**
8 — Lebret (Francija)	**55,5**

200 m (M)

Finale

Z — Carr (ZDA)	**20,3**
S — Drayton (ZDA)	**20,5**
B — Roberts (Trinidad)	**20,6**
4 — Jerome (Kanada)	**20,7**
5 — Berruti (Italija)	**20,8**
6 — Foik (Poljska)	**20,8**
7 — Stebbins (ZDA)	**20,8**
8 — Otolina (Italija)	**20,9**

1.500 m (M)

Kvalifikacije

Prva skupina: Baron (Poljska) 3:45,3, Davies (Nova Zelandija) 3:45,4, Burleson (ZDA) 3:45,6, Leps (Kanada) 3:46,4, Mc Kim (VB) 3:46,8.

Druga skupina: Bernard (Francija) 3:43,3, May (Nemčija) 3:44,2, Ryan (ZDA) 3:44,2, Whetton (VB) 3:44,4, Olafsson (Švedska) 3:44,8.

Tretja skupina: Keino (Kenija) 3:45,8, Holtz (Nemčija) 3:46,6, O'Hara (ZDA) 3:46,7, Snell (Nova Zelandija) 3:46,8, Lindback (Švedska) 3:47,1.

Četrta skupina: Simpson (VB) 3:42,8, Wadoux (Francija) 3:43,0, Odložil (ČSSR) 3:43,2, Alonsius (Belgija) 3:43,3, Važič (Jugoslavija) 3:43,9, Valentin (Nemčija) 3:44,9, Memo (Etiopija) 3:45,8.

3.000 m OVIRE (M)

Finale

Z — Roelants (Belgija)	**8:30,8**
S — Herriott (VB)	**8:32,4**
B — Beljajev (SZ)	**8:33,8**
4 — Oliverra (Portugalska)	**8:35,4**
5 — Young (ZDA)	**8:38,2**
6 — Texereau (Francija)	**8:38,6**
7 — Aleksiunas (SZ)	**8:39,0**
8 — Gustavsson (Šved.)	**8:41,8**
9 — El Gazi (Maroko)	**8:43,8**
10 — Pomfret (VB)	**8:43,8**

PLAVANJE

400 m PROSTO (Z)

Kvalifikacije

Prva skupina: Duenkel (ZDA) 4:48,6.

Druga skupina: Herford (Avstralija) 4:49,8, Lilja (Švedska) 4:52,3.

Tretja skupina: Long (VB) 4:54,5.

Četrta skupina: Ramenofsky (ZDA) 4:47,7, Fraser (Avstralija) 4:52,2, Hughes (Kanada) 4:54,8.

Peta skupina: Stickles (ZDA) 4:49,3.

4 × 200 m (M)

Kvalifikacije

Prva skupina: Nemčija (Gregor, Hetz, Wiegand, Klein), 8:09,7, Japonska 8:10,4, Sovjetska zveza 8:17,0, Italija 8:17,8.

Druga skupiha: ZDA (Mettner, Lyons, Wall, Townsend) 8:09,0, Švedska 8:10,3, Francija 8:17,0, Avstralija 8:18,3.

200 m METULJČEK (M)

Kvalifikacije

Prva skupina: Robie (ZDA) 2:09,3, Schmidt (ZDA) 2:11,5, Hill (Avstralija) 2:11,9, Kuzmin (SZ) 2:11,9.

Druga skupina: Berry (Avstralija) 2:09,8, Ricker (Avstralija) 2:09,9, Kadonaga (Japonska) 2:12,3, Sherry (Kanada) 2:12,9.

1.500 m PROSTO (M)

Z — Windle (Avstralija)	**17:01,7**
S — Nelson (ZDA)	**17:03,0**
B — Wood (Avstralija)	**17:07,1**
4 — Farley (ZDA)	**17:18,2**
5 — Phegan (Avstralija)	**17:22,4**
6 — Sasaki (Japonska)	**17:25,3**
7 — Saari (ZDA)	**17:29,8**
8 — Katona (Madžarska)	**17:38,0**

400 m MEŠANO (Ž)

Finale

Z — De Varona (ZDA)	**5:18,7**
S — Finneran (ZDA)	**5:24,1**
B — Randall (ZDA)	**5:24,2**
4 — Holletz (Nemčija)	**5:25,6**
5 — Mc Gill (Avstralija)	**5:28,4**
6 — Heukels (Nizozemska)	**5:30,3**
7 — Lonsbrough (VB)	**5:30,5**
8 — Egervari (Madžarska)	**5:38,4**

ROKOBORBA

PERESNOLAHKA

Prvo kolo

Mirmalek (Iran) — Mankur (ZAR) 2:0, Olsson (Švedska) — Bolocan (Romunija) 2:0, Schneider (Nemčija) — Stojkov (Bolgarija) 1:1, Lehtonen (Finska) — Lebovič (Argentina) 2:0 tuš, Skritstrup (Danska) — Cile (Turčija) 1:1, Rurua (SZ) — Maciok (Poljska) 2:0, Nevis (Belgija) — Patil (Indija) 2:0 tuš, Johan (Avstrija) — Senoša (Filipini) 2:0 tuš, Sakurama (Japonska) — Tovar (Mehika) 2:0, Galatopules (Grčija) — Kim (Južna Koreja) 2:0, Poliak (Madžarska) — Finle (ZDA) 2:0, Martinović (Jugoslavija) — Said (Afganistan) 2:0.

Drugo kolo

Martinović — Schneider 1:1, Poliak — Kim 2:0 tuš.

Tretje kolo

Martinović — Stojkov 2:0 tuš, Bolocan — Mirmalek 1:1, Olsson — Mansur 0:2, Rurua — Skritstrup 2:0.

Negativne točke: Poliak 1, Rurua in Martinović 2 itd.

LAHKA

Prvo kolo

Burke (ZDA) — Agrahimian (Iran) 1:1, Echanis (Mehika) — Said (Afganistan) 1:1, Tapio (Finska) — Bularca (Romunija) 1:1, Savs (Grčija) — Kim (Južna Koraja) 2:0, Fuijata (Japonska) — Romero (Argentina) 2:0, Guanceladze (SZ) — Schmit (Nemčija) 2:0, Jansson (Švedska) — Madsen (Danska) 2:0, Ajvaz (Turčija) — Ibrahim (ZAR) 2:0, Horvat (Jugoslavija) — Berger (Avstrija) 2:0.

Drugo kolo

Horvat — Ibrahim 2:0, Ivanov — Burke 2:0, Taipo — Agrahimian 2:0 tuš, Bularca — Kim 2:0, Fuijata — Savas 2:0, Jansson — Echanis 2:0 tuš, Madsen — Said 2:0, Ajvaz — Guanceladze 1:1.

Negativne točke: Fuijata, Jansson in Ivanov 1, Tapio, Ajvaz in Horvat 2, Bularca 3 itd.

SREDNJA

Prvo kolo

Simić (Jugoslavija) — Holosi (Madžarska) 2:0, Bimbalov (Bolgarija) — Ki Jul Li (Južna Koreja) 2:0 tuš, Popović (Romunija) — Olenjik (SZ) 1:1, Metz (Nemčija) — Kuecinski (Poljska) 2:0, Kormanik (ČSSR) — Hiraki (Japonska) 2:0 tuš, Kobelt (Švica) — Garcia (Filipini) 2:0 tuš.

POLTEŽJA

Prvo kolo

Cucić (Jugoslavija) — Abašidze (SZ) 1:1.

KOLESARSTVO

1.000 m (KRONOMETER)

Kvalifikacije

Četrtfinalisti: Morelon (Francija), Trentin (Francija), Bianchetto (Italija), Pettenella (Italija), Sercu (Belgija), Jimenez (Kolumbija), Zajec (Poljska) in Fuggerer (Nemčija).

ZASLEDOVALNA VOŽNJA

Polfinale

Prva skupina: Uršič (Italija) 4:56,64, Groen (Nizozemska) 5:01,36.

Druga skupina: Daller (ČSSR) 5:04,75, Uršič (Italija) 5:05,96.

Finale

Za prvo mesto: Daller (ČSSR) 5:04,75 Uršič (Italija) 5:05,96.

Za tretje mesto: Isaksson (Danska) 5:01,90, Groen (Nizozemska) 5:04,21.

Z — Daller (ČSSR)
S — Uršič (Italija)
B — Isaksson (Danska)
4 — Groen (Nizozemska)

STRELJANJE

GLINASTI GOLOBI

Finale

Z — Nattarelli (Italija)	**198**
S — Seničev (SZ)	**194**
B — Morris (ZDA)	**194**
4 — Rosini (Italija)	**194**
5 — Dimitrescu (Romunija)	**193**
6 — Lira (Čile)	**193**

DVIGANJE UTEŽI

SREDNJE TEŽKA

Finale

Z — Golovanov (SZ)	**487,5**
S — Martin (VB)	**475,0**
B — Palinjski (Poljska)	**467,5**
4 — Merch (ZDA)	**467,5**
5 — Baroga (Romunija)	**460,0**
6 — Nemessanyi (Madžarska)	**460,0**

ODBOJKA

MOŠKI

ČSSR — ZDA 3:0 (15:7, 15:13, 16:14).
Japonska — Bolgarija 3:1 (15:10, 12:15, 15:6, 15:10).
Brazilija — Južna Koreja 3:1 (15:12, 15:8, 14:16, 16:14).
Romunija — Nizozemska 3:0 (15:9, 15:6, 15:13).
SZ — Madžarska 3:0 (15:9, 15:13, 15:11).

ŽENSKE

SZ — ZDA 3:0 (15:9, 15:13, 15:11).

SABLJANJE

FLORET (Ž)

Finale

Rezultati baraža:
Reito — Ragno 4:1
Mees — Ragno 4:2
Reito — Mees 4:1
Končna razvrstitev:
Z — Reito (Madažrska)
S — Ragno (Italija)
B — Mees (Nemčija)
4 — Gorokhova (SZ)

FLORET (Z) EKIPNO

Finale

Madžarska — Nemčija 9:5
SZ — Italija 9:5
Madžarska — SZ 9:7
Nemčija — Italija 9:5
Z — Madžarska (Sakovics, Juhasz, Agoston).
S — Sovjetska zveza
B — Nemčija
4 — Italija

BOKS

PERESNOLAHKA

Tun (Burma) — Adbeh (Nigerija) 2:0.
Schulz (Nemčija) — Waruings (Kenija) 2:0.
Crudi (Romunija) — Limmonen (Finska) 2:0.
Stepaškin (SZ) — Hsu (Tajvan) 2:0 t. k. o. v 2. rundi.
Brown (ZDA) — Khiru (Kambodža) 2:0.
Aguirre (Mehika) — Ku Suk (Koreja) 2:0.
Gutman (Poljska) — Takajama (Japonska) 2:0.
Villanueva (Filipini) — Hansen (Tunis) 2:0.

POLSREDNJA

Ibogs (Danska) — Baisun (Formoza) 2:0 t. k. o. v 1. rundi.
Maijegun (Nigerija) — Robinson (VB) 2:0 t. k. o. v 1. rundi.
Barber (Avstralija) — Ocampo (Filipini) 2:0.
Gonzales (Francija) — Masuda (Japonska) 2:0.
Davies (Gana) — Gibsson (ZDA) 2:0.
Lagutin (SZ) — Chirino (Argentina) 2:0.
Grzesiak (Poljska) — Mattsson (Finska) 2:0.
Mirza (Romunija) — Elnahas (ZAR) 2:0.

POLTEŽKA

Schlegel (Nemčija) — Mugvanija (Uganda) 2:0.
Pinto (Italija) — Lubbers (Nizozemska) 2:0.
Mersal (ZAR) — Arimi (Gana) 2:0.
Nikolov (Bolgarija) — Thebault (Francija) 2:0 t. k. o. v 1. rundi.

HOKEJ NA TRAVI

Japonska — Kenija 2:0 (1:0)
Pakistan — Rodezija 6:0 (4:0)
Španija — Nemčija 1:1 (0:0)
Nizozemska — Hongkong 7:0 (4:0)
Indija — Malezija 3:1 (1:0)
Belgija — Kanada 5:1 (1:1)
Pakistan — Rodezija 6:0 (4:0).
Japonska — Kenija 2:0 (1:0).
Avstralija — Nova Zelandija 2:1 (1:0).

DE VARONA med potapljanjem

VATERPOLO – FINALE ZA PRVO DO ČETRTO MESTO

1. Jugoslavija		**2:0**		**4:4**	**3 (6:4)**
2. Sov. zveza	**0:2**		**2:0**		**2 (2:2)**
3. Italija		**0:2**		**1:3**	**0 (1:5)**
4. Madžarska	**4:4**		**3:1**		**3 (7:5)**

VATERPOLO – FINALE ZA PETO DO OSMO MESTO

1. Romunija			**5:3**	**4:5**	**2 (9:8)**
2. Nizozemska			**7:5**	**1:6**	**2 (8:11)**
3. Belgija	**3:5**	**5:7**			**0 (8:12)**
4. Nemčija	**5:4**	**6:1**			**4 (11:5)**

KOŠARKA – SKUPINA A

1.	**SZ**			**74:65**	**72:59**	**82:63**	**84:42**	**87:76**	**87:52**	**12 (129)**
2.	**ITALIJA**			**58:61**	**68:72**	**74:64**	**79:73**	**85:80**	**66:54**	**8 (+26)**
3.	**POLJSKA**	**65:74**	**61:58**		**81:57**	**60:66**	**56:53**	**70:71**		**6 (+14)**
4.	**JAPONSKA**	**59:72**	**72:68**	**57:81**		**55:65**	**58:41**		**58:37**	**6 (− 5)**
5.	**PORTORIKO**	**63:82**	**64:74**	**66:60**	**65:55**			**73:55**	**88:61**	**8 (+32)**
6.	**MADŽARSKA**	**42:84**	**73:79**	**53:56**	**41:58**			**69:61**	**70:59**	**4 (− 51)**
7.	**MEHIKA**	**76:87**	**80:85**	**71:70**		**55:73**	**61:69**		**78:68**	**4 (− 51)**
8.	**KANADA**	**52:87**	**54:66**		**37:58**	**61:88**	**59:70**	**68:78**		**0 (− 116)**

KOŠARKA – SKUPINA B

1.	**ZDA**		**86:53**	**69:61**	**83:28**	**60:45**	**77:51**	**78:45**		**12 (170)**
2.	**BRAZILIJA**	**53:86**		**68:64**	**80:68**	**50:58**	**61:54**		**92:65**	**8 (+9)**
3.	**JUGOSLAVIJA**	**61:69**	**64:68**		**84:71**	**73:64**		**74:70**	**99:66**	**8 (+47)**
4.	**URUGVAJ**	**28:83**	**68:80**	**71:84**			**73:55**	**58:57**	**105 64 :**	**6 (− 112)**
5.	**PERU**	**45:60**	**58:50**	**64:73**			**59:63**	**62:81**	**84:57**	**4 (− 12)**
6.	**FINSKA**	**51:77**	**54:61**		**55:73**	**63:59**		**61:59**	**80:72**	**6 (− 35)**
7.	**AVSTRALIJA**	**45:87**		**70:74**	**57:58**	**81:62**	**59:61**		**65:58**	**4(− 14)**
8.	**J. KOREJA**		**65:92**	**66:99**	**: 64 105**	**57:84**	**72:80**	**58:65**		**0 (− 143)**

Vrtimo globus

HAVANA — Orkan »Isabelle« je opustošil zahodne dele Kube, zlasti pokrajino Pinar del Rio, kjer se je moralo začasno izseliti nad 3000 ljudi. V viharju so se smrtno ponesrečili trije prebivalci. Radijske postaje in kubanski listi poročajo, da je orkan napravil škodo na poljih. Razkril je mnogo stanovanjskih hiš in na več krajih potrgal daljnovodne žice, tako da so bila nekatera področja brez električne energije.

MUENCHEN — »Kako si predstavljam raj na zemlji, vas zanima?« je rekel filmski komik Theo Lingen. »No, takole: plače iz leta 1964 ob cenah iz leta 1932 in davki iz leta 1913 . . .«

MADRID — V španskem premogovniku Sanfeza v pokrajini Palencie je prišlo do hude eksplozije. Štiri rudarje je zasulo, deset pa je ranjenih. Reševalci so se že prebili do kraja nesreče.

BUDIMPEŠTA — Zadnje dni je na Madžarskem močno deževalo. V županijah Nograd, Tolna in Baranja je padala kot oreh debela toča, ki je napravil škodo zlasti v vinogradih. Ponekod je uničila do 25 odstotkov pridelka. Zaradi nalivov se je naglo zvišala tudi rečna gladina. Samo v treh dneh je na primer Donava narasla za 108 cm.

VARŠAVA — V gozdu Nepolomice so odkrili grobove, kjer so Nemci v zadnjih dneh okupacije zakopali civilne ujetnike. Po poročilih poljskih listov so našli na enem mestu posmrtne ostanke sto ljudi, ki so jih nemške enote ustrelile ali pa pobile.

PARIZ — Sredi prihodnjega leta bodo izročili namenu cestni predor pod Mont Blancom, ki ga skupno gradita Francija in Italija. Prezračevalne naprave že delujejo, zdaj je na vrsti tlakovanje cestišča.

BUKAREŠTA — V romunskem glavnem mestu so odprli razstavo, na kateri je zbranih nad 400 starih knjig, med njimi redke izdaje romunskih književnih del iz 19. stoletja, na primer Eminescujevih pesmi. V zbirki je tudi latinska filozofska razprava, v 15. stoletju natisnjena v Nemčiji, razen tega pa 17 zvezkov obsežnega dela »Gledališče v Evropi«, izdanega leta 1647.

BREMEN — V petih letih zapora je bil 36-letni, zaradi kraje že 14-krat na zaporno kazen obsojen zmikavt 22-krat operiran na želodcu, ker je kar naprej požiral zarjavele žeblje, steklene črepinje in koščke kovin. Razlog: v kaznilniški ambulanti se mu je godilo bolje kot v jetniški celici, od koder je moral povrhu vsega še vsak dan na delo.

LONDON — James McGuigan je povedal, kako so ga prejšnji teden sprejeli na delo v neki tovarni. Ko se je javil kot kandidat, so mu stisnili v roko polo papirja z množico vprašanj. Sklenil je, da bo odgovarjal, kakor mu bo prišlo na misel: Poročen ali samski? Ne, imam gospodinjo. — Kaznovan, od koga? Od hišnega gospodarja. — Prejšnja zaposlitev? Veleposlanik na Antarktiki. Posebne sposobnosti? Izpolnjevanje vprašalnih pol. »Pomislite,« je dejal McGuigan, »četrt ure kasneje so mi sporočili, da sem sprejet v službo!«

Svetovne kuharske bukve

Vse članice ZN so dale recepte narodnih jedi

NEW YORK — Po štirih letih priprav in dela je dobila svojevrstna zamisel otipljivo podobo: dober teden pred 24. oktobrom, dnevom Združenih narodov, so izšle v New Yorku prve kuharske bukve, ki vsebujejo recepte za dve ali tri glavne jedi in specialitete vseh članic OZN. Za zbirko kuharskih receptov, ki naj bi obogatili ne le diplomatsko, marveč tudi druge kuhinje, bo prav gotovo precej zanimanja po vsem svetu.

Preden so sprejeli sklep o sestavi in izdaji te kuharske knjige, ni manjkalo tistih, ki so dvomili o ugodnem odmevu pri predstavnikih v OZN, na katere so se predvsem opirali uresničevalci zamisli.

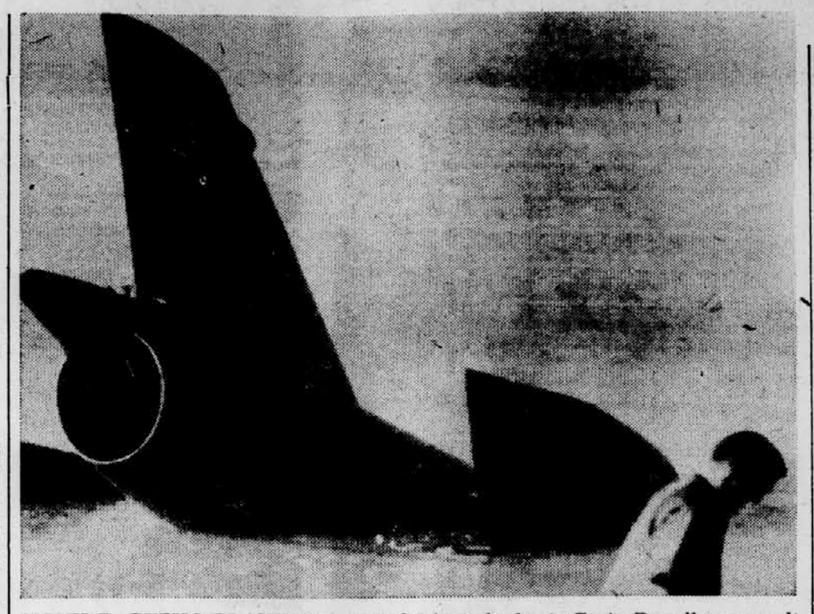
Presenečenje: odziv je bil imeniten. Vsa predstavništva so bila ne samo voljna sodelovati, marveč so si prizadevala po najboljših močeh, da bi bile kuharske bukve res vredne izdajatelja — svetovne organizacije. Na naslov uredniškega odbora so prispeli kuharski recepti za specialitete vseh včlanjenih dežel, mnoge pošiljke so spremljale ponudbe, da bi soproge diplomatskih predstavnikov osebno pomagale z nasveti. Iz nekaterih predstavništev so se ponudili tudi mojstri svojih narodnih specialitet.

Nabralo se je okoli 750 receptov, večinoma s pojasnili. Po daljši razpravi je sklenil organizacijsko-uredniški odbor, da bo v prvih kuharskih bukvah OZN kvečjemu 250 specialitet. V tej množici predlogov je bilo težko pretehtati, kaj je boljše, okusnejše in zaradi svojevrstnosti bolj zanimivo.

V sodelovanju s predlagatelji so izbirali, ob upoštevanju mnogih činiteljev — težnja po zaokroženi, čim preglednejši podobi »svetovne kuhinje« je marsikje odločilno posegla vmes — so izbrali v skladu s sklepom, naj bo večina članic zastopana z dvema, nekatere pa s tremi posebnostmi svoje narodne kuhinje. Jugoslovanska kuhinja, ki se je uvrstila v »prvo kategorijo«, ima v svetovnih kuharskih bukvah tri specialitete, in sicer »podvarak« (kislo zelje pod pečenko), pikantne zrezke in jabolčno kremo »Triglav«.

Tablete za tatove

»Poslej ne bo več treba spravljati tatov pod ključ in zapah, kjer naj bi se poboljšali,« je govoril psihiater Eysenck na strokovnem posvetovanju v Londonu. Zmikavte, ki radi tvegajo »pet prstov in malce strahu«, da si skrivaj prisvojijo to ali ono tujo lastnino, bi po Eysenckovem predlogu v prihodnje zdravili »s kroglicami proti kraji«. V lažjih primerih povsem zadošča en sam zavojček tablet, da se tatič spremeni v spodobnega člana človeške družbe.

IZPUH Z »REPNO PLAVUTJO« je štrlel iz vode, ko je Craig Breedlove zaradi tehnične okvare izgubil oblast nad krmilom turboreakcijskega avtomobila »Spirit of America« in ga je kakih 10 km pred ciljem zaneslo s steze v jarek na »slani ravnici« pri Bonnevillu v Utahu (ZDA). Preizkusni vozač Breedlove je zlezel iz potopljenega voza in nepoškodovan splaval na breg. Foto: AP

PETERČKI, SAMI DEČKI — Vsak na svojem in vsi skupaj sedijo peterčki, edini moški peterčki, kar jih pozna svet. V Venezueli so doma. De Prieto se pišejo, pred letom dni so prišli na svet. Njihova mama Ines (36 let), predlanskim drugič poročena, je prinesla v novo zakonsko zvezo pet, že prej dvakrat poročeni očka Efren pa kar deset otrok. Če prištejemo še male kričače na sliki . . .

Popotni vtisi vesoljske trojke

V dobro opremljeni kabini še ni potrebna kozmonavtska obleka

MOSKVA — »Po zaslugi konstruktorjev, ki so zagotovili ljudem na sedežih v vesoljski ladji ‚Voshod' širok zorni kot, smo mnogo videli na vesoljski poti okoli našega planeta,« povzemamo po izjavah, ki so jih dali novinarjem na kozmodromu Bajkonur med opisom svojih vtisov sovjetski kozmonavti: pilot Vladimir Komarov, znanstvenik Konstantin Feoktistov in zdravnik Boris Jegorov.

Komandant vesoljske ladje Komarov je dejal, da ga je očarala lepota Zemlje. »Ozračje se je prekrasno prelivalo v mesečini,« je rekel znanstvenik Feoktistov, zdravnik pa je govoril predvsem o stanju brez teže. »Nenadoma me je navdal občutek, da sem čisto lahek,« je rekel zdravnik, čigar naloga je bila stalno opazovati oba tovariša v ‚Voshodu'. »Ker nisem zasledil v njiju nikakršnih sprememb, sem se lahko posvetil drugemu delu.«

Feoktistov je navdušeno opisoval sončni vzhod in zahod. »Mesec je bil prav tak, kot ga vidimo z zemeljske površine — je dejal — čeprav so mu bili v ‚Voshodu' štiristo kilometrov bliže in izven zemeljskega ozračja, v katerem se razpršuje njegova medla svetloba.«

Vsak član posadke je imel natančno določene naloge. Komarov je krmaril vesoljsko ladjo in jo naravnaval v različne smeri, da bi zagotovil najugodnejše možnosti za znanstvene poskuse in opazovanje. Njegova dolžnost ob vrnitvi na zemeljsko površino: pristati ob določenem času na določenem kraju. »Pristali smo brez sunkov in tresljajev,« je rekel. »Ko smo zlezli iz vesoljske ladje, ni bilo na zemlji nikakršnih sledov.«

Kozmonavti so pred poletom napravili vsak drugačno stopnjo treninga, vendar zdravnik Jegorov ni opazil nikakršne razlike med njihovimi organizmi. Po tem in po počutju kozmonavtov med poletom sklepa Jegorov, da dolžina poleta ni odločilnega pomena, zelo važne pa so metode.

O obleki treh kozmonavtov v »Voshodu« je govoril Feoktistov. Enostavna je in tako pripravna, da nič ne ovira pri delu med poletom. Posebna obleka — je dejal — za zdaj ni nujno potrebna, zlasti če je vesoljska ladja opremljena tako udobno kot »Voshod«.

Kozmonavti bodo pripravili izčrpno poročilo o poskusih, raziskavah in ugotovitvah med poletom. Podatke, ki jih je zbral zdravnik, bodo proučili v laboratorijih. Znanstvenik Feoktistov sodi, da mu bodo izkušnje v »Voshodu« koristile pri reševanju problemov na področju teorije gibanja.

T.

Ogljik iz zraka

Ameriški znanstvenik dr. Rabinovitch je izračunal, da zelene rastline po vsem svetu vsrkajo iz zraka okoli 200 milijard ton ogljika na leto in ga »predelajo« v ogljikove hidrate. Primerjava: za vse svoje enoletne potrebe po energiji in toploti porabi človeštvo tisto množino goriva, ki ustreza približno štirim milijardam ton ogljika.

Norman Daniels

DENISE

Skrivna ljubezen doktorja Kildara

16. NADALJEVANJE

»Beži no beži!« je rekla.

»Denise, rad bi te nekaj vprašal.«

Veselje ji je z obraza na mah splahnelo, tako da je precej videl, da ni bilo polno, pristno. Sklonila se je bliže k njemu in ga moledujoče pogledala v oči.

»Jimmy . . . Prosim, ne zdaj!«

»Moram, Denise! Moram vedeti!«

»Prav, Jimmy.«

»Ne znam si predstavljati, kako se je to zgodilo, vendar je zdaj seveda jasno, da nisi študentka, ki se vpisuje v drugi letnik. Ob tem posegu si bila izkušenejša in spretnejša kot jaz, Denise.«

»Jimmy, ves čas si natanko vedel, kako ukrepati, in izvedel operacijo tako, da je bolje nisi mogel.«

»Vendar pa se le nisem spomnil, da bi stekel v kuhinjo po nož.«

»Kako le? Moral si biti ob bolniku!«

»Natanko si vedela, kako velik nož potrebujem. Vedela si tudi to, da potrebujeva cevko in naročila, naj jo prineso. Izmerila si možakarju utrip in ugotovila znamenja bližajoče se smrti. Prijela si ga za glavo in jo potegnila k sebi, da so se mu vratne mišice napele in da sem ga lahko operiral. In tako dalje in tako dalje. Storila si prav toliko dobrega, ali pa še celo več, kot jaz. Rekla si sicer, da si name ponosna, toda to ni nič v primerjavi s hvaležnostjo, ki jo čutim do tebe, ali s tem, kako ponosen sem nate.«

»Hvala, Jimmy!«

»Denise, ti si medicinska sestra z diplomo. Ali pa celo zdravnica. Po mojem imaš zanesljivo kvalifikacijo, bodisi za prvi ali pa za drugi poklic. Kaj mi boš na to odgovorila, Denise? Kdo si? Kaj si?«

Naslonila se je nazaj in se v stolu skoraj zgrbančila.

»Ime mi je Denise Landon. Sem študentka prvega letnika. To je vse, kar vem lahko povem, gospod doktor. No, povem vam lahko še to, da bi šla rada domov. Prosim, odpelji me domov, Jimmy . . . Prosim te! . . . Prosim te! In ne vprašuj me več! Ker vprašanj ne prenesem! Ne morem!«

V

Kildare je bil drugo jutro na svojem službenem mestu natanko ob sedmih; najprej je asistiral pri operaciji želodca, potem napravil obhod po bolniškem oddelku, tam pa prvič občutil posledice neprespane noči.

Ko je prejšnjo noč peljal Denise v internat, sta pravzaprav vso pot molčala, zakaj če si je še tako prizadeval, da bi z njo navezal pogovor, se ni hotela meniti niti o najvsakdanjejših rečeh. In tudi ko jo je na koncu v slovo poljubil, je ostala popolnoma hladna. Očitno jo je njegova velika zvedavost globoko pretresla. Res lep, vesel večer se je končal mučno zaradi skorajšnje nesreče, ki sta jo sicer uspešno odvrnila, toda ob njej sta začutila novo osebno bolečino.

Zaspati ni mogel najmanj kaki dve uri, zapravljajoč spanec, ki mu je bila za delo drugi dan tako hudo potreben, vendar se v mislih ni in ni mogel ločiti od Denise in od vprašanj, zakaj mu ni hotela odgovoriti, ko jo je vprašal, kaj je in kdo je.

Skušal se je prepričevati, da bi bilo vse tisto, kar je pokazala, zmožna napraviti sleherna študentka prvega letnika, ki študira mnogo knjig in ki se še posebej zanima za svoj študij. Navsezadnje je lahko v knjigah prebrala, da je potrebna punktacija sapnika, kadar se komu kaj zatakne v goltancu in ga zamaši, tako da ne more več dihati. Pri skoraj vsaki operaciji pa je seveda potreben nož. Celo največji laik bi bil v tem primeru dovolj pameten, da bi ne prinesel mesarskega noža, saj je bilo več ko očitno, da je potreben samo majhen vrez. Tisto, da je bolnika prijela za glavo, jo potegnila k sebi in mu napela vrat, je bilo seveda čisto poklicna kretnja, vendar pri tem ne gre zanikati, da je dekle v prvem letniku poslušalo intenzivna predavanja iz fiziologije in anatomije. Vedeti je morala, da je treba vrat napeti, če hočeš na njem z nožem kaj opraviti. Uporaba medicinskega termina je bila res nepotrebna — toda ali je bila res tako nepotrebna? Denise se je še učila. Zakaj bi ne smela poznati strokovnih terminov? Kot na primer imena dihalne cevke, ki jo je vtaknil v sapnik? Canula nikakor ni izjemen instrument, ki ga v tem poklicu le redko vidiš. Često ga uporabljajo. In vsaka sestra ga predobro pozna.

Tako si je slednjič dopovedal, da se je Denise pokazala le za izredno dobro študentko šole za medicinske sestre, nikjer namreč ni bilo rečeno, da bi bila lahko preprosto znanje pokazala samo kot diplomirana sestra ali zdravnica. Denise je bila pač dekle z velikimi zmožnostmi za učenje in z naravnim darom za poklic, ki si ga je zbrala. In vse to ji je hotel tudi povedati, precej ko bi jo prvič srečal.

Izbral si je boljši način. Ni hotel, da bi ga dobili z njo kje na hodniku ali v jedilnici. Sklenil je, da obišče pacienta, ki ga je spoznal prejšnjo noč.

Za dobro voljo

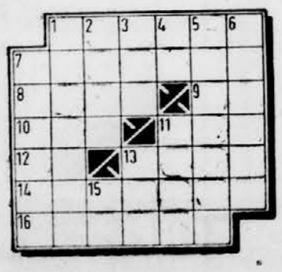

»Če je ta elektronski računalnik res tak vseved in garač, bi pa že lahko vsaj s sebe prah pobrisal . . .«

»Upam, da ga ne boste nikdar več vprašali nič takega!«

Križanka

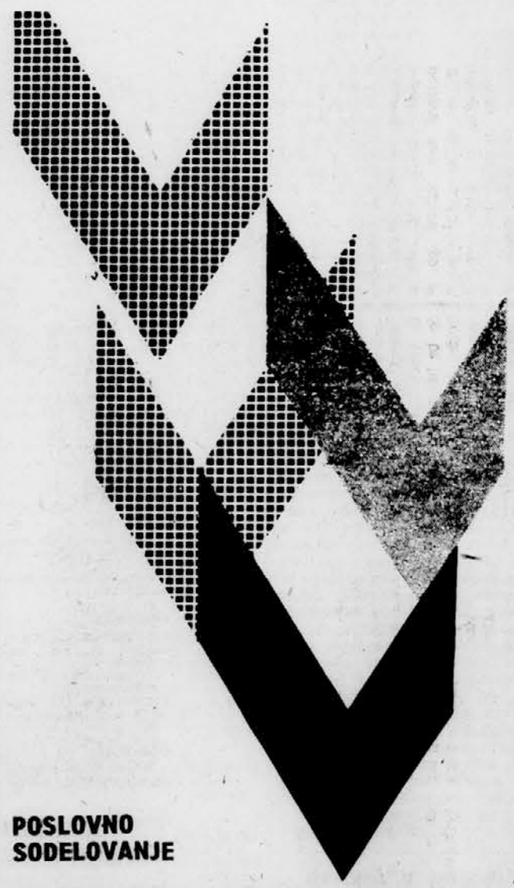

VODORAVNO: 1. odjemalec, stranka, 7. turški srebrnik, 8. južna rastlina z mesnatimi listi, 9. avtomobilska oznaka Valjeva, 10. organ vonja, 11. kovaško delo, kovanje, 12. rimska »štiri«, 13. grič, hrib, 14. zdravilna rastlina, imenovana tudi žajbelj, 16. prebivalka glavnega mesta balkanske države.

NAVPIČNO: 1. tisoč vatov, 2. država v jugovzhodni Aziji, 3. ime italijanske filmske igralke Mirande, 4. latinski vesnik, 5. slabo razpoloženje, 6. telesna poškodba, 7. spačen preplah, brezglavost, 11. bočna kost, 13. pripadnik starodavnega mongolskega naroda, ki je dosegel višek moči pod Atilo, 15. glasbena nota.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. zavist, 7. tustare, 9. romar, 10. kst, 12. osa, 13. sta, 14. sak, 15. Manet, 17. potorka, 20. Lesage.

POSLOVNO SODELOVANJE

na veliki razstavi dosežkov naših znanstveno-raziskovalnih laboratorijev razstavljamo eksponate vseh treh podjetij združenih po panogah s področij

— avtomacije
— brezžične in kanalne telefonije
— avtomatske telefonije
— elektronskih naprav
— kinoakustičnih naprav
— elektronskih merilnih naprav
— radijskih sprejemnikov — gramofonov
— televizijskih sprejemnikov
— varilnih naprav
— sestavnih delov in
— servisa

Wiz · ISKRA

11. MEDNARODNI SEJEM »SODOBNA ELEKTRONIKA« NA GR — HALA B V LJUBLJANI OD 17. DO 25. OKTOBRA 1964.

DNEVNIK ODPRAVE V CORDILLERO REAL

Očak Kraljevske Kordiljere

Popotni vtisi naše alpinistične odprave v Južni Ameriki

Ni bil to le najin uspeh, bila sva člana naše male, a enotne družbice in vsakdo od najinih tovarišev je moral vložiti prav vse svoje sile za to, da smo končno uspeli. Zato nisva bila na vrhu sama, v duhu sva videla poleg sebe prijazne obraze najinih tovarišev, brez katerih bi bil najin vzpon na vrh nemogoč.

Jugoslovanska zastava, ki ji je na ratiščo cepina delala družbo še bolivijska, je zaplapolala na vrhu Illampa. Veseli vriski so se razlegali od okoliških gora in ugašajoč dosegli dve temni točki, ki sta se tisti čas pojavili sredi ledene stene globoko pod nama. Tovariša sta nama hitela naproti! Le za hip sta se ustavila, ko so ju dosegli oddaljeni zvoki, in takoj vedela, da naši napori niso bili zaman. Veselo sta se odzvala najinemu klicu.

Tudi midva sva se morala kmalu posloviti od tega dragocenega vrha, vedno močnejši snežni metež naju je začel skrbeti. Sestop nama je potekal brez posebnih presenečenj, le najine noge so se vedno bolj pritoževale in naju spominjale na napore tega dne. V poslednjih metrih grebena nad ledeno steno sva se morala sredi lahkega sveta varovati, saj sva klecala pri vsakem koraku in prav lahko bi se zgodilo, da bi kateri od naju zdrsnil. Razen tega pa se je novo zapadli sneg začel nabirati na najine dereze v nevarne cokle.

Na skalah tik pod grebenom sta naju pričakala Sandi in Franci z vročo limonado, ki nama je teknila kot že dolgo ne. Tovariša sta prevzela nadaljnjo pot v svoje roke in kmalu je bilo vse nared za spust prek ledene strmine. Zavezali smo skupaj obe vrvi in se na varno zabitih lednih klinih spuščali navzdol.

Šlo je hitro in, ko smo dospeli do šotorčka, smo imeli ravno še toliko časa, da smo lahko sestopili še v prvo višinsko taborišče, kjer smo skromno proslavili uspeh z nekaj konservami ananasovega kompota, nama z Lojzetom pa so tedaj od vseh stvari, kar jih je premogel tabor, še najbolj ugajale mehke in tople spalne vreče.

V naslednjih dneh se je vreme izboljšalo. Jasno nebo nas je razveseljevalo in nadležni pršič se je začel umikati odličnemu srenu. Izkoristili smo dneve, ki so nam še preostali, in se povzpeli še na oba Illampova soseda. Ivo in »stric« Lojze sta navezala na vrv še bolivijskega andinista Eda in vsi trije so se povzpeli na 5930 metrov visoki Pico Schultze; Franci, Lojze in jaz pa smo naslednji dan stopili na severni vrh Illampa — Pico del Norte (6030 m).

S tem je bilo naše bivanje v bolivijskih gorah pri kraju. Dolžnosti v domovini so nas klicale, razen tega pa moram priznati, da se nas je često lotevalo tudi že malce domotožja.

V četrtek, 3. septembra, smo se zbrali v baznem taborišču. Ni bilo tedaj več šotora na gori in ne glasu, ki bi spominjal na ljudi. Tudi naše stopinje je že zametel sneg in le v skalo vsekane črke bodo visoko pod vrhom Illampa spominjale na nas.

Zvečer smo se zbrali v »kuhinji«. Razbili smo nekaj lesenih zabojev in kmalu je skromen taborni ogenj osvetlil naše divje zaraščene obraze. Poskrbeli smo za preostalima steklenicama domače slivovke in dolgo v noč so nato odmevale od pobočij Illampa ljube melodije domačih pesmi. Posebno, ko smo zapeli ono »S Triglavskega veter gorovja . . .«, je v duhu vstala pred nami podoba naših prelepih gora in zaželeli smo si, da bi bila pot do doma čim krajša.

Ta večer je pomenil slovo od gora, ki so nam izpolnile marsikatero planinsko željo in naklonile vrsto nepozabnih doživetij. Okusili smo veselje prvopristopnikov, spoznali šesttisočmeterske višine, se poglobili v dušo te zanimive dežele in njenih ljudi ter preizkusili svoje moči in voljo, premagujoč težave vzponov. Pustili smo v teh gorah svoje sledove, ki jih ne bo moč zbrisati, toda še mnogo močnejši sledovi bodo ostali v nas. Dnevi, ki smo jih prebili sredi visokih bolivijskih gora, so se nam vtisnili v neizbrisen spomin.

TINE MIHELIČ
KONEC

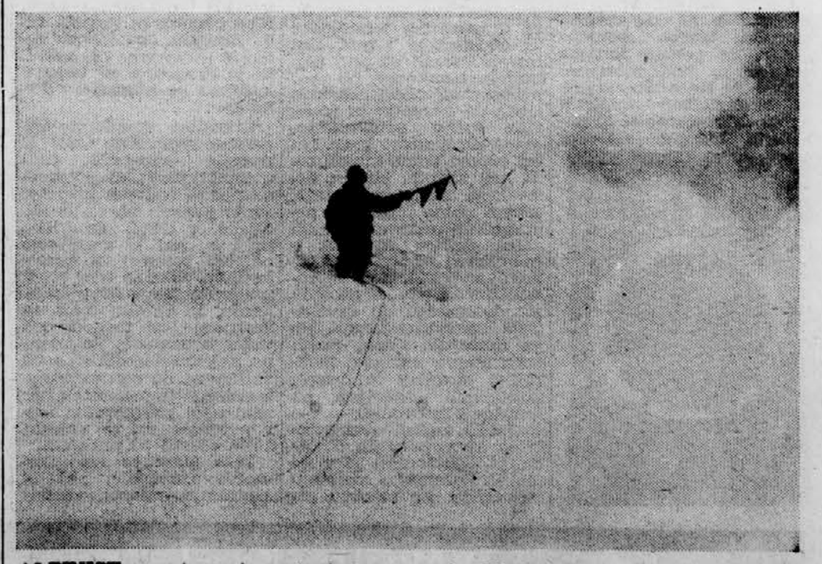
Elektronski prevajalec

Pri prevodu pregovora je stroju spodletelo

BUDIMPEŠTA — Na mednarodnem znanstvenem zborovanju v Budimpešti je dejal eden izmed tolmačev v razgovoru z dr. Desmondom Bernalom, profesorjem fizike na londonski univerzi, da bodo prevajalci po vsej verjetnosti kmalu odveč, ker jih bodo spodrinili elektronski stroji, katerih »magnetni spomin« je naravnan na prevod v enega ali celo v več tujih jezikov.

»Zaradi tega si nikar ne delajte skrbi,« mu je odgovoril prof. Bernal, »kajti stroj, pa naj bo še tako popoln, ne bo nikoli nadomestil človeških možganov. Pred kratkim smo v Angliji naročili elektronskemu prevajalcu, naj prevede v ruščino znan angleški pregovor ‚Daleč od oči, daleč od srca'.«

»Iz rok v roke je šel ruski prevod teh angleških besed,« je nadaljeval prof. Bernal. »Ker ga nismo razumeli, smo ga vložili v elektronske možgane z naročilom, naj tistih nekaj ruskih besed ponovno prevede v angleščino. Prvi hip nam je zaprlo sapo, nato smo bruhnili v smeh, kajti odgovor se je glasil: ‚Nevidno, idiot.' Izkazalo se je, da je stroj razumel izraz ‚daleč od oči' kot nekaj, česar ne vidiš, torej ‚nevidno', ‚daleč od srca' pa kot ‚brez srca', torej ‚sločinsko', ‚idiotsko'.«

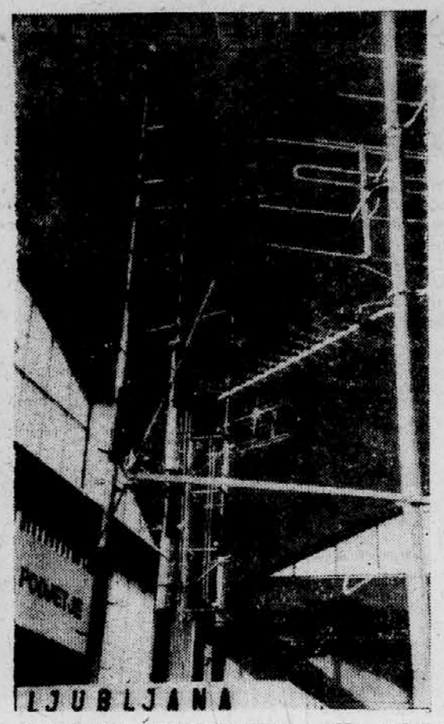
ALPINIST s cepinom in zastavicama na vrhu Illampa, očaka Kraljevske Kordiljere. Foto: T. Mihelič

ZBOROVANJE EVROPSKIH PISATELJEV — Včeraj se je v Beogradu začelo zborovanje evropskih pisateljev, ki se ga udeležujejo avtorji iz 16 evropskih dežel. Na sliki z leve: angleški književnik Wilson, literarni kritik Dragan Jeremić, ki je imel uvodno besedo, in sovjetska pisatelja Boris Sludski in Mežc Laipis.
Foto: Tanjug

NOVI MLADINSKI DOM V BEOGRADU — V Beogradu opravljajo te dni zadnja dela na novem mladinskem domu, v katerem bodo priredili ob 20-letnici osvoboditve jugoslovanskega glavnega mesta več razstav.
Foto: Tanjug

JAMBORI SODOBNOSTI — Na sejmu elektrike v Ljubljani razstavljajo domača podjetja vrsto novih izdelkov Na sliki: raznovrstne antene za telekomunikacije
Foto: Busić

OLIMPIADA IN POLITIKA — Sovjetski boksar bantam kategorije Oleg Grigorijev je prebral novico o odstopu Nikite Hruščova v posebni izdaji nekega japonskega časopisa. Na sliki: Oleg Grigorijev s tolmačem, ki mu prevaja tekst v olimpijskem naselju v Tokiu.
Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Čestitke

jateljski odnosi med našima državama še naprej krepili in vsestransko razvijali v interesu miru in socializma.«

BUKARESTA, 17. okt. (Tanjug) — Predsednik državnega sveta Gheorghiu Dej in predsednik ministrskega sveta Gheorghiu Maurer sta sinoči poslala prvemu sekretarju CK KP SZ Leonidu Brežnjevu in predsedniku ministrskega sveta ZSSR Alekseju Kosiginu brzojavno čestitko. V brzojavki je izraženo prepričanje, da se bodo prijateljski odnosi med obema partijama in narodi nadalje razvijali v interesu obeh dežel ter enotnosti socialističnih držav in komunističnih ter delavskih partij.

Brzojavno so čestitali Brežnjevu in Kosiginu tudi prvi sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije in predsednik ministrskega sveta LR Madžarske Janoš Kadar, predsednik državnega sveta NDR in prvi sekretar Enotne socialistične partije Nemčije Walter Ulbricht, prvi sekretar KPČ Antonin Novotny in predsednik češkoslovaške vlade Josef Lenart.

Leonidu Brežnjevu je ob izvolitvi za prvega sekretarja CK KP SZ poslal čestitko politični biro CK Narodnoosvobodilne fronte Alžirije (FLN).

Novemu sovjetskemu premieru Kosiginu je čestital tudi finski premier Virolainen.

Švedski premier Erlander je po razgovoru s sovjetskim veleposlanikom v Stockholmu izrazil »iskreno upanje, da bo novo sovjetsko vodstvo nadaljevalo politiko popuščanja napetosti«.

Pakistanski predsednik Ajub Kan je poslal novemu sovjetskemu premieru Alekseju Kosiginu poslanico, v kateri izraža dobre želje za uspešno delo pri utrjevanju svetovnega miru in razvijanju prijateljskih odnosov med narodi.

Odmev eksplozije

ment ni presenetil, saj so ga pričakovali.

Indijski premier Šastri je sinoči izjavil, da se je izkazalo kot resnično tisto, kar je dejal na konferenci neangažiranih držav o kitajskih pripravah na eksplozijo atomske bombe. »To pa mi ne daje nobenega zadoščenja,« je pripomnil. »V resnici sem zaprepaden, tako kot tudi ves svet, spričo te nove nevarnosti za ohranitev miru.«

Uradni indijski krogi so mnenja, da je celo majhna atomska bomba zadostno orožje, da postane kitajsko vodstvo še bolj agresivno. Menijo, da se bo kitajski prestiž med majhnimi azijskimi in afriškimi deželami v prihodnjih mesecih vsekakor povečal.

Po vesteh iz Tokia je japonska vlada ostro protestirala proti prvemu kitajskemu atomskemu poskusu ter je pozvalo Kitajsko, naj opusti nadaljnje poskuse z atomskimi bombami.

Glasilo KP Francije »Humanité« objavlja danes namesto komentarja o eksploziji kitajske atomske bombe stališče CK KPF, ki ga je glede tega zavzel že lani oktobra. List povzema to stališče v naslednjem: »Kitajski voditelji planirajo politiko, ki je nevarna za popuščanje mednarodne napetosti in ki jih pelje — kakor tudi de Gaulla — do tega, da obsojajo moskovski sporazum, trpijo atomske poskuse (francoske) na južnem Pacifiku in olajšujejo pot ambicijam zahodnonemških revanšistov, ki upajo, da bodo imeli korist, če se poveča število atomskih držav.«

Glasilo KP Italije »Unità« pa piše: »Eksplozija kitajske atomske bombe mora zbuditi zaskrbljenost in vznemirjenje vse svetovne javnosti.« Že to, da smo dobili novega člana »atomskega kluba« — piše list — danes še bolj zapleta probleme v zvezi s kontrolo in dokončno odpravo atomskega orožja.

Socialistični »Avanti« naglaša v uvodniku, da je treba po eksploziji prve kitajske atomske bombe obravnavati odstavitev Hruščova v veliko širšem okviru mednarodnih odnosov, ki ne zajema samo sovjetsko-kitajskih trenj, ampak tudi »slepo politiko Zahoda do Kitajske«.

Po informacijah iz Adis Abebe je etiopski državni minister za zunanje zadeve Keteme Yifru izrazil obžalovanje ob eksploziji atomske bombe na Kitajskem.

Elektronika

te. Po končanem ogledu, ki je trajal poldrugo uro, sta predstavnika RTV Ljubljana in našega lista zaprosila predsednika Zvezne gospodarske zbornice Jakova Blaževića za kratek razgovor. Vprašala sta ga, kakšen vtis je nanj naredil sejem in kaj naspion sodi o pomenu in vlogi elektronike v našem gospodarskem življenju, zlasti v industriji. Tovariš Blažević je med drugim dejal tole:

»Sem že star obiskovalec sejmov elektronike na Gospodarskem razstavišču in menda ni bilo sejma elektronike, ki ga ne bi obiskal. Cenim napor naših ljudi, ki opravljajo to delo, za katero lahko trdimo, da je tesno povezano z enim izmed osrednjih vprašanj našega gospodarstva, našega gospodarskega sistema. To je vprašanje intenzifikacije našega gospodarstva. Gre za to, da bi s tehnične, tehnološke in ekonomske strani čim hitreje krenili po poti najboljših rezultatov, po poti prizadevanj naših delovnih ljudi, da okrepijo in razširijo svojo proizvodnjo, svojo ekonomsko bazo. Na tej osnovi bomo utrdili tudi naš sistem, sistem delavskega samoupravljanja, sistem polne ingerence neposrednih proizvajalcev, da skozi delitev dohodka v polni meri izkoristijo možnosti za razširjeno reprodukcijo. Vloga družbenih sil, delavskega in družbenega samoupravljanja, vloga razvojnih služb, naših znanstvenih ustanov, inštitutov, zavodov in drugih strokovnih činiteljev na določenih področjih — vse to lahko najbolj osredotočimo na vprašanjih obvladanja elektronike, ki v temeljih spreminja sodobno industrijo in celotno gospodarstvo ter ustvarja pogoj, da bi lahko hitreje in učinkoviteje obvladali težave in po drugi strani izkoristili zmogljivosti v našem gospodarstvu. Zato menim, da moramo še veliko narediti za popularizacijo elektronike, prav tako pa za kritične analize, kje, kako in na kakšen način najbolje vpeljati elektroniko. Imamo namreč še najrazličnejše probleme in nerešena vprašanja, ki zavirajo uporabo elektronike v industriji in drugih vejah gospodarstva. Vse to, kar človek vidi na tem sejmu, govori po eni strani o veliki vlogi elektronike in velikih uspehih, ki smo jih že dosegli na tem področju, po drugi strani pa tudi o potrebi nadaljnjih naporov, da na široko uvejavimo elektroniko v celotnem gospodarstvu«.

IGOR PREŠERN

saloni t

a n h o v o

Zasedanje odloženo

omogočil doseči sprejemljiv kompromis glede ureditve vrste zaostalih problemov.

V OZN so sicer ugodno sprejeli zagotovila novega vodstva Sovjetske zveze, da bodo nadaljevali enako zunanjo politiko, sloneče na načelih politike koeksistence. Po navodilih svoje vlade se je sovjetski predstavnik v OZN Fedorenko včeraj dlje časa zadržal pri generalnemu sekretarju U Tantu in ga obvestil, da v zunanji politiki Sovjetske zveze ni sprememb.

Tu prevladuje vtis, da tudi novo sovjetsko vodstvo potrebuje čas, da razvije svoj nadaljnji program. Za takšne priprave pa bi bil čas do predvidenega zasedanja prekratek.

Eksplozijo kitajske atomske bombe so v OZN zelo različno komentirali. Eni obžalujejo, da je prišlo do tega, medtem ko drugi ugotavljajo, da je bilo to pač pričakovati, da je treba razumeti kitajsko stvarnost in se sprijazniti z njo in zato čimprej zagotoviti, da se Kitajska vključi v mednarodno organizacijo. Če bi odločalo razpoloženje, ki zdaj prevladuje v OZN, tedaj bi večina članic bila pripravljena še na tem zasedanju sprejeti LR Kitajsko v mednarodno organizacijo. Zdaj je več kot očitno, da se o razorožitvi ter atomskih poskusih in atomskem orožju ni mogoče več s pridom razgovarjati, ne da bi sodelovala na razgovorih tudi Kitajska.

Mnoge države imajo sicer svoje mnenje o kitajski politiki in kritizirajo njena stališča glede svetovnega miru. Vendar pa se utrjuje čedalje bolj splošno mnenje, da bi imela vključitev Kitajske v OZN večkratni pomen. Med drugim bi morala tudi Kitajska upoštevati sedanjo stvarnost na svetu, ki je drugačna od tiste, s kakršno se ubadajo v Pekingu.

Odložitev zasedanja Generalne skupščine OZN bi nadalje omogočila tudi ameriški vladi, da po predsedniških volitvah pripravi svojo javnost na vstop Kitajske v OZN. Ameriška pobuda, naj bi zasedanje odložili, zatorej ni presenetljiva. ZDA so zdaj sredi predsedniške volilne kampanje, in dokler traja ta kampanja, ni mogoče nič važnega urediti, še manj pa kaj spremeniti. Čas od volitev pa do predvidenega zasedanja je prekratek, ker zdaj novi mednarodni razvoj veleva, da se položaj širše osvetli in pretehta.

ZDA sicer še niso formalno predložile, naj bi zasedanje odložili, vendar je ameriški predstavnik včeraj izjavil, da so ZDA za odložitev.

»Nezlomljiva generalna linija«

omenjen spor s Kitajsko in da ni niti ponovijen prejšnji niti postavljen nov rok za sklicanje posvetovanja. Po neopotrjenih vesteh so Hruščovu očitali samovoljo pri ukrepanju v zvezi s sporom s Kitajsko in Albanijo. Na osnovi tega nekateri opazovalci sklepajo, da bi na tem področju utegnilo priti do bolj prožne politike. Večina današnjih sovjetskih listov je na neopaznih mestih objavila sedem vrstic dolgo suho sporočilo agencije Hsinhua o včerajšnji eksploziji prve kitajske atomske bombe. Ta suha objava brez kakršnihkoli komentarjev je med opazovalci povzročila precejšnje presenečenje.

Na tretji strani objavlja Pravda resolucijo plenuma CK KP Francije in poročilo o plenumu CK KPI. Obe besedili na več mestih kritizirata stališča kitajskih voditeljev. Sodeč po tistem, kar vsebuje današnji uvodnik »Pravde«, v osnovnih stvareh ni pričakovati posebnih sprememb. Kaj več o tem bo postalo znano v prihodnjih dneh, ker je pričakovati, da bo Pravda postopoma objavljala več materialov o posameznih problemih. Prav tako vlada prepričanje, da bodo objavili materiale z zadnjega plenuma CK.

Tuji opazovalci skušajo na osnovi objave dokumenta odgovoriti na vprašanje, kaj je povzročilo sedanje spremembe. Pri tem se mnenja razlikujejo predvsem v dveh stvareh: ali je treba glavni vzrok iskati v mednarodnem položaju, predvsem v nekaterih problemih mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja, ali pa tiči glavni vzrok v nekaterih notranjih, predvsem gospodarskih problemih. Znano je, da so tako glede prvega kot drugega obstajale določene razlike v mnenjih. Vsekakor je za odgovor na to vprašanje še prezgodaj.

JANEZ STANIČ

»Visoka politika«

glede moskovske uradne verzije o odstopu Hruščova spremenila včeraj v popolno nejevero. To je bilo dejanje visoke politike in razlogi segajo daleč nazaj in izvirajo iz napak v vzhodni Evropi in na Kubi in v kmetijstvu doma. Celotna slika odseva nasprotno stran njegovih zaslug. Njegov zdravi razum, empiricizem, želja po ublažitvi mednarodne napetosti, odločnost (ki jo je ponovno pred kratkim izrazil), da bi dvignil življenjsko raven v Sovjetski zvezi s povečanjem proizvodnje potrošnega blaga — vsa ta njegova stališča so ga izpostavila napadom, da njegov prioritetni seznam ni v redu.«

Dopisnik »Daily Worker-ja«, glasila britanske komunistične partije, poroča iz Moskve, da je — sodeč po glasovih, ki krožijo v diplomatskih krogih v Moskvi — sekretar CK Mihail Suslov na zasedanju CK, kjer so sklenili razrešiti Hruščova dolžnosti premiera in prvega sekretarja sovjetske partije, imel glavni govor. Ti krogi trdijo — kakor poroča dopisnik — da so Hruščova kritizirali zaradi njegove politike do Kitajske in kmetijstva. Obtožili so ga tudi, da je vzpodbujal kult osebnosti in delal protekcije.

BOŽIDAR PAHOR

Kiprianu v Atenah

ATENE, 17. okt. (Tanjug—AFP). Danes je prispel v Atene ciprski zunanji minister Kiprianu, ki se bo pogovarjal s predstavniki grške vlade o bližnjem zasedanju OZN glede na to, da bo na dnevnem redu ciprsko vprašanje.

Grški kralj Konstantin je sprejel posvetovalca OZN za ureditev ciprske krize Gala Plazo. Le-ta se je včeraj sestal tudi z grškim zunanjim ministrom Kostopulosom. Danes je odpotoval iz Aten v London.

Prve prepustnice v zahodnem Berlinu

BERLIN, 17. okt. (Tanjug). Včeraj so v zahodnem Berlinu izdali prve prepustnice, s katerimi bodo lahko zahodni Berlinčani od 30. oktobra obiskovali sorodnike v vzhodnem Berlinu. Računajo, da bodo do konca tega meseca izdali okrog 700.000 prepustnic.

☆☆ Zamenjava

— »da majhna večina v parlamentu ne bo vplivala na našo sposobnost za vladanje. Ker smo dobili mandat za sestavo vlade, smo odločeni izvrševati svoje dolžnosti«. Dodal je, da ne bi bilo nič slabše kot to, če bi se doma ali v tujini utrdilo prepričanje, »da zaradi majhne večine v parlamentu ne bomo sposobni ukrepati«. Wilson je napovedal odločne ukrepe v gospodarstvu, iskrenost do britanske javnosti in številne spremembe.

Wilson, ki je star 48 let, je najmlajši britanski premier v tem stoletju. Potreboval bo vso svojo energijo in odločnost, da bi bil kos sedanjemu položaju. Dobro se zaveda, kaj pomeni večina štirih sedežev v parlamentu, saj ni pozabil na usodne mesece med februarjem 1950 in oktobrom 1951, ko je imela Attleejeva laburistična vlada samo 6 sedežev večine v spodnjem domu in je morala po poldrugem letu razpisati nove volitve, ki so pomenile preobrat v britanskem političnem življenju in začetek trinajstletne vladavine konservativcev. Takrat je konservativna opozicija z vsemi sredstvi izpodkopavala ugled vlade in izsiljevala spopad v parlamentu. Pritisk konservativcev je bil takrat tako močan, da je parlament v tistem razdobju opravil le malo konstruktivnega dela. Pogostokrat se je Attleejeva vlada izognila preglasovanju in porazu s tem, da je pozivala v spodnji dom svoje bolne poslance v obvezah, na voziščih in celo nosilih.

Voditelj laburistov je že povedal, da se ne bo dal omajati zaradi manjših porazov ob nevažnih vprašanjih v parlamentu. Dejal je, da bo začel odločno izvajati napovedani program in v tem je njegova edina rešitev, zakaj razmere so zdaj drugačne kot v letih 1950 in 1951. Konservativci si ne bodo mogli privoščiti take obstruktivne taktike kot takrat, zakaj Britanija je tako gospodarsko kot v mednarodnem pogledu zdaj pred usodnimi odločitvami in javnost bi obsodila konservativni poskus, za vsako ceno spodnesti novo vlado. To je tudi nakazal sir Alec Home, ko je na vprašanje, če bodo konservativci »vznemirjali« laburiste v parlamentu, odgovoril, da jih bodo kritizirali, »če bodo to zaslužili«, da pa nimajo namena preiti v splošno ofenzivo proti njim.

Voditelj laburistov se zaveda, da bo samo z odločnostjo in vztrajnostjo pri svojem programu uspel in zato ne misli sklepati nobenih načelnih kompromisov. Njegova prva ministrska imenovanja in posveti dokazujejo, da ne misli izgubljati časa.

BOŽIDAR PAHOR

Šport

Slovan : Ljubljana 1:1

LJUBLJANA, 17. okt. — V prvenstveni tekmi SNL sta se Slovan in Ljubljana na igrišču na Kodeljevem razšla z neodločenim izidom 1:1 (0:1). Strelca: Frič v 40. za Ljubljano in Radovan v 80. za Slovana. Pred 500 gledalci je sodil Grbec iz Kranja.

SLOVAN: Novak, Ugrenović, Pašić, Klavs, Nikić, Gruden, Faganel, Vavpetič, Oblak, Radovan, Popivoda.

LJUBLJANA: Zupančič, Belantič, Šuster, Eltrin, Kristić, Skušek, Poženel, Frič, Dolenc, Likar (Danev), Pivk.

Po priložnostih bi se bil moral končati krajevni derbi 3:2 za Ljubljano, po igri pa je rezultat realen. Napadalci obeh enasteric so igrali preveč individualno, tako da kolektivnih akcij sploh ni bilo opaziti. Trenerja z igro varovancev nista bila zadovoljna, zlasti ne tov. Pišek (Sl.), ki je dejal, da so njegovi igrali prav nasprotno od tistega, kakor so se domenili pred tekmo.

Rudar : Grasshoppers 15:10

TRBOVLJE, 17. oktobra — Rokometaši trboveljskega Rudarja so v mednarodni tekmi premagali prvaka Švice Grasshoppers iz Züricha s 15:10 (7:6). Sodnik Zupančič iz Trbovelj. Gledalcev: okoli 1.500.

RUDAR: Marguč, Mrežar, Jelen, Bašić 1, Škrinjar 3, Kmetič, Ačkun 7, Dornik 1, Berdnik 3, Jekoš, Lopan.

GRASSHOPPERS: Wettstein, R. Landis 3, Seiler 5, Walder, Brandenberger, Schmid, Dubler, Bigler 1, Maurhofer, Gulden, Federli, W. Landis 1.

Švicarski prvak je po presenetljivo dobri igri Rudarja zapustil poražen igrišče v Trbovljah. Grasshoppers je vodil samo v začetku s 5:3, Rudar pa je po 5:5 in številnih izenačenjih gostov s pravo ofenzivo po 45-minutni igri dosegel prepričljivo zmago. Najboljši igralci tekme so bili Marguč, Lopan, Ačkun in Berdnik pri Rudarju, Wettstein in Seiler pri Grasshoppersu. Rudar lahko s takšno igro pričakuje nove uspehe v ZRL.

— nr —

Beri spored

AVTO-MOTO

MARIBOR — Mednárodni dvoboj v speedwayu med Avstrijo in Jugoslavijo ob 14.30.

CATEŽ — Medrepubliško prvenstvo v krosu ob 14. uri.

KOSARKA

ZVEZNA LIGA ZA ŽENSKE — Zadnje jesensko, 18. kolo, za državno prvenstvo.

VRHNIKA — Kvalifikacije za vstop v II. slovensko ligo.

LITIJA — Kvalifikacije (II. skupina) za vstop v II. slovensko ligo.

ODBOJKA

MARIBOR — Branik-Hoče : Ljubljana in Partizan : Fužinar (zvezna liga).

NOGOMET

LJUBLJANA — Olimpija : Čelik ob 14.45.

CELJE — Kladivar : Borovo (14.45).

PULJ — Maribor : Istra (14.45).

SNL — Celje : Hrastnik (10.30). Svoboda : Sobota (11.30), Ilirija : Gorica (11.), Aluminij : Železničar, Rudar : Branik, Delamaris : Triglav (ob 15. uri).

Po domačih krajih

ZAGREB. — Na prvenstveni odbojkarski tekmi svetne lige je Mladost premagala Jedinstvo (Brčko) 3:0, medtem ko je bila tekma v Beogradu med Crveno zvezdo in Mladostjo (Zemun) zaradi dežja prekinjena pri rezultatu 2:0.

PREDOSLJE. — Danes bo na Kokrici pri Kranju ob 10-letnici SD »Mrak Franc« medružinsko strelsko tekmovanje z zračno puško.

LONDON. — Skotski atlet Adler je 30 km dolgo pot prehodil v 1:34:01,8, kar je nov svetovni rekord.

BARCELONA — Tudi tretja tekma za pokal evropskih prvakov med Bologno in belgijskim prvakom Anderlechtom se je končala neodločeno 0:0. Belgijski prvak se je plasiral v nadaljnje tekmovanje šele po žrebu.

Zadnje vesti

Tito odlikoval italijansko unijo

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval z Redom zasluge za narod z zlato zvezdo italijansko unijo za Istro in Reko »Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume« ob 20-letnici njene ustanovitve in dela za posebne zasluge, ki jih ima za kulturni in družbeni razvoj dežele. Z drugimi odlikovanji je predsednik Tito posebej odlikoval več italijanskih društev. Odlikoval je tudi 51 ljudi.

Gomulka: »Hruščov napovedal svoj odstop«

VARŠAVA, 17. hŠt. (Tanjug) Prvi sekretar PZDP Wladislaw Gomulka je danes izjavil, da mu je Nikita Hruščov že minulo jesen omenil, da se namerava umakniti s svojih položajev. Zadnje spremembe v Sovjetski zvezi nas zato niso presenetile, je dejal Gomulka. Navzlic njegovim zaslugam za povečanje sovjetske gospodarske moči in okrepitev miru v svetu lahko domnevamo, da je vrsta vzrokov vplivala na to, da je Hruščov odstopil, je poudaril Gomulka na današnjem zborovanju poljsko-madžarskega prijateljstva.

Bonn bi pozdravil Kosiginov obisk

BONN, 17. okt. (Reuter). Po vesteh iz dobro poučenih bonnskih krogov bi vlada ZR Nemčije pozdravila obisk novega sovjetskega premiera Kosigina v Bonnu, če bi želel priti v Zvezno republiko.

Pojasnjevalni sestanki

MOSKVA, 17. okt. (Tanjug) Po Sovjetski zvezi prirejajo sestanke partijskih aktivov, na katerih obveščajo partijske aktiviste o razlogih, ki so narekovali spremembe v vodstvu partije in vlade. Sodeč po vsem, so se sestanki začeli takoj po končanem delu plenuma in jih zdaj še naprej sklicujejo. Kot razlog za te spremembe navajajo v glavnem nepravilne metode vodenja, o čemer sicer piše »Pravda« v današnjem uvodniku.

Aidit zadovoljen

DŽAKARTA, 17. okt. (Tanjug). Voditelj KP Indonezije Aidit je čestital KP Kitajske in kitajskemu ljudstvu ob uspešni eksploziji atomske bombe. »Ta dogodek ni povečal samo prestiž Kitajske, ampak tudi dugih dežel v Aziji,« pravi Aidit v svoji poslanici. S tem dogodkom se bo okrepil mir v Aziji in na svetu, medtem ko bodo »nove sile, ki se porajajo«, še odločnejše v boju proti »starim silam, ki izginjajo«. Aidit je izrazil zadovoljstvo ob odstopu Hruščova, češ da bo to pozitivno delovalo na mednarodno delavsko gibanje in na samo KP SZ.

Prvi posvet novega premiera

LONDON, 17. okt. (Reuter). Novi britanski premier Wilson je danes prvikrat sedel v svojem kabinetu na Downing Streetu 10. Tu se je pogovarjal s podpredsednikom vlade in ministrom za gospodarstvo Georgom Brownom in finančnim ministrom Jamesom Callaghanom, katerima se je malo pozneje pridružil že Douglas Jay, ki bo verjetno minister za trgovino v laburistični vladi.

V sporočilu, ki ga je danes objavila nova britanska vlada, je rečeno, da ostane njeno stališče kljub sporazumu o delni opustitvi jedrskih poskusov nespremenjeno in da bo Velika Britanija izpolnjevala svoje vojaške obveznosti v Jugovzhodni Aziji.

Telegrami

SUKARNO V PARIZU — RIM. Indonezijski predsednik Sukarno je prišel včeraj iz Rima v Pariz, od koder bo odpotoval na uradni obisk na Japonsko.

SEKOU TOURE PRIŠEL V BAGDAD — BAGDAD. Gvinejski predsednik je dopotoval v irasko glavno mesto.

SESTANEK NASER--MAURER — KAIRO. Predsednik romunske vlade Ion Gheorghe Maurer, ki je na uradnem obisku v Združeni arabski republiki, se je v Kairu sestal s predsednikom ZAR Naserjem.

ZASEDANJE ODBORA OAE — DAR ES SALAM. Danes se je v glavnem mestu Združene republike Tanganjike in Zanzibarja začelo zasedanje odbora za koordinacijo pomoči neodvisnih afriških dežel nacionalno-osvobodilnim gibanjem v Afriki. Govorili bodo o pomoči osvobodilnemu gibanju v portugalski koloniji Mozambik.

ŽELEZNIŠKA NESREČA — COLOMBO. 50 km od glavnega mesta Cejlona je prišlo včeraj do hude železniške nesreče, v kateri je izgubilo življenje 20 ljudi. Vlak je iztiril.

AMNESTIJA — BERLIN. Prva amnestija v DR Nemčiji ne bo zajela tistih, ki so bili obsojeni za zločine v času nacizma, kakor tudi ne tistih, ki so delali za tuje obveščevalne službe, ali pa imajo na vesti umor. Za zapahi bodo ostali tudi ljudje, obsojeni »hudih moralnih prekrškov«.

NOVA PODZEMELJSKA EKSPLOZIJA — WASHINGTON. ZDA so včeraj opravile novo podzemeljsko atomsko eksplozijo v vzhodni Nevadi. Moč eksplozije manjša od 20.000 t TNT.

BELGIJA ZAHTEVA ODSKODNINO OD ROMUNIJE — BRUSELJ. Belgija je zahtevala 600 milijonov belgijskih frankov od Romunije kot odškodnino za belgijsko premoženje, ki ga je Romunija nacionalizirala, ter za odplačilo državnih dolgov Romunije izpred vojne.

VABILO SALALU — ALŽIR. Alžirski predsednik Ben Bela je poslal jemenskemu predsedniku Salalu vabilo, naj obišče Alžirijo. Salal bo obiskal Alžir pred azijsko-afriško konferenco, ki bo marca drugo leto. Alžirskega predsednika Ben Belo pa je povabil indijski premier, naj obišče Indijo.

PRVA OBLETNICA — TUNIS. Tunizija proslavlja prvo obletnico evakuacije francoskih čet iz Nigerije. Na slovesnostih v Tunisu so bili navzoči mnogi tuji gostje, med njimi več šefov afriških držav.

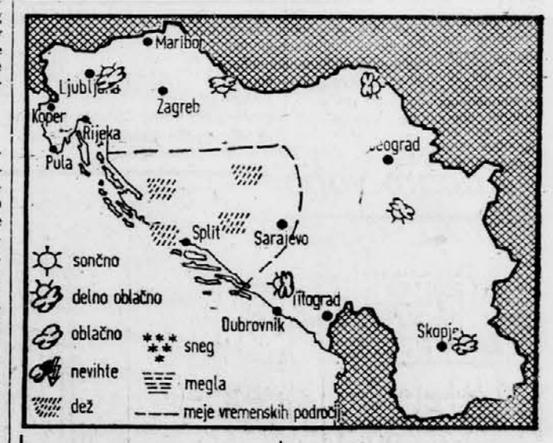
SOCIALNO ZAVAROVANJE — RABAT. Zastopniki Maroka in Francije so se začeli pogajati o podpisu konvencije o socialnem zavarovanju. Konvencija naj bi obsegala zdravstveno zavarovanje, zavarovanje v primeru smrti, pokojnine, invalidnine in druga vprašanja ter bo zlasti važna za Maročane, ki živijo in delajo v Franciji.

Pa še to

VRSTNI RED — Po vseh mogočih propagandnih oddajah, glasbenih intermezzih, filmanih operah in raznih filmih je TV-studio Zagreb v sredo zvečer ob pol polnoči začel oddajati zares zanimiv govor dr. Vladimira Bakarića.

Škoda, da vrstni red ni bil malce drugačen!

Vreme 17. X. 1964

Temperature

	ob 07	18
Ljubljana	—	—
Planica	—	—
Lesce	—	—
Maribor	—	—
Slovenj Gradec	—	—
Novo mesto	—	—
Koper	—	—
Kredarica	—	—
Reka	12	16
Pulj	16	18
Split	14	14
Dubrovnik	14	19
Zagreb	9	14
Beograd	12	19
Sarajevo	8	11
Skopje	8	22
Titograd	14	—
Celovec	6	9
Gradec	0	13
Dunaj	9	14
Milano	6	16
Genova	13	19
Zürich	7	10
München	7	9
Benetke	7	14

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Hladna fronta se je pomaknila nad vzhodne Alpe in bo ponoči prešla naše kraje. Za njo se gradi nad srednjo Evropo področje visokega zračnega pritiska.

NAPOVED SLOVENIJA

Ponoči oblačno s prehodnimi padavinami, predvsem v severni Sloveniji. Čez dan izboljšanje do spremenljive oblačnosti. Najnižje nočne temperature okoli 5, v Primorju 10, najviše dnevne do 14, v Primorju do 17 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Spremenljivo oblačno, le v osrednjem delu padavine.

V ponedeljek bo lepo vreme.

Kje - v TOVARIŠU! - Kdaj? - Že v sredo! - Kaj? - Začetek napete zgodbe o največjem obveščevalcu vseh časov SORGEJU

Samostojnost komune v proračunski politiki

Predlog republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov predvideva popolno oprostitev prispevka od kmetijstva za višinska zemljišča

Republiški izvršni svet je nedavno sprejel in skupščini predložil dva pomembna predloga: zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti SR Slovenije in zakon o prispevkih in davkih občanov. Republiški sekretar za finance Miran Cvenk nam je v zvezi z omenjenima zakonskima predlogoma odgovoril na naslednja vprašanja:

Delo: Kateri momenti so narekovali sestavo republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov? Katere so bistvene značilnosti predloga zakona v primerjavi z dosedanjimi predpisi na tem področju?

Odgovor: Sprejemanja novih predpisov o prispevkih in davkih ne moremo utemeljiti le s kratko navedbo, da je to prilagajanje ustavi, ker bi izzvenelo to tako, kakor da gre le za neke formalne popravke. Dejansko pomenijo ti novi predpisi, kakor tudi sama ustava, prilagoditev nujnosti, ki je nastala z razvojem in ki terja, da se uredi obdavčenje v korist večje proizvodnje, večje storilnosti, urejevanja standarda, krepitve komunskega sistema, in vrsto drugih elementov.

Kakor je s temeljnim zakonom omogočila zvezna skupščina, da se prilagaja davčni sistem prilikam po republikah po vseh elementih, ki sem jih navedel, upošteva tudi republiški zakon razmere, kakršne vladajo v raznih predelih naše republike oziroma v raznih komunah. To se izvede v republiškem zakonu o prispevkih in davkih s prenosom na občine vseh onih odločitev, ki terjajo posebno obravnavo na občinskih območjih. Sodim, da je to ena glavnih značilnosti novega zakona.

Prenos omenjenih odločitev na občine pa ne pomeni le korist za posameznega občana ali za posamezna območja, temveč je v političnem smislu približevanje občanu, ki bo na te odločitve pri občini preko zborov volivcev in drugih organov lahko neposrednejše dokazoval svoje razmere in s tem laže uveljavljal svojo voljo. V tem smislu je to decentralizacija, izrazita krepitev komunalnega sistema.

Seveda pa obravnavanj zakon kot osnova terja še vrsto predpisov, ki naj bi jih povečini izdale občinske skupščine. Le tako bo prišel do polne veljave kot ekonomsko politični instrument. Te povečane pravice in dolžnosti nalagajo občinam povečano odgovornost za izvajanje davčnih načel zakonitosti in davčna pravičnosti.

Iz vsega tega vidimo, da je bistvena značilnost novega zakona nasproti dosedanjemu v tem, da bo v glavnem občina sama odločala o vrsti elementov, ki so bili doslej urejevani strogo in taksativno, enako za vsa območja države. To je večina oprostitev, odpisovanj, nadalje lestvice za določene dohodke in stopnje. Druga značilna razlika med tem zakonom v primerjavi z dosedanjimi predpisi je v tem, da je z njim zajeta v enem predpisu materija, ki jo je doslej obdelovala vrsta predpisov, in sledniič, da se pri nekaterih dejavnostih razne oblike davkov združijo v eno, kar pomeni ne le pregledno obdavčenje, temveč tudi olajšavo za davčnega zavezanca. Tesno je s celotnim sistemom povezan tudi zakon o financiranju družbeno političnih skupnosti. Vloga tega zakona je zagotoviti vsem občinam izvajanje njihovih družbenih služb in pravic občanov, ki so jim z ustavo in zakonom zagotovljene. S tem zakonom naj se uvede ureditev, kir ne bo več pehala občine v fiskalne prijeme pri obdavčevanju.

Delo: Kakšne naj bi bile pristojnosti republike in občin po novi ureditvi?

Odgovor: Za večino prispevkov in davkov so, kot že omenjeno, v zveznem zakonu postavljena le temeljna načela, s čimer je republiki in občinam omogočeno, da vodijo svojim ekonomskim in drugim pogojem ustrezno politiko. Zlasti velja to za prispevek od kmetijstva, od obrtne dejavnosti, za davek od stavb, davek od proizvajalnih priprav v kmetijstvu. V nasprotju z dosedanjim sistemom, ko je bilo predpisovanje družbenih obveznosti skoraj v celoti urejeno z zveznimi predpisi, je v novih okoliščinah omogočeno prenašati te pristojnosti na občine. V predlaganem republiškem zakonu je ta tendenca še prav posebno poudarjena, ker si republika pridržuje le načelno usmeritev predpisovanja prispevkov in davkov, in sicer le toliko, kolikor naj bi bili ti odnosi na območju republike enotno urejeni, vse ostalo urejanje pa prepušča občinam, kot na primer: določanje proizvodnih okolišev za odmero prispevka od kmetijstva, določanje pogojev in trajanja oprostitev prispevka od kmetijstva za nekatera zemljišča, določanje kriterijev za priznavanje olajšav ob elementarnih nezgodah, določanje proizvodnih obrtnih dejavnosti, katerim se odmerja prispevek od pavšalnih osnov, določanje pavšalnih prispevkov za posamezne obrtne dejavnosti, odločanje o tem, ali se stavbe na podeželju obdavčujejo, predpisovanje davka na proizvajalna orodja v kmetijstvu itd.

Občinam podeljene pristojnosti s področja prispevkov in davkov bodo prišle do izraza zlasti še ob dejstvu, da tako zveza kot republika za večino prispevkov in davkov ne bosta predpisali svojih stopenj, tako da bodo tudi višino obveznosti določale edino le občine, kar bo omogočalo v še večji meri usmerjati razvoj posameznih dejavnosti na njihovem področju. To bo hkrati omogočilo, da bo večina občin v naši republiki svojo proračunsko potrošnjo lahko krila z lastnimi dohodki.

Delo: Posebej nas zanima vloga prispevka od kmetijstva po novem zakonskem predlogu. Ali so določila o tem prispevku spodbudna za povečanje kmetijske proizvodnje?

Odgovor: Predmet obdavčenja za prispevek od kmetijstva, enako kot doslej dohodnina in občinska doklada od kmetijstva, bo tudi v bodoče povprečni dohodek zemljišč, to je ugotovljeni katastrski dohodek. Prepričani smo, da bo na podlagi izpopolnjenega sistema prispevka od kmetijstva — v tem pogledu vsebuje zakon nekatere nove določbe — funkcija prispevka kot enega od instrumentov za spodbudo k povečanju kmetijske proizvodnje izrazito okrepljena. V ta namen so bili še pred izdelavo tega zakona sprejeti nekateri ukrepi. Tako naj omenim izpopolnjeni sistem občinskih doklad z uvedbo močne diferenciacije po proizvodnih okoliših spremembe na področju predpisovanja taks na kmetijske proizvajalne pripreve in podobno. Cilj vseh teh ukrepov je bil in je povečanje kmetijske proizvodnje ne le pri tistih kmečkih proizvajalcih, ki jih lahko smatramo za blagovne proizvajalce, temveč tudi pri ostalih. Istemu namenu bodo služile tudi različne oprostitve in olajšave, ki jih omogoča novi zakon o prispevkih in davkih občanov, kot so na primer popolna oprostitev prispevka od zemljišč, danih v zakup delovnim organizacijam za najmanj 4 leta, začasne oprostitve za nove nasade vinogradov, sadovnjakov, za novo pogozdena zemljišča, začasna oprostitev prispevka od zemljišč, ki so bila neuporabna za kmetijstvo, pa so s posebnimi investicijami postala uporabna, oprostitev prispevka zavezancev z do 50.000 dinarji katastrskega dohodka in druge.

Posebej moram naglasiti, da so težki proizvodni pogoji v višinskih predelih naše republike s časom privedli tudi do težjih življenjskih pogojev kmetov v teh predelih. Zato predvideva predlog novega zakona popolno oprostitev prispevkov za višinska zemljišča. Sodim, da bodo kmetom v višinskih predelih s tem znatno zboljšani življenjski pogoji in da bo njihovo delo bolje nagrajeno.

Delo: Ali so med olajšavami za plačevanje prispevka od kmetijstva tudi take, ki izhajajo iz socialnih in drugih podobnih pobud?

Odgovor: Že doslej je uredba o dohodnini omogočala pod določenimi pogoji priznavanje olajšav zavezancem z delanezmožnimi družinskimi člani, zavezancem z malimi otroki, z bolnimi družinskimi člani in podobno. Predlog novega zakona gre v tem pogledu še naprej in skuša odpraviti nekatere pomanjkljivosti, ki se pojavljajo izrazuteje. Tako je občinam, ki najbolje poznajo razmere, prepuščeno, da same določijo olajšave zaradi preživljanja številne družine in delanezmožnih oseb, zaradi pomanjkanja delazmožnih oseb v družini in zaradi izrednih izdatkov, ki jih je povzročila bolezen ali druge nesreče v družini. Predlog zakona tudi določa, da se prispevek in davek lahko odpišeta, če bi se spravilo z izterjavo v nevarnost nujno preživljanje zavezanca in njegovih družinskih članov. Pa tudi druge oblike se obstajajo, s katerimi se lahko zavezancem v opravičenih pogojih olajša plačilo obveznosti, kot na primer začasen odlog plačila, obročno odplačevanje in podobno. Med glavne olajšave spada vsekakor že prej opisana oprostitev plačevanja prispevkov v odročnih višinskih predelih, ki sem jih omenil že pri prejšnjem odgovoru.

Delo: V drugem odgovoru je bilo omenjeno financiranje družbeno političnih skupnosti. Kako se bodo spričo opisanega davčnega sistema lahko objektivno oblikovali proračuni naših občin?

Odgovor: Občine bodo morale ob sestavljanju svojih proračunov zadovoljiti pravice, ki so državljanom priznane z ustavo in zakoni. One občine, ki teh nalog ne bodo mogle kriti iz lastnih dohodkov, bodo imele pravico zahtevati od republike dopolnilna sredstva. Občina bo upravičena do dopolnilnih sredstev, kadar bodo prispevki njenih občanov za občinski proračun primerni njihovi zmogljivosti. S tem hočem povedati, da mora prispevati vsak občan v republiki po svoji zmogljivosti, da pa ima hkrati pravico do osnovnih zagotovil, ki mu jih, kot rečeno, priznavajo zakoni.

Ob samostojnem določanju stopenj in drugih pristojnosti, ki jih daje nov sistem družbeno političnim skupnostim, so vsem občinam zagotovljeni lastni dohodki na osnovi gospodarskih naporov občanov. Nobena širša družbeno politična skupnost ne bo več imela pravice posegati po teh lastnih dohodkih ali jih kakorkoli usmerjati. Kot posledica tega se ne pojavlja le večja samostojnost komune pri izvajanju politike, temveč se odpira več možnosti za samostojno kritje lastnih izdatkov komun. Občinski proračun bo tako postal izraz politike komune, izražene v njenih proizvodnih uspehih. Razvitost občin v naši republiki je ob postavljenih načelih taka, da bo pretežna večina občin lahko zadovoljila svoje proračunske naloge sama.

SPET NOVI TELEVIZORJI. Elektronska industrija iz Niša razstavlja na sejmu »Sodobna elektronika« štiri tipe novih televizorjev, ki bodo nedvomno hitro našli dovolj kupcev na domačem in tudi inozemskih tržiščih. Foto: M. Švabić

„Paša" za laika in strokovnjaka

Vrsta zanimivosti na sejmu »Sodobna elektronika« - Razstavljavci iz trinajstih držav

Včeraj so se odprla vrata Gospodarskega razstavišča, kjer se je začel 11. mednarodni sejem »Sodobna elektronika«. Razen vse jugoslovanske elektronske industrije razstavljajo na letošnjem sejmu še podjetja iz 13 držav. V vseh objektih Gospodarskega razstavišča so domači in inozemski proizvajalci razstavili na tisoče proizvodov, med njimi tudi vrsto popolnoma novih izdelkov.

V veliki kupolni dvorani je zavzela med številnimi inozemskimi razstavljalci dobršen del prostora zlasti Elektronska industrija iz Niša, eden izmed naših industrijskih »gigantov«, ki zaposluje preko 16.000 delavcev. Povprečnega potrošnika bodo tu prav gotovo pritegnili novi televizijski sprejemniki, ki so novi ne samo po obliki, marveč tudi po konstrukciji. To so televizijski sprejemniki z vdelano avtomatiko, ki imajo manj elementov, kar pomeni, da ima tak televizor tudi manjše možnosti za okvare. Naj mimogrede omenimo, da ta velikanska tovarna, ki bo letos proizvedla preko 200.000 televizorjev, izvaža svoje proizvode celo v Anglijo, Kanado, ZDA, Južno Ameriko, Zahodno Nemčijo in na druga zahtevna tržišča. Med novimi izdelki EI-Niš velja omeniti še radijske sprejemnike s stereofonsko reprodukcijo zvoka in dva nova tranzistorja z UKV valovi (tipa »Dubrovnika« in »Opatija«).

Prvi je prenosni, drugi pa namizni in ga lahko uporabljamo z baterijami ali pa priključimo na normalno električno omrežje. Novost je tudi popolnoma transistoriziran radiogramofon »Ohrid«. Seveda EI-Niš ne razstavlja samo številnih izdelkov za široko potrošnjo, marveč tudi najrazličnejše elektronske naprave in elemente za industrijo, promet in druge panoge. Ena izmed novosti, ki bo nedvomno hitro našla dovolj odjemalcev, je UKV radio-telefon, ki ima z vmesno relejno postajo ekcijski radij do 150 kilometrov. V kupolni hali razstavljajo od domačih podjetij še gornjeradgonski »Elrad«, znani proizvajalec radijskih in televizijskih anten, TIO iz Lesc, Industrijsko montažno podjetje iz Ljubljane, IPR Zagreb in »Nikola Tesla«. Tovarna »Nikola Tesla«, ki je omogočila direktno avtomatsko zvezo med Beogradom, Zagrebom, Splitom in Reko, se pripravlja, da doseže takšno povezavo tudi z Ljubljano, Novim Sadom in Nišem.

V hali B so zbrani domači »trije veliki« — RIZ Zagreb, Iskra in Rudi Čajevec iz Banjaluke. Tudi tu, tako kot v kupolni hali, je dovolj »paše« za laika — »navadnega« potrošnika in za strokovnjaka. Tu lahko vidimo domači elektronski mikroskop, pripravljen za serijsko proizvodnjo, ki lahko poveča predmete do 60.000 krat, tu je prvi domači telefon s tipkami, ki omogoča znatno hitrejšo manipulacijo na telefonskem aparatu, tu je še vrsta novosti s področja telefonije, variine tehnike in raznih panog elektronike. Velika zagrebška tovarna RIZ, ki izvaža svoje izdelke v 16 držav, se je tudi tokrat orientirala v znatni meri na izdelke za široko potrošnjo — na gramofone, radijske sprejemnike, televizorje, transistorje, magnetofone in podobne izdelke. Novost je avtomatiziran televizor RIZ, s tiskanim vezjem, prvi te vrste pri nas. Posebna zanimivost v obširnem proizvodnem programu tovarne RIZ pa sta dva programatorja — »Diskon« in »Ignon«. Prvi programator stoji ob stružnici, drugi pa ob varilnem aparatu. Vsa »skrivnost« obeh programatorjev je v tem, da si naprava »zapomni« določene operacije, ki jih mora najprej delavec opraviti za izdelavo tega ali onega proizvoda. »Spomin« pa je magnetizirana plošča, kjer ostanejo »zabeležene« potrebne operacije in jih nato programator sam, brez delavca, posreduje stroju — stružnici, vrtalnemu ali rezkalnemu stroju ali pa varilnemu aparatu. Prednost zastavljenega programatorja, za katerega se že zanimajo tudi v tujini, je zlasti v tem, da je prikladen ne samo za velike, marveč tudi za majhne serije. Predvsem pa ta naprava omogoča boljšo in enakomernejšo kvaliteto izdelkov, zmanjšuje izmeček, porabo električne energije in seveda tudi potrebo po kadrih. Računajo, da se s takimi napravami do desetkratno povečuje produktivnost dela.

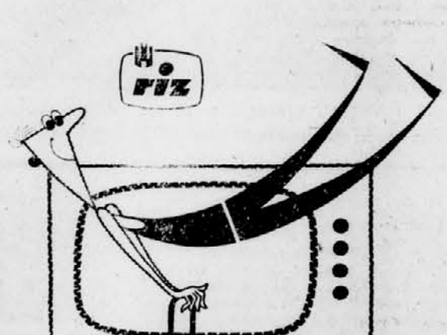
IGOR PREŠERN

Osnovna šola Prule

sprejme takoj

2 SNAŽILKI

Osebni dohodki po dogovoru. 8988

Osvojitev olimpijskih medalj na športnih terenih v Tokiu spremljajte v vašem stanovanju na ekranih kakovostnih televizijskih sprejemnikov z lepo sliko, ki jih izdeluje:

riz ZAGREB

Bohinj stopa v zimski turizem

Zdaj imajo osnovne pogoje, da izkoristijo mraz in sneg

»Zdaj, ko imamo žičnico na Vogel, lahko govorimo tudi o zimskem turizmu,« pravijo Bohinjci. »Doslej pa nismo imeli tako rekoč nič.«

Bohinjska dolina sama po sebi sicer res ne nudi posebnih pogojev za zimski turizem. Te pogoje je treba bodisi ustvariti, bodisi poiskati v bližnji okolici. Zato so Bohinjci že pred leti dali pobudo za gradnjo žičnice na Vogel, kamor nasuje vsaka zima debelo plast snega, ki prekrije vse skale in nizko grmičje in napravi iz valovitih pobočij čudovite smuške terene.

Po večletnih težavah in neštetih ovirah je žičnica navsezadnje stekla in prinesla s tem nove pogoje in nove naloge v bohinjski kot. Predvsem gre zdaj za vprašanje, kako pridobiti čimveč gostov. S poletno sezono v Bohinju tudi doslej niso imeli posebnih težav. Stevilni domači in tuji gostje so kaj radi prihajali v ta čudoviti predel naše ožje domovine. Letos so na primer zabeležili v Bohinju do konca avgusta za dobro tretjino več turističnih nočnin kot prejšnja leta. Domačih gostov je bilo nad 8.000 (lani 5628), tujih pa 9.389 (lani 8.086). Bohinj razpolaga danes s 700 posteljami v zasebnih sobah, od tega je 300 postelj v kurjenih prostorih. Če k temu prištejemo še vse bohinjske hotele, potem vidimo, da v tem pogledu ne bo posebne težave za nastanitev gostov.

Za letošnjo zimsko sezono predvidevajo, da bodo lahko uredili še smučarske vlečnice pri hotelu Jezero in pri Mladinskem domu, razen tega pa še na samem Voglu. S temi napravami in z razmeroma zadovoljivim številom prenočninskih kapacitet se uvršča Bohinj v zimsko športna središča Slovenije.

Nedvomno bodo te možnosti postavile pred bohinjske turistične delavce nove naloge, ki pa jih bodo zaradi dolgoletne turistične tradicije najbrž uspešno rešili. Naprave za zimski šport in s tem tudi za zimski turizem bodo raztegnile sezono na vse leto. In še več. Vogel je s svojo debelo snežno odejo najbolj privlačen takrat, ko drugje sneg že po malem kopni, to je od februarja naprej. Smučišča na tem terenu so uporabna vse do maja in včasih celo do junija. Ni treba posebej poudarjati, kakšne perspektive se v tem pogledu odpirajo bohinjskemu turizmu.

Rahel dvom bi lahko padel le na osnovno zamisel žičnice na Vogel. Gre namreč za to, da se bo moral smučar, ki bo hotel priti do ugodnega terena, peljati ne samo navzgor, ampak prav tako tudi navzdol samo z žičnico. Zelo malo je možnosti, da bi speljali turistično smučarsko progo z vrha Vogla do spodnje postaje žičnice. Bohinjci sicer zatrjujejo, da jim bo to uspelo, vendar je vprašanje, če bo res kdaj v tem predelu lahko nastal takšen sistem žičnic, kakršnega imamo na Pohorju, kjer so vse postaje vseh žičnic povezane med seboj s smučarskimi programi. Takšen sistem bo mogoče lahko kdaj nastal samo na vrhu samega Vogla.

Težava je med drugim tudi v tem, da je bohinjski kot vendarle precej oddaljen od večjih mest, ki so vedno najboljši bazeni za zasedbo turističnih rekreacijskih središč. V tem primeru se nikakor ne more primerjati s Pohorjem, ki ima zaradi neposredne bližine Maribora in tudi avstrijske meje idealne, takorekoč neizčrpne možnosti za polno zasedbo. Če k temu prištejemo še negotovo stanje ceste v zimskem času, potem je dvom upravičen. Pristojni organi sicer zatrjujejo, da bodo ceste na Gorenjskem letos dobro pluženo, vendar nam izkušnje preteklih let ne dovoljujejo, da bi se stoodstotno zanesli na takšna zagotovila. Nemoten razvoj zimskega turizma pa terja brezhibno vzdrževanje in pluženje cest v zimskem času.

S tem seveda nikakor nočemo trditi, da bi bile pridobitve v bohinjskem kotu brez pomena za naš turistični razvoj. Storiti pa bomo morali še precej, če bomo hoteli te pridobitve aktivirati v polnem obsegu. V žičnico smo vložili velika sredstva in nič manjša sredstva ne bo »požrla« tudi ureditev samega Vogla in smučarskih terenov v dolini. Zato pa bo treba napraviti vse, kar je v naši moči, da bomo z ustrezno propagando in ugodnimi prometnimi zvezami premagali odmaknjenost bohinjskega kota, ki bo po vsej verjetnosti lahko postal že v bližnji prihodnosti eno najprivlačnejših zimskih središč v Sloveniji, tako za domačega kot za inozemskega turista.

NIKO ISAJEVIC

Dva kvalificirana ŽELEZO-STRUGARJA

sprejme

v stalno zaposlitev

Obrtno komunalno podjetje v Črnomlju.

Samsko stanovanje zagotovljeno. 9991

Resne ovire pri jesenski setvi

Na Dolenjskem primanjkuje ustreznih semen in umetnih gnojil

Jesenska setev na Dolenjskem zadeva letos na vrsto težav. K ostalim se je sedaj pridružilo še izredno slabo vreme. Ne samo, da onemogoča vsako delo na polju, številne površine so tudi poplavljene in ne bodo primerne za setev več dni, četudi dež preneha. Zlasti v spodnjem delu je Krka prestopila bregove že sredi tega tedna.

Stanje jesenske setve je bilo do srede, 15. oktobra, približno tako:

Kmetijska zadruga Novo mesto je do sedaj zasejala kakih 40 odstotkov predvidenih lastnih površin, ostale površine pa ima pripravljene za setev. Če bi dobila pravočasno naročena semena, bi bila setev tudi na teh površinah že v glavnem končana. Zlasti manjka semen italijanskih sort pšenice, ki so na Dolenjskem že preizkušene in želijo te sorte zlasti kooperanti. Zasebniki v novomeški občini posejejo z ozimnimi žiti kakih 1200 hektarov, toda ker zadruga nima zahtevanih sort pšenice, bo moč zajeti v kooperacijo le kakšnih 500 hektarov. Zasebniki namreč nočejo sejati novih semen, ker jih še niso preizkusili. Zadruga je uspela dobiti izven rednega naročila pri Semenski službi v Ljubljani še deset ton semenske pšenice v Banatu, vendar jo je, pravijo, plačala 23 din po kilogramu draže, kot je sicer cena.

Podobno je z jesensko setvijo tudi v Beli krajini, kjer imajo tudi težave. Zasebniki so doslej zasejali le eno tretjino predvidenih površin, medtem ko je KZ Črnomelj večji del lastnih površin že obsejala. Manjka ustreznih semen. Povpraševanje je zlasti po sorti Salto, ki se je v Beli krajini dobro izkazala. V občini Črnomelj so predvidevali, da bodo v kooperacijsko setev zajeli najmanj 400 hektarov, ker pa zadruga ne more nuditi ustreznega semena, so doslej uspeli skleniti pogodbe le za 264 hektarov. V zadrugi razen tega še povedo, da niso uspeli dobiti za jesensko setev tudi dovolj najbolj primernih gnojil.

P. ROMANIČ

Zavzetost za varstvo šolarjev

Pomoč Kovinoplastike društvu prijateljev mladine

Društvo prijateljev mladine v Loški dolini je delovno. Njegov program dela je dokaj obsežen. Predvsem so se največ zavzeli za šolarje. Že v lanskem šolskem letu so organizirali varstvo šolskih otrok. Varstvo letos zajema 42 otrok od 3. do 8. razreda. Prostor za otroke je lično urejen; je last krajevnega odbora SZDL in je hkrati sejna dvorana ter klubski prostor.

Predsednica društva prijateljev mladine Marica Avsec je povedala, da je celodnevno bivanje otrok v šoli organizirano le v večjih središčih, za Laško dolino pa je pohvalno že, da se je društvo prijateljev mladine zavzelo za varstvo šolskega otroka. Učitelji, ki nadzorujejo varstvo, pomagajo pri domačih nalogah in učenju, mnogokrat pa se otroci skupno pozabavajo, šahirajo, poslušajo radio in berejo. Starši so zelo zadovoljni, da so otroci vsaj del dneva pod nadzorstvom, zadovoljni so tudi učitelji, zakaj učni uspeh se je tako pri marsikom precej zboljšal.

Tudi za prehrano šolarjev je poskrbelo društvo prijateljev mladine. Od 427 otrok jih malica kar 400; enoločnice niso več redkost. Da se stroški malic znižajo, prispevajo vešcani v šolsko kuhinjo sadje, zelenjavo pa tudi maščobo.

Marsikaj bi bilo moč še napraviti, je dejala predsednica društva, toda materialna sredstva so poglavitna ovira, da ne moremo uresničiti vsega programa. Pohvaliti pa je treba podjetje Kovinoplastika, ki je z DPM in PSS tesno povezano in tudi gmotno pomaga uresničevati program.

S. ŠOSTER

PIRAN

Novi prostori centra za podvodna raziskovanja

PIRAN, 17. okt. — Z raznimi športnimi tekmovanji so prebivalci Pirana že 11. oktobra začeli proslavljati svoj praznik. Na sam praznik, v četrtek, je imela občinska skupščina slavnostno sejo, osrednji dogodek proslav pa je bila otvoritev novih prostorov centra za podvodna raziskovanja SR Slovenije v Portorožu. To otvoritev so združili s posvetom o perspektivah raziskovalnega dela v luči gospodarskega izkoriščanja morja. Kot referenti so na včerajšnjem posvetu sodelovali predstavnik biološkega oddelka biotehniške fakultete ljubljanske univerze dr. Štefan Michieli, asistent dr. Jože Bole, ki je prebral referat zaradi bolezni odsotnega dr. prof. Jovana Hadžija, predsednik okrajne komisije za problematiko morja Boris Filli, vodja ribolovne enote Delamaris Mario Santin in direktor centra Jože Štirn.

Sedemletni delovni program centra, ki je dobil z novimi prostori solidne pogoje za uspešno delo, zajema štiri glavne študijske točke; distribucijo organske materije v severnem Jadranu, ribolovni atlas severnega Jadrana, razvoj sodobnega ribolova v obalnem pasu (lagunsko ribištvo, ki vključuje načrtno gojenje školjk in ciplov) in probleme odpadnih voda v obalnem pasu.

F. MELE

NOVO MESTO

Pred volitvami organov krajevnih skupnosti

Od 17. oktobra do 10. novembra bodo v novomeški občini zbori občanov, na katerih bodo med ostalim volili organe krajevne skupnosti. Po dosedanjih stališčih menijo, da bo v tej občini 18 krajevnih skupnosti. Za vse te so imenovali iniciativne odbore, ki so tudi že pripravili osnutke statutov, o katerih se bodo prav tako pomenili na zborih občanov.

Odborniki občinske skupščine bodo poročali o terciarnih dejavnostih v komuni ter odgovarjali na postavljena vprašanja iniciativnih odborov in občanov. Doslej se je nabralo v pisarni občinske skupščine in posameznih referatih več kot 50 vprašanj, na katere bodo občani dobili odgovor na svojih zborih.

Rebalans proračuna

Po predvidevanjih se bodo dohodki občinskega proračuna do konca leta povečali za blizu 63 milijonov dinarjev nad vsoto po sprejetem proračunu. S tem zvišanjem in dotacijo okrajne skupščine v višini 52 milijonov dinarjev, bodo kriti višji izdatki, kot so bili predvideni, zlasti za šolstvo, prosveto, socialno in zdravstveno varstvo ter priznavalnine borcem. Tako popravljen proračun je občinska skupščina sprejela na sejah obeh zborov 14. oktobra.

(r)

Na Brniku že tri kilometre betona

Delavci splošnega gradbenega podjetja »Slovenija ceste« so sredi minulega tedna položili zadnje metre podaljšane betonske pristajalne steze na letališču na Brniku. Steza je sedaj dolga 3.000 metrov, oziroma 3.120 metrov, če prištejemo še asfaltirani del. Hkrati z gradnjo pristajalne steze pa so delavci opravljali tudi ostala zemeljska dela, ki so potrebna za postavitev signalnih, svetlobnih in drugih naprav. Pri zadnjih delih v minulem tednu jim je močno nagajal dež, ki je padal skoraj brez prestanka in močno razmočil teren. Računajo, da bodo z vsemi ostalimi deli končali v slabih dveh mesecih, seveda če jim računov ne prekriža ponovno deževje. Prav tako pa upajo, da bo na podaljšani stezi letališča še letos lahko pristalo tudi težje letalo, za katerega je bila doslej pristajalna steza prekratka.

V. S.

V nekaj vrstah

UČITELJIŠČNIKI IZ POMURJA V LJUBLJANI — M. SOBOTA — Dijaki 4. letnika učiteljišča v Murski Soboti bodo obiskali Zavod za slepe in Zavod za gluhonemo mladino v Ljubljani. Tu se bodo bodoči učiteljiščniki seznanili z delom defektologov, z njihovimi metodami in učnovzgojnimi ukrepi.

R. T.

KUPILI BODO 203 HA ZEMLJE — VUZENICA — KZ namerava povečati lastna zemljišča s tem, da bi odkupila v naslednjih letih 203 ha obdelovalne zemlje. Tedaj bo praktično vsa zemlja v ravninskem področju v upravljanju KZ Vuzenica. V zadnjih letih je zadruga precej povečala pridelovanje hmelja, ki v tem predelu dobro obrodi. Prihodnje leto bodo imeli pod hmeljenm že 40 ha površin, v nekaj letih pa bodo pridelali že okoli 80 tisoč kilogramov kakovostnega hmelja letno.

Z. L.

TOLMIN

Letos v vseh šolah mlečne kuhinje

Komisija za šolske mlečne kuhinje pri občinskem odboru RK v Tolminu je letos uspela, da so v vseh šolah uvedli mlečne kuhinje. O tem so se pomenili tudi s starši, ki so pripravljeni po ukinitvi mednarodne pomoči povečati svoj prispevek. Največ težav za uvedbo mlečne kuhinje je bilo v Logjeh na Breginjskem, vendar bo začela tudi na tej šoli v kratkem delati mlečna kuhinja.

Za malice prispevajo starši 300 do 600 dinarjev. Na osnovni šoli v Kobaridu dobivajo učenci, ki se vozijo v šolo tudi toplo enolončnico, v Podbrdu pa pripravljajo enolončnice tistim otrokom iz višjih razredov, ki prihajajo v šolo iz zelo oddaljenih krajev, nekateri celo izpod Porezna.

—jp

Množične prijave v krvodajalsko akcijo

V tolminski občini se bo, po dosedanjih prijavah sodeč, udeležilo krvodajalske akcije blizu 1200 krvodajalcev. Da bi bila krvodajalska akcija še uspešnejša, bodo v nekaterih delovnih organizacijah odobrili krvodajalcem prost plačan delovnik. Razen članov delovnih kolektivov so se odzvali za to akcijo tudi prebivalci hribovskih naselij. Krvodajalsko akcijo pripravljajo 3. in 4. novembra v Tolminu, 5. novembra v Kobaridu in 6. novembra v Bovcu.

—2P

PREDDVOR PRI KRANJU

Slavili so krajevni praznik

V Preddvoru pri Kranju bodo danes zaključili slovesnosti ob praznovanju krajevnega praznika. Slavijo ga v spomin na ustanovitev prvega narodnoosvobodilnega odbora v Mačah pri Preddvoru in množičnega preseljevanja prebivalstva v koncentracijska taborišča. Ves teden so se vrstile kulturne prireditve, odkrili so spomenik padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja. Za zaključek praznovanja bo Prešernovo gledališče iz Kranja uprizorilo v prosvetnem domu glasbeno komedijo »Kakor v raju.«

R. Č.

Dol. Toplice spet brez pitne vode

Po vsakem večjem deževju postane pitna voda v Dol. Toplicah tako nesnažna, črnikasta, da je ni mogoče uporabljati za kuho, pranje in umivanje. Zato se morajo prebivalci tudi tokrat posluževati deževnice ali vode iz vodnjakov. Dobro, čisto pitno vodo pogrešajo tudi zdraviliški gostje. Res bi bil že zadnji čas, da bi se ureditev vodovoda premaknila z mrtve točke.

D. G.

Simpozij o mehanizaciji v gozdarstvu

LOKVE, 17. okt. — V tem kraju nad Novo Gorico se je začel simpozij o uporabi mehanizacije v gozdarstvu. Prireja ga Soško gozdno gospodarstvo v Tolminu pod pokroviteljstvom posvetovalnega središča za kmetijstvo in gozdarstvo Jugoslavije. Na simpoziju je več ko 70 gozdarskih strokovnjakov iz vse države.

Ob morju še precej turistov

KOPER, 17. okt. — Slovenska obala še ni imela tako dobrega turističnega obiska v oktobru kot letos. Zdaj je v Palace hotelu 400 tujih gostov, v hotelih Central, Lucija in Riviera pa jih je kakih 300. Nove skupine turistov bodo prišle v Portorož tudi prihodnji mesec. V Podmarkovcu pri Kopru je razen drugih tujih gostov tudi 38 Poljakov. Tam pričakujejo še kakih 120 gostov iz Poljske.

Samostojnost komune v proračunski politiki

Predlog republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov predvideva popolno oprostitev prispevka od kmetijstva za višinska zemljišča

Republiški izvršni svet je nedavno sprejel in skupščini predložil dva pomembna predloga: zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti SR Slovenije in zakon o prispevkih in davkih občanov. Republiški sekretar za finance Miran Cvenk nam je v zvezi z omenjenima zakonskima predlogoma odgovoril na naslednja vprašanja:

Delo: Kateri momenti so narekovali sestavo republiškega zakona o prispevkih in davkih občanov? Katere so bistvene značilnosti predloga zakona v primerjavi z dosedanjimi predpisi na tem področju?

Odgovor: Sprejemanja novih predpisov o prispevkih in davkih ne moremo utemeljiti le s kratko navedbo, da je to prilagajanje ustavi, ker bi izzvenelo to tako, kakor da gre le za neke formalne popravke. Dejansko pomenijo ti novi predpisi, kakor tudi sama ustava, prilagoditev nujnosti, ki je nastala z razvojem in ki terja, da se uredi obdavčenje v korist večje proizvodnje, večje storilnosti, urejevanja standarda, krepitve komunskega sistema, in vrsto drugih elementov.

Kakor je s temeljnim zakonom omogočila zvezna skupščina, da se prilagaja davčni sistem prilikam po republikah po vseh elementih, ki sem jih navedel, upošteva tudi republiški zakon razmere, kakršne vladajo v raznih predelih naše republike oziroma v raznih komunah. To se izvede v republiškem zakonu o prispevkih in davkih s prenosom na občine vseh onih odločitev, ki terjajo posebno obravnavo na območjih. Sodim, da je to ena glavnih značilnosti novega zakona.

Prenos omenjenih odločitev na občine pa ne pomeni le korist za posameznega občana ali za posamezna območja, temveč je v političnem smislu približevanje občanu, ki bo na te odločitve pri občini preko zborov volivcev in drugih organov lahko neposrednejše dokazoval svoje razmere in s tem laže uveljavljal svojo voljo. V tem smislu je to decentralizacija, izrazita krepitev komunalnega sistema.

Seveda pa obravnavani zakon kot osnova terja še vrsto predpisov, ki naj bi jih povečini izdale občinske skupščine. Le tako bo prišel do polne veljave kot ekonomsko politični instrument. Te povečane pravice in dolžnosti nalagajo občinam povečano odgovornost za izvajanje davčnih načel zakonitosti in davčne pravičnosti.

Iz vsega tega vidimo, da je bistvena značilnost novega zakona nasproti dosedanjemu v tem, da bo v glavnem občina sama odločala o vrsti elementov, ki so bili doslej urejevani strogo in taksativno, enako za vsa območja države. To je večina oprostitev, odpisovanj, nadalje lestvice za določene dohodke in stopnje. Druga značilna razlika med tem zakonom v primerjavi z dosedanjimi predpisi je v tem, da je z njim zajeta v enem predpisu materija, ki jo je doslej obdelovala vrsta predpisov, in slednjič, da se pri nekaterih dejavnostih razne oblike davkov združijo v eno, kar pomeni ne le pregledno obdavčenje, temveč tudi olajšavo za davčenga zavezanca. Tesno je s celotnim sistemom povezan tudi zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti. Vloga tega zakona je zagotoviti vsem občinam izvajanje njihovih družbenih služb in pravic občanov, ki so jim z ustavo in zakonom zagotovljene. S tem zakonom naj se uvede ureditev, ki ne bo več pehala občine v fiskalne prijeme pri obdavčevanju.

Delo: Kakšne naj bi bile pristojnosti republike in občin po novi ureditvi?

Odgovor: Za večino prispevkov in davkov so, kot že omenjeno, v zveznem zakonu postavljena le temeljna načela, s čimer je republiki in občinam omogočeno, da vodijo svojim ekonomskim in drugim pogojem ustrezno politiko. Zlasti velja to za prispevek od kmetijstva, od obrtne dejavnosti, za davek od stavb, davek od proizvajalnih priprav v kmetijstvu. V nasprotju z dosedanjim sistemom, ko je bilo predpisovanje družbenih obveznosti skoraj v celoti urejeno z zveznimi predpisi, je v novih okoliščinah omogočeno prenasati te pristojnosti na občine. V predlaganem republiškem zakonu je ta tendenca še prav posebno poudarjena, ker si republika pridržuje le načelno usmeritev predpisovanja prispevkov in davkov, in sicer le toliko, kolikor naj bi bili ti odnosi na območju republike enotno urejeni, vse ostalo urejanje pa prepušča občinam, kot na primer določanje proizvodnih okoliščev za odmero prispevka od kmetijstva, določanje pogojev in trajanja oprostitev prispevka od kmetijstva za nekatera zemljišča, določanje kriterijev za priznavanje olajšav ob elementarnih nezgodah, določanje proizvodnih obrtnih dejavnosti, katerim se odmerja prispevek od pavšalnih osnov, določanje pavšalnih prispevkov za posamezne obrtne dejavnosti, odločanje o tem, ali se stavbe na podeželju obdavčujejo, predpisovanje davka na proizvajalna orodja v kmetijstvu itd.

Občinam podeljene pristojnosti s področja prispevkov in davkov bodo prišle do izraza zlasti še ob dejstvu, da tako zveza kot republika za večino prispevkov in davkov ne bosta predpisali svojih stopenj, tako da bodo tudi višino obveznosti določale edino le občine, kar bo omogočalo v še večji meri usmerjati razvoj posameznih dejavnosti na njihovem področju. To bo hkrati omogočilo, da bo večina občin v naši republiki svojo proračunsko potrošnjo lahko krila z lastnimi dohodki.

Delo: Posebej nas zanima vloga prispevka od kmetijstva po novem zakonskem predlogu. Ali so določila o tem prispevku spodbudna za povečanje kmetijske proizvodnje?

Odgovor: Predmet obdavčenja za prispevek od kmetijstva, enako kot doslej dohodnina in občinska doklada od kmetijstva, bo tudi v bodoče povprečni dohodek zemljišč, to je ugotovljeni katastrski dohodek. Prepričani smo, da bo na podlagi izpopolnjenega sistema prispevka od kmetijstva — v tem pogledu vsebuje zakon nekatere nove določbe — funkcija prispevka kot enega od instrumentov za spodbudo k povečanju kmetijske proizvodnje izrazito okrepljena. V ta namen so bili še pred izdelavo tega zakona sprejeti nekateri ukrepi. Tako naj omenim izpopolnjeni sistem občinskih doklad z uvedbo močne diferenciacije po proizvodnih okoliših sprememb na področju predpisovanja taks na kmetijske proizvajalne priprave in podobno. Cilj vseh teh ukrepov je bil in je povečanje kmetijske proizvodnje ne le pri tistih kmečkih proizvajalcih, ki jih lahko smatramo za blagovne proizvajalce, temveč tudi pri ostalih. Istemu namenu bodo služile tudi različne oprostitve in olajšave, ki jih omogoča novi zakon o prispevkih in davkih občanov, kot so na primer popolna oprostitev prispevka od zemljišč, danih v zakup delovnim organizacijam za najmanj 4 leta, začasne oprostitve za nove nasade vinogradov, sadovnjakov, za novo pogozdena zemljišča, začasna oprostitev prispevka od zemljišč, ki so bila neuporabna za kmetijstvo, pa so s posebnimi investicijami postala uporabna, oprostitev prispevka zavezancev z do 50.000 dinarji katastrskega dohodka in druge.

Posebej moram naglasiti, da so težki proizvodni pogoji v višinskih predelih naše republike s časom privedli tudi do težjih življenjskih pogojev kmetov v teh predelih. Zato predvideva predlog novega zakona popolno oprostitev prispevkov za višinska zemljišča. Sodim, da bodo kmetom v višinskih predelih s tem znatno zboljšani življenjski pogoji in da bo njihovo delo bolje nagrajeno.

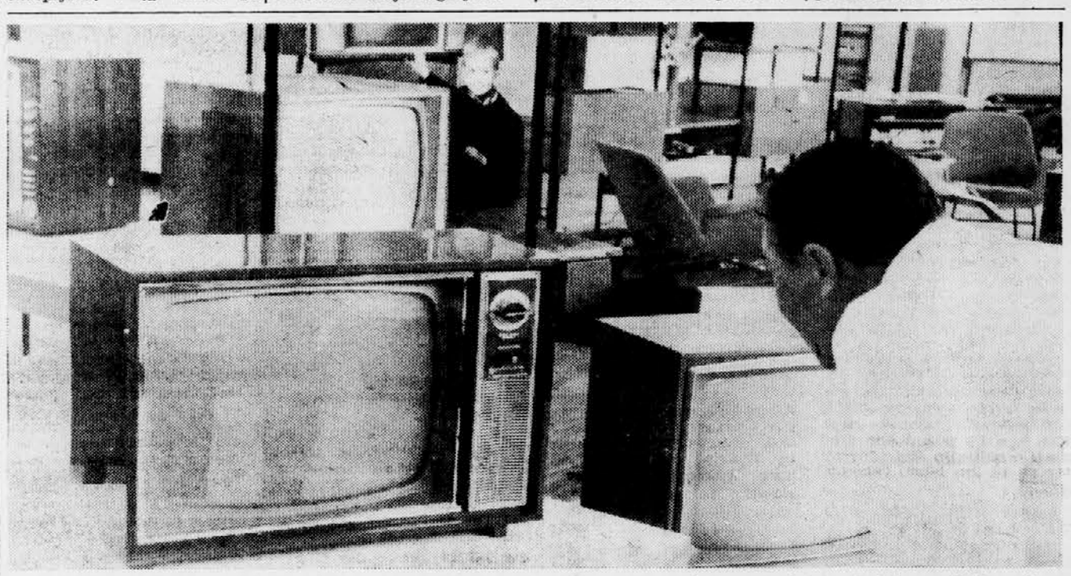
Delo: Ali so med olajšavami za plačevanje prispevka od kmetijstva tudi take, ki izhajajo iz socialnih in drugih podobnih pobud?

Odgovor: Že doslej je uredba o dohodnini omogočala pod določenimi pogoji priznavanje olajšav zavezancem z delanezmožnimi družinskimi člani, zavezancem z malimi otroki, z bolnimi družinskimi člani in podobno. Predlog novega zakona gre v tem pogledu še naprej in skuša odpraviti nekatere pomanjkljivosti, ki se pojavljajo izraziteje. Tako je občinam, ki najbolje poznajo razmere, prepuščeno, da same določijo olajšave zaradi preživljanja številne družine in delanezmožnih oseb, zaradi pomanjkanja delazmožnih oseb v družini in zaradi izrednih izdatkov, ki jih je povzročila bolezen ali druge nesreče v družini. Predlog zakona tudi določa, da se prispevek in davek lahko odpišeta, če bi se spravilo z izterjavo v nevarnost nujno preživljanje zavezanca in njegovih družinskih članov. Pa tudi druge oblike še obstajajo, s katerimi se lahko zavezancem v opravičenih pogojih olajša plačilo obveznosti, kot na primer začasen odlog plačila, obročno odplačevanje in podobno. Med glavne olajšave spada vsekakor že prej opisana oprostitev plačevanja prispevkov v odročnih višinskih in skratka proizvodno težkih predelih, ki sem jih omenil že pri prejšnjem odgovoru.

Delo: V drugem odgovoru je bilo omenjeno financiranje družbeno političnih skupnosti. Kako se bodo spričo opisanega davčnega sistema lahko objektivno oblikovali proračuni naših občin?

Odgovor: Občine bodo morale ob sestavljanju svojih proračunov zadovoljiti pravice, ki so državljanom priznane z ustavo in zakoni. One občine, ki teh nalog ne bodo mogle kriti iz lastnih dohodkov, bodo imele pravico zahtevati od republike dopolnilna sredstva. Občina bo upravičena do dopolnilnih sredstev, kadar bodo prispevki njenih občanov za občinski proračun primerni njihovi zmogljivosti. S tem hočem povedati, da mora prispevati vsak občan v republiki po svoji zmogljivosti, da pa ima hkrati pravico do osnovnih zagotovil, ki mu jih, kot rečeno, priznavajo zakoni.

Ob samostojnem določanju stopenj in drugih pristojnosti, ki jih daje nov sistem družbeno političnim skupnostim, so vsem občinam zagotovljeni lastni dohodki na osnovi gospodarskih naporov občanov. Nobena širša družbeno politična skupnost ne bo več imela pravice posegati po teh lastnih dohodkih ali jih kakorkoli usmerjati. Kot posledica tega se ne pojavlja le večja samostojnost komune pri izvajanju politike, temveč se odpira več možnosti za samostojno kritje lastnih izdatkov komun. Občinski proračun bo tako postal izraz politike komune, izražene v njenih proizvodnih uspehih. Razvitost občin v naši republiki je ob postavljenih načelih taka, da bo pretežna večina občin lahko zadovoljila svoje proračunske naloge sama.

SPET NOVI TELEVIZORJI. Elektronska industrija iz Niša razstavlja na sejmu »Sodobna elektronika« štiri tipe novih televizorjev, ki bodo nedvomno hitro našli dovolj kupcev na domačem in tudi inozemskih tržiščih. Foto: M. Švabić

„Paša" za laika in strokovnjaka

Vrsta zanimivosti na sejmu »Sodobna elektronika« - Razstavljavci iz trinajstih držav

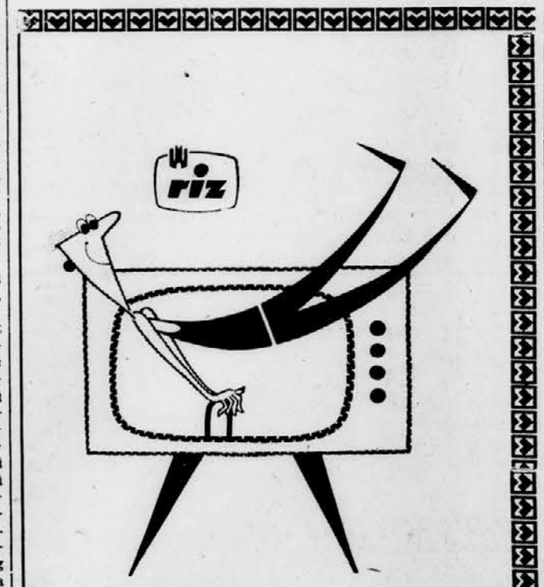
Včeraj so se odprla vrata Gospodarskega razstavišča, kjer se je začel 11. mednarodni sejem »Sodobna elektronika«. Razen vse jugoslovanske elektronske industrije razstavljajo na letošnjem sejmu še podjetja iz 13 držav. V vseh objektih Gospodarskega razstavišča so domači in inozemski proizvajalci razstavili na tisoče proizvodov, med njimi tudi vrsto popolnoma novih izdelkov.

V veliki kupolni dvorani je zavzela med številnimi inozemskimi razstavljalci dobršen del prostora zlasti Elektronska industrija iz Niša, eden izmed naših industrijskih »gigantov«, ki zaposluje preko 16.000 delavcev. Povprečnega potrošnika bodo tu prav gotovo pritegnili novi televizijski sprejemniki, ki so novi ne samo po obliki, marveč tudi po konstrukciji. To so televizijski sprejemniki z vdelano avtomatiko, ki imajo manj elementov, kar pomeni, da ima tak televizor tudi manjše možnosti za okvare. Naj mimogrede omenimo, da ta velikanska tovarna, ki bo letos proizvedla preko 200.000 televizorjev, izvaža svoje proizvode celo v Anglijo, Kanado, ZDA, Južno Ameriko, Zahodno Nemčijo in na druga zahtevna tržišča. Med novimi izdelki EI-Niš velja omeniti še radijske sprejemnike s stereofonsko reprodukcijo zvoka in dva nova tranzistorja z UKV valovi (tipa »Dubrovnik« in »Opatija«).

Prvi je prenosni, drugi pa namizni in ga lahko uporabljamo z baterijami ali pa priključimo na normalno električno omrežje. Novost je tudi popolnoma transistoriziran radiogramofon »Ohrid«. Seveda EI-Niš ne razstavlja samo številnih izdelkov za široko potrošnjo, marveč tudi najrazličnejše elektronske naprave in elemente za industrijo, promet in druge panoge. Ena izmed novosti, ki bo nedvomno hitro našla dovolj odjemalcev, je UKV radio-telefon, ki ima z vmesno relejno postajo ekcijski radij do 150 kilometrov. V kupolni hali razstavljajo od domačih podjetij še gornjeradgonski »Elrad«, znani proizvajalec radijskih in televizijskih anten, TIO iz Lesc, Industrijsko-montažno podjetje iz Ljubljane, IPR-Zagreb in »Nikola Tesla«. Tovarna »Nikola Tesla«, ki je omogočila direktno avtomatsko zvezo med Beogradom, Zagrebom, Splitom in Reko, se pripravlja, da doseže takšno povezavo tudi z Ljubljano, Novim Sadom in Nišem.

V hali B so zbrani domači »trije veliki« — RIZ-Zagreb, Iskra in Rudi Čajevec iz Banjaluke. Tudi tu, tako kot v kupolni hali, je dovolj »paše« za laika — »navadnega« potrošnika in za strokovnjaka. Tu lahko vidimo domači elektronski mikroskop, pripravljen za serijsko proizvodnjo, ki lahko poveča predmete do 60.000 krat, tu je prvi domači telefon s tipkami, ki omogoča znatno hitrejšo manipulacijo na telefonskem aparatu, tu je še vrsta novosti s področja telefonije; variine tehnike in raznih panog elektronike. Velika zagrebška tovarna RIZ, ki izvaža svoje izdelke v 16 držav, se je tudi tokrat orientirala v znatni meri na izdelke za široko potrošnjo — na gramofone, radijske sprejemnike, televizorje, transistorje, magnetofone in podobne izdelke. Novost je avtomatiziran televizor RIZ, s tiskanim vezjem, prvi te vrste pri nas. Posebna zanimivost v obširnem proizvodnem programu tovarne RIZ pa sta dva programatorja — »Diskon« in »Ignon«. Prvi programotor stoji ob stružnici, drugi pa ob varilnem aparatu. Vsa »skrivnost« obeh programatorjev je v tem, da si naprava »zapomni« določene operacije, ki jih mora najprej delavec opraviti za izdelavo tega ali onega proizvoda. »Spomin« pa je magnetizirana plošča, kjer ostanejo »zabeležene« potrebne operacije in jih nato programator sam, brez delavca, posreduje stroju — stružnici, vrtalnemu ali rezkalnemu stroju ali pa varilnemu aparatu. Prednost zastavljenega programatorja, za katerega se že zanimajo tudi v tujini, je zlasti v tem, da je prikladen ne samo za velike, marveč tudi za majhne serije. Predvsem pa ta naprava omogoča boljšo in enakomernejšo kvaliteto izdelkov, zmanjšuje izmeček, porabo električne energije in seveda tudi potrebo po kadrih. Računajo, da se s takimi napravami do desetkratno povečuje produktivnost dela.

IGOR PRESERN

vojitev olimpijskih medalj
a športnih terenih v Tokiu
jajte v vašem stanovanju
na ek... kakovostnih televizijskih
sprejemnikov z lepo sliko,
ki jih izdeluje:

riz ZAGREB

Osnovna šola Prule

sprejme takoj

2 SNAŽILKI

Osebni dohodki po dogovoru. 8988

Bohinj stopa v zimski turizem

Zdaj imajo osnovne pogoje, da izkoristijo mraz in sneg

»Zdaj, ko imamo žičnico na Vogel, lahko govorimo tudi o zimskem turizmu,« pravijo Bohinjci. »Doslej pa nismo imeli tako rekoč nič.«

Bohinjska dolina sama po sebi sicer res ne nudi posebnih pogojev za zimski turizem. Te pogoje je treba bodisi ustvariti, bodisi poiskati v bližnji okolici. Zato so Bohinjci že pred leti dali pobudo za gradnjo žičnice na Vogel, kamor nasuje vsaka zima debelo plast snega, ki prekrije vse skale in nizko grmičje in napravi iz valovitih pobočij čudovite smuške terene.

Po večletnih težavah in neštetih ovirah je žičnica navsezadnje stekla in prinesla s tem nove pogoje in nove naloge v bohinjski kot. Predvsem gre zdaj za vprašanje, kako pridobiti čimveč gostov. S poletno sezono v Bohinju tudi doslej niso imeli posebnih težav. Številni domači in tuji gostje so kaj radi prihajali v ta čudoviti predel naše ožje domovine. Letos so na primer zabeležili v Bohinju do konca avgusta za dobro tretjino več turističnih nočnin kot prejšnja leta. Domačih gostov je bilo nad 8.000 (lani 5628), tujih pa 9.389 (lani 8.086). Bohinj razpolaga danes s 700 posteljami v zasebnih sobah, od tega je 300 postelj v kurjenih prostorih. Če k temu prištejemo še vse bohinjske hotele, potem vidimo, da v tem pogledu ne bo posebne težave za nastanitev gostov.

Za letošnjo zimsko sezono predvidevajo, da bodo lahko uredili še smučarske vlečnice pri hotelu Jezero in pri Mladinskem domu, razen tega pa še na samem Voglu. S temi napravami in z razmeroma zadovoljivim številom prenočiščnih kapacitet se uvršča Bohinj v zimsko športna središča Slovenije.

Nedvomno bodo te možnosti postavile pred bohinjske turistične delavce nove naloge, ki pa jih bodo zaradi dolgoletne turistične tradicije najbrž uspešno rešili. Naprave za zimski šport in s tem tudi za zimski turizem bodo raztegnile sezono na vse leto. In še več. Vogel je s svojo debelo snežno odejo najbolj privlačen takrat, ko drugje sneg že po malem kopni, to je od februarja naprej. Smučišča na tem terenu so uporabna vse do maja in včasih celo do junija. Ni treba posebej poudarjati, kakšne perspektive se v tem pogledu odpirajo bohinjskemu turizmu.

Rahel dvom bi lahko padel le na osnovno zamisel žičnice na Vogel. Gre namreč za to, da se bo moral smučar, ki bo hotel priti do ugodnega terena, peljati ne samo navzgor, ampak prav tako tudi navzdol samo z žičnico. Zelo malo je možnosti, da bi speljali turistično smučarsko progo z vrha Vogla do spodnje postaje žičnice. Bohinjci sicer zatrjujejo, da jim bo to uspelo, vendar je vprašanje, če bo res kdaj v tem predelu lahko nastal takšen sistem žičnic, kakršnega imamo na Pohorju, kjer so vse postaje vseh žičnic povezane med seboj s smučarskimi programi. Takšen sistem bo mogoče lahko kdaj nastal samo na vrhu samega Vogla.

Težava je med drugim tudi v tem, da je bohinjski kot vendarle precej oddaljen od večjih mest, ki so vedno najboljši bazeni za zasedbo turističnih rekreacijskih središč. V tem primeru se nikakor ne more primerjati s Pohorjem, ki ima zaradi neposredne bližine Maribora in tudi avstrijske meje idealne, takorekoč neizčrpne možnosti za polno zasedbo. Če k temu prištejemo še negotovo stanje ceste v zimskem času, potem je dvom upravičen. Pristojni organi sicer zatrjujejo, da bodo ceste na Gorenjskem letos dobro plužene, vendar nam izkušnje preteklih let ne dovoljujejo, da bi se stoodstotno zanesli na takšna zagotovila. Nemoten razvoj zimskega turizma pa terja brezhibno vzdrževanje in pluženje cest v zimskem času.

S tem seveda nikakor nočemo trditi, da bi bile pridobitve v bohinjskem kotu brez pomena za naš turistični razvoj. Storiti pa bomo morali še precej, če bomo hoteli te pridobitve aktivirati v polnem obsegu. V žičnico smo vložili velika sredstva in nič manjša sredstva ne bo »požrla« tudi ureditev samega Vogla in smučarskih terenov v dolini. Zato pa bo treba napraviti vse, kar je v naši moči, da bomo z ustrezno propagando in ugodnimi prometnimi zvezami premagali odmaknjenost bohinjskega kota, ki bo po vsej verjetnosti lahko postal že v bližnji prihodnosti eno najprivlačnejših zimskih središč v Sloveniji, tako za domačega kot za inozemskega turista.

NIKO ISAJEVIČ

Dva kvalificirana ŽELEZO-STRUGARJA

sprejme

v stalno zaposlitev

Obrtno komunalno podjetje v Črnomlju.

Samsko stanovanje zagotovljeno. 9991

NA VINOGRADNIŠKEM POSESTVU KAPELA so trte letos mnogo bolj obložene kot lani. Foto: J. Petek

Bogato obloženi vinogradi in skrbi vinogradnikov

V Gornji Radgoni bo trajala trgatev še tri tedne

V kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni so do sredine oktobra obrali le eno četrtino vinogradov in iztisnili 27 vagonov mošta. Ob lepem vremenu bo trgatev trajala še tri tedne, čeprav si pomaga tudi z nekaj sezonci iz Medjimurja. Okrog 15 vagonov mošta bodo morali uskladiščiti v tujih kleteh, ker so lastne stare kleti dovolj prostorne le za povprečni pridelek.

Lanski pridelek je kombinat prodal, le s ceno niso zadovoljni, ker je v primerjavi s stroški vsako leto nižja.

Pri pospešeni obnovi vinogradov bo vinogradniško posestvo Kapela pridelalo le toliko mošta kot prejšnja leta. Najrodnejši vinogradi so sicer mnogo bolj obloženi z grozdjem kot navadno — razen na Kapelskem vrhu, kjer se še poznajo posledice lanske toče — precej pa je mladih vinogradov, ki še ne rodijo. Na Kapelsko-Radenskem vrhu letos spet obnavljajo 20 ha in so staro trto že izkrčili. Letošnja trgatev se je zaradi deževja že zavlekla, znižala pa se je tudi sladkorna stopnja. Pred deževjem namreč skoraj ni bilo sorte, ki ne bi dosegla vsaj 20% sladkorja. V nekaj sončnih dneh, ki jih vinogradniki še pričakujejo, pa se bo sladkorna stopnja znova povečala.

J. PETEK

Srečanje po 23 letih

Iz ljubljanskih zaporov so jih leta 1941 odpeljali na Tremite

Pred nekaj dnevi se je »Pod lipo« na Borštnikovem trgu v Ljubljani zbralo blizu štirideset prvih obsojencev, ki so zaradi svojega odpora proti okupatorju bili kot obsojenci odpeljani iz ljubljanskih zaporov že v oktobru 1941 na kazensko otočje Tremiti v Italiji.

Iz vseh krajev so prišli, da bi si po tolikih letih segli v roke. Ganljivo je bilo to srečanje, saj so bili med njimi že starejši, ki so med trpljenjem v tujini doma izgubili svojce in tudi tako obudili spomine na hude dni.

Na tem srečanju je tov. Bine Baznik v nagovoru v imenu iniciativnega odbora pozval k minutnemu molku v počastitev padlih oziroma umrlih, ki so po kapitulaciji italijanskega imperija dali svoja življenja v prekomorski brigadi, v boju z ostanki zadnjih sil že premaganega fašizma, nekateri so umrli po osvoboditvi.

Tovarišica Anica Okršlar je podala potek organiziranja tega prvega srečanja, prebrala seznam vseh, ki so bili na Tremitih, saj je bilo iniciativnemu odboru težavno zbrati te podatke, ker so bili obsojenci razkropljeni širom Slovenije; prav tako je bilo težko zbrati podatke padlih in umrlih.

Po razpustitvi iniciativnega odbora, ki sedaj ni več potreben, so na predlog tov. Staneta Bobnarja postavili nov stalni odbor, ki naj bi skrbel za sodelovanje z okrajnim združenjem borcev, pripravil obisk Tremitov, pomagal pri pripravah na bližnjo proslavo 20. obletnice osvoboditve.

A. O.

Vojaki na sejah delavskih svetov

Vojaki iz vojašnice Ljuba Šercerja bodo obiskali seje delavskih svetov in upravnih odborov v bežigrajskih gospodarskih organizacijah, da bi tako spoznali življenje v tovarnah in gospodarstvo občine. Občinski komite ZMS Bežigrad je pripravil obsežen program za sodelovanje med mladino in vojaki. V okviru moralno-politične vzgoje v vojaških enotah bodo mladinski funkcionarji seznanjali vojake z delom, problemi in nalogami mladinske organizacije, tako da tisti, ki so pri vojakih, ne bi prekinili dela v mladinski organizaciji.

Vojake bodo povabili tudi na letne in proizvodne konference mladinskih aktivov v tovarnah. Vojaki bodo predavali po šolah, o vlogi, nalogah in življenju v JLA, dijaki pa bodo obiskovali vojašnice. Pripravili bodo tudi več športnih tekmovanj.

S.

»Akademik« vabi v svoje vrste

Študentsko kulturno umetniško društvo »Akademik« je tudi letos omogočilo študentom, da se vpišejo v posamezne skupine društva in se umetniško udejstvujejo. Osnovni namen društva je nastopanje pred domačo študentsko publiko in ruditi širši slovenski javnosti kvalitetna kulturno umetniška doživetja, vendar je društvo med svojim delovanjem že preraslo te okvire, kar dokazujejo priznanja na tekmovanjih in festivalih po Evropi in Afriki. Študenti se lahko priglasijo v naslednje skupine: študentski vokalni ansambel, akademski pevski zbor »Tone Tomšič«, primorski akademski zbor »Vinko Vodopivec«, akademsko folklorno skupino »France Marolt«, študentsko aktualno gledališče, amatersko likovno skupino in akademski jazz orkester »Ad hoc«.

—ER

Na Brniku že tri kilometre betona

Delavci splošnega gradbenega podjetja »Slovenija ceste« so sredi minulega tečna položili zadnje metre podaljšane betonske pristajalne steze na letališču na Brniku. Steza je sedaj dolga 3.000 metrov, oziroma 3.120 metrov, če pristejemo še asfaltirani del. Hkrati z gradnjo pristajalne steze pa so delavci opravljali tudi ostala zemeljska dela, ki so potrebna za postavitev signalnih, svetlobnih in drugih naprav. Pri zadnjih delih v minulem tednu jim je močno nagajal dež, ki je padal skoraj brez prestanka in močno razmočil teren. Računajo, da bodo z vsemi ostalimi deli končali v slabih dveh mesecih, seveda če jim računov ne prekriža ponovno deževje. Prav tako pa upajo, da bo na podaljšani stezi letališča še letos lahko pristalo tudi težje letalo, za katerega je bila doslej pristajalna steza prekratka.

V. S.

Zakaj tako?

Mesečne vozovnice brez prave vrednosti

Delavski svet Ljubljanetransporta je sklenil, da imajo vsi študenti pravico do popusta pri nakupu mesečnih vozovnic v mestnem prometu (dijaške karte) izključno do 25. leta starosti. Vsak upravičenec dobi lahko mesečno vozovnico od kraja, kjer stanuje, do sedeža šole.

Torej, če stanujete na primer pri remizi, sedež šole pa imate v Aškerčevi ulici, se boste lahko vozili samo na relaciji med tema dvema postajama.

To svoje načelo pri Ljubljani-transportu dobesedno upoštevajo. Velika večina študentov pa nikdar nima predavanj in seminarjev prav in samo na sedežu šole, fakultete, temveč povsem nekje drugje.

Kaj na primer študentu elektrotehniške ali strojne fakultete koristi mesečna vozovnica, če ima vsak dan predavanj v enem izmed inštitutov na Viču, z mesečno vozovnico pa se uradno lahko pripelje samo do Aškerčeve ulice?

Ali pri Ljubljani-transportu res ne bi mogli biti nekoliko bolj življenjski, da bi z nekoliko več razumevanja odmerjali študentom »končne« postaje? Če si že delavski svet podjetja lasti pravico določati zgornjo starostno mejo študentov pri nakupu mesečnih vozovnic (?), potem naj vsaj tistim, ki so po njihovem mnenju upravičeni do tega popusta omogoči, da bodo te ugodnosti tudi zares deležni. V nasprotnem primeru so mesečne karte za velik del študentov brez prave vrednosti.

NIKO LAPAJNE

Premalo ljubljanskih spominkov

V Ljubljani pravzaprav ni težavno dobiti spominkov, saj jih je povsod dovolj. Prevladujejo pa strogo komercialni spominki, med katerimi so na prvem mestu ročna dela predvsem iz Bosne. Teže pa je med množico bolj ali manj okusnih spominkov najti res tipičen in ličen spominek Ljubljane.

Potrebo po tovrstnih spominkih je uvidelo tudi Turistično društvo Ljubljana in je v ta namen že lani razpisalo natečaj za izdelavo spominkov, ki naj bi bili tipični ljubljanski. Komisija je pregledala več kot 20 osnutkov in podelila tudi nagrade ter vse prispele predmete razstavila v svojem turistično informativnem biroju v Ljubljani.

S tem pa je društvo skoraj opravilo svojo nalogo, ker pač ni gospodarska organizacija, da bi se ukvarjala z izdelavo in prodajo. Turistično društvo je dalo pobudo, da bi v Ljubljani res dobili okusne spominke, ki bi predstavljali posamezne znamenitosti mesta. Žal pa spominki niso zanimali gospodarskih organizacij, ki bi lahko te spominke razmnožile in prodajale, ker ne bi bili komercialno najbolj uspešni. Da bi nadomestilo vrzel po takih spominkih, je društvo izdelalo 1.000 prtičev z motivi Ljubljane, 500 prtičev s slovenskimi narodnimi nošami ter 1.400 malih robčkov z ljubljanskimi motivi.

V. S.

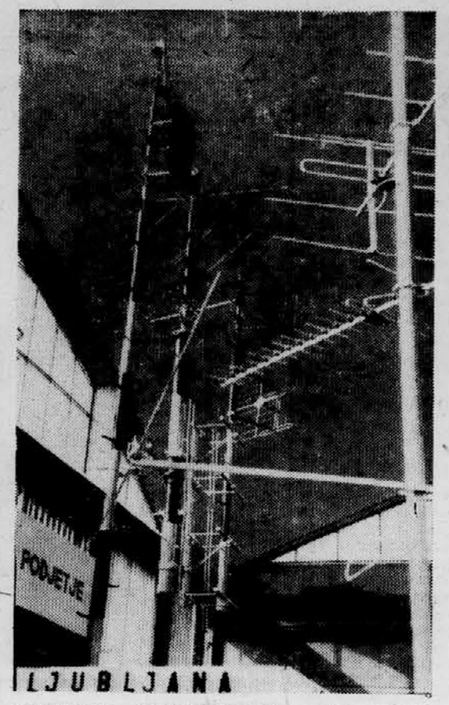

ZBOROVANJE EVROPSKIH PISATELJEV — Včeraj se je v Beogradu začelo zborovanje evropskih pisateljev, ki se ga udeležujejo avtorji iz 16 evropskih dežel. Na sliki z leve: angleški književnik Wilson, literarni kritik Dragan Jeremić, ki je imel uvodno besedo, in sovjetska pisatelja Boris Sludski in Meže Laipis.
Foto: Tanjug

NOVI MLADINSKI DOM V BEOGRADU — V Beogradu opravljajo te dni zadnja dela na novem mladinskem domu, v katerem bodo priredili ob 20-letnici osvoboditve jugoslovanskega glavnega mesta več razstav.
Foto: Tanjug

JAMBORI SODOBNOSTI — Na sejmu elektronike v Ljubljani razstavljajo domača podjetja vrsto novih izdelkov. Na sliki: raznovrstne antene za telekomunikacije
Foto: Busić

OLIMPIADA IN POLITIKA — Sovjetski boksar bantam kategorije Oleg Grigorijev je prebral novico o odstopu Nikite Hruščova v posebni izdaji nekega japonskega časopisa. Na sliki: Oleg Grigorijev s tolmačem, ki mu prevaja tekst v olimpijskem naselju v Tokiu.
Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Čestitke

jateljski odnosi med našima državama še naprej krepili in vsestransko razvijali v interesu miru in socializma.«

BUKAREŠTA, 17. okt. (Tanjug) — Predsednik državnega sveta Gheorghiu Dej in predsednik ministrskega sveta Gheorghiu Maurer sta sinoči poslala prvemu sekretarju CK KP SZ Leonidu Brežnjevu in predsedniku ministrskega sveta ZSSR Alekseju Kosiginu brzojavno čestitko. V brzojavki je izraženo prepričanje, da se bodo prijateljski odnosi med obema partijama in narodi nadalje razvijali v interesu obeh dežel ter enotnosti socialističnih držav in komunističnih ter delavskih partij.

Brzojavno so čestitali Brežnjevu in Kosiginu tudi prvi sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije in predsednik ministrskega sveta LR Madžarske Janoš Kadar, predsednik državnega sveta NDR in prvi sekretar Enotne socialistične partije Nemčije Walter Ulbricht, prvi sekretar KPČ Antonin Novotny in predsednik češkoslovaške vlade Josef Lenart.

Leonidu Brežnjevu je ob izvolitvi za prvega sekretarja CK KP SZ poslal čestitko politični biro CK Narodnoosvobodilne fronte Alžirije (FLN).

Novemu sovjetskemu premieru Kosiginu je čestital tudi finski premier Virolainen.

Švedski premier Erlander je po razgovoru s sovjetskim veleposlanikom v Stockholmu izrazil »iskreno upanje, da bo novo sovjetsko vodstvo nadaljevalo politiko popuščanja napetosti«.

Pakistanski predsednik Ajub Kan je poslal novemu sovjetskemu premieru Alekseju Kosiginu poslanico, v kateri izraža dobre želje za uspešno delo pri utrjevanju svetovnega miru in razvijanju prijateljskih odnosov med narodi.

Odmev eksplozije

ment ni presenetil, saj so ga pričakovali.

Indijski premier Šastri je sinoči izjavil, da se je izkazalo kot resnično tisto, kar je dejal na konferenci neangažiranih držav o kitajskih pripravah na eksplozijo atomske bombe. »To pa mi ne daje nobenega zadoščenja,« je pripomnil. »V resnici sem zaprepaden, tako kot tudi ves svet, spričo te nove nevarnosti za ohranitev miru.«

Uradni indijski krogi so mnenja, da je celo majhna atomska bomba zadostno orožje, da postane kitajsko vodstvo še bolj agresivno. Menijo, da se bo kitajski prestiž med majhnimi azijskimi in afriškimi deželami v prihodnjih mesecih vsekakor povečal.

Po vesteh iz Tokia je japonska vlada ostro protestirala proti prvemu kitajskemu atomskemu poskusu ter je pozvala Kitajsko, naj opusti nadaljnje poskuse z atomskimi bombami.

Glasilo KP Francije »Humanité« objavlja danes namesto komentarja o eksploziji kitajske atomske bombe stališče CK KPF, ki ga je glede tega zavzel že lani oktobra. List povzema to stališče v naslednjem: »Kitajski voditelji planirajo politiko, ki je nevarna za popuščanje mednarodne napetosti in ki jih pelje — kakor tudi de Gaulla — do tega, da obsojajo moskovski sporazum, trpijo atomske poskuse (francoske) na južnem Pacifiku in olajšujejo pot ambicijam zahodnonemških revanšistov, ki upajo, da bodo imeli korist, če se poveča število atomskih držav.«

Glasilo KP Italije »Unità« pa piše: »Eksplozija kitajske atomske bombe mora zbuditi zaskrbljenost in vznemirjenje vse svetovne javnosti.« Že to, da smo dobili novega člana »atomskega kluba« — piše list — danes še bolj zapleta probleme v zvezi s kontrolo in dokončno odpravo atomskega orožja.

Socialistični »Avanti« naglaša v uvodniku, da je treba po eksploziji prve kitajske atomske bombe obravnavati odstavitev Hruščova v veliko širšem okviru mednarodnih odnosov, ki ne zajema samo sovjetsko-kitajskih trenj, ampak tudi »slepo politiko Zahoda do Kitajske«.

Po informacijah iz Adis Abebe je etiopski državni minister za zunanje zadeve Keteme Yifru izrazil obžalovanje ob eksploziji atomske bombe na Kitajskem.

Elektronika

te. Po končanem ogledu, ki je trajal poldrugo uro, sta predstavnika RTV Ljubljana in našega lista zaprosila predsednika Zvezne gospodarske zbornice Jakova Blaževića za kratek razgovor. Vprašala sta ga, kakšen vtis je nanj naredil sejem in kaj nasploh sodi o pomenu in vlogi elektronike v našem gospodarskem življenju, zlasti v industriji. Tovariš Blažević je med drugim dejal tole:

»Sem že star obiskovalec sejmov elektronike na Gospodarskem razstavišču in menda ni bilo sejma elektronike, ki ga ne bi obiskal. Cenim napor naših ljudi, ki opravljajo to delo, za katero lahko trdimo, da je tesno povezano z enim izmed osrednjih vprašanj našega gospodarstva, našega gospodarskega sistema. To je vprašanje intenzifikacije našega gospodarstva. Gre za to, da bi s tehnične, tehnološke in ekonomske strani čim hitreje krenili po poti najboljših rezultatov, po poti prizadevanj naših delovnih ljudi, da okrepijo in razširijo svojo proizvodnjo, svojo ekonomsko bazo. Na tej osnovi bomo utrdili tudi naš sistem, sistem delavskega samoupravljanja, sistem polne ingerence neposrednih proizvajalcev, da skozi delitev dohodka v polni meri izkoristijo možnosti za razširjeno reprodukcijo. Vloga družbenih sil, delavskega in družbenega samoupravljanja, vloga razvojnih služb, naših znanstvenih ustanov, inštitutov, zavodov in drugih strokovnih činiteljev na določenih področjih — vse to lahko najbolj osredotočimo na vprašanjih obvladanja elektronike, ki v temeljih spreminja sodobno industrijo in celotno gospodarstvo ter ustvarja pogoj, da bi lahko hitreje in učinkoviteje obvladali težave in po drugi strani izkoristili zmogljivosti v našem gospodarstvu. Zato menim, da moramo še veliko narediti za popularizacijo elektronike, prav tako pa za kritične analize, kje, kako in na kakšen način najbolje vpeljati elektroniko. Imamo namreč še najrazličnejše probleme in nerešena vprašanja, ki zavirajo uporabo elektronike v industriji in drugih vejah gospodarstva. Vse to, kar človek vidi na tem sejmu, govori po eni strani o veliki vlogi elektronike in velikih uspehih, ki smo jih že dosegli na tem področju, po drugi strani pa tudi o potrebi nadaljnjih naporov, da na široko uveljavimo elektroniko v celotnem gospodarstvu«.

IGOR PREŠERN

Zasedanje odloženo

omogočil doseči sprejemljiv kompromis glede ureditve vrste zaostalih problemov.

V OZN so sicer ugodno sprejeli zagotovila novega vodstva Sovjetske zveze, da bodo nadaljevali enako zunanjo politiko, slonečo na načelih politike koeksistence. Po navodilih svoje vlade se je sovjetski predstavnik v OZN Fedorenko včeraj dlje časa zadržal pri generalnemu sekretarju U Tantu in ga obvestil, da v zunanji politiki Sovjetske zveze ni sprememb.

Tu prevladuje vtis, da tudi novo sovjetsko vodstvo potrebuje čas, da razvije svoj nadaljnji program. Za takšne priprave pa bi bil čas do predvidenega zasedanja prekratek.

Eksplozijo kitajske atomske bombe so v OZN zelo različno komentirali.

Mnoge države imajo sicer svoje mnenje o kitajski politiki in kritizirajo njena stališča glede svetovnega miru. Vendar pa se utrjuje čedalje bolj splošno mnenje, da bi imela vključitev Kitajske v OZN večkratni pomen. Med drugim bi morala tudi Kitajska upoštevati sedanjo stvarnost na svetu, ki je drugačna od tiste, s kakršno se ubadajo v Pekingu.

Odložitev zasedanja Generalne skupščine OZN bi nadalje omogočila tudi ameriški vladi, da po predsedniških volitvah pripravi svojo javnost na vstop Kitajske v OZN. Ameriška pobuda, naj bi zasedanje odložili, zatorej ni presenetljiva.

»Nezlomljiva generalna linija«

omenjen spor s Kitajsko in da ni niti ponovljen prejšnji niti postavljen nov rok za sklicanje posvetovanja. Po nepotrjenih vesteh so Hruščovu očitali samovoljo pri ukrepanju v zvezi s sporom s Kitajsko in Albanijo. Na osnovi tega nekateri opazovalci sklepajo, da bi na tem področju utegnilo priti do bolj prožne politike. Večina današnjih sovjetskih listov je na neopaznih mestih objavila sedem vrstic dolgo suho sporočilo agencije Hsinhua o včerajšnji eksploziji prve kitajske atomske bombe. Ta suha objava brez kakršnihkoli komentarjev je med opazovalci povzročila precejšnje presenečenje.

Na tretji strani objavlja Pravda resolucijo plenuma CK KP Francije in poročilo o plenumu CK KPI. Obe sedili na več mestih kritizirata stališča kitajskih voditeljev. Sodeč po tistem, kar vsebuje današnji uvodnik »Pravde«, v osnovnih stvareh ni pričakovati posebnih sprememb. Kaj več o tem bo postalo znano v prihodnjih dneh, ker je pričakovati, da bo Pravda postopoma objavljala več materialov o posameznih problemih. Prav tako vlada prepričanje, da bodo objavili materiale z zadnjega plenuma CK.

Tuji opazovalci skušajo na osnovi objave dokumenta odgovoriti na vprašanje, kaj je povzročilo sedanje spremembe. Pri tem se mnenja razlikujejo predvsem v dveh stvareh: ali je treba glavni vzrok iskati v mednarodnem položaju, predvsem v nekaterih problemih mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja, ali pa tiči glavni vzrok v nekaterih notranjih, predvsem gospodarskih problemih. Znano je, da so tako glede prvega kot drugega obstajale določene razlike v mnenjih. Vsekakor je za odgovor na to vprašanje še prezgodaj.

JANEZ STANIČ

»Visoka politika«

glede moskovske uradne verzije o odstopu Hruščova spremenila včeraj v popolno nejevero. To je bilo dejanje visoke politike in razlogi segajo daleč nazaj in izvirajo iz napak v vzhodni Evropi in na Kubi in v kmetijstvu doma. Celotna slika odseva nasprotno stran njegovih zaslug. Njegov zdravi razum, empiricizem, želja po ublažitvi mednarodne napetosti, odločnost (ki jo je ponovno pred kratkim izrazil), da bi dvignil življenjsko raven v Sovjetski zvezi s povečanjem proizvodnje potrošnega blaga — vsa ta njegova stališča so ga izpostavila napadom, da njegov prioritetni seznam ni v redu.«

Dopisnik »Daily Workerja«, glasila britanske komunistične partije, poroča iz Moskve, da je — sodeč po glasovih, ki krožijo v diplomatskih krogih v Moskvi — sekretar CK Mihail Suslov na zasedanju CK, kjer so sklenili razrešiti Hruščova dolžnosti premiera in prvega sekretarja sovjetske partije, imel glavni govor. Ti krogi trdijo — kakor poroča dopisnik — da so Hruščova kritizirali zaradi njegove politike do Kitajske in kmetijstva. Obtožili so ga tudi, da je vzpodbujal kult osebnosti in delal protekcije.

BOŽIDAR PAHOR

Zamenjava

— »da majhna večina v parlamentu ne bo vplivala na našo sposobnost za vladanje. Ker smo dobili mandat za sestavo vlade, smo odločeni izvrševati svoje dolžnosti«. Dodal je, da ne bi bilo nič slabše kot to, če bi se doma ali v tujini utrdilo prepričanje, »da zaradi majhne večine v parlamentu ne bomo sposobni ukrepati«. Wilson je napovedal odločne ukrepe v gospodarstvu, iskrenost do britanske javnosti in številne spremembe.

Wilson, ki je star 48 let, je najmlajši britanski premier v tem stoletju. Potreboval bo vso svojo energijo in odločnost, da bi bil kos sedanjemu položaju. Dobro se zaveda, kaj pomeni večina štirih sedežev v parlamentu, saj ni pozabil na usodne mesece med februarjem 1950 in oktobrom 1951, ko je imela Attleejeva laburistična vlada samo 6 sedežev večine v spodnjem domu in je morala po poldrugem letu raspisati nove volitve, ki so pomenile preobrat v britanskem političnem življenju in začetek trinajstletne vladavine konservativcev. Takrat je konservativna opozicija z vsemi sredstvi izpodkopavala ugled vlade in izsiljevala spopad v parlamentu. Pritisk konservativcev je bil takrat tako močan, da je parlament v tistem razdobju opravil le malo konstruktivnega dela.

Voditelj laburistov je že povedal, da se ne bo dal omajati zaradi manjših porazov ob nevažnih vprašanjih v parlamentu. Dejal je, da bo začel odločno izvajati napovedani program in v tem je njegova edina rešitev, zakaj razmere so zdaj drugačne kot v letih 1950 in 1951. Konservativci si ne bodo mogli privoščiti take obstruktivne taktike kot takrat, zakaj Britanija je tako gospodarsko kot v mednarodnem pogledu zdaj pred usodnimi odločitvami in javnost bi obsodila konservativni poskus, za vsako ceno spodnesti novo vlado. To je tudi nakazal sir Alec Home, ko je na vprašanje, če bodo konservativci »vznemirjali« laburiste v parlamentu, odgovoril, da jih bodo kritizirali, »če bodo to zaslužili«, da pa nimajo namena preiti v splošno ofenzivo proti njim.

Voditelj laburistov se zaveda, da bo samo z odločnostjo in vztrajnostjo pri svojem programu uspel in zato ne misli sklepati nobenih načelnih kompromisov. Njegova prva ministrska imenovanja in posveti dokazujejo, da ne misli izgubljati časa.

BOŽIDAR PAHOR

Kiprianu v Atenah

ATENE, 17. akt. (Tanjug—AFP). Danes je prispel v Atene ciprski zunanji minister Kiprianu, ki se bo pogovarjal s predstavniki grške vlade o bližnjem zasedanju OZN glede na to, da bo na dnevnem redu ciprsko vprašanje.

Aidit zadovoljen

DŽAKARTA, 17. okt. (Tanjug). Voditelj KP Indonezije Aidit je čestital KP Kitajske in kitajskemu ljudstvu ob uspešni eksploziji atomske bombe. »Ta dogodek ni povečal samo prestiž Kitajske, ampak tudi dugih dežel v Aziji,« pravi Aidit v svoji poslanici. S tem dogodkom se bo okrepil mir v Aziji in na svetu, medtem ko bodo »nove sile, ki se porajajo«, še odločnejše v boju proti »starim silam, ki izginjajo«. Aidit je izrazil zadovoljstvo ob odstopu Hruščova, češ da bo to pozitivno delovalo na mednarodno delavsko gibanje in na samo KP SZ.

Plaz zasul cesto na Vršič

KRANJSKA GORA, 17. oktobra. V noči s petka na soboto se je s sedmega na peti ovinek ceste na Vršič zrušil zemeljski plaz. Promet je za težja vozila onemogočen, za lažja pa otežkočen. Pričakujejo, da bodo oviro odstranili do nedelje.

Zadremal je za volanom

CELJE, 17. oktobra. Danes ob 5,40 je zdrsnil s ceste prvega reda v Kompoljah pri Trojanah tovornjak ljubljanske registracije s priklopnikom, ki ga je vozil Viljem Pavšer. Vozil je proti Trojanam in med vožnjo zaspal. Voznik ni bil poškodovan, na tovornjake in priklopniku pa je za okoli dva milijona dinarjev škode.

o spremembah v Sovjetski zvezi

RIM, 17. oktobra (Tanjug). Glasilo KPI »Unità« objavlja v jutrajšnji številki uvodnik člana direkcije in direktorja časopisa Maria Alicata pod naslovom »Zamenjava Hruščova«, v katerem komentira najnovejše spremembe v KP SZ in vlade ZSSR.

Šport

Slovan : Ljubljana 1:1

LJUBLJANA, 17. okt. — V prvenstveni tekmi SNL sta se Slovan in Ljubljana na igrišču na Kodeljevem razšla z neodločenim izidom 1:1 (0:1). Strelca: Frič v 40. za Ljubljano in Radovan v 80. za Slovano. Pred 500 gledalci je sodil Grbec iz Kranja.

SLOVAN: Novak, Ugrenović, Pašić, Klavs, Nikić, Gruden, Faganel, Vavpetič, Oblak, Radovan, Popivoda.

LJUBLJANA: Zupančič, Belantič, Šušter, Eltrin, Kristič, Skušek, Poženel, Frič, Dolenc, Likar (Danev), Pivk.

Po priložnostih bi se bil moral končati krajevni derbi 3:2 za Ljubljano, po igri pa je rezultat realen. Napadalci obeh enasterc so igrali preveč individualno, tako da kolektivnih akcij sploh ni bilo opaziti. Trenerja z igro varovancev nista bila zadovoljna, zlasti ne tov. Pišek (Sl.), ki je dejal, da so njegovi igrali prav nasprotno od tistega, kakor so se domenili pred tekmo.

Rudar : Grasshoppers 15:10

TRBOVLJE, 17. oktobra — Rokometaši trboveljskega Rudarja so v mednarodni tekmi premagali prvaka Švice Grasshoppers iz Züricha s 15:10 (7:6). Sodnik Zupančič iz Trbovelj. Gledalcev: okoli 1.500.

RUDAR: Marguč, Mrežar, Jelen, Bašić 1, Škrinjar 3, Kmetič, Ačkun 7, Dornik 1, Berdnik 3, Jekoš, Lopan.

Olimpija : Mlada Bosna 58:46

LJUBLJANA, 17. okt. V prvenstveni tekmi zadnjega kola zvezne ženske košarkarske lige je Olimpija v Tivoliju premagala ekipo Mlade Bosne 58:46 (34:17). Pred 200 gledalci sta sodila Minić in Radović iz Beograda.

OLIMPIJA: Stiftar 7, Modrijan 2, Dermastia 21, Amon 2, Mrak 12, Mihelič 8, Pavšič 6.

MLADA BOSNA: Selimović 3, Doder 2, Plipović 7, Mandić 1, Soćo 12, Djoković 20 in Sahović 1.

Zanesljiva igra domačink in temu primerna zmaga. Če bo Olimpija premagala še Partizana iz Novega Sada v razveljavljeni tekmi, tedaj bodo Ljubljančanke vidno izboljšale položaj v končni razpredelnici.

Sednika sta imela lahko nalogo. Najboljše so bile Mrakova in Dermastia pri Olimpiji, pri Mladi Bosni pa reprezentantka Djokovićeva ter Soćo.

Bosna : Slovan 43:41 (17:23)

Beri spored

AVTO-MOTO

MARIBOR — Meddržavni dvoboj v speedwayu med Avstrijo in Jugoslavijo ob 14.30.

ČATEŽ — Medrepubliško prvenstvo v krosu ob 14. uri.

KOSARKA

ZVEZNA LIGA ZA ŽENSKE — Zadnje jesensko, 18. kolo, za državno prvenstvo.

VRHNIKA — Kvalifikacije za vstop v II. slovensko ligo.

LITIJA — Kvalifikacije (II. skupina) za vstop v II. slovensko ligo.

ODBOJKA

MARIBOR — Branik-Hoče : Ljubljana in Partizan : Pužinar (zvezna liga).

NOGOMET

LJUBLJANA — Olimpija : Čelik ob 14.45.

CELJE — Kladivar : Borovo (14.45).

PULJ — Maribor : Istra (14.45).

SNL — Celje : Hrastnik (10.30), Svoboda : Sobota (11.30), Ilirija : Gorica (11.), Aluminij : Železničar, Rudar : Branik, Delamaris : Triglav (ob 15. uri).

Po domačih krajih

ZAGREB. — Na prvenstveni odbojkarski tekmi zvezne lige je Mladost premagala Jedinstvo (Brčko) 3:0, medtem ko je bila tekma v Beogradu med Crveno zvezdo in Mladostjo (Zemun) zaradi dežja prekinjena pri rezultatu 2:0.

BARCELONA — Tudi tretja tekma za pokal evropskih prvakov med Bologno in belgijskim prvakom Anderlechtom se je končala neodločeno 0:0. Belgijski prvak se je plasiral v nadaljnje tekmovanje šele po žrebu.

Zadnje vesti

Tito odlikoval italijansko unijo

BEOGRAD, 17. okt. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval z Redom zasluge za narod z zlato zvezdo italijansko unijo za Istro in Reko »Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume« ob 20-letnici njene ustanovitve in dela za posebne zasluge, ki jih ima za kulturni in družbeni razvoj dežele. Z drugimi odlikovanji je predsednik Tito posebej odlikoval več italijanskih društev. Odlikoval je tudi 51 oseb.

Gomulka: »Hruščov napovedal svoj odstop«

VARŠAVA, 17. hšt. (Tanjug) Prvi sekretar PZDP Wladislaw Gomulka je danes izjavil, da mu je Nikita Hruščov že minulo jesen omenil, da se namerava umakniti s svojih položajev. Zadnje spremembe v Sovjetski zvezi nas zato niso presenetile, je dejal Gomulka. Navzlic njegovim zaslugam za povečanje sovjetske gospodarske moči in okrepitev miru v svetu lahko domnevamo, da je vrsta vzrokov vplivala na to, da je Hruščov odstopil, je poudaril Gomulka na današnjem zborovanju poljsko-madžarskega prijateljstva.

Johnson bo govoril o dogodkih v svetu

WASHINGTON, 17. okt. (r). Bela hiša je nocoj sporočila, da se je predsednik Johnson na priporočilo ameriškega varnostnega sveta, ki je zasedal danes, odločil, da bo jutri ob 21. uri po krajevnem oziroma pojutrišnjem ob 3. uri po jugoslovanskem času govoril po televiziji ameriškemu narodu o pomembnih dogodkih zadnjih dni v svetu, t. j. nepričakovanih spremembah v sovjetskem vodstvu, eksploziji prve kitajske bombe in prihodu laburistov na oblast v Britaniji. Johnson je izjavil, da v zvezi s temi dogodki sicer ni prišlo do nobene nevarnosti v svetu, vendar mora obvestiti vse merodajne činitelje v državi, zaradi česar se bo v ponedeljek sestal tudi s člani kongresa, kjer bo voditelje obeh strank seznanil s temi vprašanji, da bodo najodgovornejši ljudje v ZDA točno informirani o mednarodnem položaju, za torek pa je sklical še sejo vlade, na kateri bodo prav tako razpravljali o teh dogodkih.

Bonn bi pozdravil Kosiginov obisk

BONN, 17. okt. (Reuter). Po vesteh iz dobro poučenih bonnskih krogov bi vlada ZR Nemčije pozdravila obisk novega sovjetskega premiera Kosigina v Bonnu, če bi želel priti v Zvezno republiko.

Pojasnjevalni sestanki

MOSKVA, 17. okt. (Tanjug) Po Sovjetski zvezi prirejajo sestanke partijskih aktivov, na katerih obveščajo partijske aktiviste o razlogih, ki so narekovali spremembe v vodstvu partije in vlade. Sodeč po vsem, so se sestanki začeli takoj po končanem delu plenuma in jih zdaj še naprej sklicujejo. Kot razlog za te spremembe navajajo v glavnem nepravilne metode vodenja, o čemer sicer piše »Pravda« v današnjem uvodniku.

15 milijard železnici »Unità«

BEOGRAD, 17. oktobra (Tanjug). Odbor za promet in zveze pri zveznem zboru zvezne skupščine je sprejel danes predlog, da se železnici iz rezerv federacije da brezobrestno posojilo 15 milijard dinarjev za zagotovitev normalnega poslovanja.

Telegrami

SUKARNO V PARIZU — RIM. Indonezijski predsednik Sukarno je prišel včeraj iz Rima v Pariz, od koder bo odpotoval na uradni obisk na Japonsko.

SEKOU TOURE PRIŠEL V BAGDAD — BAGDAD. Gvinejski predsednik je dopotoval v iraško glavno mesto.

SESTANEK NASER—MAURER — KAIRO. Predsednik romunske vlade Ion Gheorghe Maurer, ki je na uradnem obisku v Združeni arabski republiki, se je v Kairu sestal s predsednikom ZAR Naserjem.

ZASEDANJE ODBORA OAE — DAR ES SALAM. Danes se je v glavnem mestu Združene republike Tanganjike in Zanzibarja začelo zasedanje odbora za koordinacijo pomoči neodvisnih afriških dežel nacionalno-osvobodilnim gibanjem v Afriki. Govorili bodo o pomoči osvobodilnemu gibanju v portugalski koloniji Mozambik.

ŽELEZNIŠKA NESREČA — COLOMBO. 50 km od glavnega mesta Cejlona je prišlo včeraj do hude železniške nesreče, v kateri je izgubilo življenje 20 ljudi. Vlak je iztiril.

AMNESTIJA — BERLIN. Prva amnestija v DR Nemčiji ne bo zajela tistih, ki so bili obsojeni za zločine v času nacizma, kakor tudi ne tistih, ki so delali za tuje obveščevalne službe, ali pa imajo na vesti umor. Za zapahi bodo ostali tudi ljudje, obsojeni »hudih moralnih prekrškov«.

NOVA PODZEMELJSKA EKSPLOZIJA — WASHINGTON. ZDA so včeraj opravile novo podzemeljsko atomsko eksplozijo v vzhodni Nevadi. Moč eksplozije manjša od 20.000 t TNT.

BELGIJA ZAHTEVA ODŠKODNINO OD ROMUNIJE — BRUSELJ. Belgija je zahtevala 600 milijonov belgijskih frankov od Romunije kot odškodnino za belgijsko premoženje, ki ga je Romunija nacionalizirala, ter za odplačilo državnih dolgov Romunije izpred vojne.

VABILO SALALU — ALŽIR. Alžirski predsednik Ben Bela je poslal jemenskemu predsedniku Salalu vabilo, naj obišče Alžirijo. Salal bo obiskal Alžir pred azijsko-afriško konferenco, ki bo marca drugo leto. Alžirskega predsednika Ben Belo pa je povabil indijski premier, naj obišče Indijo.

PRVA OBLETNICA — TUNIS. Tunizija proslavlja prvo obletnico evakuacije francoskih čet iz Nigerije. Na slovesnostih v Tunisu so bili navzoči mnogi tuji gostje, med njimi več šefov afriških držav.

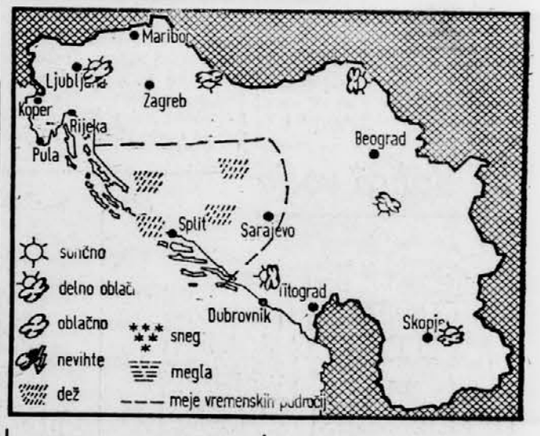
SOCIALNO ZAVAROVANJE — RABAT. Zastopniki Maroka in Francije so se začeli pogajati o podpisu konvencije o socialnem zavarovanju. Konvencija naj bi obsegala zdravstveno zavarovanje, zavarovanje v primeru smrti, pokojnine, invalidnine in druga vprašanja ter bo zlasti važna za Maročane, ki živijo in delajo v Franciji.

Pa še to

VRSTNI RED — Po vseh mogočih propagandnih oddajah, glasbenih intermezzih, filmanih operah in raznih filmih je TV-studio Zagreb v sredo zvečer ob pol polnoči začel oddajati zares zanimiv govor dr. Vladimira Bakarića.

Škoda, da vrstni red ni bil malce drugačen!

Vreme 17. X. 1964

Temperature

	ob 07	18
Ljubljana	—	—
Planica	—	—
Lesce	—	—
Maribor	—	—
Slovenj Gradec	—	—
Novo mesto	—	—
Koper	—	—
Kredarica	—	—
Reka	12	16
Pulj	16	18
Split	14	14
Dubrovnik	14	19
Zagreb	9	14
Beograd	12	19
Sarajevo	8	11
Skopje	8	22
Titograd	14	—
Celovec	6	9
Gradec	0	13
Dunaj	9	14
Milano	6	16
Genova	13	19
Zürich	7	10
München	7	9
Benetke	7	14

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Hladna fronta se je pomaknila nad vzhodne Alpe in bo ponoči prešla naše kraje. Za njo se gradi nad srednjo Evropo področje visokega zračnega pritiska.

NAPOVED SLOVENIJA

Ponoči oblačno s prehodnimi padavinami, predvsem v severni Sloveniji. Čez dan izboljšanje do spremenljive oblačnosti. Najnižje nočne temperature okoli 5, v Primorju 10, najvišje dnevne do 14, v Primorju do 17 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Spremenljivo oblačno, le v osrednjem delu padavine.

V ponedeljek bo lepo vreme.

Kje - v TOVARIŠU! - Kdaj? - Že v sredo! - Kaj? - Začetek napete zgodbe o največjem obveščevalcu vseh časov SORGEJU